

ปัญหาทางกฎหมายในการจัดระเบียบสังคมบริเวณรอบสถานศึกษา

อิงครัต ดลเจิม

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรนิติศาสตรมหาบัณฑิต
สาขานิติศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์

พ.ศ. 2553

Legal Problem on Social Organization in Education Zone

Ingkarad Doljerm

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements

for the Degree of Master of Laws

Department of Law

Graduate School, Dhurakij Pundit University

2010

หัวข้อวิทยานิพนธ์	ปัญหาทางกฎหมายในการจัดระเบียบสังคมบริเวณรอบสถานศึกษา
ชื่อผู้เขียน	อิงครัต ดลเจิม
อาจารย์ที่ปรึกษา	รองศาสตราจารย์ ดร.วีระ โลจายะ
สาขาวิชา	นิติศาสตร์
ปีการศึกษา	2552

บทคัดย่อ

จากสภาพการณ์การบังคับใช้กฎหมายในการจัดระเบียบสังคมโดยเฉพาะการจัดระเบียบสังคมบริเวณรอบสถานศึกษาในปัจจุบันมีการนำเอาหลักเกณฑ์ทางกฎหมายที่เกี่ยวข้องหลายฉบับมาใช้บังคับ หากแต่ยังพบว่ากฎหมายต่างๆ เหล่านี้ยังมีปัญหาทางกฎหมายอยู่หลายประการก่อให้เกิดปัญหาในการจัดระเบียบสังคมบริเวณรอบสถานศึกษาอยู่มากในขณะนี้

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาแนวคิด หลักเกณฑ์ทางกฎหมายและกฎข้อบังคับที่เกี่ยวข้องกับการจัดระเบียบสังคมบริเวณรอบสถานศึกษา อันได้แก่ พระราชบัญญัติหอพัก พ.ศ. 2507 พระราชบัญญัติสถานบริการ พ.ศ. 2509 พระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. 2493 พระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามยาเสพติด พ.ศ. 2519 และกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับบทบัญญัติในกฎหมายทั้ง 5 ฉบับดังกล่าวว่ามีปัญหาทางกฎหมายในประเด็นใดบ้างเพื่อให้ทราบถึงปัญหาและการแก้ไขปรับปรุงกฎหมายเหล่านั้นให้มีประสิทธิภาพ

จากการศึกษาพบว่า การนำหลักเกณฑ์ทางกฎหมายและกฎข้อบังคับที่เกี่ยวข้องในการจัดระเบียบสังคมบริเวณรอบสถานศึกษายังมีปัญหาทางกฎหมายในประการต่างๆ กล่าวคือ ปัญหาความไม่สัมพันธ์กันและความไม่ชัดเจนในบทบัญญัติของกฎหมายซึ่งทำให้เกิดปัญหาในการตีความและการใช้อำนาจดุลพินิจที่ไม่ชอบด้วยกฎหมายของเจ้าหน้าที่ผู้บังคับใช้กฎหมาย ปัญหาการไม่ปฏิบัติตามกฎหมายในการขออนุญาตประกอบกิจการต่างๆ ปัญหาการกำหนดเขตพื้นที่ตั้งสถานบริการที่ยังไม่เรียบร้อยชัดเจน ยากต่อการกำหนดมาตรการทางกฎหมาย ปัญหาความหย่อนยานในการบังคับใช้กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการจัดระเบียบสังคมบริเวณรอบสถานศึกษาของเจ้าหน้าที่ และปัญหาทางกฎหมายเกี่ยวกับบทลงโทษตามกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการจัดระเบียบสังคมบริเวณรอบสถานศึกษาที่ค่อนข้างเบาและการขาดบรรทัดฐานในการพิจารณาพิพากษาคดีของศาล

ด้วยเหตุดังกล่าวจึงควรมีการแก้ไขความไม่สัมพันธ์กันและความไม่ชัดเจนใน บทบัญญัติของกฎหมายให้มีความชัดเจนมากยิ่งขึ้น ควรเพิ่มอัตราเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับการบังคับ ใช้กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการจัดระเบียบสังคมบริเวณรายรอบสถานศึกษาให้มากขึ้น และให้ เจ้าหน้าที่บังคับใช้กฎหมายที่เกี่ยวข้องอย่างเข้มงวด หากมีการหย่อนยานควรกำหนดโทษทางวินัย และทางอาญาแก่เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องอย่างเด็ดขาด ทั้งนี้ ในการบังคับใช้กฎหมายควรให้เจ้าหน้าที่ผู้ เข้าตรวจสอบการบังคับใช้กฎหมายจะต้องประกอบด้วยเจ้าหน้าที่จากหลายหน่วยงาน และควรจัด ให้มีหน่วยงานที่ควบคุมและตรวจสอบการใช้อำนาจตามกฎหมาย เพื่อเป็นการป้องกันการใช้อำนาจที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย ในการออกใบอนุญาตควรกำหนดกระบวนการพิจารณาออก ใบอนุญาตให้มีหลักเกณฑ์เงื่อนไขเพิ่มมากขึ้น โดยที่เจ้าหน้าที่จะต้องออกตรวจพื้นที่ประกอบการ พิจารณาในการออกใบอนุญาตและควรกำหนดพื้นที่ในการออกใบอนุญาตและกำหนดหลักเกณฑ์ ตามใบอนุญาตที่อยู่ภายในพื้นที่ที่กำหนด เช่น บริเวณรายรอบสถานศึกษาให้เข้มงวด ควรดำเนินการออกกฎหมายกำหนดเขตพื้นที่ตั้งสถานบริการให้ชัดเจนและครบถ้วนทั้งประเทศ และแก้ไขเพิ่มเติมโทษปรับและโทษจำคุกและเพิ่มบทลงโทษสำหรับผู้กระทำผิดกฎหมายที่เกี่ยวกับการ จัดระเบียบสังคมบริเวณรายรอบสถานศึกษาโดยเฉพาะในบริเวณเขตหวงห้ามให้สูงขึ้น รวมทั้ง ให้นำมาตรการทางปกครองโดยให้อำนาจเจ้าพนักงานในการสั่งปิดและพักใช้ใบอนุญาตมาใช้ บังคับไว้ด้วย ทำที่ศาลควรวางบรรทัดฐานในการพิจารณาพิพากษาคดีในคดีที่มีองค์ประกอบ ความผิดที่เหมือนกันให้เป็นไปในทิศทางเดียวกันเพื่อเป็นการป้องกันการพิจารณาคดีที่มีลักษณะ เป็นการกระทำแบบสองมาตรฐานด้วย

Thesis Title	Legal Problems on Social Organization in Education Zone
Author	Ingkarad Doljerm
Thesis Advisor	Associate Professor Dr.Vira Lochaya
Department	Law
Academic Year	2009

ABSTRACT

In the present, there are a plenty of problem in law enforcement in Thailand especially the laws which cover in Education Institution zone Organization. In Thailand there are many acts enforcement in this matter now. But, its not successful enough and in the other hand these legal turn to made problem itself.

This thesis's propose need to study principal of law's problem particularly 5 main Act and sub-legislative which relative with management in education zone (around school and University area) and find the way to solve these problem accompany advice. Such acts consist of Dormitory Act, B.E. 2507 Entertainment spot Act B.E. 2509 Liquor Act B.E. 2493 Beverage Control Act B.E. 2551 Drug Control and Prevention Act B.E. 2519.

The result of this research found that there are a lot of factor to obstruction in law enforcement such as these 5 acts are not relative and accompany, interpretation problem which rising from content of these law unclear, the authority officer using abuse of power, business man always were not permitted from authority, the entertainment spot area are not specified and penalty of these law are not strongly. For more detail the author will show inside.

After know problem and obstruction then the author present the way its should be that is it should review and rewrite these 5 Act turn to accompany make its more clear. Moreover, the authority should add a number of officer to operate follow these law enough. In case of officer using abuse of power or do nothing when he found someone do an offense superior must punish him both discipline's penalty and criminal penalty too.

In checking part, the officer who have duty to check other should select from variety profession and many standard agencies. Beside this, to prevent failure in the future It should establish special agency to check and control this matter particularly.

In case of license permit version. The authority should build regulation itself and lay out procedure for approve someone to do something such as regulation said that “before approve the officer must discover the real place and find or hear reasonable evidence enough then verdict...” If we need more clear the place where permit to do business or other activity must specified already.

Finally, the authority should take administration’s enforcement to use, such as the officer can order to stop or close business, rewrite these law particular penalty’s provision and administration court should lay procedure guide line in the same way.

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วยดี ทำให้ผู้เขียนรู้สึกซาบซึ้งในพระคุณของท่าน รองศาสตราจารย์ ดร.วิระ โลจายะ ที่รับเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์และได้กรุณาใช้เวลาอันมีค่าให้คำแนะนำและแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆในวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ นอกจากนี้แล้วผู้เขียนยังขอขอบพระคุณท่านอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ที่ได้อบรมสั่งสอนผู้เขียนตั้งแต่แรกเริ่มที่ผู้เขียนเรียน วิชากฎหมายที่มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์จนถึงปัจจุบัน ทั้งนี้ ผู้เขียนขอขอบพระคุณท่านศาสตราจารย์ ดร.ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล ที่ได้กรุณารับเป็นประธานสอบวิทยานิพนธ์ฉบับนี้และขอขอบพระคุณ ท่านรองศาสตราจารย์ ดร.ประเสริฐ ตัณศิริ และท่านผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พรชัย เลื่อนฉวี ที่กรุณารับเป็นกรรมการสอบวิทยานิพนธ์และให้คำแนะนำแนวทางในการปรับปรุงแก้ไขวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ให้ประสบความสำเร็จ

ที่สำคัญที่สุดผู้เขียนขอกราบขอบพระคุณท่าน ดร.ไสว สุทธิพิทักษ์ และท่านอาจารย์สนั่น เกตุทัต สองผู้ก่อตั้งมหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์อันเป็นสถาบันที่ให้ทุนตัวแทนจังหวัดแก่ผู้เขียนได้ศึกษาจนถึงระดับมหาบัณฑิต ท่านศาสตราจารย์ ดร.คณิต ฒ นคร และคณาจารย์คณะนิติศาสตร์ ปรีดี พนมยงค์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์ ทุกท่านที่กรุณาอบรมสั่งสอนวิชาความรู้แก่ผู้เขียนจนทำให้ผู้เขียนเดินทางมาสู่ความสำเร็จในวันนี้ และขอขอบพระคุณผู้ช่วยศาสตราจารย์วัลย์ วัฒนศิริ ที่ให้โอกาสและให้ความช่วยเหลือผู้เขียนซึ่งเป็นนักศึกษาทุนในความดูแลของท่านให้ประสบความสำเร็จในวันนี้เช่นกัน

ผู้เขียนขอขอบพระคุณ คุณประกาย คลเจิม คุณจิรประภา คลเจิม คุณเทพดี คลเจิม ครอบครัวของผู้เขียนที่เป็นกำลังใจและให้การสนับสนุนผู้เขียนด้วยดีเสมอมา รวมทั้งคุณพิทยา ภูพันธ์สัมฤทธิ์ ผู้อำนวยการฝ่ายกฎหมาย บริษัท เซ็นทรัล รีเทล คอร์ปอเรชั่น จำกัด และคุณกฤษณพงศ์ เก้าสั้นเทียะ ผู้จัดการฝ่ายกฎหมาย บริษัท เซ็นทรัล รีเทล คอร์ปอเรชั่น จำกัด ผู้บังคับบัญชาของผู้เขียน ที่สนับสนุนและให้กำลังใจ เปิดโอกาสให้ผู้เขียนได้ศึกษาปริญญาโทจนประสบความสำเร็จอีกขั้นในการศึกษา

อนึ่ง หากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้มีคุณค่าและมีประโยชน์ในทางวิชาการต่อผู้สนใจ และเป็นยาทางวิชาการบรรเทาความเดือดร้อนของสังคมโดยเฉพาะสังคมรายรอบสถานศึกษา ผู้เขียนขออุทิศให้แก่บุพการีและผู้มีพระคุณแก่ผู้เขียนทุกท่าน ส่วนความผิดพลาดและข้อบกพร่องใดๆ ผู้เขียนขอน้อมรับไว้แต่เพียงผู้เดียว

อิงครัต คลเจิม

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	๗
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	๖
กิตติกรรมประกาศ	๗
สารบัญตาราง	๘
บทที่	
1. บทนำ	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา	3
1.3 สมมติฐานของการศึกษา	3
1.4 ขอบเขตของการศึกษา	4
1.5 วิธีดำเนินการศึกษา	4
1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	5
2. แนวความคิด หลักการ และความหมายทางกฎหมายของสิ่งเกี่ยวกับการจัด	
ระเบียบสังคมบริเวณรายรอบสถานศึกษา	6
2.1 ความสำคัญของการจัดระเบียบสังคมบริเวณรายรอบสถานศึกษา	6
2.2 แนวความคิดและหลักการที่เกี่ยวกับการจัดระเบียบสังคมรายรอบ	
สถานศึกษา.....	7
2.2.1 แนวความคิดและหลักการเกี่ยวกับสิทธิและเสรีภาพตาม	
รัฐธรรมนูญที่เกี่ยวข้องกับการจัดระเบียบสังคมบริเวณรายรอบ	
สถานศึกษา	7
2.2.2 แนวความคิดและหลักการที่เกี่ยวกับการออกคำสั่งทางปกครองที่	
เกี่ยวข้องกับการจัดระเบียบสังคมบริเวณรายรอบสถานศึกษา.....	11
2.2.3 แนวความคิดและหลักการที่เกี่ยวข้องกับการจัดระเบียบสังคม	
บริเวณรายรอบสถานศึกษาตามกฎหมายว่าด้วยหอพัก	12
2.2.4 แนวความคิดและหลักการที่เกี่ยวข้องกับการจัดระเบียบสังคม	
บริเวณรายรอบสถานศึกษาตามกฎหมายว่าด้วยสถานบริการ	13

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
2.2.5 แนวความคิดและหลักการที่เกี่ยวข้องกับการจัดระเบียบสังคม บริเวณรายรอบสถานศึกษาตามกฎหมายว่าด้วยสุรา	16
2.2.6 แนวความคิดและหลักการที่เกี่ยวข้องกับการจัดระเบียบสังคม บริเวณรายรอบสถานศึกษาตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและ ปราบปรามยาเสพติด	17
2.3 ความหมายทางกฎหมายของสิ่งที่เกี่ยวข้องกับการจัดระเบียบสังคมบริเวณ รายรอบสถานศึกษา	20
2.3.1 ความหมายของการจัดระเบียบสังคม	20
2.3.2 ความหมายของสถานศึกษา.....	21
2.3.3 ความหมายของการจัดระเบียบสังคมบริเวณรายรอบสถานศึกษา	22
2.3.4 ความหมายของหอพักตามกฎหมายว่าด้วยหอพัก	23
2.3.5 ความหมายของสถานบริการตามกฎหมายว่าด้วยสถานบริการ	23
2.3.6 ความหมายของสุราตามกฎหมายว่าด้วยสุรา	32
2.3.7 ความหมายของยาเสพติดตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและ ปราบปรามยาเสพติด	32
3. หลักเกณฑ์ทางกฎหมาย ระเบียบ คำสั่ง และกฎข้อบังคับที่เกี่ยวข้องกับการจัด ระเบียบสังคมบริเวณรายรอบสถานศึกษา	35
3.1 หลักเกณฑ์ทางกฎหมาย ระเบียบ คำสั่ง และกฎข้อบังคับที่เกี่ยวข้องกับ การจัดระเบียบสังคมบริเวณรายรอบสถานศึกษาตามกฎหมายว่าด้วย หอพัก.....	35
3.2 หลักเกณฑ์ทางกฎหมาย ระเบียบ คำสั่ง และกฎข้อบังคับที่เกี่ยวข้องกับ การจัดระเบียบสังคมบริเวณรายรอบสถานศึกษาตามกฎหมายว่าด้วย สถานบริการ	38

สารบัญ (ต่อ)

หน้า

3.2.1	หลักเกณฑ์ทางกฎหมาย ระเบียบ คำสั่ง และกฎข้อบังคับที่เกี่ยวข้องกับการจัดระเบียบสังคมบริเวณรายรอบสถานศึกษา ในการขอ อนุญาตตั้งการต่ออายุใบอนุญาต การย้าย การแก้ไข เปลี่ยนแปลงหรือต่อเติม การออกไปแทน ใบอนุญาตจัดตั้งสถานบริการ	38
3.2.2	หลักเกณฑ์ทางกฎหมาย ระเบียบ คำสั่ง และกฎข้อบังคับที่เกี่ยวข้องกับการจัดระเบียบสังคมบริเวณรายรอบสถานศึกษา ในการควบคุมกวดขันสถานบริการตามนโยบายจัดระเบียบสังคม	45
3.2.3	หลักเกณฑ์ทางกฎหมาย ระเบียบ คำสั่ง และกฎข้อบังคับที่เกี่ยวข้องกับการจัดระเบียบสังคมบริเวณรายรอบสถานศึกษา ในการกำหนดเขตพื้นที่ตั้งสถานบริการ (Zoning).....	53
3.2.4	หลักเกณฑ์ทางกฎหมาย ระเบียบ คำสั่ง และกฎข้อบังคับที่เกี่ยวข้องกับการจัดระเบียบสังคมบริเวณรายรอบสถานศึกษา ในการกำหนดวันเวลาเปิด-ปิดของสถานบริการ	68
3.2.5	กับการจัดระเบียบสังคมบริเวณรายรอบสถานศึกษาในการสั่งพักใช้ใบอนุญาตหรือสั่งเพิกถอนใบอนุญาต การออกคำสั่งทางปกครองและการอุทธรณ์	70
3.2.6	การอุทธรณ์คำสั่งทางปกครอง.....	74
3.2.7	การอุทธรณ์คำสั่งพักใช้ใบอนุญาตหรือเพิกถอนใบอนุญาต.....	75
3.3	หลักเกณฑ์ทางกฎหมาย ระเบียบ คำสั่ง และกฎข้อบังคับที่เกี่ยวข้องกับการจัดระเบียบสังคม บริเวณรายรอบสถานศึกษาตามกฎหมายว่าด้วยสุรา	76
3.3.1	หลักเกณฑ์ทางกฎหมาย ระเบียบ คำสั่ง และกฎข้อบังคับที่เกี่ยวข้องกับการจัดระเบียบสังคมบริเวณรายรอบสถานศึกษาในการจัดระเบียบสังคมรายรอบสถานศึกษาตามกฎหมายว่าด้วยสุราในประเทศไทย.....	77

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
3.3.2 มาตรการทางกฎหมายในการจัดระเบียบสังคมบริเวณรายรอบ สถานศึกษาตามกฎหมายว่าด้วยสุราในต่างประเทศ.....	87
3.4 หลักเกณฑ์ทางกฎหมาย ระเบียบ คำสั่ง และกฎข้อบังคับที่เกี่ยวข้องกับ การจัดระเบียบสังคมบริเวณรายรอบสถานศึกษาตามกฎหมายว่าด้วยการ ป้องกันและปราบปรามยาเสพติด	95
3.4.1 หลักเกณฑ์ทางกฎหมาย ระเบียบ คำสั่ง และกฎข้อบังคับที่ เกี่ยวข้องกับการจัดระเบียบสังคมรายรอบสถานศึกษาตาม พระราชบัญญัติ ป้องกันและปราบปรามยาเสพติด พ.ศ. 2519 (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2543	96
3.4.2 ขั้นตอนทางปฏิบัติขอคำสั่งทางปกครองในการสั่งปิดชั่วคราวและ การพักใช้ใบอนุญาตสถานประกอบการ	100
3.4.3 บทลงโทษในการฝ่าฝืนของสถานประกอบการที่กระทำความผิด เกี่ยวกับยาเสพติด	101
3.4.4 การมีผลและสิ้นผลของคำสั่งทางปกครองในการสั่งปิดชั่วคราว และการพักใช้ใบอนุญาตสถานประกอบการ	105
4. วิเคราะห์ปัญหาและแนวทางแก้ไขปัญหเกี่ยวกับหลักเกณฑ์ทางกฎหมาย ระเบียบ คำสั่ง และกฎข้อบังคับในการจัดระเบียบสังคมบริเวณรายรอบ สถานศึกษา	111
4.1 วิเคราะห์ปัญหาและแนวทางแก้ไขปัญหเกี่ยวกับหลักเกณฑ์ทางกฎหมาย ระเบียบ คำสั่ง และกฎข้อบังคับที่เกี่ยวข้องกับการจัดระเบียบสังคม รายรอบสถานศึกษาตามกฎหมายว่าด้วยหอพัก.....	111
4.1.1 วิเคราะห์ปัญหาและแนวทางแก้ไขปัญหเกี่ยวกับหลักเกณฑ์ทางกฎหมาย ระเบียบ คำสั่ง และกฎข้อบังคับที่เกี่ยวข้องกับการจัดระเบียบสังคม รายรอบสถานศึกษาตามกฎหมายว่าด้วยหอพักในส่วนของการขออนุญาต จัดตั้งหอพัก.....	111

สารบัญ (ต่อ)

หน้า

4.1.2	วิเคราะห์ปัญหาและแนวทางแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับหลักเกณฑ์ทาง กฎหมาย ระเบียบ คำสั่ง และกฎข้อบังคับที่เกี่ยวข้องกับการจัด ระเบียบสังคมบริเวณรายรอบสถานศึกษาตามกฎหมายว่าด้วย หอพักในส่วนของผู้พัก	115
4.1.3	วิเคราะห์ปัญหาและแนวทางแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับหลักเกณฑ์ทาง กฎหมาย ระเบียบ คำสั่ง และกฎข้อบังคับที่เกี่ยวข้องกับการจัด ระเบียบสังคมบริเวณรายรอบสถานศึกษาตามกฎหมายว่าด้วย หอพักในส่วนของบทกำหนดโทษที่จะลงแก่ผู้กระทำความผิด	116
4.2	วิเคราะห์ปัญหาและแนวทางแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับหลักเกณฑ์ทาง กฎหมาย ระเบียบ คำสั่ง และกฎข้อบังคับที่เกี่ยวข้องกับการจัด ระเบียบสังคมบริเวณรายรอบสถานศึกษาตามกฎหมายว่าด้วยสถาน บริการ	119
4.2.1	วิเคราะห์ปัญหาและแนวทางแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับหลักเกณฑ์ทาง กฎหมาย ระเบียบ คำสั่ง และกฎข้อบังคับที่เกี่ยวข้องกับการจัด ระเบียบสังคมบริเวณรายรอบสถานศึกษาในการขออนุญาตตั้ง การต่ออายุใบอนุญาตสถานบริการ	119
4.2.2	วิเคราะห์ปัญหาและแนวทางแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับหลักเกณฑ์ทาง กฎหมาย ระเบียบ คำสั่ง และกฎข้อบังคับที่เกี่ยวข้องกับการจัด ระเบียบสังคมบริเวณรายรอบสถานศึกษาในการ ย้าย แก้ไข เปลี่ยนแปลงหรือต่อเติมสถานบริการและการออกไปแทนอนุญาต	121
4.2.3	วิเคราะห์ปัญหาและแนวทางแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับหลักเกณฑ์ทาง กฎหมาย ระเบียบ คำสั่ง และกฎข้อบังคับที่เกี่ยวข้องกับการจัด ระเบียบสังคมบริเวณรายรอบสถานศึกษาในการควบคุมกวดขัน สถานบริการตามนโยบายจัดระเบียบสังคม	122

สารบัญ (ต่อ)

หน้า

4.2.4	วิเคราะห์ปัญหาและแนวทางแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับหลักเกณฑ์ทางกฎหมาย ระเบียบ คำสั่ง และกฎข้อบังคับที่เกี่ยวข้องกับการจัดระเบียบสังคมบริเวณรายรอบสถานศึกษาในการกำหนดเขตพื้นที่ตั้งสถานบริการ(Zoning) และมาตรการทางกฎหมายในการควบคุมกวดขันเวลาเปิด-ปิดสถานบริการ.....	125
4.3	วิเคราะห์ปัญหาและแนวทางแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับหลักเกณฑ์ทางกฎหมาย ระเบียบ คำสั่ง และกฎข้อบังคับที่เกี่ยวข้องกับการจัดระเบียบสังคมบริเวณรายรอบสถานศึกษาในการควบคุมกวดขันสถานบริการตามนโยบายจัดระเบียบสังคม.....	126
4.3.1	วิเคราะห์ปัญหาและแนวทางแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับหลักเกณฑ์ทางกฎหมาย ระเบียบ คำสั่ง และกฎข้อบังคับที่เกี่ยวข้องกับการจัดระเบียบสังคมบริเวณรายรอบสถานศึกษาในการจำกัดวันและเวลาจำหน่าย.....	127
4.3.2	วิเคราะห์ปัญหาและแนวทางแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับหลักเกณฑ์ทางกฎหมาย ระเบียบ คำสั่ง และกฎข้อบังคับที่เกี่ยวข้องกับการจัดระเบียบสังคมบริเวณรายรอบสถานศึกษาในการจำกัดเวลาบริโภคสุรา.....	128
4.3.3	วิเคราะห์ปัญหาและแนวทางแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับหลักเกณฑ์ทางกฎหมาย ระเบียบ คำสั่ง และกฎข้อบังคับที่เกี่ยวข้องกับการจัดระเบียบสังคมบริเวณรายรอบสถานศึกษาในการจำกัดบุคคลที่เข้าไปในสถานบริการ	130
4.3.4	วิเคราะห์ปัญหาและแนวทางแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับหลักเกณฑ์ทางกฎหมาย ระเบียบ คำสั่ง และกฎข้อบังคับที่เกี่ยวข้องกับการจัดระเบียบสังคมบริเวณรายรอบสถานศึกษาในการจำกัดอายุผู้ซื้อ	132
4.3.5	วิเคราะห์ปัญหาและแนวทางแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับหลักเกณฑ์ทางกฎหมาย ระเบียบ คำสั่ง และกฎข้อบังคับที่เกี่ยวข้องกับการจัดระเบียบสังคมบริเวณรายรอบสถานศึกษาในการลดปัญหาทางสังคมที่เกิดจากการบริโภคสุรา	133

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
4.3.6 วิเคราะห์ปัญหาและแนวทางแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับหลักเกณฑ์ทาง กฎหมาย ระเบียบ คำสั่ง และกฎข้อบังคับที่เกี่ยวข้องกับการจัด ระเบียบสังคมบริเวณรายรอบสถานศึกษาในการควบคุมคุณภาพ สุรา	134
4.3.7 วิเคราะห์ปัญหาและแนวทางแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับหลักเกณฑ์ทาง กฎหมาย ระเบียบ คำสั่ง และกฎข้อบังคับที่เกี่ยวข้องกับการจัด ระเบียบสังคมบริเวณรายรอบสถานศึกษาในการควบคุมใบอนุญาต จำหน่ายสุรา	134
4.3.8 วิเคราะห์ปัญหาและแนวทางแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับหลักเกณฑ์ทาง กฎหมาย ระเบียบ คำสั่ง และกฎข้อบังคับที่เกี่ยวข้องกับการจัด ระเบียบสังคมบริเวณรายรอบสถานศึกษาในการจำกัดสถานที่ จำหน่าย.....	135
4.3.9 วิเคราะห์ปัญหาและแนวทางแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับหลักเกณฑ์ทาง กฎหมาย ระเบียบ คำสั่ง และกฎข้อบังคับที่เกี่ยวข้องกับการจัด ระเบียบสังคมบริเวณรายรอบสถานศึกษาในการจำกัดสถานที่ บริโภคสุรา.....	136
4.3.10 วิเคราะห์ปัญหาและแนวทางแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับหลักเกณฑ์ทาง กฎหมาย ระเบียบ คำสั่ง และกฎข้อบังคับที่เกี่ยวข้องกับการจัด ระเบียบสังคมบริเวณรายรอบสถานศึกษาในกรณีมาตรการทาง กฎหมายในการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในต่างประเทศ.....	137
4.4 วิเคราะห์ปัญหาและแนวทางแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับหลักเกณฑ์ทางกฎหมาย ระเบียบ คำสั่ง และกฎข้อบังคับที่เกี่ยวข้องกับการจัดระเบียบสังคม บริเวณรายรอบสถานศึกษาตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและ ปราบปรามยาเสพติด.....	140

สารบัญ (ต่อ)

หน้า

4.4.1	วิเคราะห์ปัญหาและแนวทางแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับหลักเกณฑ์ทาง กฎหมาย ระเบียบ คำสั่ง และกฎข้อบังคับที่เกี่ยวข้องกับการจัด ระเบียบสังคมบริเวณรายรอบสถานศึกษาตามกฎหมายว่าด้วยการ ป้องกันและปราบปรามยาเสพติดกรณีปัญหาที่เกิดจากเจ้าหน้าที่ ของรัฐ.....	141
4.4.2	วิเคราะห์ปัญหาและแนวทางแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับหลักเกณฑ์ทาง กฎหมาย ระเบียบ คำสั่ง และกฎข้อบังคับที่เกี่ยวข้องกับการจัด ระเบียบสังคมบริเวณรายรอบสถานศึกษาตามกฎหมายว่าด้วยการ ป้องกันและปราบปรามยาเสพติดกรณีปัญหาที่เกิดจากเจ้าของหรือ ผู้ดำเนินกิจการและลูกจ้างสถานประกอบการ	143
4.4.3	วิเคราะห์ปัญหาและแนวทางแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับหลักเกณฑ์ทาง กฎหมาย ระเบียบ คำสั่ง และกฎข้อบังคับที่เกี่ยวข้องกับการจัด ระเบียบสังคมบริเวณรายรอบสถานศึกษาตามกฎหมายว่าด้วยการ ป้องกันและปราบปรามยาเสพติดกรณีปัญหาที่เกิดจาก กระบวนการบังคับใช้กฎหมาย	144
4.4.4	วิเคราะห์ปัญหาและแนวทางแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับหลักเกณฑ์ทาง กฎหมาย ระเบียบ คำสั่ง และกฎข้อบังคับที่เกี่ยวข้องกับการจัด ระเบียบสังคมบริเวณรายรอบสถานศึกษาตามกฎหมายว่าด้วยการ ป้องกันและปราบปรามยาเสพติดกรณีปัญหาด้านบทลงโทษของ กฎหมาย.....	145
5.	บทสรุปและข้อเสนอแนะ.....	150
5.1	บทสรุป	150
5.2	ข้อเสนอแนะ	151
บรรณานุกรม	156
ประวัติผู้เขียน	160

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
3.1 โฆษทางอาญาเกี่ยวกับสถานบริการและสถานประกอบการที่มีลักษณะคล้าย สถานบริการตามกฎหมายอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง	51
3.2 กำหนดเวลาเปิด-ปิดของสถานบริการ	70
3.3 โฆษทางปกครองและโฆษทางอาญาตามพระราชบัญญัติสถานบริการ พ.ศ. 2509 (เฉพาะในฐานความผิดที่พบบ่อย)	73
3.4 ประเทศที่มีกฎหมายกำหนดอายุขั้นต่ำในการซื้อหรือดื่มเครื่องดื่ม แอลกอฮอล์	88
3.5 ตัวอย่างประเทศที่มีระบบให้ใบอนุญาตผลิตและจำหน่ายเครื่องดื่ม แอลกอฮอล์	92

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

จากสภาพการณ์ของการจัดระเบียบสังคม โดยเฉพาะการจัดระเบียบสังคมรายรอบสถานศึกษาในปัจจุบันซึ่งมีการนำมาตราการในกฎหมายที่เกี่ยวข้องหลายฉบับมาใช้ดำเนินการ เช่น พระราชบัญญัติสถานบริการ พ.ศ. 2509 พระราชบัญญัติหอพัก พ.ศ. 2507 เป็นต้น หากแต่ยังพบว่ากฎหมายที่มีอยู่เหล่านั้นมีการนำไปบังคับใช้น้อยกว่าที่ควรจะเป็น ทั้งนี้ เนื่องจากการจัดระเบียบสังคมเป็นการกระทำที่ไปกระทบสิทธิและเสรีภาพของประชาชน กรณีการดำเนินการต่างๆจึงต้องได้รับความเห็นชอบจากประชาชนด้วย จากกรณีดังกล่าวจึงก่อให้เกิดการตีความกฎหมายที่ใช้ในการจัดระเบียบสังคมอย่างแพร่หลายและการละเลยไม่ปฏิบัติตามหน้าที่ของเจ้าหน้าที่เนื่องจากเกิดความยุ่งยากในการจัดระเบียบสังคม

ภายหลังจากที่มีการจัดระเบียบสังคมอย่างจริงจังในสมัยที่พันตำรวจโททักษิณ ชินวัตร เป็นนายกรัฐมนตรี และร้อยตำรวจเอกประชัย เปี่ยมสมบูรณ์ เป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยนั้น ได้มีการนำกฎหมายแต่ละฉบับที่มีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกับการจัดระเบียบสังคมโดยเฉพาะพระราชบัญญัติสถานบริการ พ.ศ. 2509 มาบังคับใช้อย่างจริงจังในรูปแบบของการดำเนินการให้ถูกต้อง เกรงครัด แต่เนื่องจากสภาพการณ์ของสังคมในช่วงของการจัดระเบียบสังคมในสมัยที่ พันตำรวจโททักษิณ ชินวัตร เป็นนายกรัฐมนตรี จนถึงปัจจุบัน มีการแพร่ระบาดของยาเสพติดเป็นจำนวนมากและที่น่าวิตก คือ การแพร่ระบาดมายังกลุ่มนักเรียน นักศึกษา ทำให้การนำมาตราการต่างๆตามกฎหมายมาบังคับใช้ยังคงประสบปัญหาต่างๆมากมาย เช่น มีการหลีกเลี่ยงไม่ปฏิบัติตามกฎหมายหรืออาศัยช่องว่างของกฎหมายเพื่อหลีกเลี่ยงการดำเนินการในการจัดระเบียบสังคมของเจ้าหน้าที่ โดยเฉพาะกลุ่มนักเรียนนักศึกษาที่มาจากครอบครัวต่างจังหวัดโดยมาอาศัยอยู่ตามหอพักรอบๆ หรือใกล้ๆ กับสถานศึกษาก็มักจะมีการรวมกลุ่มกันเพื่อดำเนินการอย่างใดอย่างหนึ่งอันเป็นการกระทำที่ผิดกฎหมายและขัดต่อนโยบายในการจัดระเบียบสังคม เช่น รวมกลุ่มกันดื่มสุรา หรือเสพยาเสพติด ตลอดจนเล่นการพนัน เช่นนี้เป็นต้น

ในส่วน of สถานศึกษาตามประสบการณ์ของผู้เขียนที่ได้ประสบมา ยกตัวอย่างเช่น มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์ ซึ่งตั้งอยู่ในพื้นที่เขตหลักสี่ แขวงทุ่งสองห้อง กรุงเทพมหานคร มีพื้นที่ด้านหลังมหาวิทยาลัยติดชุมชนท่าทรายและหมู่บ้านซอยชินเขตด้านหน้ามหาวิทยาลัยติดคลอง

ประปา ข้ามฝั่งคลองประปาไป คือจังหวัดนนทบุรี จึงเป็นพื้นที่คาบเกี่ยวระหว่างกรุงเทพมหานคร กับ จังหวัดนนทบุรี มีถนนประชาชื่นที่เชื่อมติดต่อกันจึงมีลักษณะภูมิประเทศที่เอื้อต่อการก่อ อาชญากรรม ลักทรัพย์ ชิงทรัพย์ ปล้นทรัพย์ ฯลฯ ซึ่งหลังจากคนร้ายก่อเหตุมักจะหลบหนีเข้าพื้นที่ ฝั่งตรงข้าม ทำให้เกิดปัญหาการติดตามคนร้ายที่หลบหนีการจับกุมออกนอกเขตพื้นที่ของเจ้า พนักงานตำรวจ นอกจากนี้ยังมีหอพักเกิดขึ้นรอบมหาวิทยาลัยเป็นจำนวนมากเป็นหอพักตาม กฎหมายคือ มีนักศึกษาเข้าพักอาศัยตั้งแต่ 5 คนขึ้นไป และจดทะเบียนตามพระราชบัญญัติหอพัก พ.ศ. 2507 นอกจากนี้ยังมีสถานประกอบการที่น่าจะเข้าข่ายเป็นหอพักตามกฎหมายในลักษณะ อพาร์ทเมนต์ คอนโดมิเนียม บ้านเช่า หรือบ้านแบ่งให้เช่าอีกจำนวนมาก สถานประกอบการเหล่านี้ ยังไม่มีการจดทะเบียนให้ถูกต้องตามกฎหมาย ทำให้หน่วยงานภาครัฐไม่สามารถควบคุมการ ประกอบกิจการเหล่านี้ได้ ก่อให้เกิดปัญหาตามมาคือ ปัญหาการจับกลุ่มมั่วสุมของนักศึกษา ปัญหายาเสพติด ปัญหาการพนัน ปัญหาการดื่มสุราและของมีนเมา ปัญหาการทะเลาะวิวาท และ ปัญหาการขายบริการทางเพศ ปัญหาต่างๆ เหล่านี้ ล้วนแต่เป็นปัญหาที่เกิดขึ้นรอบๆ มหาวิทยาลัย ธุรกิจบัณฑิต เช่นนี้เป็นต้น

และกรณีที่เป็นปัญหาที่พบจาก โศกนาฏกรรมเพลิงไหม้ในสถานบริการซานติกาผับเมื่อ ค่ำวันที่ 1 มกราคม 2552 ที่ผ่านมามีผู้เสียชีวิตเป็นจำนวนมาก แสดงให้เห็นว่าการจัดระเบียบสังคม โดยเฉพาะอย่างยิ่งในส่วนของ สถานบริการในบ้านเมืองเรา ที่เปิดกันดาษดื่นมีความบร่องอยู่มาก กล่าวคือ กฎหมายหรือคำสั่งอันเกี่ยวกับการจัดระเบียบสังคมรายรอบสถานศึกษาของเราไม่รัดกุม และความเป็นมารับกันว่ายังมีการฝ่าฝืนอยู่มากจะเป็นเพราะว่าเจ้าหน้าที่มีไม่เพียงพอที่จะดูแลรักษา เจ้าหน้าที่หย่อนยานหรือไม่เคร่งครัดจริงจัง หรือรู้เห็นเป็นใจกับเจ้าของหรือผู้จัดการสถานบันเทิง เหล่านั้น ซึ่งเป็นปัญหาที่น่าห่วงอันสมควรได้รับการสนใจเป็นอย่างยิ่งซึ่งในที่สุด แม้จะได้มี กฎหมายและคำสั่งที่วางมาตรการควบคุมและตรวจสอบไว้แล้ว แต่ก็ยังกระจัดกระจาย ขาดแก่การ ค้นหา

จากสภาพการณ์ของปัญหาดังกล่าวข้างต้น จะเห็นได้ว่ามีกฎหมายในเรื่องต่างๆหลาย เรื่องที่ตราขึ้นเพื่อที่จะหยุดยั้งตลอดจนควบคุมปัญหาเหล่านี้ หากแต่ว่าการบังคับใช้กฎหมายต่างๆ เหล่านี้ โดยเฉพาะการใช้บังคับที่เคร่งครัดต่อบริเวณรายรอบสถานศึกษายังนำมาใช้ไม่ได้ผล เท่าที่ควรจนนำไปสู่แก๊งปัญหาอย่างไม่มีประสิทธิภาพและทำให้ปัญหาเหล่านี้เพิ่มพูนมากขึ้น ดังจะ เห็นได้จาก ข่าวสารอาชญากรรมที่ประชาชนได้รับในแต่ละวัน ส่วนใหญ่ล้วนเกิดจากปัญหา ยาเสพติด นักเรียน นักศึกษา ตามที่กล่าวมาในข้างต้นแทบทั้งสิ้น ดังนั้นวิทยานิพนธ์เล่มนี้จึงศึกษา สภาพปัญหา มาตรการในทางกฎหมาย และการบังคับใช้กฎหมายที่เกี่ยวข้อง เพื่อใช้เป็นแนวทางใน

การแก้ไข ปรับปรุงกฎหมายที่เกี่ยวกับการจัดระเบียบสังคมรายรอบสถานศึกษา ให้มีประสิทธิภาพ และมีความชัดเจนในทางปฏิบัติต่อไป

1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1.2.1 เพื่อศึกษาสภาพปัญหา สาเหตุสำคัญ ในการจัดระเบียบสังคม ตามกฎหมายที่เกี่ยวข้องอัน ได้แก่ พระราชบัญญัติหอพัก พ.ศ. 2507 พระราชบัญญัติสถานบริการ พ.ศ. 2509 พระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. 2493 และ พระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามยาเสพติด พ.ศ. 2519 และกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับบทบัญญัติในกฎหมาย ทั้ง 5 ฉบับดังกล่าว ที่ใช้ในการจัดระเบียบสังคมรายรอบสถานศึกษา

1.2.2 เพื่อศึกษามาตรการทางกฎหมายในการจัดระเบียบสังคมรายรอบสถานศึกษา อันได้แก่ มาตรการทางกฎหมายในการควบคุมและดูแลสถานบริการให้ปฏิบัติตามกฎหมาย มาตรการในการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดในหมู่เยาวชนและสถานศึกษา มาตรการในการจัดระเบียบหอพัก และมาตรการในการควบคุมการบริโภคสุราในหมู่นักเรียน นิสิต นักศึกษา

1.2.3 เพื่อศึกษาเปรียบเทียบและวิเคราะห์กฎหมายที่ใช้บังคับในสภาพการณ์ปัจจุบันว่ามีบทบัญญัติที่เกี่ยวกับการจัดระเบียบสังคมรายรอบสถานศึกษา ที่บังคับใช้อยู่มากน้อยเพียงใด มีปัญหาทางกฎหมายอย่างไรหรือไม่ และการบังคับใช้กฎหมายดังกล่าวมีประสิทธิภาพหรือไม่ เพียงใด โดยศึกษาวิเคราะห์พระราชบัญญัติต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการจัดระเบียบสังคมตามที่กล่าวมา ตามวัตถุประสงค์ของการศึกษาในข้อที่ 1.2.1 และมีการนำมาเปรียบเทียบกับกฎหมายของต่างประเทศในส่วนที่เกี่ยวข้อง

1.2.4 เพื่อศึกษาและค้นหามาตรการทางกฎหมายมาใช้เป็นแนวทางในการจัดระเบียบสังคม เพื่อให้เป็นแนวทางสำหรับการแก้ไขและปรับปรุงกฎหมายที่เกี่ยวกับการจัดระเบียบสังคมให้มีประสิทธิภาพและสอดคล้องกับสภาพการณ์ในปัจจุบัน

1.3 สมมติฐานของการศึกษา

การแก้ไขปัญหามองของการจัดระเบียบสังคมรายรอบสถานศึกษาในปัจจุบันยังมีความบกพร่องอยู่มาก กล่าวคือ เนื้อความตามกฎหมายหรือคำสั่งอันเกี่ยวกับการจัดระเบียบสังคมรายรอบสถานศึกษาที่มีอยู่ไม่สอดคล้องสัมพันธ์กัน และมีปัญหาทางกฎหมาย ซึ่งทำให้ยังมีการฝ่าฝืนกฎหมาย ทั้งนี้ เนื่องจากเจ้าหน้าที่มีไม่เพียงพอที่จะดูแลรักษา ซึ่งแม้จะมีกฎหมายและคำสั่งที่วางมาตรการควบคุมและตรวจสอบไว้แล้ว แต่ก็ยังกระจัดกระจายยากแก่การค้นหาและมีปัญหาทางกฎหมายอยู่มาก ก่อให้เกิดการบังคับได้อย่างไม่มีประสิทธิภาพ เพราะขาดความเอาใจใส่ในการ

บังคับใช้มาตรการทางกฎหมายของเจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจหน้าที่ตามกฎหมายเอง และการไม่ปฏิบัติตามกฎหมายของประชาชน ความไม่ จึงควรหามาตรการในทางกฎหมายและการแก้ไขปัญหาทางกฎหมายที่เหมาะสมเกี่ยวกับการจัดระเบียบสังคมรอบสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพ เพื่อจะเป็นการแก้ไขจุดบกพร่องในการบังคับใช้กฎหมายอันเกี่ยวกับการจัดระเบียบสังคม ตลอดจนเป็นการหาความชัดเจนในการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่และการปฏิบัติตามกฎหมายอย่างถูกต้องของประชาชน

1.4 ขอบเขตของการศึกษา

งานศึกษาวิทยานิพนธ์เล่มนี้ได้ทำการศึกษามาตรการทางกฎหมายในการจัดระเบียบสังคมและมาตรการบังคับใช้กฎหมายในการจัดระเบียบสังคม โดยเฉพาะการจัดระเบียบสังคมรอบสถานศึกษา โดยทำการศึกษาปัญหาทางกฎหมายที่บังคับใช้อยู่ 5 ฉบับ อันได้แก่ พระราชบัญญัติหอพัก พ.ศ. 2507 พระราชบัญญัติสถานบริการ พ.ศ. 2509 พระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. 2493 และพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามยาเสพติด พ.ศ. 2519 และกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับบทบัญญัติในกฎหมายทั้ง 5 ฉบับดังกล่าว ที่ใช้ในการจัดระเบียบสังคมรอบสถานศึกษา ตลอดจนระเบียบ ข้อบังคับ ประกาศกระทรวง รายงานการวิจัย วิทยานิพนธ์ เอกสารการประชุมสัมมนา รวมทั้งข้อเสนอแนะของบุคคลและเจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้อง โดยขอบเขตของการศึกษาเริ่มจากการศึกษาถึงแนวคิดและหลักเกณฑ์ของการจัดระเบียบสังคมรอบสถานศึกษาที่ใช้อยู่ ปัจจุบัน อีกทั้งศึกษาสภาพปัญหาที่เกี่ยวกับการจัดระเบียบสังคมรอบสถานศึกษาในปัจจุบัน ในลำดับต่อมาจะเป็นการศึกษามาตรการทางกฎหมายที่เกี่ยวกับการจัดระเบียบสังคมและ การบังคับใช้กฎหมายในการจัดระเบียบสังคม โดยพิจารณาว่า มาตรการในการจัดระเบียบสังคมต่างๆเหล่านั้นว่ามีการนำไปบังคับใช้อย่างมีประสิทธิภาพหรือไม่ และในลำดับสุดท้ายจะพิจารณาถึงข้อดี ข้อเสีย ของกฎหมายในแต่ละฉบับ โดยพิจารณาจากการนำมาบังคับใช้ และนำผลที่ได้มาเปรียบเทียบกับกฎหมายที่เกี่ยวกับการจัดระเบียบสังคมในปัจจุบัน ทั้งนี้ จะมีการนำกฎหมายของต่างประเทศมาเปรียบเทียบเพื่อให้เห็นถึงข้อดีและข้อเสีย เมื่อได้ผลที่ต้องการก็จะนำแนวทางดังกล่าวมาแก้ไขและปรับปรุงการบังคับใช้กฎหมายในการจัดระเบียบสังคมรอบสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพ

1.5 วิธีดำเนินการศึกษา

งานวิทยานิพนธ์เล่มนี้เป็นการศึกษาข้อมูลโดยวิจัยเอกสาร (Documentary Research) กล่าวคือ เป็นการใช้วิธีศึกษาโดยการค้นคว้าและวิเคราะห์ข้อมูลจากหนังสือบทความ และเอกสาร

ต่างๆ เพื่อนำมาวิเคราะห์ในเชิงคุณภาพในเรื่องที่เกี่ยวกับการจัดระเบียบสังคมและมาตรการในการบังคับใช้กฎหมายในการจัดระเบียบสังคมรายรอบสถานศึกษา ซึ่งได้แก่ พระราชบัญญัติหอพัก พ.ศ. 2507 พระราชบัญญัติสถานบริการ พ.ศ. 2509 พระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. 2493 และพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามยาเสพติด พ.ศ. 2519 และกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับบทบัญญัติในกฎหมายทั้ง 5 ฉบับดังกล่าว ที่ใช้ในการจัดระเบียบสังคมรายรอบสถานศึกษา ตลอดจนระเบียบ ข้อบังคับ ประกาศกระทรวง รายงานการวิจัย วิทยานิพนธ์ เอกสารการประชุมสัมมนา รวมทั้งข้อเสนอแนะของบุคคลและเจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้อง

1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1.6.1 ทำให้ทราบถึงสภาพปัญหา สาระสำคัญ ในการจัดระเบียบสังคม ตามกฎหมายที่เกี่ยวข้อง อันได้แก่ พระราชบัญญัติหอพัก พ.ศ. 2507 พระราชบัญญัติสถานบริการ พ.ศ. 2509 พระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. 2493 และพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามยาเสพติด พ.ศ. 2519 และกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับบทบัญญัติในกฎหมายทั้ง 5 ฉบับดังกล่าว ที่ใช้ในการจัดระเบียบสังคมรายรอบสถานศึกษา

1.6.2 ทำให้ทราบถึงมาตรการทางกฎหมายในการจัดระเบียบสังคมรายรอบสถานศึกษา อันได้แก่ มาตรการทางกฎหมายในการควบคุมและดูแลสถานบริการให้ปฏิบัติตามกฎหมาย มาตรการในการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดในหมู่เยาวชนและสถานศึกษา มาตรการในการจัดระเบียบหอพักและมาตรการในการควบคุมการบริโภคสุราในหมู่นักเรียน นิสิต นักศึกษา

1.6.3 ทำให้ทราบถึงผลการวิเคราะห์กฎหมายที่ใช้บังคับในสภาพการณ์ปัจจุบันว่า มีบทบัญญัติที่เกี่ยวกับการจัดระเบียบสังคมรายรอบสถานศึกษา ที่บังคับใช้อยู่มากน้อยเพียงใด มีปัญหาทางกฎหมายมากน้อย เพียงใด และการบังคับใช้กฎหมายดังกล่าวมีประสิทธิภาพหรือไม่ เพียงใด และในต่างประเทศมีกฎหมายที่เกี่ยวกับการจัดระเบียบสังคมที่ควรนำมาประยุกต์ให้เข้ากับกฎหมายของประเทศไทยมากน้อยเพียงใด

1.6.4 ทำให้ทราบถึงแนวทางในการจัดระเบียบสังคมเพื่อให้เป็นแนวทางสำหรับการแก้ไขและปรับปรุงกฎหมายที่เกี่ยวกับการจัดระเบียบสังคมให้มีประสิทธิภาพ

บทที่ 2

แนวความคิด หลักการ และความหมายทางกฎหมายของสิ่งเกี่ยวกับ การจัดระเบียบสังคมบริเวณรายรอบสถานศึกษา

ก่อนที่จะทำการศึกษาปัญหาทางกฎหมายเกี่ยวกับการจัดระเบียบสังคมบริเวณรายรอบสถานศึกษามีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องศึกษาความสำคัญของการจัดระเบียบสังคมบริเวณรายรอบสถานศึกษาตลอดจนแนวความคิด หลักการ และความหมายทางกฎหมายของสิ่งเกี่ยวกับการจัดระเบียบสังคมบริเวณรายรอบสถานศึกษาเพราะจะทำให้ทราบว่าปัญหาใดบ้างที่เข้าข่ายที่จะต้องจัดระเบียบ โดยการบังคับใช้มาตรการทางกฎหมายที่มีอยู่และต้องมีการแก้ไขบทบัญญัติของกฎหมายที่ใช้บังคับอยู่ในปัจจุบันในเรื่องใดบ้าง

2.1 ความสำคัญของการจัดระเบียบสังคมบริเวณรายรอบสถานศึกษา

จากสภาพการณ์ในการบังคับใช้กฎหมายในการจัดระเบียบสังคมบริเวณรายรอบสถานศึกษาในปัจจุบันมีการนำเอากฎหมายที่เกี่ยวข้องหลายฉบับมาใช้ดำเนินการ เช่น พระราชบัญญัติสถานบริการ พ.ศ. 2509 พระราชบัญญัติหอพัก พ.ศ. 2507 เป็นต้น หากแต่ยังพบว่ากฎหมายที่มีอยู่เหล่านั้นยังมีความไม่สอดคล้องสัมพันธ์กันและมีความตามบทบัญญัติในกฎหมายที่ขัดแย้งกันทำให้เกิดการตีความกฎหมายในการจัดระเบียบสังคมที่ไม่เป็นไปในแนวทางเดียวกันก่อให้เกิดปัญหาในสังคมต่างๆ มากมาย เช่น ปัญหาการเปิดสถานบริการโดยไม่ได้รับใบอนุญาต ปัญหาผู้ประกอบการจดทะเบียนและไม่ปฏิบัติตามพระราชบัญญัติหอพัก พ.ศ. 2507 และอีกตัวอย่างที่สำคัญที่ทำให้การจัดระเบียบสังคมไม่สัมฤทธิ์ผล คือการ ลักลอบขายสุราให้แก่นักศึกษาโดยไม่ปฏิบัติตามระยะเวลาที่กำหนดให้ขายสุราได้ตามกฎหมาย ซึ่งก่อให้เกิดปัญหาการทะเลาะวิวาท อันเนื่องมาจาก เมื่อมีการดื่มสุราหรือเครื่องดื่มที่เป็นของมีนเมาในปริมาณที่มากก็จะทำให้ครองสติไม่อยู่ นอกจากนี้ตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามยาเสพติด พ.ศ. 2519 ยังพบปัญหาเรื่องยาเสพติด ซึ่งมีสาเหตุที่สำคัญมาจากหอพักที่ไม่จดทะเบียนตามพระราชบัญญัติหอพัก พ.ศ. 2507 เมื่อหอพักไม่มีการเข้มงวดทำให้นักศึกษาเข้า-ออก สามารถทำได้ง่ายจึงเป็นเหตุให้มีการเช่าหอพักไว้เป็นที่เสพยาเสพติด เช่นนี้เป็นต้น

จากปัญหาในการจัดระเบียบสังคมบริเวณรายรอบสถานศึกษาดังกล่าว จะเห็นได้ว่ามีกฎหมายที่เกี่ยวข้องอยู่หลายฉบับหากแต่การบังคับใช้กฎหมายเหล่านั้นไม่มีประสิทธิภาพและไม่เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของกฎหมายและเจตนารมณ์ของกฎหมาย ทั้งนี้ อาจจะเป็นเพราะมาตรการทางกฎหมายที่ไม่มีประสิทธิภาพหรือเจ้าหน้าที่ ที่เป็นผู้บังคับใช้กฎหมายขาดความรู้ความเข้าใจ หรือหย่อนยานต่อการปฏิบัติตามกฎหมายที่มีวางหลักไว้ จึงจำเป็นที่จะต้องหาทางแก้ไข ปัญหาที่เกิดขึ้น โดยเฉพาะมาตรการทางกฎหมายและการบังคับใช้กฎหมายที่เกี่ยวข้อง

2.2 แนวความคิดและหลักการ ที่เกี่ยวกับการจัดระเบียบสังคมบริเวณรายรอบสถานศึกษา

ในการจัดระเบียบสังคมบริเวณรายรอบสถานศึกษาย่อมที่จะมีการบังคับใช้มาตรการทางกฎหมายจึงมีความจำเป็นที่จะต้องศึกษาแนวความคิดและหลักการที่เกี่ยวกับการจัดระเบียบสังคมบริเวณรายรอบสถานศึกษา โดยเฉพาะแนวความคิดและหลักการที่เกี่ยวกับการจัดระเบียบสังคมรายรอบสถานศึกษาในส่วนที่เกี่ยวข้องกับสิทธิและเสรีภาพตามรัฐธรรมนูญ การออกคำสั่งทางปกครองและแนวความคิดตลอดจนหลักการ ที่เกี่ยวข้องกับพระราชบัญญัติหอพัก พ.ศ. 2507 พระราชบัญญัติสถานบริการ พ.ศ. 2509 พระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. 2493 พระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามยาเสพติด พ.ศ. 2519 ที่เป็นเช่นนี้ก็เพราะการบังคับใช้กฎหมายที่เกี่ยวข้องดังกล่าวอาจไปกระทบกระเทือนสิทธิและเสรีภาพของผู้อื่นและในการจัดระเบียบสังคมรายรอบสถานศึกษาย่อมที่จะอาศัยคำสั่งทางปกครองเป็นเครื่องมือสำหรับองค์กรเจ้าหน้าที่ฝ่ายปกครองที่ใช้ดำเนินกิจกรรมทางปกครองให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ซึ่งเครื่องมือที่ใช้อาจปรากฏอยู่ในรูปแบบต่างๆ เช่น การพิจารณาออกใบอนุญาต การสั่งปิดชั่วคราว เป็นต้น จึงจำเป็นที่จะต้องทราบว่าในการบังคับใช้มาตรการทางกฎหมายนั้นจะไปกระทบกับสิทธิและเสรีภาพของผู้อื่น ได้มากน้อยเพียงใดและในการใช้คำสั่งทางปกครองเป็นเครื่องมือในการจัดระเบียบสังคมรายรอบสถานศึกษาจะต้องปฏิบัติอย่างไรจึงจะทำให้คำสั่งนั้นชอบด้วยกฎหมาย

2.2.1 แนวความคิดและหลักการเกี่ยวกับสิทธิและเสรีภาพตามรัฐธรรมนูญที่เกี่ยวข้องกับการจัดระเบียบสังคมบริเวณรายรอบสถานศึกษา

ในการจัดระเบียบสังคมบริเวณรายรอบสถานศึกษาย่อมเป็นการใช้กฎหมายที่เข้าไปกระทบต่อสิทธิและเสรีภาพของประชาชน ดังนั้นจึงต้องมีกฎหมายที่จะต้องให้อำนาจไว้ตามบทบัญญัติมาตรา 29 แห่งรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550 ที่บัญญัติไว้ว่าการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลที่รัฐธรรมนูญรับรองไว้ จะกระทำมิได้เว้นแต่โดยอาศัยอำนาจ

ตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย เฉพาะเพื่อการที่รัฐธรรมนูญนี้กำหนดไว้และเท่าที่จำเป็น และจะกระทบกระเทือนสาระสำคัญแห่งสิทธิและเสรีภาพนั้นมิได้

กฎหมายตามวรรคหนึ่งต้องมีผลใช้บังคับเป็นการทั่วไป และไม่มุ่งหมายให้ใช้บังคับแก่กรณีใดกรณีหนึ่งหรือแก่บุคคลใดบุคคลหนึ่งเป็นการเจาะจง ทั้งต้องระบุบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญที่ให้อำนาจในการตรากฎหมายนั้นด้วย

บทบัญญัติในวรรคหนึ่งและวรรคสองให้นำมาใช้บังคับกับกฎหมายที่ออกโดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายด้วยโดยอนุโลม

เนื่องจากการจัดระเบียบสังคมเป็นการใช้กฎหมายที่รัฐธรรมนูญให้อำนาจไปกระทำ การอย่างใด อันเป็นการไปกระทบสิทธิและเสรีภาพในการดำรงชีวิตและการประกอบอาชีพของ ผู้ประกอบกิจการต่างๆ เช่น ผู้ประกอบการสถานบันเทิงและสถานบริการที่ตั้งอยู่บริเวณรายรอบ สถานศึกษา เพื่อให้เกิดความเข้าใจเพิ่มมากขึ้นเกี่ยวกับเรื่องของ สิทธิและเสรีภาพ จึงจำเป็นที่จะต้อง กล่าวถึงความหมายของคำทั้งสองคำนี้ก่อน เนื่องจากคำว่า สิทธิ และ เสรีภาพ โดยทั่วไปมักจะใช้ รวมๆ ไปด้วยกันว่า “สิทธิและเสรีภาพ” แต่ความจริงแล้วคำสองคำนี้มีความหมายแตกต่างกัน ดังนี้ คือ

คำว่า สิทธิ (Rights) โดยทั่วไปแล้ว หมายถึง อำนาจที่กฎหมายรับรองให้แก่บุคคลใน อันที่จะกระทำการใดที่เกี่ยวข้องกับชีวิต ร่างกายหรือทรัพย์สินของตนหรือบุคคลอื่น¹ หรือ ประโยชน์ที่กฎหมายรับรองและคุ้มครองให้² หรือประโยชน์ในทางใดทางหนึ่ง ทั้งที่เป็นรูปธรรม จับต้องได้ และที่เป็นนามธรรม ถ้ากฎหมายโดยเฉพาะอย่างยิ่งกฎหมายสูงสุดคือรัฐธรรมนูญ คุ้มครองและรับรองสิทธิใด ก็จะก่อให้เกิดหน้าที่แก่รัฐ หน่วยงานของรัฐและเจ้าหน้าที่ของรัฐ ที่ จะต้องเคารพสิทธินั้นรวมถึงก่อให้เกิดหน้าที่แก่ประชาชนที่จะต้องเคารพสิทธิซึ่งกันและกันด้วย³ ส่วนคำว่า เสรีภาพ (Liberty) นั้น หมายถึง ภาวะของมนุษย์ที่ไม่ตกอยู่ภายใต้การครอบงำของผู้อื่น หรืออำนาจในการกำหนดตนเองโดยอิสระของบุคคล หรือความมีอิสระที่จะกระทำการหรือดเว้น กระทำการในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง เมื่อรัฐธรรมนูญคุ้มครองเสรีภาพใด ก็จะก่อให้เกิดหน้าที่แก่รัฐ หน่วยงานของรัฐ ที่จะต้องไม่ละเมิดเสรีภาพนั้น ความมีอิสระที่จะกระทำการหรือดเว้นกระทำการ

¹ วรพจน์ วิศรุตพิชญ์. (2538). สิทธิเสรีภาพตามรัฐธรรมนูญ. หน้า 16.

² หยุค แสงอุทัย. (2523). ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับกฎหมายทั่วไป. หน้า 187-188.

³ ปริญญา เทวานฤมิตรกุล. (2543). สาราณุกรมรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 เรื่อง สิทธิเสรีภาพและการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน. หน้า 7-8.

นี้เป็นประโยชน์ชนิดหนึ่ง ดังนั้น เสรีภาพจึงเป็นสิทธิประเภทหนึ่งเมื่อกล่าวถึงคำว่า สิทธิโดยไม่เจาะจง จึงหมายความรวมถึง เสรีภาพด้วย⁴

สิทธิตามรัฐธรรมนูญ เป็นสิทธิของประชาชนที่รัฐธรรมนูญมีบทบัญญัติรับรองไว้ สิทธิดังกล่าว จึงมีขอบเขตครอบคลุมถึงสิ่งทั้งหลายทั้งปวงอันพึงมี พึงกระทำ และพึงได้ โดยที่สิ่งนั้นไม่ถูกขัดขวางได้แย้งโดยกฎหมาย องค์กรรัฐ เจ้าหน้าที่รัฐ รวมถึงไม่ถูกขัดขวางได้แย้งโดยบุคคลอื่นด้วย ส่วนเสรีภาพก็คือ การมีอิสระในการใช้สิทธินั้นได้ตามเจตจำนงหรือความตกลงใจของตนได้เองโดยที่ไม่ถูกบังคับกะเกณฑ์หรือแทรกแซงกดดันโดยอิทธิพล อำนาจ และกฎเกณฑ์จากภายนอกอื่นใด ไม่ว่าจะจากบุคคลหรือองค์กรและไม่ว่าในทางตรงหรือทางอ้อมก็ตาม เพราะฉะนั้น สิทธิและเสรีภาพที่รัฐธรรมนูญรับรองไว้ เป็นคุณค่าสูงสุดที่ องค์กรของรัฐทุกองค์กรไม่ว่าจะเป็น องค์กรนิติบัญญัติ องค์กรบริหาร หรือองค์กรตุลาการ รวมตลอดถึงประชาชนบุคคลอื่นด้วย ที่จะต้องให้ความเคารพและให้ความคุ้มครอง โดยการใช้อำนาจขององค์กรรัฐทุกองค์กร ต้องคำนึงถึงศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ สิทธิและเสรีภาพ ซึ่งสิทธิและเสรีภาพที่รัฐธรรมนูญรับรองไว้ โดยชัดแจ้ง โดยปริยายหรือโดยคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญ ย่อมได้รับความคุ้มครองและผูกพัน รัฐสภา คณะรัฐมนตรี ศาล รวมทั้งองค์กรตามรัฐธรรมนูญ และหน่วยงานของรัฐโดยตรงในการ ตระกกฎหมาย การใช้บังคับกฎหมาย และการตีความกฎหมายทั้งปวง เพราะฉะนั้น จึงอาจกล่าวได้ว่า สิทธิและเสรีภาพตามรัฐธรรมนูญรับรองนั้น มีสถานะเป็นบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่มีผลใช้บังคับ โดยตรงแก่องค์กรของรัฐทันที โดยไม่ต้องมีกฎหมายรับรองอีกชั้นหนึ่งแต่อย่างใด

สำหรับขอบเขตของการใช้สิทธิและเสรีภาพตามรัฐธรรมนูญโดยทั่วไปแล้วการใช้สิทธิและเสรีภาพตามรัฐธรรมนูญย่อมมีขอบเขตจำกัดเสมอ ไม่มีสิทธิและเสรีภาพใดที่ไม่มีขอบเขตจำกัด เพราะหากสิทธิและเสรีภาพไม่มีขอบเขตจำกัดเลย สภาวะอนาธิปไตย (Anarchie) ย่อมเกิดขึ้นเหมือนเมื่อครั้งที่มนุษย์อยู่ในสังคมเถื่อน เพราะทุกคนใช้สิทธิและเสรีภาพเต็มที่ และจะกระทบชีวิตทรัพย์สิน ร่างกาย ผู้อื่น จนทำให้ผู้แข็งแรงเท่านั้นที่อยู่สังคมได้ ผู้อ่อนแอต้องตกเป็นทาสและถูกจำกัดสิทธิเสรีภาพหมด การใช้สิทธิและเสรีภาพโดยไม่มีขอบเขตจึงเป็นเหตุให้เกิดการใช้สิทธิและเสรีภาพ รัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบันได้กำหนดและวางหลักการเกี่ยวกับขอบเขตของการใช้สิทธิและเสรีภาพไว้คือ “บุคคลย่อมอ้างศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์หรือใช้สิทธิและเสรีภาพของตนได้เท่าที่ไม่ละเมิดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลอื่น ไม่เป็นปฏิปักษ์ต่อรัฐธรรมนูญ หรือไม่ขัดต่อศีลธรรมอันดีของประชาชน” หรืออาจกล่าวโดยสรุปได้ว่า การใช้สิทธิและเสรีภาพของตนต้องไม่ละเมิดสิทธิ

⁴ บรรเจิด สิงคะเนติ. (2543). หลักพื้นฐานของสิทธิเสรีภาพและศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ตามรัฐธรรมนูญ. หน้า 47.

และเสรีภาพของบุคคลอื่น อาจจะทำให้ได้ว่าเป็นหลักการทั่วไป ที่การใช้สิทธิและเสรีภาพของบุคคลหนึ่งจะก้าวล่วงเข้าไปในขอบเขตหรือกระทบกระเทือนสิทธิและเสรีภาพของอีกบุคคลหนึ่ง ย่อมไม่ได้ เพราะแต่ละบุคคลก็ย่อมมีขอบเขตสิทธิและเสรีภาพของตน และอาจจะใช้สิทธิและเสรีภาพของตนได้ ครอบคลุมเท่าที่การใช้สิทธิและเสรีภาพนั้นมีได้ไปละเมิดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลอื่น

จากที่ได้กล่าวมาทั้งหมดในข้างต้นในการใช้สิทธิและเสรีภาพของประชาชน โดยเฉพาะในกลุ่มของผู้ประกอบการในกิจการต่างๆ ที่อยู่ภายใต้กฎหมายในการจัดระเบียบสังคมที่อยู่บริเวณรายรอบสถานศึกษาต้องไม่เป็นการก้าวล่วงสิทธิและเสรีภาพของผู้อื่น นอกจากนี้การดังกล่าวต้องไม่ขัดต่อศีลธรรมอันดีของประชาชน ในการใช้สิทธิและเสรีภาพของบุคคลนั้น ต้องใช้สิทธิและเสรีภาพของตนภายใต้ข้อจำกัดของศีลธรรมอันดีของประชาชน คำว่า ศีลธรรมอันดีของประชาชนนี้ เป็นทัศนคติในด้านจริยธรรมของมหาชนในสังคมซึ่งอาจมีความหมายแตกต่างกันสำหรับแต่ละสังคมและเปลี่ยนแปลงไปตามกาลสมัย และย่อมขึ้นอยู่กับความรู้สึกร่วมกันของบุคคลในสังคมหนึ่งๆ ต่อเรื่องนั้น โดยทั่วไป มักเป็นเรื่องความสัมพันธ์ทางเพศระหว่างหญิงชาย กิจการเกี่ยวกับศาสนา ความเชื่อถือหรือวัฒนธรรมประเพณีของแต่ละสังคม การกำหนดขอบเขตในการใช้สิทธิและเสรีภาพของประชาชนว่า ต้องไม่ขัดต่อศีลธรรมอันดีของประชาชนนี้ เป็นการบัญญัติเพื่อคุ้มครองประโยชน์ส่วนรวมของสังคม เพื่อรักษาความสงบเรียบร้อยและสันติสุขของสังคมโดยรวม การใช้สิทธิและเสรีภาพที่ขัดต่อศีลธรรมอันดีของประชาชน เช่น การที่บุคคลใดบุคคลหนึ่งได้ใช้เสรีภาพในการแสดงความคิดเห็นในเรื่องลามกอนาจารหรือเรื่องทางเพศอันไม่ใช่เรื่องในทางวิชาการโดยมีความมุ่งหมายเพื่อให้สังคมเห็นด้วยการมีเพศสัมพันธ์รวมกลุ่มและไม่ต้องคำนึงถึงคู่สามีภรรยาที่ชอบด้วยกฎหมาย การใช้เสรีภาพในการแสดงความคิดเห็นเช่นนี้ย่อมเป็นการขัดต่อศีลธรรมอันดีของประชาชน เพราะพฤติกรรมการมีเพศสัมพันธ์รวมกลุ่มนั้นไม่สอดคล้องกับศีลธรรมอันดีของประชาชนอันเป็นพื้นฐานสำคัญของจารีตประเพณีของสังคมไทย การแสดงความคิดเห็นดังกล่าวจึงถือว่าเป็นการละเมิดต่อศีลธรรมอันดีของประชาชน

หากมีการใช้สิทธิและเสรีภาพที่ไม่ได้เป็นไปตามหลักการดังกล่าว ย่อมถือไม่ได้ว่าเป็นการใช้สิทธิและเสรีภาพตามรัฐธรรมนูญ เช่นนี้ก็มีอาจอ้างเอารัฐธรรมนูญมาเป็นข้อแก้ต่างหรือข้ออ้างในการที่จะปฏิเสธไม่รับกฎหมายหรือไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย โดยเฉพาะอย่างยิ่งในการไม่ปฏิบัติตามกฎหมายในการจัดระเบียบสังคมที่รัฐธรรมนูญได้ให้อำนาจไว้โดยชอบ

2.2.2 แนวความคิดและหลักการเกี่ยวกับการออกคำสั่งทางปกครองที่เกี่ยวข้องกับการจัดระเบียบสังคมบริเวณรอบสถานศึกษา

ในการบังคับใช้กฎหมายในการจัดระเบียบสังคม ทั้งการจัดระเบียบสังคมในระดับชาติ หรือการจัดระเบียบสังคมบริเวณรอบสถานศึกษา ย่อมต้องมีการใช้อำนาจตามพระราชบัญญัติต่างๆ ตามที่ได้กล่าวมาแล้วในวัตถุประสงค์ในบทที่ 1 ดังกล่าวข้างต้น กล่าวคือ การดำเนินกิจกรรมทางปกครอง เพื่อให้วัตถุประสงค์ของการจัดการปกครองให้บรรลุผลนั้น เจ้าหน้าที่จำเป็นที่จะต้อง มีเครื่องมือในทางกฎหมายที่จะใช้ดำเนินการ โดยปกติแล้วเครื่องมือในทางกฎหมายที่เจ้าหน้าที่ใช้ มักจะเป็นการสั่งการฝ่ายเดียว เช่น กรณีไม่ปฏิบัติตามพระราชบัญญัติสถานบริการ พ.ศ. 2509 เช่น เปิดเกินเวลาที่กฎหมายกำหนด หรืออนุญาตให้บุคคลที่มีอายุไม่ครบ 20 ปี บริบูรณ์ เข้าไปในสถานบริการ เช่นนี้เจ้าพนักงานก็อาจเพิกถอนใบอนุญาตได้ เป็นต้น คำสั่งของเจ้าหน้าที่ที่มีลักษณะเป็นการสั่งการฝ่ายเดียวซึ่ง โดยปกติแล้วเจ้าหน้าที่สังกัดอยู่ในหน่วยงานที่มีหน้าที่บังคับการตามกฎหมายใด เจ้าหน้าที่ก็ย่อมสามารถใช้อำนาจสั่งการได้ตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติต่างๆ เหล่านั้นบรรดาพระราชบัญญัติต่างๆ ที่ให้อำนาจเจ้าหน้าที่ดำเนินการสั่งการนั้น ได้รับการตราขึ้น ในเวลาที่แตกต่างกัน และกำหนดมาตรฐานการปฏิบัติราชการของเจ้าหน้าที่โดยเฉพาะอย่างยิ่งในการออกคำสั่งบังคับแก่ประชาชนไม่เหมือนกัน พระราชบัญญัติบางฉบับมีการกำหนดหลักเกณฑ์ในการคุ้มครองสิทธิของราษฎรในกระบวนการจัดทำคำสั่งของเจ้าหน้าที่ไว้ ในขณะที่พระราชบัญญัติบางฉบับกำหนดเฉพาะอำนาจของเจ้าหน้าที่ไว้ ไม่ได้กำหนดหลักเกณฑ์ในการคุ้มครองสิทธิของราษฎรไว้เท่าที่ควรจะเป็น ด้วยเหตุนี้ใน พ.ศ. 2539 จึงได้มีการตราพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองขึ้นเพื่อให้เป็นกฎหมายกลางสำหรับการดำเนินงานของเจ้าหน้าที่ในการออก คำสั่งทางปกครอง เพื่อใช้บังคับแก่ราษฎร

ทั้งนี้ นับตั้งแต่ พ.ศ. 2539 เป็นต้นมา ในการดำเนินการของเจ้าหน้าที่ ที่มีลักษณะเป็นออกคำสั่งทางปกครอง หากหลักเกณฑ์ที่ปรากฏในกฎหมายที่หน่วยงานของตนดูแลรับผิดชอบมีมาตรฐานที่ต่ำกว่ามาตรฐานกลางที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองฯ เจ้าหน้าที่จะต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ที่ได้รับการบัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองฯ หากเจ้าหน้าที่ฝ่าหลักเกณฑ์ที่ได้รับการบัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองฯ แล้วคำสั่งทางปกครองของเจ้าหน้าที่ออกมานั้นอาจจะกลายเป็นคำสั่งทางปกครองที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย ราษฎรที่ได้รับความเดือดร้อนเสียหายจากคำสั่งทางปกครองดังกล่าวย่อมกล่าวอ้างได้ว่าเจ้าหน้าที่ออกคำสั่งโดยฝ่าฝืนพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองฯ จึงสามารถอุทธรณ์โต้แย้งคำสั่งทางปกครองนั้น และสามารถนำคดีไปฟ้องศาลปกครอง

ขอให้ศาลปกครองเพิกถอนคำสั่งทางปกครองดังกล่าวได้ ทั้งนี้เพื่อให้คำสั่งทางปกครองที่ออกมาเป็นคำสั่งทางปกครองที่ชอบด้วยกฎหมายนั่นเอง

2.2.3 แนวความคิดและหลักการที่เกี่ยวข้องกับการจัดระเบียบสังคมบริเวณรายรอบสถานศึกษาตามกฎหมายว่าด้วยหอพัก

แนวความคิดและหลักการที่เกี่ยวข้องกับการจัดระเบียบสังคมบริเวณรายรอบสถานศึกษาตามกฎหมายว่าด้วยหอพักเกิดจากมติของคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 27 ธันวาคม 2548 ที่ให้กระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์เป็นหน่วยงานหลักในการควบคุม กำกับ ดูแล และการเข้าพักของนักศึกษาและวางมาตรการจัดระเบียบหอพักรวม 7 มาตรการ ทั้งนี้เนื่องจากการตราพระราชกฤษฎีกาแก้ไขบทบัญญัติให้สอดคล้องกับการโอนอำนาจหน้าที่ของส่วนราชการให้ เป็นไปตามพระราชบัญญัติปรับปรุง กระทรวง ทบวง กรม พ.ศ. 2545 มาตรา 125 ได้กำหนดให้รับผิดชอบภารกิจดังกล่าว และเป็นหน่วยงานหลักในการดำเนินการ โดยมุ่งเน้นให้เด็กและเยาวชนที่เข้าพักอาศัยอยู่ในหอพักของเอกชนได้รับการคุ้มครองสวัสดิภาพมากกว่าประโยชน์ในการค้าของผู้ประกอบการหอพัก ซึ่งจากการศึกษาการบังคับใช้มาตรการตามกฎหมายว่าด้วยหอพักของกระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ พบว่ามีหอพักอยู่ 2 ลักษณะ คือ

1) หอพักขนาดเล็ก ซึ่งเป็นหอที่ดำเนินกิจการจะเช่าตึกแถวหรืออาคารพาณิชย์มาดัดแปลงเป็นหอพัก จำนวนหอพักประมาณ 5-15 ห้อง ซึ่งเจ้าของหอพักส่วนใหญ่ไม่จดทะเบียน เพราะไม่ต้องการที่จะเสียภาษี

2) หอพักขนาดใหญ่ ซึ่งเป็นหอพักที่ดำเนินกิจการจะประกอบกิจการในรูปของธุรกิจส่วนตัวหรือนิติบุคคล มีอาคารที่พักขนาดใหญ่และมีจำนวนห้องพักประมาณ 100 ห้องขึ้นไป ห้องจะมีสิ่งอำนวยความสะดวกครบครัน ซึ่งอาจมีชื่อเรียกที่แตกต่างกันไป เช่น อพาร์ทเมนต์ แฟลต คอนโดมิเนียม เป็นต้น ผู้ประกอบธุรกิจประเภทนี้เสียภาษีตามกฎหมายแต่ไม่ประสงค์ที่จะจดทะเบียนหอพักเพราะจะทำให้ไม่สามารถรับผู้เข้าพักอาศัยที่เป็นชายหรือหญิงปะปนกันได้และอาจทำให้มีผู้เข้าพักอาศัยไม่เต็มจำนวนตามห้อง ซึ่งมีผลเสียต่อธุรกิจของผู้ประกอบการ

จากสถานการณ์ปัญหาที่เกิดขึ้น กระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จึงได้กำหนดมาตรการจัดระเบียบหอพัก รวม 7 มาตรการ ดังนี้

1) การรณรงค์ให้ผู้ประกอบการหอพักมีการดำเนินงานที่ถูกต้องตามพระราชบัญญัติหอพัก พ.ศ. 2507

2) กำหนดระยะเวลาการจัดระเบียบหอพัก โดยจัดหน่วยเคลื่อนที่ออกจดทะเบียนตามเขตพื้นที่ที่มีหอพักตั้งอยู่ เพื่อเป็นการอำนวยความสะดวกแก่ผู้ประกอบการ

3) กำหนดระยะเวลาผ่อนผันให้ผู้ประกอบการหอพัก ให้มีการปฏิบัติให้ถูกต้องตามพระราชบัญญัติหอพัก พ.ศ. 2507 ระหว่างวันที่ 1 มกราคม-31 มีนาคม 2549

4) การบังคับใช้กฎหมายอย่างจริงจังหลังพ้นกำหนดระยะเวลาผ่อนผัน ตั้งแต่วันที่ 1 เมษายน 2549 เป็นต้นไป

5) การให้ทุกภาคมีส่วนร่วมในการจัดระเบียบหอพัก ประกอบด้วยสถานศึกษา ผู้ปกครอง เยาวชน ที่พักในหอพัก องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สมาคมผู้ดำเนินงานหอพัก รวมทั้งเยาวชนที่พักในหอพัก

6) การใช้สิทธิประโยชน์เพื่อสร้างแรงจูงใจแก่ผู้ประกอบการหอพักที่ดำเนินกิจการถูกต้องตามกฎหมาย เช่น ในเรื่องของการลดหย่อนภาษี หรือเสียภาษีในอัตราพิเศษหรือสิทธิประโยชน์อื่นๆ ในส่วนรายละเอียดจะได้มีการหารือกับกระทรวงการคลังต่อไป

7) การส่งเสริมให้ผู้ประกอบการให้มีการปรับปรุงหอพักให้มีมาตรฐานตามที่กำหนด โดยจัดหาแหล่งเงินที่มีอัตราดอกเบี้ยต่ำหรือปลอดดอกเบี้ย

2.2.4 แนวความคิดและหลักการที่เกี่ยวข้องกับการจัดระเบียบสังคมบริเวณรายรอบสถานศึกษา ตามกฎหมายว่าด้วยสถานบริการ⁵

ก่อนที่จะมีการประกาศใช้พระราชบัญญัติสถานบริการ พ.ศ. 2509 จะพบว่าสถานบริการเป็นธุรกิจการที่รัฐควบคุมด้านการจัดเก็บภาษี เท่านั้นรวมทั้งโรงฝิ่นในกรุงเทพมหานครและตามเมืองใหญ่ๆ ก่อนถูกยกเลิกสมัยจอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์ เป็นผู้นำผลพลอยได้จากสถานบริการที่เกิดขึ้น นอกเหนือจากการบันเทิงเรียมย์ของนักเที่ยวแล้ว เหตุวิวาตบาดหมางเพราะสุราเป็นเหตุเกิดขึ้นเรื่อยๆ หญิงบริการกลายเป็นพาหนะแห่งสัจจรโรค นักร้องนักแสดงบางรายเปลือยอารมณ์และกายจนบาดใจนักเที่ยว ทำให้วัยรุ่นใจแตกถึงกับก่อคดีข่มขืนกระทำชำเราสาวบริสุทธิ์อย่างไม่เกรงใจกฎหมาย เหตุร้ายอันเป็นผลพลอยได้จากสถานบริการ ดังกล่าวหาได้เกิดจากความจงใจหรือประสงค์ร้ายของผู้จัดการสถานบริการเหล่านั้นไม่ แต่เกิดจากนักเที่ยวหรือผู้ใช้บริการในสถานที่เหล่านั้นเองซึ่งสาเหตุก็คือความมีเมมา ที่สถานที่เหล่านั้นบริการจัดให้อย่างไรขอบเขต จึงเป็นเหตุผลที่รัฐต้องเข้ามาควบคุมสถานบริการเหล่านี้ ซึ่งในการประกาศใช้พระราชบัญญัติสถานบริการ พ.ศ. 2509 มีเหตุผล คือ โดยเหตุที่ปัจจุบันนี้มีบุคคลประกอบกิจการสถานบริการบางประการซึ่งอาจดำเนินการไปในทางกระทบกระเทือนต่อความสงบเรียบร้อย หรือศีลธรรมของประชาชน และจัดให้มีการแสดงเพื่อความบันเทิงในสถานบริการนั้นๆ ไม่เหมาะสม เป็นเหตุให้

⁵ สมพร พรหมพิตร, ดร. โสภิตพันธุ์และโดม วิศิษฐ์สรอรรถ. (2539). **คู่มือกฎหมายสถานบริการ**. หน้า 1-5.

เยาวชนเอาเยี่ยงอย่างจนประพฤติตัวเสื่อมทรามลง เป็นการสมควรที่จะออกกฎหมายควบคุมสถานบริการนั้นๆ รวมทั้งการแสดงด้วย ทั้งนี้เพื่อรักษาไว้ซึ่งความสงบเรียบร้อย ศีลธรรม วัฒนธรรมและประเพณีอันดีของชาติต่อไป โดยสถานบริการในขณะนั้นมี

1) สถานเต้นรำ เล่นดนตรีบันเทิง หรือที่เรียกว่าเชคและไนต์คลับ

2) สถานจำหน่ายน้ำชา สุรา โดยมีหญิงเสิร์ฟบริการลูกค้า

3) สถานอาบอบนวด มีทั้งเฟรนช์บาช เตอร์กิชบาช ที่ทันสมัยสุดยอดคือปีคอร์ส อันเป็นที่รู้จักในวงการนักท่องเที่ยวในสมัยนั้นว่า หมอนวดส่วนมากคือโสเภณีที่ยกระดับตนเองจากนางประดับช่อกขึ้นเป็นนวลนางในห้องกระจก พอแขกอาบน้ำเสร็จก็นวดพอเป็นพิธี เพราะส่วนมากไม่รู้วิชาหมอนวด กิจกรรมอาบอบนวดจะจบลงที่สนทนาราคาค่าแกมกิจ ซึ่งหมอนวดจะมึบเม้มไว้เอง นอกเหนือจากเปอร์เซ็นต์ที่ได้จากค่าบริการสถานอาบอบนวดซึ่งแขกลูกค้าจ่ายให้ต่างหาก

4) ร้านตัดผมแถมบริการอาบอบนวดหรือนวดอย่างเดียว บริการแถมนี้บ้างร้านแอบลักลอบกับลูกค้าคนกันเอง ถ้าเปิดเผยก็จะมีประกาศให้คนทั่วไปรู้

5) โรงแรมที่มีบริการเสริมคือบาร์และไนต์คลับ

แนวความคิดและหลักการที่เกี่ยวข้องกับการจัดระเบียบสังคมรายรอบสถานศึกษาตามกฎหมายว่าด้วยสถานบริการ เกิดขึ้นจากเหตุผลดังกล่าวข้างต้น แต่ให้ใช้บังคับในจังหวัดพระนคร และจังหวัดธนบุรีตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาคือวันที่ 5 ตุลาคม 2509 ก่อน ในส่วนจังหวัดอื่นจะให้ใช้บังคับเมื่อใดให้ตราในพระราชกฤษฎีกา ทั้งนี้ตามมาตรา 2 โดยมีเงื่อนไขการใช้บังคับเป็นบทเฉพาะกาลไว้ในมาตรา 29 ว่า เมื่อพระราชบัญญัตินี้ได้ใช้บังคับในท้องที่ใด ให้ผู้ตั้งสถานบริการตามมาตรา 3 (1) (2) หรือ (3) อยู่แล้วก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับดำเนินการต่อไปได้ ในเมื่อได้จัดทำบัตรประวัติตามที่บังคับไว้ในมาตรา 14 และมาขอรับใบอนุญาตตั้งสถานบริการนั้น โดยเสียค่าธรรมเนียมภายในกำหนดสามสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับในท้องที่นั้น

ส่วนสถานบริการตามมาตรา 3 (4) บังคับเป็นพิเศษว่า ให้ผู้ตั้งสถานบริการตามมาตรา 3 (4) อยู่แล้วก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับปฏิบัติตามมาตรา 16 และมาตรา 17 ภายในกำหนดสามสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับในท้องที่นั้น

ที่แยกมาตรา 3 (4) ออกต่างหากจากอนุมาตราอื่นของมาตรา 3 ก็เพราะสถานบริการตามมาตรา 3 (4) ไม่ต้องขออนุญาต แต่ต้องแจ้งให้พนักงานเจ้าหน้าที่ทราบก่อนจัดตั้งไม่น้อยกว่าสิบห้าวันตามมาตรา 4 วรรคสองเท่านั้น

ในการให้สถานบริการจัดตั้งอยู่ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับในท้องที่ใด ให้ดำเนินการต่อไปได้จนกว่าจะได้รับอนุญาตตามพระราชบัญญัตินี้รวมทั้งสถานบริการในจังหวัด

พระนครและธนบุรีด้วย ดังนั้นสถานบริการในจังหวัดพระนครและธนบุรีซึ่งตั้งอยู่แล้วก่อนวันที่ 5 ตุลาคม 2509 ก็ให้ดำเนินต่อไปได้ โดยให้จัดทำบัตรประวัติลูกจ้างหรือหญิงบริการของคนตาม มาตรา 14 พร้อมกับขอรับใบอนุญาตจัดตั้งสถานบริการ กับเสียค่าธรรมเนียมให้เสร็จภายในสามสิบ วัน นับแต่วันที่ 5 ตุลาคม 2509 คือให้ดำเนินการได้ต่อไปอีกสามสิบวันนับแต่วันที่ 5 ตุลาคม 2509 ถ้าหลังจากนั้นยังมีได้จัดทำบัตรประวัติลูกจ้างหรือหญิงบริการ หรือมิได้ขออนุญาตและเสีย ค่าธรรมเนียมให้เสร็จภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ 5 ตุลาคม 2509 ก็ถือว่าสถานบริการนั้นต้องหยุด ดำเนินการโดยปริยาย หากขึ้นดำเนินการต่อไปเป็นความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ มาตรา 26

พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับในจังหวัดพระนครและธนบุรีสองปี จากนั้นก็มีพระราช กฤษฎีกาให้ใช้พระราชบัญญัติสถานบริการ พ.ศ.2509 บังคับในทุกท้องที่ทั่วราชอาณาจักร พ.ศ. 2511 โดยตามมาตรา 2 ใช้บังคับทั่วราชอาณาจักรตั้งแต่วันที่ 12 มีนาคม 2511 เป็นต้นไป ซึ่งก็ใช้บท เฉพาะกาลของพระราชบัญญัติสถานบริการ พ.ศ. 2509 มาตรา 29 ดังกล่าวข้างต้น เป็นเงื่อนไขให้ สถานบริการที่ตั้งอยู่ก่อนแล้วดำเนินกิจการต่อไปสามสิบวันนับแต่วันที่ 12 มีนาคม 2511 จนกว่าจะ ทำบัตรประวัติ ขออนุญาต และเสียค่าธรรมเนียมเสร็จภายในกำหนดดังกล่าว แต่เนื่องจาก พระราชบัญญัติสถานบริการ พ.ศ. 2509 ใช้บังคับมาเป็นเวลานาน และมีบทบัญญัติบางประการที่ไม่ เหมาะสมกับสถานการณ์ปัจจุบัน จึงมีการแก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติดังกล่าว ในปี พ.ศ. 2546 โดยเฉพาะในเรื่องบทนิยามของสถานบริการเพื่อให้มีความหมายที่ชัดเจนเฉพาะการประกอบ กิจการที่อาจดำเนินการไปในทางกระทบกระเทือนต่อความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของ ประชาชนอันเป็นสถานที่ที่ไม่ควรให้เยาวชนเข้าไปใช้บริการหรือใช้เป็นที่มั่วสุมโดยมิได้มี เจตนาธรรมจะให้มี ความหมายครอบคลุมไปถึงสถานที่ที่ไม่ดำเนินการไปในลักษณะดังกล่าว เช่น สถานที่ที่มีวัตถุประสงค์ด้านการศึกษาหรือกีฬา นอกจากนี้ได้แก้ไขการจัดตั้งสถานบริการบาง ประเภทเฉพาะที่ ปรากฏชัดเจนในขณะนี้ว่าอาจดำเนินการไปในทางกระทบกระเทือนต่อความสงบ เรียบร้อยศีลธรรมอันดีของประชาชน ซึ่งปัจจุบันเพียงแต่แจ้งแล้วประกอบกิจการได้เลยทำให้การ ควบคุมตรวจสอบกระทำไม่ได้ไม่ทั่วถึง และบางครั้งก่อให้เกิดปัญหาเกี่ยวกับสังคมโดยเปลี่ยนมาเป็นเรื่อง ได้รับความคุ้มครองก่อนจึงจะประกอบกิจการได้เพื่อให้การควบคุมตรวจสอบเป็นไปอย่างเข้มงวด พร้อมทั้งกำหนดมาตรการต่างๆ เพื่อใช้บังคับกับสถานบริการทุกประเภท เพื่อให้สถานบริการ ไม่เป็นแหล่งมั่วสุม เป็นสถานที่ปลอดภัยจากยาเสพติด และเป็นสถานที่ที่ปลอดภัยของผู้ใช้บริการ โดยกำหนดหน้าที่ที่ผู้รับอนุญาตตั้งสถานบริการและผู้ให้บริการปฏิบัติ รวมทั้งปรับปรุงอัตรา ค่าธรรมเนียมพระราชบัญญัติ เช่นนี้เป็นต้น

2.2.5 แนวความคิดและหลักการที่เกี่ยวข้องกับการจัดระเบียบสังคมบริเวณรอบสถานศึกษา ตามกฎหมายว่าด้วยสุรา⁶

แนวความคิดและหลักการที่เกี่ยวข้องกับการจัดระเบียบสังคมบริเวณรอบสถานศึกษาตามกฎหมายว่าด้วยสุรา เกิดขึ้นตั้งแต่ต้นศตวรรษที่ 19 โดยประเทศในแถบสแกนดิเนเวียให้ความสำคัญอย่างยิ่งในการศึกษาและบังคับใช้นโยบายสาธารณะสำหรับการควบคุมการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์จนเกิดกระแสความสนใจ “นโยบายแอลกอฮอล์” (Alcohol policy) อย่างกว้างขวางจากผู้บริหาร นักวิชาการและประชาชนในวงกว้าง อย่างไรก็ตามคำจำกัดความของ “นโยบายแอลกอฮอล์” กลับได้รับการนิยามที่แตกต่างกันในแต่ละโอกาสและสถานที่เพื่อให้เกิดความเข้าใจที่ตรงกันจึงกำหนดนิยามของ “นโยบายแอลกอฮอล์” ซึ่งดัดแปลงจากนิยามของ Babor และคณะ ดังนี้

นโยบายแอลกอฮอล์ หมายถึง นโยบายสาธารณะสำหรับควบคุมอุปทานและหรืออุปสงค์ของการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในกลุ่มประชากร และเพื่อตอบสนองต่อจุดมุ่งหมายด้านสาธารณสุขและสวัสดิการทางสังคม

เพื่อความเข้าใจที่ดียิ่งขึ้น Godfrey และ Maynard จึงจำแนกประเภทของนโยบายแอลกอฮอล์ เป็น 3 ระดับ ได้แก่

1) นโยบายในระดับประชากร (Population-Based Policies) ซึ่งมุ่งหวังให้เกิดผลกระทบต่อระบบการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของประชากรในวงกว้าง ตัวอย่างนโยบายแอลกอฮอล์ในกลุ่มนี้ ได้แก่ นโยบายด้านอัตราภาษี จำกัดการโฆษณา หรือการควบคุมการจำหน่ายและจำกัดการซื้อ เป็นต้น สังเกตได้ว่านโยบายในกลุ่มนี้ส่งผลต่อผู้ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ทุกคนมิใช่เฉพาะผู้ที่เกิดปัญหาจากการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์เท่านั้นและมีหลักฐานอย่างชัดเจนในหลากหลายประเทศว่านโยบายกลุ่มนี้มีประสิทธิภาพดีในการลดระดับการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์

2) นโยบายเฉพาะ (Problem-Directed Policies) ที่มุ่งตรงสำหรับการแก้ไขปัญหาที่เป็นผลกระทบจากการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ เช่น นโยบายกำหนดและตรวจระดับแอลกอฮอล์ในผู้ขับขี่ยานพาหนะเพื่อแก้ไขปัญหาอุบัติเหตุจากผู้ขับขี่เมาสุรา ในทางตรงกันข้ามกับกลุ่มแรก นโยบายกลุ่มนี้มีแนวโน้มที่จะกระทบต่อผู้ดื่มทั่วไปที่ไม่ก่อให้เกิดปัญหา อย่างไรก็ตาม

⁶ สำนักกรมการ 2 สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา ปฏิบัติหน้าที่สำนักงานเลขาธิการสภานิติบัญญัติแห่งชาติ. (2550). ข้อมูลประกอบการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. หน้า 25-26.

ก็ตามอาจเป็นไปได้ว่าการออกนโยบายในการแก้ไขปัญหาใดปัญหาหนึ่งอาจไม่สามารถเกิดผลดีโดยรวมเพราะอาจก่อให้เกิดปัญหาใหม่ที่อาจไม่สามารถสังเกตหรือทราบได้

3) นโยบายระดับปัจเจกบุคคล (Direct Interventions) ได้แก่ การรักษาโรคที่เกี่ยวข้องกับแอลกอฮอล์ มาตรการบำบัดและฟื้นฟูผู้ติดสุราเรื้อรัง เป็นต้น ผลสำเร็จของนโยบายในกลุ่มนี้เพื่อเพิ่มคุณภาพชีวิตในระดับบุคคลเป็นสำคัญ หากต้องการให้เกิดผลเชิงบวกในวงกว้างระดับสังคมก็จำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องมีจำนวนผู้ที่ได้รับมาตรการจำนวนมาก

สำหรับประเทศไทยจากสถิติพบว่าคนไทยมีแนวโน้มการบริโภคเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์เพิ่มมากขึ้น โดยเพิ่มขึ้นจาก 721.8 ล้านลิตรในปี พ.ศ. 2531 เป็น 3,783.7 ล้านลิตรในปี พ.ศ. 2546 โดยองค์การอาหารและการเกษตรแห่งสหประชาชาติได้คำนวณการบริโภคเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์บริสุทธิ์ต่อหัวต่อปีประชากร พบว่าในปี พ.ศ. 2543 คนไทยบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์สูงสุดเมื่อเทียบกับประเทศฝรั่งเศส ประเทศสหรัฐอเมริกา ประเทศญี่ปุ่น และประเทศฟิลิปปินส์

ทั้งนี้ จากอดีตจนถึงปัจจุบันได้มีนโยบายในการควบคุมการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในประเทศไทยจำนวนมาก ตัวอย่างเช่น พระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. 2493 ซึ่งเป็นกฎหมายหลักเกี่ยวกับการดำเนินธุรกิจที่เกี่ยวกับสุราที่บังคับใช้ในปัจจุบัน ต่อมาในปี พ.ศ.2544 ได้มีการจัดตั้งสำนักงานกองทุนสนับสนุนการส่งเสริมสุขภาพ (สสส.) ซึ่งได้รับงบประมาณจากเงินทุนร้อยละ 2 ของภาษีสุราและบุหรี่ เพื่อดำเนินการสนับสนุนเครือข่ายองค์กรภาคต่างๆ ในการดำเนินการเพื่อสร้างเสริมสุขภาพของประชาชนและสังคมโดยรวม สสส. ยังสนับสนุนให้เกิดองค์กรที่ดำเนินการเกี่ยวกับการควบคุมปัญหาสุราอื่นๆ อีก เช่น ศูนย์วิจัยปัญหาสุรา แผนงานนโยบายสาธารณะเพื่อคุณภาพชีวิตที่ดี และเครือข่ายองค์กรงดเหล้า อย่างไรก็ตามยังไม่มีมาตรการ ประเมินบทบาท มาตรการ กิจกรรม ผลการดำเนินการ และการพัฒนาความสามารถในการลดการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ขององค์กรและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในประเทศไทยอย่างเป็นทางการ

2.2.6 แนวความคิดและหลักการที่เกี่ยวข้องกับการจัดระเบียบสังคมบริเวณรายรอบสถานศึกษาตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด⁷

แนวความคิดและหลักการที่เกี่ยวข้องกับการจัดระเบียบสังคมบริเวณรายรอบสถานศึกษาตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดเกิดจากมาตรการที่รัฐบาลใช้ในการดำเนินงานป้องกันและปราบปรามยาเสพติด ซึ่งประกอบไปด้วย

⁷ สุวิชัย รัษฎ์รัตนกร. (2547). การสั่งปิดชั่วคราวและการพักใช้ใบอนุญาตสถานประกอบการตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด. หน้า 78-86.

1) มาตรการทางกฎหมาย ซึ่งมีมาตรการทางกฎหมายที่สำคัญ ดังนี้

มาตรการตรวจสอบและยึดทรัพย์สินผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดเป็น มาตรการตามพระราชบัญญัติมาตรการในการปราบปรามผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด พ.ศ. 2534

มาตรการสมคบ เป็นมาตรการหนึ่ง ตามพระราชบัญญัติมาตรการในการปราบปราม ผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด พ.ศ. 2534 ซึ่งมุ่งจับกุมดำเนินคดีต่อนักค้ายาเสพติดรายใหญ่ นายทุน ผู้อยู่เบื้องหลัง รวมทั้งผู้สนับสนุนช่วยเหลือ

มาตรการปราบปรามการฟอกเงิน เป็นมาตรการตามพระราชบัญญัติป้องกันและ ปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542

มาตรการในการปราบปรามผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดในสถาน ประกอบการตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามยาเสพติด (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2543

- 2) มาตรการสกัดกั้นยาเสพติดในแนวชายแดน
- 3) มาตรการควบคุมเคมีภัณฑ์ สารตั้งต้น และอุปกรณ์การผลิต
- 4) มาตรการควบคุมพืชเสพติด
- 5) มาตรการปราบปรามยาเสพติด การจับกุม การตรวจสอบทรัพย์สิน
- 6) มาตรการบำบัดรักษาและฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดการบำบัดรักษาในระบบ สมัยครใจ ระบบต้องโทษ และระบบบังคับบำบัด
- 7) มาตรการป้องกันและแก้ไขปัญหาในระดับหมู่บ้านและชุมชน ได้แก่
 - โครงการแก้ไขปัญหายาเสพติดในชุมชนที่มีการแพร่ระบาดอย่างรุนแรง
 - โครงการหมู่บ้าน/ชุมชนเฉลิมพระเกียรติปลอดยาเสพติด
- 8) มาตรการป้องกันและแก้ไขปัญหาในสถานศึกษาและเยาวชน
 - โครงการโรงเรียนสีขาว เฉลิมพระเกียรติปลอดยาเสพติด
 - โครงการเล่นกีฬาต้านยาเสพติด
- 9) มาตรการดำเนินการต่อเจ้าหน้าที่ของรัฐที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติด
- 10) มาตรการด้านความร่วมมือกับต่างประเทศ ในระดับทวิภาคีและพหุภาคี

มาตรการที่รัฐบาลใช้ในการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดในสถานประกอบการจากการที่ได้ศึกษา ปรากฏว่ามีเฉพาะมาตรการทางด้านกฎหมายเท่านั้น ที่ใช้ในการแก้ไขปัญหาเสพติดในสถานประกอบการ โดยมาตรการทางด้านกฎหมายเกิดขึ้นจากการที่ได้มีการแก้ไขเพิ่มเติม พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามยาเสพติด พ.ศ. 2519 (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2543 ในสมัยรัฐบาล ของนายชวน หลีกภัย เป็นนายกรัฐมนตรี เท่านั้น ส่วนรัฐบาลชุดอื่นๆ ไม่ได้มีการกำหนดมาตรการ

ใดๆ ในอันที่จะดำเนินการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดในสถานประกอบการทั้งสิ้น มาตรการทางด้านกฎหมายนี้จะกำหนดให้เจ้าของหรือผู้ดำเนินกิจการสถานประกอบการของตน ถ้ามีการกระทำความผิดเกิดขึ้นและเจ้าของหรือผู้ดำเนินกิจการ พิสูจน์ไม่ได้ว่าตนได้ใช้ความระมัดระวังตามสมควรแล้ว คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดมีอำนาจสั่งปิดชั่วคราวหรือพักใช้ใบอนุญาตประกอบการได้ และการดำเนินงานของเจ้าหน้าที่รัฐภายใต้มาตรการดังกล่าวจะเป็นในลักษณะผสมผสานการดำเนินงานทั้งด้านการป้องกันการป้องปราม และการปราบปรามการกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดในสถานประกอบการ

จากสถานการณ์การแพร่ระบาดของยาเสพติดตามที่มีความรุนแรงเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ ทั้งการค้าเสพติดในสถานที่ซึ่งใช้ในการประกอบธุรกิจหรือสถานประกอบการเป็นจำนวนมาก โดยเฉพาะสถานศึกษา รัฐบาลจึงมีความจำเป็นที่จะต้องสร้าง “เครื่องมือ” นั่นก็คือ คำสั่งทางปกครองในการสั่งปิดชั่วคราวหรือการพักใช้ใบอนุญาต

ดังนั้น เจ้าของหรือผู้ดำเนินกิจการสถานประกอบการ รวมทั้งพนักงานในสถานประกอบการจึงให้ความสำคัญในการตรวจตรา สอดส่อง ดูแลสถานประกอบการ และหากพบการกระทำความผิดก็จะต้องแจ้งเบาะแสให้เจ้าหน้าที่รัฐทราบข้อมูล มิฉะนั้นการประกอบธุรกิจของตนจะได้รับความเดือดร้อนเสียหาย เพราะไม่สามารถดำเนินกิจการต่อไปได้ มาตรการดังกล่าวส่งผลให้การป้องกันและปราบปรามยาเสพติดมีประสิทธิภาพมากขึ้น ซึ่งจะมีความแตกต่างจากเดิมที่ผ่านมาที่จะมุ่งแสวงหาผลกำไรให้ธุรกิจของตนเป็นหลัก จนขาดจิตสำนึกที่จะรับผิดชอบต่อสังคม โดยการปล่อยให้มีการกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดจนแพร่ระบาดเพิ่มมากขึ้นเพราะถือว่าไม่มีมาตรการใดๆ ที่จะเข้าดำเนินการลงโทษกับสถานประกอบการของตนได้

ลักษณะของมาตรการที่ใช้กับเจ้าของหรือผู้ดำเนินกิจการสถานประกอบการที่ปล่อยให้ปละละเลยให้มีการกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดเกิดขึ้นในสถานประกอบการของตน โดยการสั่งปิดชั่วคราวหรือการพักใช้ใบอนุญาตประกอบการเช่นนี้ แม้ในบางกรณีเจ้าของหรือผู้ดำเนินสถานประกอบการอาจจะไม่ได้มีส่วนรู้เห็นหรือมีส่วนเกี่ยวข้องในการกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดที่เกิดขึ้นแต่อย่างใดทั้งสิ้น แต่ต้องรับผลของคำสั่งดังกล่าวที่เกิดจากการกระทำความผิดของบุคคลอื่น

นอกจากนี้ ผู้เคยใช้สถานประกอบการเป็นแหล่งในการกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด จะเกิดความเกรงกลัวไม่กล้าที่จะกระทำความผิดเช่นนั้นอีก หรือกระทำได้อย่างขึ้นและเป้าหมายประการต่อมาที่เกิดจากการบังคับใช้คำสั่งทางปกครองในการสั่งปิดชั่วคราวหรือการพักใช้ใบอนุญาตประกอบการ ภายใต้มาตรการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดในสถานประกอบการที่ถือว่าเป็นเครื่องมือของรัฐเช่นนี้ย่อมมีผลทำให้ประชาชนซึ่งเป็นสุจริตชนเกิดความรู้สึกสบายใจเกิด

ความมั่นใจ หรือมีหลักประกันว่าตนจะได้รับความปลอดภัยเมื่อตนหรือลูกหลานของตนเข้ามาใช้บริการในสถานประกอบการ ที่มีมาตรการทางกฎหมายคอยควบคุมป้องกัน และปราบปรามให้ปลอดภัยจากการกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด ที่เป็นแหล่งค้าและเสพยาเสพติด และก็เป็นผลดีต่อธุรกิจของตนเช่นเดียวกันที่จะมีผู้มาใช้บริการสถานประกอบการเพิ่มมากขึ้นตามลำดับ

2.3 ความหมายทางกฎหมายของสิ่งที่เกี่ยวข้องกับการจัดระเบียบสังคมบริเวณรอบสถานศึกษา

ในการศึกษาวิทยานิพนธ์ฉบับนี้มุ่งที่จะศึกษาว่ามาตรการทางกฎหมายและการบังคับใช้มาตรการทางกฎหมายในการจัดระเบียบสังคมบริเวณรอบสถานศึกษามีประสิทธิภาพมากน้อยเพียงใด ทั้งนี้ จะเห็นได้ว่า คำว่า “จัดระเบียบสังคม” เป็นลักษณะที่เป็นนามธรรมซึ่งการที่จะทำให้การจัดระเบียบสังคมรอบสถานศึกษาเป็นรูปธรรมขึ้นมาได้ก็ต้องกำหนดสิ่งที่ต้องการที่จะใช้มาตรการทางกฎหมายเข้ามาบังคับใช้เพื่อให้การจัดระเบียบสังคมรอบสถานศึกษาที่เป็นรูปธรรมและมีประสิทธิภาพ

2.3.1 ความหมายของการจัดระเบียบสังคม⁸

ในการศึกษาวิทยานิพนธ์ฉบับนี้มีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องศึกษาความหมายของการจัดระเบียบสังคม ทั้งนี้ ก็เพื่อที่จะทำให้ทราบว่าเป้าหมายและวัตถุประสงค์ของการจัดระเบียบสังคม ซึ่งการจัดระเบียบสังคมมีความหมายต่างๆ ดังนี้

การจัดระเบียบสังคม หมายถึง การทำให้เกิดความมีระเบียบในสังคมมนุษย์เมื่อสังคมมีระเบียบสังคมก็มีความสงบมั่นคงถาวร และสมาชิกในสังคมสามารถดำเนินชีวิตของตนไปได้ ทุกสังคมต้องมีการจัดระเบียบสังคม ถ้าไม่มีการจัดระเบียบสังคม สังคมมนุษย์ไม่สามารถคงสภาพอยู่ได้

การจัดระเบียบสังคม คือ กระบวนการที่มีขอบเขตกว้างขวางมากเป็นกระบวนการที่ครอบคลุมปรากฏการณ์สังคมหลายอย่าง เริ่มจากการจัดให้มีกฎเกณฑ์ข้อบังคับต่างๆ หลายอย่าง เพื่อให้สมาชิกของสังคมยึดถือเป็นแนวทางในการปฏิบัติต่อกัน กฎเกณฑ์ต่างๆ เหล่านี้คือ บรรทัดฐานทางสังคม (Social Norms)

⁸ สำนักกิจการนักศึกษา มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์. (2550). การติดตามประเมินผลและพัฒนาโครงการจัดระเบียบสังคมบริเวณปริมณฑลมหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์ พื้นที่ต้นแบบชุมชนนำอยู่และปลอดภัย ขอຍประชาชน-นพบุรี 8 (วิจัยทุนสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดและมหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์). หน้า 13-14.

การจัดระเบียบสังคม คือ การที่สังคมของมนุษย์ได้มีการพัฒนาปฏิบัติสัมพันธ์ระหว่างกันจนเป็นแบบแผนและเป็นระบบที่ชัดเจน โดยสมาชิกส่วนรวมยอมรับและปฏิบัติเป็นวิถีทางในการดำเนินชีวิต ก่อให้เกิดความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน

การจัดระเบียบสังคม คือ บรรทัดฐานสังคมที่เป็นมาตรฐานการปฏิบัติตามบทบาท และสถานภาพที่บุคคลมีในขณะใดขณะหนึ่ง ไม่ใช่เป็นสิ่งที่บุคคลรู้หรือเข้าใจได้เองตามธรรมชาติ แต่เป็นสิ่งที่บุคคลต้องได้รับคำแนะนำสั่งสอนจึงจะรู้ได้

การจัดระเบียบสังคม คือ การวางรูปแบบของพฤติกรรมและกระบวนการความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและระหว่างกลุ่มคน เพื่อให้เกิดแนวทางในการดำเนินชีวิตและกำหนดพฤติกรรมที่พึงปฏิบัติในการอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคม

การจัดระเบียบสังคม คือ การทำให้บ้านเมืองมีชื่อมีแป ในขณะเดียวกันให้สังคมใช้พื้นที่ให้เป็นประโยชน์ตามความเหมาะสมตามจุดมุ่งหมาย คำว่ามีชื่อมีแปคือ กฎหมายที่ยังไม่มีการเปลี่ยนแปลงขกเล็ก กำหนดอย่างไรต้องปฏิบัติตามนั้น

ทั้งนี้ อาจกล่าวได้โดยสรุปว่า

การจัดระเบียบสังคม หมายถึง การกำหนดกฎเกณฑ์หรือระเบียบแบบแผนทั้งหลายที่กำหนดเกี่ยวกับความสัมพันธ์ต่อกันระหว่างบุคคลและกลุ่ม นับตั้งแต่การจัดระเบียบสังคมในเรื่องความสัมพันธ์ภายในครอบครัวระหว่างสามี ภรรยาและบุตร การจัดระเบียบสังคมของหมู่บ้านไปจนถึงการจัดระเบียบสังคมของประเทศ เช่น การจัดระเบียบของสังคมไทย ซึ่งในทุกสังคมจำเป็นต้องมีการจัดระเบียบ เพราะเป็นสิ่งจำเป็นพื้นฐานต่อการดำรงอยู่ของสังคมทุกสังคม

2.3.2 ความหมายของสถานศึกษา

จากความหมายของการจัดระเบียบสังคมดังที่ได้กล่าวมาแล้วใน หัวข้อ ที่ 2.3.1 จะเห็นว่าการจัดระเบียบสังคม หมายถึง กฎเกณฑ์หรือระเบียบแบบแผนทั้งหลายที่กำหนดเกี่ยวกับความสัมพันธ์ต่อกันระหว่างบุคคลและกลุ่ม นับตั้งแต่การจัดระเบียบสังคมในเรื่องความสัมพันธ์ภายในครอบครัวระหว่างสามี ภรรยาและบุตร การจัดระเบียบสังคมของหมู่บ้านไปจนถึงการจัดระเบียบสังคมของประเทศ เช่น การจัดระเบียบของสังคมไทย ซึ่งในทุกสังคมจำเป็นต้องมีการจัดระเบียบ เพราะเป็นสิ่งจำเป็นพื้นฐานต่อการดำรงอยู่ของสังคมทุกสังคม สำหรับการศึกษาวិทยานิพนธ์ฉบับนี้ เป็นการศึกษาการจัดระเบียบสังคมบริเวณรอบสถานศึกษา ซึ่งสถานศึกษาในที่นี้ ตามกฎหมายว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติ หมายถึง สถานพัฒนาเด็กปฐมวัย โรงเรียน ศูนย์การเรียน วิทยาลัย สถาบัน มหาวิทยาลัย หน่วยงานการศึกษาหรือหน่วยงานอื่นของรัฐหรือของเอกชน ที่มีอำนาจหน้าที่หรือมีวัตถุประสงค์ในการจัดการศึกษา หรือ สถานศึกษา หมายถึงเฉพาะสถานศึกษาที่จัดการศึกษาในระบบที่เป็นการศึกษาขั้นพื้นฐานหรือการศึกษาระดับอุดมศึกษาตาม

กฎหมายว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติ ทั้งนี้ เพื่อให้หมายถึงสถานศึกษาที่เป็นโรงเรียน ตั้งแต่ระดับอนุบาลถึงระดับมัธยมศึกษา และวิทยาลัยหรือมหาวิทยาลัยทั้งระดับต่ำกว่าปริญญาหรือระดับปริญญา โดยไม่รวมถึงสถานศึกษาที่จัดการศึกษานอกระบบต่างๆ เช่น โรงเรียนกวดวิชา โรงเรียนสอนขับรถยนต์ หรืออาชีพอื่นๆ เนื่องจากนโยบายของรัฐบาลมุ่งจะคุ้มครองเยาวชน แต่การศึกษานอกระบบนั้นส่วนใหญ่จะเป็นการศึกษาของบุคคลที่เป็นผู้ใหญ่มีชั่วโมงเยาวชน⁹

2.3.3 ความหมายของการจัดระเบียบสังคมบริเวณรอบสถานศึกษา

การจัดระเบียบสังคมบริเวณรอบสถานศึกษา จึงหมายถึง การกำหนดกฎเกณฑ์หรือระเบียบแบบแผนทั้งหลายที่กำหนดเกี่ยวกับความสัมพันธ์ต่อกันระหว่างบุคคลและกลุ่มในบริเวณรอบสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย โรงเรียน ศูนย์การเรียนรู้ วิทยาลัย สถาบัน มหาวิทยาลัย หน่วยงานการศึกษาหรือหน่วยงานอื่นของรัฐหรือของเอกชน ที่มีอำนาจหน้าที่หรือมีวัตถุประสงค์ในการจัดการศึกษา หรือ สถานศึกษา หมายถึงเฉพาะสถานศึกษาที่จัดการศึกษาในระบบที่เป็นการศึกษาขั้นพื้นฐานหรือการศึกษาระดับอุดมศึกษาตามกฎหมายว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติ ทั้งนี้ เพื่อให้หมายถึงสถานศึกษาที่เป็นโรงเรียน ตั้งแต่ระดับอนุบาลถึงระดับมัธยมศึกษา และวิทยาลัยหรือมหาวิทยาลัยทั้งระดับต่ำกว่าปริญญาหรือระดับปริญญา โดยไม่รวมถึงสถานศึกษาที่จัดการศึกษานอกระบบต่างๆ เช่น โรงเรียนกวดวิชา โรงเรียนสอนขับรถยนต์ หรืออาชีพอื่นๆ เนื่องจากนโยบายของรัฐบาลมุ่งจะคุ้มครองเยาวชน แต่การศึกษานอกระบบนั้นส่วนใหญ่จะเป็นการศึกษาของบุคคลที่เป็นผู้ใหญ่มีชั่วโมงเยาวชน

ในการศึกษาวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ผู้เขียนได้มุ่งเน้นที่จะดำเนินการศึกษาการกำหนดกฎเกณฑ์หรือระเบียบแบบแผนทั้งหลายที่กำหนดเกี่ยวกับความสัมพันธ์ต่อกันระหว่างบุคคลและกลุ่มซึ่งก็คือมาตรการทางกฎหมายและการบังคับใช้กฎหมายโดยมุ่งเน้นศึกษามาตรการทางกฎหมายและการบังคับใช้กฎหมาย 4 ประการ ได้แก่

- 1) มาตรการและการบังคับใช้กฎหมายตามกฎหมายว่าด้วยหอพัก
- 2) มาตรการและการบังคับใช้กฎหมายตามกฎหมายว่าด้วยสถานบริการ
- 3) มาตรการและการบังคับใช้กฎหมายตามกฎหมายว่าด้วยสุรา
- 4) มาตรการและการบังคับใช้กฎหมายตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด

⁹ กรมสรรพสามิต กระทรวงการคลัง. (2548). คำชี้แจงประกอบกฎกระทรวงว่าด้วยข้อกำหนดเกี่ยวกับการออกใบอนุญาตขายสุราและการขายสุราสำหรับผู้ที่ได้รับใบอนุญาตขายสุราประเภทที่ 3 ถึงประเภทที่ 7. หน้า 1.

ในที่นี้ เพื่อเป็นการทำความเข้าใจในเบื้องต้นผู้เขียนใคร่ขออธิบายความหมายของสิ่งที่ผู้เขียนมุ่งเน้นที่จะศึกษามาตรการทางกฎหมายและการบังคับใช้กฎหมาย ทั้ง 4 ประการ โดยลำดับดังนี้

2.3.4 ความหมายของหอพักตามกฎหมายว่าด้วยหอพัก

ความหมายของหอพักพิจารณาได้จากพระราชบัญญัติหอพัก พ.ศ. 2507 ในมาตรา 3 และกฎกระทรวงฉบับที่ 1 พ.ศ. 2508 ออกตามความในพระราชบัญญัติหอพัก พ.ศ. 2507 ข้อ 1 โดยมีความหมายว่า สถานที่ที่จัดขึ้นเพื่อรับผู้ซึ่งอยู่ในระหว่างการศึกษาซึ่งได้แก่การศึกษาในมหาวิทยาลัย วิทยาลัย โรงเรียนของรัฐบาล หรือโรงเรียน

2.3.5 ความหมายของสถานบริการตามกฎหมายว่าด้วยสถานบริการ

เพื่อให้เกิดความเข้าใจในการแยกแยะว่าสถานที่ประเภทใดบ้างที่จัดว่าเป็นสถานบริการที่จะต้องได้รับอนุญาตเปิดสถานบริการเพื่อทำให้เกิดความสะดวกของเจ้าหน้าที่ในการจะบังคับใช้มาตรการทางกฎหมาย โดยเฉพาะมาตรการตามกฎหมายว่าด้วยสถานบริการ จึงจำเป็นที่จะต้องทราบความหมายของสถานบริการ ซึ่งบัญญัติไว้ในมาตรา 3 แห่งพระราชบัญญัติสถานบริการ พ.ศ. 2509 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2546 ซึ่งเป็นการแก้ไขคำนิยามศัพท์ สถานบริการ โดยจะต้องพิจารณาว่าตามองค์ประกอบว่า มีสถานที่ตั้งชัดเจนหรือไม่ ถ้ามีก็ดูต่อไปว่ามีการให้บริการโดยหวังประโยชน์ทางการค้าหรือไม่ ถ้ามี ก็ให้ดูต่อไปว่ามีองค์ประกอบครบถ้วนตามที่กฎหมายกำหนดให้เป็นสถานบริการหรือไม่และเป็นสถานบริการประเภทใด ถ้าขาดองค์ประกอบอย่างใดอย่างหนึ่งไป สถานประกอบการนั้นก็ไม่ใช่สถานบริการตามกฎหมายนี้ นอกจากนั้นยังมีบางกรณีต้องนำเจตนารมณ์ของกฎหมายมาพิจารณาร่วมด้วย เช่น กรณีมีผู้ประกอบการซึ่งเข้าลักษณะเป็นสถานบริการบนเรือ หรือบนแพซึ่งเคลื่อนที่ให้บริการไปในทะเล หรือแม่น้ำลำคลองต่างๆ จะพิจารณาดำเนินการกับสถานประกอบการเหล่านั้นอย่างไร ในเบื้องต้นก็ต้องพิจารณาข้อเท็จจริงว่า การประกอบกิจการบนเรือ หรือบนแพ นั้น อยู่กับที่หรือไม่ ถ้าอยู่กับที่ ก็ต้องถือว่าเป็นสถานที่ที่อยู่ในความหมายของกฎหมายนี้ แต่ถ้ามีการให้บริการโดยเคลื่อนที่ไปซึ่งบางครั้งอาจข้ามอำเภอ ข้ามจังหวัดหรือออกไปนอกทะเลอาณาเขต ซึ่งบทบัญญัติที่กำหนดไว้ในกฎหมายนี้ ไม่สามารถใช้ปฏิบัติครอบคลุมถึง ในที่นี้จะต้องพิจารณาตีความว่าสถานประกอบการเหล่านั้น อยู่ นอกเหนือเจตนารมณ์ที่กฎหมายนี้จะใช้บังคับ ซึ่งการอุดช่องว่างคือต้องนำกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้องมาใช้ในการควบคุม¹⁰

¹⁰ นิรวัชร์ ปุณณกันต์. (2549). การตีความปัญหาข้อกฎหมายตามพระราชบัญญัติสถานบริการ (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2546. สืบค้นเมื่อ 6 ธันวาคม 2552, จาก www.dopa.go.th/news/km16082006.doc

ทั้งนี้ ในมาตรา 3 ในพระราชบัญญัตินี้ สถานบริการ มีความหมายดังนี้

สถานบริการ หมายความว่า สถานที่ที่สร้างขึ้นเพื่อให้บริการ โดยหวังประโยชน์ทางการค้า ดังต่อไปนี้

1) สถานเดินร่ำ ร่ำวง หรือรองเง็ง เป็นปกติธุระประเภทที่มีและประเภทที่ไม่มีคู่มือบริการ (ตัวอย่างเช่น หอจิวพาร์ตเนอร์บริการ) ได้แก่ ไนต์คลับ บาร์ กัดดาการ เป็นต้น สำหรับ สถานเดินร่ำ กฎหมายอธิบายไว้สามอย่างคือ เดินร่ำทั่วไป เดินร่ำแบบร่ำวง กับรองเง็ง

สถานที่เดินร่ำก็คือ บาร์หรือไนต์คลับตามที่ได้เห็นได้ในเมืองใหญ่ มีการจำหน่ายสุรา อาหารเป็นหลัก มีฟลอร์ให้นักเที่ยวหรือแจกออกไปเดินร่ำ โดยจะเดินร่ำกับคู่ขาที่มาด้วยกันหรือกับ หอจิวพาร์ตเนอร์ที่สถานบริการจัดไว้ให้ก็ได้ ตามปกติจะมีดนตรีขับกล่อมแจกและเป็นจังหวะให้แจกออกไปเดินร่ำด้วย

มาตรา 3(1) กำหนดว่าสถานเดินร่ำจะมีหรือไม่มีหอจิวพาร์ตเนอร์บริการก็ได้ แต่กรณีของสถานเดินร่ำประเภทบาร์หรือไนต์คลับ มักจะมีหอจิวพาร์ตเนอร์บริการแจกเป็นปกติอยู่แล้ว เพราะนั่นคือองค์ประกอบของบาร์หรือไนต์คลับ

สำหรับประเภทที่ไม่มีหอจิวพาร์ตเนอร์บริการ อาจเป็นไปได้ในสถานร่ำวงหรือสถานรองเง็ง แต่โรงร่ำวงให้บริการแจก ซึ่งกฎหมายเรียกว่าหอจิวพาร์ตเนอร์ก็ได้ ทั้งนี้เพราะชื่อพาร์ตเนอร์เป็นของฝรั่ง จัดเป็นองค์ประกอบของไนท์คลับซึ่งก็เป็นของฝรั่งด้วยเหมือนกัน แต่คำว่าสวาร่างของไทยจัดเป็นองค์ประกอบของโรงร่ำวงด้วย

ส่วนรองเง็งนั้น เป็นประเพณีของชาวมุสลิมภาคใต้ เหมือนกับร่ำวงแต่มีลีลาการร่ำวงไม่เหมือนกัน

อาจกล่าวโดยสรุปได้ว่า สถานบริการตามมาตรา 3(1) เป็นสถานที่จัดไว้เพื่อบริการลูกค้าด้วยการ เดินร่ำ หรือร่ำวง ได้แก่ สถานบริการที่มีฟลอร์เดินร่ำ ฟลอร์ลีลาศ สถานบริการประเภทดิสโก้เธค เป็นต้น แต่ทั้งนี้ ต้องเป็นสถานที่ที่มีการให้บริการอย่างถาวร ไม่ใช่ให้บริการชั่วคราวนอกสถานที่ สถานประกอบกิจการบางแห่ง แม้จะไม่มีฟลอร์เดินร่ำแต่ลักษณะการดำเนินกิจการมีการจำหน่ายอาหาร สุรา เครื่องดื่ม และมีการจัดฉายวิดีโอ มีเวทีสำหรับ ดิ.เจ. จัดเพลงจากแผ่นเสียงและชี้้นำให้ลูกค้าเดินตามโต๊ะของตนเอง มีการประดับไฟกระพริบ เช่นเดียวกับดิสโก้เธค ถือว่าเป็นสถานบริการตามมาตรา 3(1) ที่กฎหมายต้องเข้าควบคุมสถานเดินร่ำ ร่ำวงหรือรองเง็งนั้น ก็เพราะเป็นสถานบริการแก่บุคคลทุกเพศวัย แม้จะไม่มีสวาร่างหรือหอจิวพาร์ตเนอร์บริการ ก็อาจก่อเกิดอาชญากรรมได้ เช่น คนเมาไปเดินร่ำแล้วเกิดชกต่อยกัน เลยมิเรื่องวิวาทชกต่อยตีรันฟันแทงกันตาย หรือไปร่ำวงโดยพาคู่รักไปด้วย แล้วเกิดการพุดจากระทบกระทั่งจนอาจเกิดตีรันฟันแทงกันตายได้ เช่นนี้ กฎหมายจึงบัญญัติให้ต้องได้รับอนุญาตก่อน เพื่อเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องจะได้พิจารณา

ถึงสถานที่ตั้ง กฎเกณฑ์การให้บริการ และการจัดสถานบริการนั้นว่าจะเป็นแหล่งเพาะอาชญากรรม หรือจะเป็นบ่อเกิดให้กับความไม่สงบเรียบร้อยของบ้านเมืองหรือไม่ แต่ปัจจุบันนี้ทั้งสำหรับสถาน บริการประเภท เต็นรำ รำวง หรือรองเง็ง แทบจะไม่ก่อปัญหาในการจัดระเบียบสังคม เพราะแทบที่ จะไม่มีสถานบริการประเภท เต็นรำ รำวง หรือรองเง็ง เหลืออยู่แล้ว และศัพท์บัญญัติว่า “หญิง พาร์ตเนอร์” ก็แทบที่จะไม่มีเลย

ยุคปัจจุบันจึงยังมีเพียงสถานบริการที่เข้าหลักเกณฑ์นี้¹¹ ได้แก่

(1) “เรค” ที่มี “ดีเจ” เปิดเพลงหรือมีดนตรีบรรเลง โดยมีฟลอร์เต็นรำเอาไว้ให้ สำหรับเต้นตามอรรถาธิบายของผู้ใช้บริการ (ดิสโก้เรค)

(2) เหมือนกับ ข้อ (1) แต่ไม่มีฟลอร์เต็นรำโดยใช้บริการเต้นที่โต๊ะ (ลูกขี้เต็น) เรียกว่า “ผับ”

(3) “อะโกโก้บาร์” คือการที่มี “หญิง” ขึ้นไปเต้นรูดเสาสเตนเลสใส่ชุดบิกินี

(4) “บาร์เบียร์” มีดนตรีบรรเลง

สถานบริการต่างๆ เหล่านี้ล้วนเป็นสถานบริการที่เข้าหลักเกณฑ์ที่ตั้งขออนุญาต ทั้งหมด แต่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องไม่ว่าเจ้าหน้าที่ ตำรวจ หรือกระทรวงมหาดไทย ปล่อยให้จัดตั้ง สถานบริการโดยไม่มีใบอนุญาต กลายเป็นช่องว่างให้เรียกรับผลประโยชน์นอกกฎหมาย เพิ่มขึ้นเรื่อยๆ ในสถานบริการทุกประเภทที่กล่าวถึง ผู้ประกอบการรายใดจะมีใบอนุญาตหรือไม่ขึ้นอยู่กับ การอุปถัมภ์นอกกฎหมาย เจ้าหน้าที่ตำรวจ ซึ่งกรณีเช่นนี้ ไม่มีกฎหมาย จึงทำให้การจัดระเบียบ เป็นไปด้วยปัญหาต่างๆ มากมาย

ข้อสังเกต

สถานบริการตามความในมาตรา 3 (1) ได้แก่ “สถานเต็นรำ รำวง หรือรองเง็ง เป็นปกติธุระประเภทที่มีและประเภทที่ไม่มีผู้บริการ” ซึ่งในที่นี้มีประเด็นที่จะต้องพิจารณา คือคำว่า “ปกติธุระ” โดยพิจารณาว่ามีความหมายครอบคลุมเพียงใด ทั้งนี้ หากพิจารณาตามพจนานุกรมฉบับ ราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542 ที่ได้ให้ความหมายของคำว่า “ปกติ” คือ ธรรมดา เป็นไปตามเคย ไม่แปลกไปจากธรรมดา และคำว่า “ธุระ” คือ หน้าที่การงานที่พึงกระทำ ดังนั้น คำว่า “ปกติธุระ” จึงควรมีความหมายว่า การงานอันพึงกระทำที่ไม่แปลกไปจากที่เคยทำ ซึ่งสถานเต็นรำ รำวง หรือ รองเง็งใดจะเป็นสถานบริการตามกฎหมายนี้ จะต้องเป็นสถานที่ที่ทำเป็นประจำ เช่น เปิดทุกวัน

¹¹ ชูวิทย์ กมลวิศิษฎ์. (2546). จัดระเบียบนันทนาการเมือง. หน้า 19.

หรือปิดเฉพาะวันจันทร์ หรือเปิดเฉพาะวันศุกร์ เสาร์และอาทิตย์ ไม่ใช่เป็นการเปิดดำเนินการเป็นการเฉพาะกิจ เฉพาะคราว ซึ่งเห็นว่าต้องพิจารณาจากข้อเท็จจริงเป็นรายกรณีไป¹²

2) สถานที่ที่มีอาหาร สุรา น้ำชา หรือเครื่องดื่มนอกจากนี้จำหน่ายและบริการ โดยมีผู้บําเรอสำหรับปรนนิบัติลูกค้าซึ่งได้แก่ ภัตตาคารที่มีหญิงบําเรอนั่งร่วมโต๊ะปรนนิบัติลูกค้า

สถานบริการประเภทนี้ ได้แก่ สถานบริการนวดแผนโบราณ สถานนวดเพื่อสุขภาพ คอกเทลเลาจน์ คาราโอเกะที่มีหญิงนั่งบริการ แต่ถ้าเป็นคาราโอเกะที่ไม่มีหญิงนั่งบริการ ก็ไม่ถือเป็นสถานบริการประเภทนี้ และมีบริการนวดแก่ลูกค้า ภัตตาคารที่มีหญิงนั่งบริการตามโต๊ะ เช่น ภัตตาคารโนแอนด์ ซึ่งลูกค้าที่เข้าไปใช้บริการ จะได้รับการปรนนิบัติจากพนักงานหญิงภายในร้าน พนักงานหญิงจะตักอาหารเครื่องดื่มป้อนลูกค้า

สถานบริการประเภทคาราโอเกะที่มีหญิงบริการนั่งร่วมโต๊ะเป็นเพื่อนคุย และอำนวยความสะดวกเกี่ยวกับเครื่องดื่ม อาหาร และไม่ว่าหญิงนั้นจะมีรายได้จากค่าจ้างของผู้ประกอบกิจการ หรือมีรายได้จากค่าอาหาร เครื่องดื่มที่ผู้ประกอบกิจการคิดเงินจากลูกค้าถือเป็นหญิงบําเรอสำหรับปรนนิบัติลูกค้า ดังนั้น จึงเป็นสถานบริการตามมาตรา 3 (2) แต่ถ้าเป็นสถานประกอบกิจการคาราโอเกะ ซึ่งไม่มีหญิงบําเรอสำหรับปรนนิบัติลูกค้าก็ไม่เข้าข่ายสถานบริการ

การจัดตั้งสถานบริการนวดเพื่อสุขภาพ (แผนโบราณ) ถือเป็นสถานบริการซึ่งอยู่ในความควบคุมตามพระราชบัญญัติสถานบริการ พ.ศ. 2509 มิใช่สถานพยาบาลตามพระราชบัญญัติสถานพยาบาล พ.ศ. 2504 ทั้งนี้ มีหนังสือสั่งการที่เกี่ยวข้อง ดังนี้ คือ

(ก) หนังสือกระทรวงมหาดไทยที่ มท. 0204/18034 ลงวันที่ 16 ตุลาคม 2521 ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

ตามที่ได้หารือกรณีกระทรวงสาธารณสุข ได้พิจารณาอนุญาตให้ตั้งและดำเนินการสถานพยาบาลแผนโบราณสาขาเวชกรรม ประเภทผู้ป่วยทั่วไป แต่ปรากฏว่าผู้รับอนุญาตและผู้ดำเนินการสถานพยาบาลหาได้ดำเนินการให้เป็นไปตามที่ได้รับอนุญาตไม่ กลับไปให้บริการนวดกับผู้ที่มารับบริการในสถานพยาบาลอันอาจเป็นการฝ่าฝืนพระราชบัญญัติสถานบริการ พ.ศ. 2509 แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติสถานบริการ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2521 ซึ่งกระทรวงสาธารณสุขตระหนักเป็นอย่างดีว่ากระทรวงมหาดไทยมีนโยบายควบคุมสถานบริการอาบอบนวด ฉะนั้น หากกระทรวงสาธารณสุขจะอนุญาตให้เปิดสถานพยาบาลแผนโบราณ โดยผู้ดำเนินการใช้

¹² นิรวัชร์ ปุณณกันต์. (2549). การตีความปัญหาข้อกฎหมายตามพระราชบัญญัติสถานบริการ (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2546. สืบค้นเมื่อ 6 ธันวาคม 2552, จาก www.dopa.go.th/news/km16082006.doc

เป็นสถานบริการนวดเช่นนี้ อาจจะเป็นการเล็งงกฎหมายเกี่ยวกับสถานบริการได้ ว่ามีความเห็นประการใดเกี่ยวกับเรื่องนี้ ความละเอียดแจ้งแล้วนั้น

กระทรวงมหาดไทยได้พิจารณาแล้วเห็นว่า การที่มีผู้มายื่นขออนุญาตตั้งและดำเนินการสถานพยาบาลแผนโบราณสาขาเวชกรรม ประเภทผู้ป่วยทั่วไปต่อกระทรวงสาธารณสุข ตามพระราชบัญญัติควบคุมการประกอบโรคศิลปะ พุทธศักราช 2479 และพระราชบัญญัติสถานพยาบาล พ.ศ. 2504 หากได้มาขออนุญาตและดำเนินการโดยถูกต้องตามกฎหมายทุกประการ กระทรวงสาธารณสุขก็น่าจะอนุญาตให้เปิดดำเนินการได้ตามอำนาจหน้าที่ แต่โดยที่ข้อเท็จจริงปรากฏว่าในขณะที่ผู้รับอนุญาตและผู้ดำเนินการสถานพยาบาลได้พยายามหลีกเลี่ยงโดยไม่ดำเนินการให้เป็นไปตามที่ได้รับอนุญาต กลับไปให้บริการนวดกับผู้เข้าไปรับบริการในสถานพยาบาล อันเป็นการกระทำความผิดต่อเจตนารมณ์ของกฎหมายดังกล่าว และเป็นการฝ่าฝืนพระราชบัญญัติสถานบริการ พ.ศ. 2509 แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติสถานบริการ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2521 อีกด้วย ซึ่งในทางปฏิบัติกระทรวงมหาดไทยมีนโยบายที่จะไม่ให้มีการเปิดสถานบริการประเภทนี้เพิ่มขึ้น

ดังนั้น เพื่อเป็นการประสานงานและสนองนโยบายของรัฐบาล หากกระทรวงสาธารณสุขจะพิจารณาอนุญาตให้ตั้งและดำเนินการสถานพยาบาลแผนโบราณขึ้นอีกในกรุงเทพมหานคร ขอให้โปรดสอบถามความเห็นจากผู้บัญชาการตำรวจนครบาล และในจังหวัดอื่น สอบถามความเห็นจากผู้ว่าราชการจังหวัดในฐานะเป็นพนักงานเจ้าหน้าที่ตามกฎหมายสถานบริการเสียก่อนที่จะอนุญาตให้เปิดดำเนินการ ทั้งนี้ เพื่อเป็นการประสานงานและป้องกันไม่ให้มีการหลีกเลี่ยงกฎหมาย

(จ) หนังสือกระทรวงสาธารณสุข ที่ สธ 0203/1951 ลงวันที่ 17 มิถุนายน 2530 ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

ตามหนังสือที่อ้างถึงกระทรวงมหาดไทยไต่ขอทราบว่าการจัดตั้งสถานบริการนวดเพื่อสุขภาพ (แผนโบราณ) หากจะอนุญาตให้มีการดำเนินการอย่างถูกต้องตามกฎหมายจะสามารถกระทำได้เพียงใดหรือไม่ และมีวิธีการตรวจตรา ควบคุม ดูแลให้ปฏิบัติตามกฎหมายได้เพียงใดและอย่างไร เพื่อจะได้ประสานงานร่วมมือแก้ไขปัญหาและกำหนดแนวทางปฏิบัติในการควบคุมดูแลสถานบริการดังกล่าวนี้

กระทรวงสาธารณสุขขอเรียนว่า การจัดตั้งสถานบริการนวดเพื่อสุขภาพ (แผนโบราณ) ถือเป็นสถานบริการซึ่งอยู่ในความควบคุมตามพระราชบัญญัติสถานบริการ พ.ศ. 2509 ดังนั้น หากจะอนุญาตให้มีการดำเนินการอย่างถูกต้องตามกฎหมายก็จะต้องขอตั้งเป็นสถานบริการตามพระราชบัญญัติสถานบริการ พ.ศ. 2509 ซึ่งกระทรวงมหาดไทยเป็นผู้รับผิดชอบ

ตลอดจนเป็นผู้มีหน้าที่ตรวจตรา ควบคุมดูแลสถานบริการให้ปฏิบัติตามกฎหมายสถานบริการดังกล่าวแล้ว

อนึ่ง กระทรวงสาธารณสุขใคร่ขอความร่วมมือกระทรวงมหาดไทยได้โปรดกรุณาแจ้งให้สถานบริการนวดที่มีคำสั่งต่อท้ายว่า “แผนโบราณ” หรือ “เพื่อสุขภาพ” หรือคำอื่นใดที่มีความหมายทำนองเดียวกันนี้ให้งดใช้คำกล่าว เพราะอาจทำให้นुकลทัวไปเข้าใจว่า สถานบริการดังกล่าวเป็นสถานพยาบาลตามพระราชบัญญัติสถานพยาบาล พ.ศ. 2504 ซึ่งข้อเท็จจริงหาได้เป็นเช่นนั้นไม่

3) สถานอาบน้ำ นวด หรืออบตัว ซึ่งมีผู้บริการให้แก่ลูกค้า เว้นแต่

(ก) สถานที่ซึ่งผู้บริการได้ขึ้นทะเบียนและรับใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบโรคศิลปะสาขาการแพทย์แผนไทย ประเภทการนวดไทยตามกฎหมาย ว่าด้วยการประกอบโรคศิลปะ หรือได้รับยกเว้นไม่ต้องขึ้นทะเบียนและรับใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบโรคศิลปะ สาขาการแพทย์แผนไทยประเภทการนวดไทยตามกฎหมายดังกล่าว หรือสถานพยาบาลตามกฎหมายว่าด้วยสถานพยาบาลทั้งนี้ มีหนังสือสั่งการที่เกี่ยวข้อง กล่าวคือ หนังสือกระทรวงมหาดไทยที่ มท. 0204/917 ลงวันที่ 24 สิงหาคม 2521 ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

ด้วยพระราชบัญญัติสถานบริการ พ.ศ. 2509 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติสถานบริการ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2521 มาตรา 3 (3) สถานอาบน้ำ นวด หรืออบตัว ซึ่งมีผู้บริการให้แก่ลูกค้า ตามกฎหมายห้ามมิให้ผู้ใดตั้ง เว้นแต่จะได้รับใบอนุญาตจากพนักงานเจ้าหน้าที่ และสถานบริการประเภทนี้ โดยหลักการกระทรวงมหาดไทยได้มีนโยบายไว้ว่าจะไม่ให้มีการขออนุญาตเปิดขึ้นใหม่อีก เว้นแต่ของเดิมที่มีอยู่แล้วก็ให้คงมีอยู่ต่อไป แต่ปรากฏว่าขณะนี้ได้มีผู้ไปยื่นขอเปิดเป็นสถานพยาบาลนวดแพทย์แผนโบราณต่อกระทรวงสาธารณสุข โดยเปิดดำเนินการกิจการอาศัยอำนาจตามกฎหมายควบคุมการประกอบโรคศิลปะและกฎหมายสถานพยาบาลของกระทรวงสาธารณสุข ซึ่งพฤติการณ์ในการดำเนินการเป็นการหลีกเลี่ยงกฎหมายสถานบริการ และอาจจะเป็นแหล่งมั่วสุมของมิจฉาชีพ โดยมีการค้าประเวณี แหล่งค้ายาเสพติดอื่นๆ ซึ่งเป็นการขัดต่อความสงบเรียบร้อยของบ้านเมือง ผิดนโยบายของรัฐบาล

ในการนี้ เพื่อเป็นการประสานงานและปฏิบัติตามนโยบายของรัฐบาล หากกระทรวงสาธารณสุขก่อนจะพิจารณาอนุญาตให้ตั้งสถานพยาบาลดังกล่าว ในกรุงเทพมหานคร ขอได้โปรดสอบถามความเห็นของกองบัญชาการตำรวจนครบาล และในจังหวัดอื่นสอบถามความเห็นของผู้ว่าราชการจังหวัด ในฐานะที่เป็นพนักงานเจ้าหน้าที่ตามกฎหมายสถานบริการเสียก่อนที่จะอนุญาตให้ดำเนินการ เป็นการป้องกันใหม่ให้ผู้ขออนุญาตหลีกเลี่ยงกฎหมาย

(ข) สถานที่เพื่อสุขภาพหรือเพื่อเสริมสวยที่กระทรวงสาธารณสุขประกาศกำหนด โดยความเห็นชอบของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย ซึ่งจะต้องมีลักษณะของสถานที่ การบริการหรือผู้ให้บริการเป็นไปตามมาตรฐานที่กระทรวงสาธารณสุขประกาศกำหนด โดยความเห็นชอบของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยด้วย ประกาศดังกล่าวจะกำหนดหลักเกณฑ์ และวิธีการตรวจสอบเพื่อการรับรองให้เป็นไปตามมาตรฐานนั้นด้วยก็ได้

(ค) สถานที่อื่นตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

อาจกล่าวได้ว่า สถานบริการตามมาตรา 3 (3) เป็นสถานที่ที่ใช้บริการอาบน้ำ บริการอบซาวน่า บริการนวด โดยมีหญิงให้บริการอาบน้ำ อบซาวน่า หรือนวดให้ลูกค้า ซึ่งสถานบริการประเภทนี้อาจเปรียบเทียบได้ใกล้เคียงกับสถานบริการตามมาตรา 3 (2) ในด้านการบริการ นวด แต่สามารถพิจารณาความแตกต่างในประเด็นสำคัญคือ สถานบริการตามมาตรา 3 (2) สามารถให้บริการนวดแก่ลูกค้าได้ แต่ไม่สามารถให้บริการในเรื่องการอาบน้ำ อบตัว หรืออบซาวน่า แก่ลูกค้าได้ ส่วนสถานบริการตามมาตรา 3 (3) สามารถให้บริการลูกค้าได้ทั้ง อาบน้ำ อบซาวน่า และนวดตัว ซึ่งจะเห็นได้จากความแตกต่างของสถานบริการนวดแผนโบราณ กับสถานบริการอาบอบนวด เพราะสถานบริการนวดแผนโบราณ มีบริการนวดเพียงอย่างเดียวโดยไม่ให้บริการด้วยการ อาบน้ำ หรืออบซาวน่า จึงเป็นสถานบริการตามมาตรา 3 (2) ส่วนสถานบริการอาบอบนวด มีบริการด้านการอาบน้ำ หรืออบซาวน่า จึงเป็นสถานบริการตามมาตรา 3 (3)

สถานบริการประเภทนี้ ได้แก่ สถานบริการอาบอบนวด สถานบริการนวดแผนโบราณที่มีบริการอบซาวน่า ร้านตัดผมที่มีบริการนวดให้แก่ลูกค้า เป็นต้น

ข้อสังเกต

สถานบริการตามความในมาตรา 3 (3) ได้แก่ “สถานอาบน้ำ นวด หรืออบตัว ซึ่งมีผู้บริการให้แก่ลูกค้า...” ในกรณีนี้มีข้อที่จะต้องพิจารณาว่าสถานบริการประเภทนี้จะต้องเป็นสถานประกอบการที่มีองค์ประกอบครบทั้ง 3 ชนิด คือ อาบน้ำ นวด อบตัว โดยมีผู้ให้บริการ หรือมีเพียงชนิดเดียว คือ อาบน้ำ หรือนวด หรืออบตัว โดยมีผู้ให้บริการชนิดหนึ่งชนิดใด ก็เป็นสถานบริการตามกฎหมายนี้แล้ว จะเห็นได้ว่ากฎหมายใช้คำว่า หรือ นั้นหมายความว่า จะเป็นชนิดเดียว 2 ชนิด หรือทั้ง 3 ชนิด โดยมีผู้ให้บริการ ก็เป็นสถานบริการตามกฎหมายนี้¹³

4) สถานที่ที่มีอาหาร สุรา หรือเครื่องดื่มอย่างอื่นจำหน่ายหรือให้บริการ โดยมีรูปแบบอย่างหนึ่งอย่างใด ดังต่อไปนี้

¹³ นิรวัชช ปลูกฉันท. (2549). การตีความปัญหาข้อกฎหมายตามพระราชบัญญัติสถานบริการ (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2546. สืบค้นเมื่อ 6 ธันวาคม 2552, จาก www.dopa.go.th/news/km16082006.doc

(ก) มีดนตรี การแสดงดนตรี หรือการแสดงอื่นใดเพื่อการบันเทิงและยินยอม หรือปล่อยปละละเลยให้นักร้อง นักแสดง หรือพนักงานอื่นใดนั่งกับลูกค้า

(ข) มีการจัดอุปกรณ์การร้องเพลงประกอบดนตรีให้แก่ลูกค้า โดยจัดให้มีผู้บริการขับร้องเพลงกับลูกค้า หรือยินยอมหรือปล่อยปละละเลยให้พนักงานอื่นใดนั่งกับลูกค้า

(ค) มีการเต้นหรือยินยอมให้มีการเต้น หรือจัดให้มีการแสดงเต้น เช่น การเต้นบนเวทีหรือการเต้นบริเวณ โต๊ะอาหารหรือเครื่องดื่ม

(ง) มีลักษณะของสถานที่ การจัดแสงหรือเสียง หรืออุปกรณ์อื่นใดตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

สถานบริการตามมาตรา 3 (4) เป็นสถานที่ที่จำหน่ายอาหาร สุรา เครื่องดื่ม โดยมีการแสดงดนตรี หรือการแสดงอื่นๆเพื่อความบันเทิง

การแสดงดนตรี หมายถึง การแสดงจากเครื่องดนตรีจริงๆ เท่านั้น การเปิดแผ่นเสียง หรือการเปิดเครื่องเสียงไม่ถือเป็นการแสดงดนตรีตามความหมายของพระราชบัญญัติสถานบริการ

การแสดงอื่นใดเพื่อความบันเทิง หมายความว่า การแสดงของผู้มีอาชีพเป็นนักร้อง นักแสดง ตลก ศิลปิน นักมายากล ฯลฯ

สถานบริการประเภทนี้ได้แก่ ผับ คาเฟ่ ร้านอาหารที่มีการแสดงดนตรี การแสดงโชว์ชนิดต่างๆ

สถานประกอบการ ที่ไม่มีการจำหน่ายอาหาร สุรา เครื่องดื่มแก่ลูกค้า เป็นประจำ โดยมีการเปิดแผ่นเสียง ใช้เครื่องขยายเสียงแทนการแสดงดนตรี โดยไม่ได้จัดให้มีการแสดงดนตรี หรือการแสดงอื่นใด ไม่จัดเข้าข่ายสถานบริการประเภทนี้ เนื่องจากการเปิดเครื่องขยายเสียงไม่ใช่การแสดงของผู้มีอาชีพนักร้อง นักดนตรี

สถานบริการที่เข้าหลักเกณฑ์นี้คือ “คาเฟ่” หรือ “ค็อกฟีช็อป” ที่มีดนตรีบรรเลง สถานบริการประเภทนี้ขอใบอนุญาตจัดตั้งที่สถานีตำรวจที่สถานบริการนั้นตั้งอยู่ ดังนั้นจึงเห็นถึงปัญหาของบัญญัติตามพระราชบัญญัติสถานบริการ ในสถานบริการประเภทที่ 1 และประเภทที่ 4 เพราะรูปแบบของสถานบริการในปัจจุบันพัฒนาไปแตกต่างจากปี พ.ศ. 2509 ที่ออกพระราชบัญญัติ สถานบริการนี้ เป็นช่องทางให้เจ้าหน้าที่ตำรวจตีความโดยใช้ดุลพินิจในทางที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย เช่น ตีความให้เป็นประโยชน์หรือเป็นโทษก็ได้

ข้อสังเกต

สถานบริการตามความในมาตรา 3 (4) ได้แก่ “สถานที่ที่มีอาหาร สุรา หรือเครื่องดื่ม อย่างอื่นจำหน่าย หรือให้บริการ โดยมีรูปแบบอย่างใดอย่างหนึ่ง ดังต่อไปนี้...”

ในกรณี 3 (4) (ก) นี้ ก็มีปัญหาที่เป็นข้อสงสัยว่ามีดนตรี กับการแสดงดนตรี มีความหมายต่างกันอย่างไร “มีดนตรี” หมายถึง การมีเครื่องเสียงหรืออุปกรณ์อย่างอื่นที่ทำให้มีเสียงดนตรี ส่วน “การแสดงดนตรี” หมายถึง ต้องมีบุคคล หรือกลุ่มบุคคลเล่นเครื่องดนตรีให้เกิดเสียงดนตรี หรือในกรณีที่มีสถานประกอบการที่เป็นร้านอาหารลักษณะเช่นเดียวกันนี้ แต่ไม่ยินยอมให้ นักร้อง นักดนตรี หรือพนักงานนั่งกับลูกค้า ซึ่งทำให้ขาดองค์ประกอบที่จะเป็นสถานบริการตามมาตรา 3 (4) (ก) แต่มีผู้เข้ามาใช้บริการเกิดรู้จักกับนักร้อง นักดนตรี หรือพนักงานมาก่อนแล้ว เชิญนักร้อง นักดนตรี หรือพนักงานมานั่งเพื่อทักทายพูดคุยในฐานะคนเคยรู้จักมักคุ้นกันมาก่อน จะถือเป็นการฝ่าฝืนบทบัญญัติของกฎหมายตาม 3 (4) (ก) นี้หรือไม่ กรณีนี้หากเจ้าพนักงาน หรือพนักงานเจ้าหน้าที่จะกล่าวหาว่า การกระทำดังกล่าวเป็นความผิดตามกฎหมายก็จะต้องสามารถหาพยานหลักฐานยืนยันได้ว่า การนั่งกับลูกค้า นั้น เป็นการยินยอม หรือการปล่อยปละละเลยของผู้รับใบอนุญาตฯ ให้นักร้อง นักดนตรี หรือพนักงาน นั่งกับลูกค้า โดยมีวัตถุประสงค์อื่นแอบแฝง เช่นเป็นผู้บริการแขก หรือมีการค้าประเวณีแอบแฝง หรือมีพฤติกรรมอื่นที่ทำให้เห็นว่าเป็นการฝ่าฝืนต่อบทบัญญัติแห่งกฎหมาย ซึ่งต้องใช้ดุลยพินิจพิจารณาเป็นรายกรณีไป

ในกรณี 3 (4) (ข) มีการจัดอุปกรณ์การร้องเพลงประกอบดนตรีให้แก่ลูกค้า โดยจัดให้มีผู้บริการขับร้องเพลงกับลูกค้า หรือยินยอม หรือปล่อยปละละเลยให้พนักงานอื่นได้นั่งกับลูกค้า

ปัญหาการตีความที่เกิดขึ้นใน 3 (4) (ข) นี้ เช่น กรณีมีสถานประกอบการประเภทร้านอาหาร มีดนตรีหรือมีการแสดงดนตรี แต่ไม่ยินยอมให้นักร้อง นักดนตรี หรือพนักงานนั่งกับลูกค้า ซึ่งไม่เป็นสถานบริการประเภท 3 (4) (ก) แต่หากผู้ใช้บริการขอขึ้นไปร้องเพลงคู่กับนักร้องบนเวที อาจมีองค์ประกอบเป็นความผิดตาม 3 (4) (ข) ได้ คือ จัดให้มีผู้บริการขับร้องเพลงกับลูกค้า ซึ่งการตีความกฎหมายใน 3 (4) (ข) สำหรับกรณีนี้ ต้องพิจารณาว่า อุปกรณ์การร้องเพลงประกอบดนตรีนั้น จัดไว้ให้สำหรับลูกค้าหรือไม่ ซึ่งกรณีนี้ไม่ใช่เพราะเป็นอุปกรณ์ที่มีไว้ใช้ในกิจการ ไม่ได้จัดเตรียมไว้สำหรับลูกค้าโดยเฉพาะ จึงไม่เข้าองค์ประกอบที่จะเป็นการฝ่าฝืนบทบัญญัติของกฎหมายตาม 3 (4) (ข)

ในกรณี 3 (4) (ค) มีการเต้น หรือยินยอมให้มีการเต้น หรือจัดให้มีการแสดงเต้น เช่น การเต้นบนเวที หรือการเต้นบริเวณโต๊ะอาหารหรือเครื่องดื่ม

ปัญหาการตีความใน 3 (4) (ค) สถานบริการตาม มาตรา 3 (1) คือ “สถานเต้นรำ รำวง หรือรอกเงิง...” ที่สามารถจำหน่าย สุรา น้ำชา หรือเครื่องดื่มอย่างอื่นด้วย (สามารถทำได้ตาม มาตรา 18 แห่งพระราชบัญญัติสถานบริการ พ.ศ. 2509) ต่างกับสถานบริการตามมาตรา 3 (4) (ค) อย่างไร

สถานบริการทั้งสองประเภทมีความแตกต่างกันอย่างเห็นได้ชัดแม้ว่าจะมีสาระสำคัญในเรื่องของการเดิน หรือเดินร่า กล่าวคือ สถานบริการตามมาตรา 3 (4) (ค) เป็นร้านอาหาร มีการจำหน่ายอาหาร สุรา หรือเครื่องดื่มอย่างอื่น แม้จะมีการเดินแต่ไม่มีฟลอร์จัดไว้เป็นที่เดิน ส่วนสถานบริการตามมาตรา 3 (1) ไม่ใช่ร้านอาหารแต่สามารถจำหน่ายสุรา น้ำชา หรือเครื่องดื่มอย่างอื่นได้ และต้องจัดให้มีฟลอร์ เพื่อใช้ในการเดินร่า รำวง หรือร่อนเงิ้ง ดังนั้น หากประกอบกิจการเข้าลักษณะสถานบริการประเภทใด ก็ต้องขออนุญาตในประเภทนั้น จะขอใบอนุญาตประเภทหนึ่งประเภทใดแล้วไปประกอบกิจการทั้งสองลักษณะพร้อมกันไม่ได้ ถือเป็น การฝ่าฝืนต่อบทบัญญัติของกฎหมาย¹⁴

5) สถานที่ที่มีอาหาร สุรา หรือเครื่องดื่มอย่างอื่นจำหน่าย โดยจัดให้มีการแสดงดนตรี หรือการแสดงอื่นใดเพื่อการบันเทิง ซึ่งปิดทำการหลังเวลา 24.00 นาฬิกา

6) สถานที่อื่นตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

2.3.6 ความหมายของสุราตามกฎหมายว่าด้วยสุรา¹⁵

สุราตามมาตรา 4 แห่งพระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. 2493 ให้ความหมายของสุราว่า “สุรา” หมายความว่า วัตถุทั้งหลาย หรือของที่มีแอลกอฮอล์ ซึ่งสามารถดื่มกินได้ เช่นเดียวกับน้ำสุรา หรือซึ่งดื่มกินไม่ได้ แต่เมื่อได้ผสมกับน้ำหรือของเหลวอย่างอื่นแล้วสามารถดื่มกินได้เช่นเดียวกับสุรา และยังให้ความหมายของ “เชื้อสุรา” ไว้ว่า หมายถึงแป้งเชื้อสุรา แป้งข้าวหมักหรือเชื้อใดๆ ซึ่งเมื่อหมักกับวัตถุ หรือของเหลวอื่นแล้วสามารถทำให้เกิดแอลกอฮอล์ที่ใช้ทำสุราอีกด้วย

นิยามความหมายของสุราอีกประการหนึ่ง คือ “สุรา” หมายถึง ตัวสุราเองและรวมถึง วัตถุหรือของผสมอื่นที่มีแอลกอฮอล์ที่เมื่อผ่านการผสมแล้วก็อาจดื่มกินได้เช่นเดียวกับสุรา

2.3.7 ความหมายของยาเสพติดตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด

ความหมายของยาเสพติดพิจารณาได้จากพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามยาเสพติด พ.ศ. 2519 มาตรา 3 โดยระบุให้ยาเสพติดหมายความว่า ตัวอย่าง 3 กลุ่ม คือ

- 1) ยาเสพติดให้โทษ ตามพระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ. 2522
- 2) วัตถุออกฤทธิ์ ตามพระราชบัญญัติวัตถุที่ออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาท พ.ศ. 2518
- 3) สารระเหย ตามพระราชบัญญัติป้องกันการใช้สารระเหย พ.ศ. 2533

¹⁴ นิรวัชช์ ปุณณกันต์. (2549). การตีความปัญหาข้อกฎหมายตามพระราชบัญญัติสถานบริการ (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2546. สืบค้นเมื่อ 6 ธันวาคม 2552, จาก www.dopa.go.th/news/km16082006.doc

¹⁵ พินิจ ทิพย์มณี และ ธารทิพย์ เทียมทอง. (2552). การทบทวนความเหมาะสมเกี่ยวกับมาตรการทางกฎหมายในการควบคุมการบริโภค. หน้า 10–13.

1) ความหมายตามพระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ. 2522

ยาเสพติดให้โทษ คือ สารเคมีหรือวัตถุชนิดใดๆ ซึ่งเมื่อเสพเข้าสู่ร่างกายไม่ว่าจะโดยรับประทาน ดม สูบ นิด หรือด้วยประการใดๆ แล้ว ทำให้เกิดผลต่อร่างกายและจิตใจในลักษณะสำคัญ เช่น ต้องเพิ่มปริมาณการเสพขึ้นเรื่อยๆ มีอาการถอนยาเมื่อขาดยา มีความต้องการเสพทั้งทางร่างกายและจิตใจอย่างรุนแรงอยู่ตลอดเวลา และสุขภาพ โดยทั่วไปจะทรุดโทรมลง ยาเสพติดให้โทษรวมตลอดถึงพืชหรือส่วนของพืชที่เป็นหรือให้ผลผลิตเป็นยาเสพติดให้โทษ หรืออาจใช้ผลิตเป็นยาเสพติดให้โทษ และสารเคมีที่ใช้ในการผลิตยาเสพติดให้โทษดังกล่าวด้วย ทั้งนี้ ตามที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุขประกาศในราชกิจจานุเบกษา แต่ไม่ได้หมายความถึงยาสามัญประจำบ้าน แต่บางคำรับตามกฎหมายว่าด้วยยาที่มียาเสพติดให้โทษผสมอยู่ (มาตรา 4)

ยาเสพติดให้โทษแบ่งเป็น 5 ประเภท (มาตรา 7) เพื่อประโยชน์ในการกำหนดวิธีการควบคุมที่แตกต่างกันออกไปตามความเหมาะสม เนื่องจากแต่ละประเภทมีอันตรายและความจำเป็นในทางการแพทย์ไม่เหมือนกัน โดยมีรายชื่อยาเสพติดให้โทษตามประกาศกระทรวงสาธารณสุข ฉบับที่ 135 (พ.ศ. 2539)

ยาเสพติดให้โทษที่พบการกระทำความผิดอยู่เสมอ ได้แก่

ประเภทที่ 1 เฮโรอีน แอมเฟตามีน เมทแอมเฟตามีน เอ็กซ์ตาซี และแอลเอสดี

ประเภทที่ 2 โคคาอีน โคเคอีน ยาสกัดเข้มข้นต้นฝิ่นแห้ง เมทาโดน ฝิ่นยาฝิ่น

ประเภทที่ 3 ยาเสพติดให้โทษที่มีลักษณะเป็นต้นตำรับยาและมียาเสพติดให้โทษ

ประเภท 2 ผสมอยู่ด้วย ตามหลักเกณฑ์ที่รัฐมนตรีกำหนด ได้แก่ ยารักษาโรคที่มียาเสพติดให้โทษประเภท 2 เป็นส่วนประกอบอยู่ในสูตร

ประเภทที่ 4 อาเซติก แอนไฮโดรด์ อาเซติล คลอไรด์

ประเภทที่ 5 กัญชา พืชกระท่อม พืชฝิ่น และพืชเห็ดขี้ควาย

2) ความหมายตามพระราชบัญญัติวัตถุที่ออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาท พ.ศ. 2519

วัตถุออกฤทธิ์ คือ วัตถุที่ออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาทที่เป็นสิ่งธรรมชาติหรือที่ได้จากสิ่งธรรมชาติ หรือวัตถุที่ออกฤทธิ์ต่อจิตประสาทที่เป็นวัตถุสังเคราะห์ ทั้งนี้ ตามที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุขประกาศในราชกิจจานุเบกษา (มาตรา 4)

วัตถุออกฤทธิ์ แบ่งเป็น 4 ประเภท (มาตรา 6 (1)) แต่ละประเภทมีการควบคุมที่ลดหลั่นกันตามระดับความรุนแรง และความจำเป็นทางการแพทย์ โดยมีรายชื่อตามประกาศกระทรวงสาธารณสุข ฉบับที่ 97 (พ.ศ. 2539)

วัตถุออกฤทธิ์ที่พบการกระทำความผิด ได้แก่

ประเภท 1 - เตตราไฮโดรแคนนาบินอล (Tetrahydrocannabinol)

- จีเอชบี (GHB: Gamma-Hydroxybutyrate)
- ประเภท 2 - มิดาโซแลม (Midazolam)
- เฟนเตอมีน (Phentermine)
- คีตามีน (Ketamine)
- ซูโดอีเฟดรีน (Pseudoephedrine)
- ประเภท 3 - บุปรีนอร์ฟิน (Buprenorphine)
- เพนตาโซซีน (Pentazocine)
- ประเภท 4 - ไดอาซีแพม (Diazepam)

3) ความหมายตามพระราชกำหนดป้องกันการใช้สารระเหย พ.ศ. 2533

สารระเหย คือ สารเคมีหรือผลิตภัณฑ์ที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุขและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงอุตสาหกรรมประกาศให้ราชกิจจานุเบกษา (มาตรา 3)

รายชื่อสารระเหยตามประกาศกระทรวงสาธารณสุข กระทรวงอุตสาหกรรม ฉบับที่ 14 (พ.ศ. 2538) เรื่อง กำหนดชื่อประเภท ชนิด หรือขนาดบรรจุของสารเคมีหรือผลิตภัณฑ์เป็นสารระเหย ได้แก่

สารระเหยที่พบการกระทำผิด ได้แก่

ผลิตภัณฑ์ ซึ่งสารเคมีที่เป็นสารระเหยผสมอยู่ มี 5 รายการ คือ

- (1) ทินเนอร์ (Thinners)
- (2) แลคเกอร์ (Lacquers)
- (3) กาวอินทรีย์สังเคราะห์ (Synthetic Adhesives)
- (4) กาวอินทรีย์ธรรมชาติ (Natural Organic Adhesives)
- (5) ลูกโป่งวิทยาศาสตร์ หรือ ลูกโป่งพลาสติก (Blowing Ballon)

จากที่กล่าวมาทั้งหมดในข้างต้นเป็นแนวความคิด หลักการ และความหมายทางกฎหมายของสิ่งที่เกี่ยวข้องกับการจัดระเบียบสังคมรายรอบสถานศึกษาอันเป็นพื้นฐานในการทำความเข้าใจในการศึกษาวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ซึ่งจะนำไปสู่การศึกษามาตรการทางกฎหมายและการบังคับใช้กฎหมายซึ่งจะได้กล่าวในบทต่อไป

บทที่ 3

หลักเกณฑ์ทางกฎหมาย ระเบียบ คำสั่ง และกฎข้อบังคับที่เกี่ยวข้องกับ การจัดระเบียบสังคมบริเวณรอบสถานศึกษา

เนื่องจากการศึกษาวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นการศึกษามาตรการทางกฎหมายในการจัดระเบียบสังคมบริเวณรอบสถานศึกษาและปัญหาการบังคับใช้กฎหมายในการจัดระเบียบสังคมรายรอบสถานศึกษาโดยมุ่งเน้นการศึกษามาตรการทางกฎหมายในการจัดระเบียบสังคมบริเวณรอบสถานศึกษาและปัญหาการบังคับใช้กฎหมายในการจัดระเบียบสังคมรายรอบสถานศึกษาตาม พระราชบัญญัติหอพัก พ.ศ. 2507 พระราชบัญญัติสถานบริการ พ.ศ. 2509 พระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. 2493 พระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามยาเสพติด พ.ศ. 2519 และกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับบทบัญญัติในกฎหมายทั้ง 5 ฉบับดังกล่าว จึงมีความจำเป็นที่จะต้องทราบว่าหลักเกณฑ์ทางกฎหมาย ระเบียบ คำสั่ง และกฎข้อบังคับที่เกี่ยวข้องกับการจัดระเบียบสังคมบริเวณรอบสถานศึกษาที่กล่าวมาทั้งหมดในข้างต้นในส่วนที่สำคัญและเป็นปัญหาทางกฎหมายอยู่ในขณะนี้มีอยู่มากน้อยเพียงใด เพื่อเป็นแนวทางในการนำไปสู่การวิเคราะห์มาตรการทางกฎหมายและการบังคับใช้กฎหมายและแนวทางในการแก้ไขปัญหาดังกล่าวต่อไป

ในที่นี้ใคร่ขอเสนอหลักเกณฑ์ทางกฎหมาย ระเบียบ คำสั่ง และกฎข้อบังคับที่เกี่ยวข้องกับการจัดระเบียบสังคมรายรอบสถานศึกษาโดยลำดับ ดังนี้

3.1 หลักเกณฑ์ทางกฎหมาย ระเบียบ คำสั่ง และกฎข้อบังคับที่เกี่ยวข้องกับการจัดระเบียบสังคม บริเวณรอบสถานศึกษาตามกฎหมายว่าด้วยหอพัก

สำหรับมาตรการทางกฎหมายว่าด้วยหอพักที่ใช้บังคับอยู่ในปัจจุบันเป็นปัญหาสำคัญที่เกิดขึ้นและแก้ไขได้ยากเพราะผู้ประกอบการจงใจที่จะไม่ปฏิบัติตามกฎหมายและบทลงโทษตามกฎหมายว่าด้วยหอพักยังคงเป็นโทษสถานเบาจึงทำให้การบังคับใช้กฎหมายไม่มีประสิทธิภาพตามมาตรการทางกฎหมายตามกฎหมายว่าด้วยหอพัก ซึ่งในที่นี้คือพระราชบัญญัติหอพัก พ.ศ. 2507 มีหลักเกณฑ์ทางกฎหมายในการจัดระเบียบสังคมบริเวณรอบสถานศึกษา ดังนี้ กล่าวคือ

1) กำหนดหลักเกณฑ์การจัดตั้งหอพัก การดำเนินกิจการหอพักจะต้องขออนุญาตจดทะเบียนเมื่อเข้าหลักเกณฑ์มาตรา 3 ประกอบมาตรา 4 ดังต่อไปนี้คือ

- (1) เป็นสถานที่ที่จัดขึ้นรับผู้พักตั้งแต่ 5 คนขึ้นไป
- (2) ผู้พักเป็นผู้ซึ่งอยู่ในระหว่างการศึกษาตามที่กำหนดในกฎกระทรวง
- (3) ผู้พักอยู่โดยให้ทรัพย์สินตอบแทน
- (4) มิใช่หอพักของกระทรวง ทบวง กรม หรือหอพักที่กำหนดในกฎกระทรวง

2) กำหนดประเภทของหอพักตามความในมาตรา 6 โดยกำหนดว่า หอพักมี 2 ประเภทคือ หอพักชาย และหอพักหญิง

3) กำหนดคุณสมบัติของเจ้าของหอพักตามความในมาตรา 8 ดังนี้

- (1) มีอายุไม่ต่ำกว่า ยี่สิบปีบริบูรณ์
- (2) ไม่เป็นผู้มีความประพฤติเสื่อมเสียหรือบกพร่องในศีลธรรมอันดี
- (3) ไม่เป็นผู้วิกลจริตหรือพินเพื่อนไม่สมประกอบ
- (4) ไม่เป็นผู้เจ็บป่วยด้วยโรคเรื้อน วัณโรคในระยะอันตรายโรคเท้าช้าง ในระยะ

ปรากฏอาการเป็นที่น่ารังเกียจแก่สังคม โรคยาเสพติดให้โทษอย่างร้ายแรง โรคพิษสุราเรื้อรัง

ในกรณีนิติบุคคลเป็นเจ้าของหอพักนิติบุคคลนั้นต้องตั้งผู้แทนซึ่งมีคุณสมบัติตามวรรคก่อนให้ปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้แทน

4) กำหนดให้เจ้าของหอพักจัดให้มีระเบียบประจำหอพักตามความในมาตรา 10 ซึ่งอย่างน้อยมีข้อกำหนด ดังต่อไปนี้

- (1) หลักเกณฑ์การรับผู้พัก
- (2) อัตราค่าเช่าหอพัก ค่าอาหารและค่าบริการอื่นๆ
- (3) เวลาเข้าออกหอพัก
- (4) การเยี่ยมผู้พัก
- (5) การรักษาพยาบาล
- (6) การล้างแรมที่อื่น
- (7) การห้ามผู้พักมิให้ก่อความรำคาญแก่ผู้อยู่ใกล้เคียง

ระเบียบประจำหอพักให้ใช้ได้ต่อเมื่อนายทะเบียนเห็นชอบแล้ว การแก้ไขเพิ่มเติมระเบียบประจำหอพักต้องได้รับความเห็นชอบจากนายทะเบียน

5) กำหนดหลักเกณฑ์ในการต่อใบอนุญาตทุกๆ สิ้นปี และต้องแสดงใบอนุญาตให้ตั้งหอพักไว้ ณ ที่เปิดเผยเห็นได้ง่ายในหอพัก

6) กำหนดหลักเกณฑ์ การจัดการหอพัก ผู้จัดการหอพักจะดำเนินการได้จะต้องได้รับการแต่งตั้งจากเจ้าของหอพัก และได้รับใบอนุญาต และการแสดงใบอนุญาต ใช้หลักเกณฑ์เดียวกันกับการจัดตั้งหอพัก

(1) กำหนดหน้าที่ของผู้จัดการหอพักที่ต้องทำสมุดทะเบียนผู้พัก

(2) ต้องให้ความร่วมมือแก่สถานศึกษาของผู้พักในเรื่องเกี่ยวกับการศึกษาและความประพฤติของผู้พัก

7) กำหนดอำนาจหน้าที่นายทะเบียนหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ นายทะเบียนหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ มีอำนาจเข้าไปในหอพักในระหว่างพระอาทิตย์ขึ้นและพระอาทิตย์ตก เพื่อตรวจตราควบคุมให้การปฏิบัติได้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้ บุคคลที่อยู่ในสถานที่นั้นต้องให้ความสะดวกตามสมควร ในกรณีจำเป็นนายทะเบียนหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่งปฏิบัติตามคำสั่งของนายทะเบียนมีอำนาจเข้าไปตรวจหอพักนอกเวลาดังกล่าวได้ และนายทะเบียนหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่งเข้าไปตรวจหอพักต้องมีบัตรประจำตัวตามแบบที่กำหนดโดยกฎกระทรวงที่ 3 (พ.ศ. 2508) ออกตามความในพระราชบัญญัติหอพัก พ.ศ. 2507

8) กำหนดบทกำหนดโทษ บัญญัติไว้ 3 มาตรา ดังนี้ คือ

(1) มาตรา 35 วางหลักไว้ว่า ผู้ใดจัดตั้งหอพักหรือเป็นผู้จัดการหอพักโดยมิได้รับอนุญาตต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินสองพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

(2) มาตรา 36 วางหลักไว้ว่า เจ้าของหอพักและผู้จัดการหอพักไม่แสดงใบอนุญาตให้ตั้งหอพักและเป็นผู้จัดการหอพัก ณ ที่เปิดเผย ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าร้อยบาท (มาตรา 36)

(3) มาตรา 36 วางหลักไว้ว่า เจ้าของหอพักและผู้จัดการหอพักไม่ยื่นคำขอรับใบแทนใบอนุญาต ภายในสิบห้าวันนับตั้งแต่วันที่ได้รับทราบว่าเป็นใบอนุญาตสูญหายหรือถูกทำลายต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าร้อยบาท

(4) มาตรา 36 วางหลักไว้ว่า เจ้าของหอพักไม่แจ้งเป็นหนังสือต่อนายทะเบียนภายในเจ็ดวันก่อนการแก้ไขเปลี่ยนแปลงหรือเพิ่มเติมหอพัก ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าร้อยบาท

(5) มาตรา 37 วางหลักไว้ว่า ผู้จัดการหอพักไม่จัดทำสมุดทะเบียนผู้พักตามแบบที่กำหนดในกฎกระทรวง ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือนหรือปรับไม่เกินหนึ่งพันบาทหรือทั้งจำทั้งปรับ

(6) มาตรา 37 วางหลักไว้ว่า เจ้าของหอพักใดที่ไม่ให้ความร่วมมือแก่สถานศึกษาของผู้พักในเรื่องเกี่ยวกับการศึกษา และความประพฤติของผู้พักตกอยู่หรือจะตกอยู่ในอันตรายเพราะเหตุเจ็บป่วยหรืออื่นใดก็ตาม ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือนหรือปรับไม่เกินหนึ่งพันบาทหรือทั้งจำทั้งปรับ

(7) มาตรา 37 วางหลักไว้ว่า ผู้จัดการหอพักไม่ควบคุมดูแลมิให้หญิงเข้าอยู่ในหอพักชายและชายเข้าไปอยู่ในหอพักหญิง ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือนหรือปรับไม่เกินหนึ่งพันบาทหรือทั้งจำทั้งปรับ

3.2 หลักเกณฑ์ทางกฎหมาย ระเบียบ คำสั่ง และกฎข้อบังคับที่เกี่ยวข้องกับการจัดระเบียบสังคมบริเวณรอบสถานศึกษาตามกฎหมายว่าด้วยสถานบริการ

ปัญหาที่สำคัญอีกประการหนึ่งของการจัดระเบียบสังคมบริเวณรอบสถานศึกษาคือการไม่สำรุดนำมาตราทางกฎหมายว่าด้วยสถานบริการมาบังคับใช้อย่างมีประสิทธิภาพ ที่เป็นเช่นนี้ก็เพราะเหตุแห่งการไม่ปฏิบัติตามกฎหมายหลายประการ เช่น การที่ผู้ประกอบการที่เปิดร้านค้าที่เข้าข่ายต้องขออนุญาตตามพระราชบัญญัติสถานบริการไม่ขออนุญาตให้ถูกต้องตามกฎหมาย ซึ่งเมื่อไม่มีการขออนุญาต หรือได้รับอนุญาตแล้วไม่ปฏิบัติตามอายุและผู้ประกอบการไม่ต่ออายุใบอนุญาตเช่นนี้ เจ้าหน้าที่หรือเจ้าพนักงานที่เกี่ยวข้องกับการบังคับใช้กฎหมายก็ไม่สามารถนำพระราชบัญญัติสถานบริการในเรื่องอื่นมาใช้บังคับได้สามารถนำพระราชบัญญัติสถานบริการกรณีการตั้งสถานบริการโดยไม่ได้รับอนุญาตซึ่งมีโทษค่อนข้างเบากว่ามาตรการอื่นๆ ที่ปรากฏในพระราชบัญญัติสถานบริการ เช่นนี้เป็นต้น

สำหรับมาตรการทางกฎหมายและการบังคับใช้กฎหมายตามพระราชบัญญัติสถานบริการ มีอยู่หลายประการแต่ในการศึกษาวิธานิพนธ์ฉบับนี้จะนำมากล่าวเฉพาะมาตรการทางกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการจัดระเบียบสังคมบริเวณรอบสถานศึกษา ดังนี้

3.2.1 หลักเกณฑ์ทางกฎหมาย ระเบียบ คำสั่ง และกฎข้อบังคับที่เกี่ยวข้องกับการจัดระเบียบสังคมบริเวณรอบสถานศึกษาในการขออนุญาตตั้ง การต่ออายุใบอนุญาต การย้าย การแก้ไขเปลี่ยนแปลงหรือต่อเติม การออกใบแทนใบอนุญาตจัดตั้งสถานบริการ

3.2.1.1 หลักเกณฑ์ในการขออนุญาตตั้งสถานบริการ

หลักเกณฑ์ในการขออนุญาตตั้งสถานบริการเป็นไปตามพระราชบัญญัติสถานบริการ พ.ศ. 2509 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2546 ในมาตรา 4 ที่วางหลักไว้ว่า ห้ามมิให้ผู้ใดตั้งสถานบริการ เว้นแต่จะได้รับใบอนุญาตจากพนักงานเจ้าหน้าที่ ในการพิจารณาอนุญาตให้พนักงานเจ้าหน้าที่คำนึงถึงประวัติการกระทำความผิดต่อกฎหมายของผู้ขออนุญาตตั้งสถานบริการประกอบด้วย หลักเกณฑ์และวิธีการขออนุญาตและการอนุญาตตามวรรคหนึ่ง และหลักเกณฑ์เกี่ยวกับประวัติการกระทำความผิดต่อกฎหมายของผู้ขออนุญาต ตั้งสถานบริการตามวรรคสอง รวมทั้งการขอต่ออายุใบอนุญาตและการอนุญาตให้ต่ออายุใบอนุญาตให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

ทั้งนี้ มีกฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการขออนุญาตและการดำเนินกิจการสถานบริการ พ.ศ. 2549 ที่ออกตามความในมาตรา 4 และคำสั่งกระทรวงมหาดไทยที่ 7/2551 ลงวันที่ 8 มกราคม 2551 โดยมีหลักเกณฑ์ ดังนี้

1) สำหรับผู้ประกอบการที่ประสงค์จะขอรับใบอนุญาตจัดตั้งสถานบริการในเขตกรุงเทพมหานคร ให้ยื่นคำขอรับใบอนุญาตตั้งสถานบริการ ตามแบบ สป.1 ต่อผู้กำกับการหรือสารวัตรใหญ่สถานีตำรวจนครบาล และสำหรับผู้ประกอบการที่ประสงค์จะขอรับใบอนุญาตจัดตั้งสถานบริการในเขตในจังหวัดอื่น ให้ยื่นคำขอต่อนายอำเภอท้องที่ที่สถานบริการนั้นตั้งอยู่พร้อมด้วยหลักฐานดังต่อไปนี้

(1) กรณีบุคคลธรรมดา

- (ก) สำเนาบัตรประจำตัวประชาชน
- (ข) สำเนาทะเบียนบ้าน
- (ค) ใบรับรองแพทย์แผนปัจจุบัน ชั้น 1 รับรองว่าผู้ขออนุญาตไม่วิกลจริตหรือจิตฟั่นเฟือนและไม่เป็นโรคติดต่อร้ายแรง
- (ง) แบบแปลนแผนผังแสดงพื้นที่การให้บริการของสถานบริการและปริมาตรของสถานบริการโดยใช้มาตราส่วนไม่เล็กกว่า 1 ใน 500
- (จ) แผนที่สังเขปแสดงบริเวณที่ตั้งสถานบริการ
- (ฉ) หลักฐานแสดงว่าอาคารที่ใช้ตั้งสถานบริการ ได้รับอนุญาตให้ใช้อาคารตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมอาคารหรือใบรับรองการตรวจสอบสภาพอาคาร โดยผู้ซึ่งได้รับใบอนุญาตประกอบวิชาชีพสถาปัตยกรรมควบคุมตามกฎหมายว่าด้วยงานนั้น
- (ช) รูปถ่ายครึ่งตัว หน้าตรง ไม่สวมหมวกขนาด 4 x 6 เซนติเมตร ของผู้ขออนุญาตตั้งสถานบริการ ซึ่งถ่ายมาแล้วไม่เกินหกเดือน จำนวน 3 รูป
- (ซ) หลักฐานแสดงความเป็นเจ้าของอาคารหรือสถานที่ที่ใช้ตั้งสถานบริการหรือหนังสือแสดงความยินยอมให้ใช้อาคารหรือสถานที่ที่ขออนุญาตตั้งสถานบริการในกรณีที่อาคารหรือสถานที่นั้นเป็นของผู้อื่น

(2) กรณีนิติบุคคล

- (ก) สำเนาหนังสือรับรองหรือหลักฐานการเป็นนิติบุคคล ซึ่งแสดงรายการเกี่ยวกับชื่อ วัตถุประสงค์ที่ตั้งสำนักงาน และผู้มีอำนาจลงนามผูกพันนิติบุคคล ที่เป็นปัจจุบัน
- (ข) หนังสือแต่งตั้งผู้แทนนิติบุคคล ซึ่งต้องเป็นกรรมการหรือบุคคลผู้มีอำนาจลงนามผูกพันนิติบุคคล

ส่วนหลักฐานอื่นๆ ให้ดำเนินการเช่นเดียวกันกับกรณีบุคคลธรรมดายื่นขออนุญาตตั้งสถานบริการ

2) สถานที่ราชการ/อำเภอ ตรวจสอบคุณสมบัติผู้ขออนุญาตตั้งสถานบริการและหลักเกณฑ์เกี่ยวกับสถานที่ตั้งสถานบริการ โดยผู้ขออนุญาตตั้งสถานบริการต้องมีคุณสมบัติครบถ้วน ตามพระราชบัญญัติสถานบริการ มาตรา 6 กล่าวคือ

- (1) อายุไม่ต่ำกว่ายี่สิบปีบริบูรณ์
- (2) ไม่เป็นผู้มีความประพฤติเสื่อมเสียหรือบกพร่องในศีลธรรม
- (3) ไม่เป็นผู้วิกลจริต หรือจิตฟั่นเฟือน ไม่สมประกอบ
- (4) ไม่เป็นผู้เจ็บป่วยด้วยโรคติดต่ออันเป็นที่รังเกียจแก่สังคม โรคพิษสุรา

เรื้อรัง หรือโรคยาเสพติดให้โทษอย่างร้ายแรง

(5) ไม่เป็นผู้เคยต้องรับโทษในความผิดเกี่ยวกับเพศ ตามประมวลกฎหมายอาญา ในความผิดตามกฎหมายว่าด้วยการค้าหญิงและเด็กหญิง ตามกฎหมายว่าด้วยการปรามการทำให้แพร่หลายและการค้าวัตถุอันลามก หรือตามกฎหมายว่าด้วยการปรามการค้าประเวณี

ในกรณีที่นิติบุคคลเป็นผู้ขออนุญาตตั้งสถานบริการ ผู้แทนของนิติบุคคล นั้นต้องมีคุณสมบัติตามความในวรรคก่อน และไม่ปรากฏประวัติการกระทำความผิดตามพระราชบัญญัติสถานบริการ พ.ศ. 2509 จนถูกสั่งเพิกถอนใบอนุญาตภายในระยะเวลาสามปี และไม่เคยต้องคำพิพากษาถึงที่สุดว่ากระทำความผิดทางอาญาอันมีลักษณะที่ขัดต่อความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน

ตรวจสอบอาคารหรือสถานที่ที่ขออนุญาตตั้งสถานบริการให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติสถานบริการ พ.ศ. 2509 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2546 มาตรา 7 ดังนี้ คือ

(1) ไม่อยู่ใกล้วัด สถานที่สำหรับปฏิบัติพิธีกรรมทางศาสนา โรงเรียนหรือสถานศึกษา โรงพยาบาลที่รับผู้ป่วยไว้ค้างคืน สโมสรเยาวชนหรือหอพักตามกฎหมายว่าด้วยหอพักในขนาดที่เห็นได้ว่าจะก่อความเดือดร้อนรำคาญแก่สถานที่ดังกล่าวแล้ว

(2) ไม่อยู่ในย่านที่ประชาชนอยู่อาศัย อันจะก่อความเดือดร้อนรำคาญแก่ประชาชนผู้อยู่อาศัยใกล้เคียง

(3) มีทางถ่ายเทอากาศสะดวก

และตามพระราชบัญญัติสถานบริการ พ.ศ. 2509 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2546 มาตรา 8 กล่าวคือ ถ้าอาคารหรือสถานที่ที่ขออนุญาตตั้งสถานบริการเป็นของผู้อื่น ต้องมีหนังสือแสดงว่าได้รับความยินยอมจากเจ้าของอาคารหรือสถานที่นั้น

และสถานที่ตั้งสถานบริการต้องตั้งอยู่ในท้องที่อนุญาตให้ตั้งสถานบริการตามที่กำหนดโดยพระราชกฤษฎีกาที่ออกตามมาตรา 5 แห่งพระราชบัญญัติสถานบริการ พ.ศ. 2509 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2546 แล้ว รวบรวมเอกสารหลักฐานทั้งหมดพร้อมความเห็นส่งให้จังหวัด/กองบัญชาการตำรวจนครบาลพิจารณา

3) จังหวัด/กองบัญชาการตำรวจนครบาลแล้วแต่กรณี นำเรื่องเข้าที่ประชุมคณะกรรมการพิจารณาค้นกรองการขออนุญาตตั้งสถานบริการและการต่ออายุใบอนุญาตให้ตั้งสถานบริการของจังหวัดหรือกองบัญชาการตำรวจนครบาลพิจารณา และนำมติที่ประชุมดังกล่าวเสนอความเห็นให้ผู้ว่าราชการจังหวัดหรือผู้บัญชาการตำรวจนครบาลพิจารณาอนุญาตต่อไป

4) ขั้นตอนการพิจารณาของผู้ว่าราชการจังหวัดหรือผู้บัญชาการตำรวจนครบาลมี บทบัญญัติของกฎหมายและหนังสือสั่งการที่เกี่ยวข้อง คือ กฎกระทรวงกำหนดค่าธรรมเนียมใบอนุญาตและการต่ออายุใบอนุญาตตั้งสถานบริการ พ.ศ. 2548 และพระราชบัญญัติสถานบริการ พ.ศ. 2509 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2546 มาตรา 11 และ พระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. 2539 โดยมีหลักเกณฑ์ แยกเป็น 2 กรณี

(1) กรณีผู้ว่าราชการจังหวัด/ผู้บัญชาการตำรวจนครบาลมีคำสั่งอนุญาตให้ตั้งสถานบริการ และลงนามในใบอนุญาตให้ตั้งสถานบริการ และลงนามในใบอนุญาตให้ตั้งสถานบริการให้จังหวัดส่งใบอนุญาตให้ตั้งสถานบริการตามแบบ สบ.2 ให้อำเภอ/ตำรวจนครบาล เพื่อแจ้งผู้ขออนุญาตตั้งสถานบริการมารับใบอนุญาตพร้อมกับจ่ายค่าธรรมเนียมใบอนุญาตให้ตั้งสถานบริการ

(2) กรณีผู้ว่าราชการจังหวัด/ผู้บัญชาการตำรวจนครบาลจะสั่งไม่อนุญาตให้ตั้งสถานบริการ ให้แจ้งข้อเท็จจริงให้ผู้ขออนุญาตทราบอย่างเพียงพอและให้มีโอกาสโต้แย้งและแสดงหลักฐานของตนก่อน ตามมาตรา 30 แห่ง พระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. 2539 และเมื่อมีคำสั่งไม่อนุญาตให้ตั้งสถานบริการแล้ว ให้แจ้งข้อเท็จจริงในการที่พนักงานที่มีคำสั่งไม่อนุญาตโดยละเอียดให้ผู้ขออนุญาตทราบพร้อมแจ้งสิทธิให้อุทธรณ์คำสั่งภายใน 30 วัน

ในการขออนุญาตตั้งสถานบริการมีผู้รับผิดชอบตามพระราชบัญญัติสถานบริการ พ.ศ. 2509 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2546 มาตรา 3 ดังนี้ คือ

1) ในกรุงเทพมหานคร ได้แก่ ผู้กำกับหรือสารวัตรใหญ่สถานีตำรวจนครบาล

2) ในจังหวัดอื่น ได้แก่ นายอำเภอ

ทั้งนี้ ตามพระราชบัญญัติสถานบริการ พ.ศ. 2509 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2546 ในมาตรา 26 ผู้ใดตั้งสถานบริการโดยไม่ได้รับอนุญาต หรือดำเนินกิจการสถานบริการเช่นว่านั้นในระหว่างถูกพักใช้ใบอนุญาต หรือดำเนินกิจการสถานบริการผิดประเภทที่

ระบุไว้ในใบอนุญาต ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินหกหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

3.2.1.2 หลักเกณฑ์ในการต่ออายุใบอนุญาตให้ตั้งสถานบริการ

สำหรับหลักเกณฑ์ในการต่ออายุใบอนุญาตให้ตั้งสถานบริการ มีกฎหมายระเบียบ และหนังสือสั่งการ ที่เกี่ยวข้องคือ พระราชบัญญัติสถานบริการ พ.ศ. 2509 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2546 มาตรา 10 ใบอนุญาตให้ตั้งสถานบริการให้ใช้ได้จนถึงวันที่ 31 ธันวาคม ของปีที่ยื่นใบอนุญาต

ผู้รับอนุญาตผู้ใดประสงค์จะขอต่ออายุใบอนุญาต จะต้องยื่นคำขอเสียก่อน ใบอนุญาตสิ้นอายุ เมื่อได้ยื่นคำขอดังกล่าวแล้ว จะประกอบกิจการต่อไปก็ได้จนกว่าพนักงานเจ้าหน้าที่จะสั่งไม่อนุญาตให้ต่ออายุใบอนุญาตนั้น

ทั้งนี้ มีกฎกระทรวงที่เกี่ยวข้องได้แก่ กฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการอนุญาตและการดำเนินกิจการสถานบริการ พ.ศ. 2549 พร้อมด้วยหลักฐานดังนี้

- 1) สำเนาใบอนุญาตให้ตั้งสถานบริการ
- 2) รูปถ่ายครึ่งตัว หน้าตรง ไม่สวมหมวก ขนาด 4 x 6 เซนติเมตร ของผู้ขอต่ออายุใบอนุญาตหรือผู้แทนนิติบุคคลที่ถ่ายมาแล้วไม่เกินหกเดือน จำนวน 2 รูป
- 3) ใบรับรองแพทย์แผนปัจจุบันชั้น 1 รับรองว่าผู้ขอต่อใบอนุญาตหรือผู้แทนนิติบุคคลมีคุณสมบัติตามมาตรา 6 (3) และ (4) กล่าวคือ ไม่เป็นผู้วิกลจริต หรือจิตฟั่นเฟือน ไม่สมประกอบ ไม่เป็นผู้เจ็บป่วยด้วยโรคติดต่ออันเป็นที่รังเกียจแก่สังคม โรคพิษสุราเรื้อรัง หรือโรคยาเสพติดให้โทษอย่างร้ายแรง

4) ผู้ขอต่อใบอนุญาตให้ตั้งสถานบริการต้องมีคุณสมบัติตามมาตรา 6

5) สถานที่ตั้งมีลักษณะตามมาตรา 7 และมาตรา 8 (ประกาศกระทรวงมหาดไทย เรื่อง หลักเกณฑ์ในการพิจารณาสั่งต่ออายุใบอนุญาตพักใช้ใบอนุญาตเพิกถอนใบอนุญาตและกำหนดระยะเวลาในการสั่งพักใช้ใบอนุญาตให้ตั้งสถานบริการ ลงวันที่ 4 เมษายน พ.ศ. 2548)

(1) ไม่เคยถูกสั่งพักใช้ใบอนุญาตในรอบปีที่ได้รับอนุญาตรวมกันเป็นระยะเวลาเกิน 90 วัน (ประกาศกระทรวงมหาดไทย เรื่อง หลักเกณฑ์ในการพิจารณาสั่งต่ออายุใบอนุญาตพักใช้ใบอนุญาต เพิกถอนใบอนุญาตและกำหนดระยะเวลาในการสั่งพักใช้ใบอนุญาตให้ตั้งสถานบริการ ลงวันที่ 4 เมษายน พ.ศ. 2548)

- ในกรณีหลักฐานและเอกสารที่ยื่นไว้ในการขออนุญาตตั้งสถานบริการ มีการเปลี่ยนแปลงผู้ขอต่ออายุใบอนุญาตต้องยื่นหลักฐานและเอกสารที่มีการแก้ไขหรือเปลี่ยนแปลงด้วย

- ส่วนขั้นตอนการปฏิบัติเกี่ยวกับการขอต่ออายุใบอนุญาตให้ตั้งสถานบริการให้ใช้แนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการขอตั้งสถานบริการ

ทั้งนี้ ในการยื่นคำขอต่ออายุใบอนุญาตให้ตั้งสถานบริการมีผู้รับผิดชอบ คือ

1. ในกรุงเทพมหานคร ได้แก่ ผู้กำกับหรือสารวัตรใหญ่สถานีตำรวจนครบาล

2. ในจังหวัดอื่น ได้แก่ นายอำเภอ

3.2.1.3 หลักเกณฑ์ในการ ย้าย แก้ไขเปลี่ยนแปลง หรือต่อเติมสถานบริการ

สำหรับหลักเกณฑ์ในการ ย้าย แก้ไขเปลี่ยนแปลง หรือต่อเติมสถานบริการมีกฎหมาย ระเบียบ และหนังสือสั่งการที่เกี่ยวข้อง คือ พระราชบัญญัติสถานบริการ พ.ศ. 2509 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2546 มาตรา 13 กล่าวคือ ห้ามมิให้ผู้รับอนุญาตตั้งสถานบริการ ย้าย แก้ไขเปลี่ยนแปลงหรือต่อเติมสถานบริการ เว้นแต่ได้รับอนุญาตเป็นหนังสือจาก พนักงานเจ้าหน้าที่

นอกจากนี้คำสั่งกระทรวงมหาดไทยที่ 7/2551 ลงวันที่ 8 มกราคม 2551 โดยมีหลักเกณฑ์ดังต่อไปนี้

1) ให้ผู้รับอนุญาตตั้งสถานบริการที่ประสงค์จะขอย้ายแก้ไขเปลี่ยนแปลงหรือต่อเติมสถานบริการ ยื่นคำร้องต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ที่เป็นท้องที่ที่สถานบริการนั้นตั้งอยู่ โดยใช้แบบคำร้อง ตามแบบคำร้องทั่วไป

2) เมื่อสถานีตำรวจนครบาล อำเภอแล้วแต่กรณีได้ตรวจสอบหลักเกณฑ์ต่างๆ ครบถ้วนแล้ว ให้สรุปความเห็นเพื่อให้ผู้บังคับบัญชาการตำรวจนครบาลหรือผู้ว่าราชการจังหวัดแล้วแต่กรณี พิจารณาอนุญาตให้ย้าย แก้ไขเปลี่ยนแปลง หรือต่อเติมสถานบริการต่อไป

ทั้งนี้ อาจแยกหลักเกณฑ์ในการ ย้าย แก้ไขเปลี่ยนแปลงหรือต่อเติมสถานบริการ ออกได้เป็นดังนี้

1) การย้ายสถานบริการ

(1) กรณีจังหวัดที่มีพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตพื้นที่เพื่อการอนุญาตให้ตั้งสถานบริการ (Zoning) สถานบริการต้องย้ายเข้า Zoning เท่านั้น (ย้ายออกนอก Zoning ไม่ได้)

(2) กรณีจังหวัดที่มีพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตพื้นที่ตั้งอนุญาตตั้งสถานบริการ จะอนุญาตให้ย้ายได้เฉพาะกรณี มีเหตุจำเป็นหรือสุควิสัย เท่านั้น

2) การแก้ไขเปลี่ยนแปลงสถานบริการ ได้แก่

การขอแก้ไขเปลี่ยนแปลงภายในหรือภายนอกการขอเปลี่ยนชื่อหรือการเปลี่ยนแปลงบริเวณที่ตั้งภายในสถานที่เดียวกัน

(1) ให้อยู่ในดุลพินิจของพนักงานเจ้าหน้าที่ ถ้าเห็นว่ามีเหตุผลจำเป็นที่พิจารณาอนุญาต

3) การต่อเติมสถานบริการ

(1) หากต่อเติมให้กว้างขวางออกไป ไม่ว่าจะเป็นการขอเพิ่มห้องบริการด้วยหรือไม่ ให้อยู่ในดุลพินิจของพนักงานเจ้าหน้าที่ ว่าสมควรจะอนุญาตจะอนุญาตหรือไม่ โดยคำนึงถึงผลกระทบต่อประชาชน ที่อยู่อาศัยใกล้เคียงเป็นสำคัญ

(2) การแก้ไขเปลี่ยนแปลงหรือต่อเติมสถานบริการตาม (2) และ (3) ไม่ควรอนุญาตให้ขยายหรือเพิ่มพื้นที่เกินกว่า 1 เท่าของพื้นที่สถานบริการเดิมซึ่งได้รับอนุญาตในครั้งแรก

ทั้งนี้ ในการ ย้าย แก้ไขเปลี่ยนแปลง หรือต่อเติมสถานบริการมีผู้รับผิดชอบ คือ

1. ในกรุงเทพมหานคร ได้แก่ผู้กำกับหรือสารวัตรใหญ่สถานีตำรวจนครบาล

2. ในจังหวัดอื่น ได้แก่ นายอำเภอ

ทั้งนี้ ตามพระราชบัญญัติสถานบริการ พ.ศ. 2509 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2546 ในมาตรา 28 ผู้รับอนุญาตตั้งสถานบริการผู้ใดฝ่าฝืน มาตรา 13 ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหกหมื่นบาท

3.2.1.4 หลักเกณฑ์ในการออกใบอนุญาต

มีกฎหมาย ระเบียบ และหนังสือสั่งการ ที่เกี่ยวข้อง คือ พระราชบัญญัติสถานบริการ พ.ศ. 2509 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2546 มาตรา 12 กล่าวคือ ในกรณีใบอนุญาตให้ตั้งสถานบริการสูญหายหรือชำรุด ในสาระสำคัญ ให้ผู้รับอนุญาตตั้งสถานบริการยื่นคำขอรับใบอนุญาต ใบอนุญาต ภายในกำหนดสิบห้าวัน นับแต่วันที่ได้ทราบว่าเป็นใบอนุญาตสูญหายหรือชำรุด

นอกจากนี้ยังมีคำสั่งกระทรวงมหาดไทยที่ 7/2551 ลงวันที่ 8 มกราคม 2551 มีหลักเกณฑ์ในการออกใบอนุญาต ดังต่อไปนี้

1) กรณีใบอนุญาตสูญหายหรือชำรุดในสาระสำคัญผู้รับอนุญาตตั้งสถานบริการจะต้องยื่นคำขอรับใบอนุญาตภายใน 15 วัน นับแต่วันที่ได้ทราบว่าเป็นใบอนุญาตสูญหายหรือชำรุดในสาระสำคัญ โดยมีขั้นตอน ดังนี้

(1) ให้ยื่นต่อผู้กำกับการหรือสารวัตรใหญ่สถานีตำรวจนครบาล นายอำเภอ แล้วแต่กรณี

(2) ให้ผู้กำกับการหรือสารวัตรใหญ่สถานีตำรวจนครบาล นายอำเภอ แล้วแต่กรณี ทำการสอบสวนและเสนอขอรับอนุญาตจากผู้บัญชาการตำรวจนครบาล หรือผู้ว่าราชการจังหวัดแล้วแต่กรณี

(3) ให้ผู้บัญชาการตำรวจนครบาล หรือผู้ว่าราชการจังหวัดออกใบแทนใบอนุญาต โดยใช้แบบใบอนุญาตและให้ระบุคำว่า “ใบแทน” ด้วยตัวอักษรสีแดงไว้ด้านบนของใบอนุญาต และให้มีวัน เดือน ปี ที่ออกใบแทนพร้อมทั้งลายมือชื่อผู้บัญชาการตำรวจนครบาล หรือผู้ว่าราชการจังหวัดแล้วแต่กรณีกำกับไว้ในใบแทนใบอนุญาตด้วย

(4) ส่งคืนใบแทนใบอนุญาตให้ตั้งสถานบริการให้ผู้กำกับการหรือสารวัตรใหญ่สถานีตำรวจนครบาล หรือนายอำเภอแล้วแต่กรณี

(5) แจ้งให้ผู้รับอนุญาตตั้งสถานบริการทราบเพื่อชำระเงินค่าธรรมเนียม และรับใบแทนใบอนุญาตให้ตั้งสถานบริการ

ทั้งนี้ ในการออกใบแทนอนุญาตมีผู้รับผิดชอบดังนี้คือ

1. ในกรุงเทพมหานคร ได้แก่ผู้กำกับหรือสารวัตรใหญ่สถานีตำรวจนครบาล

2. ในจังหวัดอื่น ได้แก่ นายอำเภอ

ทั้งนี้ ตามพระราชบัญญัติสถานบริการ พ.ศ. 2509 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2546 ในมาตรา 27 ผู้รับอนุญาตตั้งสถานบริการผู้ใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตาม มาตรา 12 ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าหมื่นบาท

3.2.2 หลักเกณฑ์ทางกฎหมาย ระเบียบ คำสั่ง และกฎข้อบังคับที่เกี่ยวข้องกับการจัดระเบียบสังคมบริเวณรายรอบสถานศึกษาในการควบคุมกวดขันสถานบริการตามนโยบายจัดระเบียบสังคม

3.2.2.1 หลักเกณฑ์ทางกฎหมาย ระเบียบ คำสั่ง และกฎข้อบังคับที่เกี่ยวข้องกับการจัดระเบียบสังคมบริเวณรายรอบสถานศึกษาตามพระราชบัญญัติสถานบริการ พ.ศ.2509 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2546

สำหรับมาตรการทางกฎหมายในการกวดขันสถานบริการตามนโยบายจัดระเบียบสังคมมีกฎหมายมีกฎหมายที่เกี่ยวข้องคือพระราชบัญญัติสถานบริการ พ.ศ. 2509 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2546 ดังนี้

มาตรา 16 ห้ามมิให้ผู้รับอนุญาตตั้งสถานบริการ

- 1) รับผู้มีอายุต่ำกว่าสิบแปดปีบริบูรณ์เข้าทำงานในสถานบริการ
- 2) ยินยอมหรือปล่อยปละละเลยให้ผู้มีอากรมีนเมาจนประพฤตินุญชา หรือครองสติไม่ได้เข้าไปหรืออยู่ในสถานบริการระหว่างเวลาทำการ

3) จำหน่ายสุราให้แก่ผู้มีอาการมึนเมาจนประพฤตินุ้ยวายหรือครองสติไม่ได้
 4) ยินยอมหรือปล่อยปละละเลยให้ผู้ซึ่งไม่มีหน้าที่เฝ้าดูแลสถานบริการนั้น
 พักอาศัยหลับนอนในสถานบริการ

5) ยินยอมหรือปล่อยปละละเลยให้มีการกระทำความผิด เกี่ยวกับยาเสพติดใน
 สถานบริการ

6) ยินยอมหรือปล่อยปละละเลยให้มีการนำอาวุธเข้าไปในสถานบริการ เว้นแต่
 เป็นกรณีที่เจ้าหน้าที่ซึ่งอยู่ในเครื่องแบบนำเข้าไปเพื่อปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมาย

มาตรา 16/1 ห้ามมิให้ผู้รับอนุญาตตั้งสถานบริการยินยอมหรือปล่อยปละละเลย
 ให้ผู้มีอายุต่ำกว่ายี่สิบปีบริบูรณ์ ซึ่งมิได้ทำงานในสถานบริการนั้น เข้าไปในสถานบริการระหว่าง
 เวลาทำการ

เพื่อปฏิบัติการให้เป็นไปตามวรรคหนึ่ง ให้ผู้รับอนุญาตตั้งสถานบริการตรวจ
 เอกสารราชการที่มีภาพถ่ายและระบุอายุ ของผู้ซึ่งจะเข้าไปในสถานบริการ

ในกรณีที่ผู้ซึ่งจะเข้าไปในสถานบริการไม่ยินยอมให้ตรวจเอกสารราชการ
 หรือไม่มีเอกสารราชการและเข้าไปในสถานบริการ ให้ผู้รับอนุญาตตั้งสถานบริการแจ้งให้
 เจ้าหน้าที่ทราบโดยพลัน ทั้งนี้ เจ้าหน้าที่ผู้รับแจ้งและหลักเกณฑ์และวิธีการในการแจ้งและการรับ
 แจ้งให้เป็นไป ตามที่กระทรวงมหาดไทยประกาศกำหนด

ในการดำเนินการตามวรรคสองหรือวรรคสาม ผู้รับอนุญาตตั้งสถานบริการจะ
 มอบหมายให้พนักงานของสถานบริการเป็นผู้ดำเนินการแทนก็ได้

มาตรา 16/2 ห้ามมิให้ผู้ใดนำอาวุธเข้าไปในสถานบริการ เว้นแต่ผู้นั้นเป็น
 เจ้าหน้าที่ซึ่งอยู่ในเครื่องแบบและนำเข้าไปเพื่อปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมาย

มาตรา 16/3 ในกรณีที่ผู้รับอนุญาตตั้งสถานบริการพบหรือมีเหตุอันควรสงสัยว่า
 มีผู้มีอาการมึนเมาจนประพฤตินุ้ยวายหรือครองสติไม่ได้เข้าไป หรืออยู่ในสถานบริการระหว่างเวลา
 ทำการ มีการกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดในสถานบริการ หรือมีการฝ่าฝืน มาตรา 16/2 ให้ผู้รับ
 อนุญาตตั้งสถานบริการแจ้งให้เจ้าหน้าที่ทราบโดยพลัน ทั้งนี้ เจ้าหน้าที่ผู้รับแจ้งและหลักเกณฑ์และ
 วิธีการในการแจ้งและการรับแจ้งให้เป็นไป ตามที่กระทรวงมหาดไทยประกาศกำหนด

การแจ้งตามวรรคหนึ่ง ผู้รับอนุญาตตั้งสถานบริการจะมอบหมายให้พนักงาน
 ของสถานบริการเป็นผู้แจ้งแทนก็ได้

มาตรา 19 ในการจัดให้มีการแสดงเพื่อความบันเทิง ผู้รับอนุญาต ตั้งสถาน
 บริการมีหน้าที่ต้องควบคุมการแสดงมิให้เป็นไปในทางลามก หรืออนาจาร และมีให้มีสัตว์ร้ายเข้า
 ร่วมการแสดงในสภาพที่อาจก่อให้เกิดอันตรายแก่ผู้ชม

มาตรา 20 เมื่อปรากฏว่า ผู้ได้รับอนุญาตตั้งสถานบริการฝ่าฝืนมาตรา 19 ใน กรุงเทพมหานคร นายตำรวจท้องที่ตั้งแต่ชั้นสารวัตรขึ้นไป ในจังหวัดอื่น ตั้งแต่นายอำเภอท้องที่ขึ้นไป มีอำนาจสั่งให้งดการแสดงนั้นได้

ทั้งนี้ มีบทกำหนดโทษสำหรับผู้ฝ่าฝืนมาตรการทางกฎหมายตาม พระราชบัญญัติสถานบริการ พ.ศ. 2509 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2546 ดังนี้

มาตรา 27 ผู้รับอนุญาตตั้งสถานบริการผู้ใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรา 16 (1) (2) (3) หรือ (4) มาตรา 16/1 วรรคหนึ่ง ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าหมื่นบาท

มาตรา 28 ผู้รับอนุญาตตั้งสถานบริการผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา 16 (5) หรือ (6) ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหกหมื่นบาท

มาตรา 28/1 ผู้รับอนุญาตตั้งสถานบริการผู้ใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา 16/1 วรรคสองหรือวรรคสาม หรือมาตรา 16/3 ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าหมื่นบาท

ผู้ใดเข้าไปในสถานบริการโดยไม่มีหรือไม่ยอมให้ตรวจเอกสารราชการตามมาตรา 16/1 วรรคสาม ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าพันบาท

มาตรา 28/2 ผู้ใดนำอาวุธเข้าไปในสถานบริการโดยฝ่าฝืน มาตรา 16/2 ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ในกรณีที่อาวุธตามวรรคหนึ่งเป็นอาวุธปืน ผู้ฝ่าฝืนต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงห้าปี หรือปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ในกรณีที่อาวุธตามวรรคหนึ่งเป็นวัตถุระเบิดหรืออาวุธสงคราม ผู้ฝ่าฝืนต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สองปีถึงยี่สิบปี หรือปรับตั้งแต่สี่หมื่นบาทถึงสี่แสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ในกรณีที่ศาลมีคำพิพากษาลงโทษตามวรรคหนึ่ง วรรคสอง หรือวรรคสาม ให้ศาลมีอำนาจสั่งให้ริบอาชุนั้นด้วย

มาตรา 28/3 ผู้รับอนุญาตตั้งสถานบริการผู้ใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา 19 หรือผู้ใดจัดให้มีการแสดงเพื่อความบันเทิงในสถานบริการที่เป็นไปในทางลามกหรืออนาจาร ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินหกหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

3.2.2.2 หลักเกณฑ์ทางกฎหมาย ระเบียบ คำสั่ง และกฎข้อบังคับที่เกี่ยวข้องกับการจัดระเบียบสังคมบริเวณรอบสถานศึกษาตามหนังสือสั่งการของกระทรวงมหาดไทย

1) คำสั่งกระทรวงมหาดไทย ที่ 7/2551 ลงวันที่ 8 มกราคม 2551 มีรายละเอียด ดังนี้

ในการตรวจตราสอดส่องสถานบริการให้ปฏิบัติตามกฎหมายโดยเคร่งครัด และให้ถือปฏิบัติในการกวดขันสถานบริการตามนโยบายการจัดระเบียบสังคม 6 ประการ ดังนี้

(1) ให้ตรวจตรากวดขันสถานบริการที่ได้รับอนุญาตให้ตั้งสถานบริการ อย่างถูกต้องตามกฎหมายหรือไม่

(2) กวดขันมิให้ผู้มีอายุต่ำกว่า 20 ปีบริบูรณ์ ซึ่งมีได้ทำงานในสถานบริการ นั้นเข้าไปในสถานบริการระหว่างเวลาทำการ

(3) มิให้มีการกระทำผิดเกี่ยวกับยาเสพติดหรือวัตถุออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาทในสถานบริการ

(4) มิให้มีการแสดงลามกอนาจาร หรือการแสดงที่ไม่เหมาะสมในสถาน บริการ

(5) ให้สถานบริการดำเนินกิจการอย่างถูกต้องตามประเภทที่ขออนุญาตและ ให้เปิด-ปิดสถานบริการตามเวลาที่กฎหมายกำหนด

(6) ควบคุมมิให้มีการนำอาวุธเข้าไปในสถานบริการเว้นแต่เจ้าหน้าที่ซึ่งอยู่ ในเครื่องแบบและนำเข้าไปเพื่อปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมาย

ทั้งนี้ โดยมีผู้รับผิดชอบ คือ

1. ในกรุงเทพมหานคร ได้แก่ ผู้กำกับหรือสารวัตรใหญ่สถานีตำรวจนครบาล
2. ในจังหวัดอื่น ได้แก่ นายอำเภอ

2) คำสั่งกระทรวงมหาดไทย ที่ บท. 0307.1/ว91 ลงวันที่ 12 มกราคม 2548 มีรายละเอียด ดังนี้

กระทรวงมหาดไทยพิจารณาเห็นว่า เพื่อเป็นการวางแนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการควบคุมร้านจำหน่ายสุราประเภทต่างๆ ให้ดำเนินกิจการอยู่ภายใต้กรอบของกฎหมายเพื่อไม่ให้เกิดความเดือดร้อนแก่ประชาชน จึงให้จังหวัดดำเนินการกวดขันร้านจำหน่ายสุรา ดังนี้

(1) กรณีร้านจำหน่ายสุราที่เข้าข่ายเป็นสถานบริการ ตามนัยมาตรา 3 แห่งพระราชบัญญัติสถานบริการ พ.ศ. 2509 และที่แก้ไขเพิ่มเติม นั้น ให้แจ้งผู้ประกอบการว่าจะต้องได้รับใบอนุญาตให้ตั้งสถานบริการก่อนที่จะเปิดดำเนินกิจการ ซึ่งหากปรากฏว่ามีการฝ่าฝืนให้จับกุมดำเนินคดีตามกฎหมาย

(2) กรณีมีผู้มายื่นคำขออนุญาตตั้งสถานบริการในเขตพื้นที่เพื่อการอนุญาตให้ตั้งสถานบริการ (Zoning) ต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ หากตรวจสอบสถานที่ตั้งแล้วพบว่าเป็นลานโล่ง ไม่มีรั้วรอบขอบชิด เช่น ลานจำหน่ายเบียร์ที่จัดให้มีขึ้นเป็นการชั่วคราวตามฤดูกาลซึ่งพิจารณาแล้ว เห็นว่าจะทำให้ยากแก่การปฏิบัติให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติสถานบริการ พ.ศ. 2509 และที่แก้ไข

เพิ่มเติม หรือเห็นว่าจะทำให้ไม่สามารถรักษาความสงบเรียบร้อยให้กับประชาชนทั่วไปได้ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ใช้ดุลพินิจไปในทางไม่อนุญาต อนึ่งการออกใบอนุญาตให้ตั้งสถานบริการตามพระราชบัญญัติสถานบริการ พ.ศ. 2509 และที่แก้ไขเพิ่มเติมนั้น ไม่มีบทบัญญัติที่ให้อำนาจแก่พนักงานเจ้าหน้าที่ในการออกใบอนุญาตให้ตั้งสถานบริการเป็นการชั่วคราวได้แต่อย่างใด

(3) กรณีลานจำหน่ายเบียร์ที่จัดให้มีขึ้นเป็นการชั่วคราวตามฤดูกาล ซึ่งไม่มีใบอนุญาตให้ตั้งสถานบริการ หรือพนักงานเจ้าหน้าที่ใช้ดุลพินิจไม่ออกใบอนุญาตให้ตั้งสถานบริการตามข้อ 2 ให้แนะนำผู้ประกอบการระมัดระวังมิให้ประกอบกิจการเข้าข่ายเป็นสถานบริการตามพระราชบัญญัติสถานบริการ พ.ศ. 2509 และที่แก้ไขเพิ่มเติม เช่น ในกรณีที่มีดนตรีการแสดงดนตรี หรือการแสดงอื่นใดเพื่อการบันเทิง จะต้องไม่มีพนักงาน นักร้อง หรือนักแสดง มานั่งกับลูกค้า และจะต้องไม่ยินยอมให้มีการเต้น หรือจัดให้มีการแสดงเต้น หรือในกรณีที่มีแสดงดนตรี หรือการแสดงอื่นใดเพื่อการบันเทิง จะต้องปิดทำการภายในเวลา 24.00 นาฬิกา มิเช่นนั้นอาจเข้าข่ายเป็นสถานบริการตามกฎหมาย

(4) กวดขันสถานประกอบการประเภทร้านจำหน่ายสุราต่างๆ (เครื่องดื่มทุกชนิดที่มีแอลกอฮอล์เป็นส่วนผสม) ซึ่งมีการแสดงดนตรี หรือการแสดงอื่นใดเพื่อการบันเทิงที่ไม่มีใบอนุญาตให้ตั้งสถานบริการ ให้ปิดทำการภายในเวลา 24.00 นาฬิกา และกวดขันสถานประกอบการประเภทดังกล่าว รวมทั้งสถานบริการต่างๆ ในท้องที่ให้ขออนุญาตตามที่กฎหมายอื่นๆ ได้กำหนดไว้ด้วย เช่น การขออนุญาตจำหน่ายสุราตามพระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. 2493 การขออนุญาตทำการโฆษณาโดยใช้เครื่องขยายเสียง ตามพระราชบัญญัติควบคุมการโฆษณาโดยใช้เครื่องขยายเสียง พ.ศ. 2493 การแจ้งหรือขออนุญาตจัดตั้งสถานที่จำหน่ายอาหารหรือสถานที่สะสมอาหารตามพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535 หรือการขออนุญาตฉายหรือให้บริการซึ่งเทพหรือวัสดุโทรทัศน์ ตามพระราชบัญญัติควบคุมกิจการเทพและวัสดุโทรทัศน์ พ.ศ. 2530 กรณีที่มีการฉายหรือให้บริการซึ่งเทพหรือวัสดุโทรทัศน์ เป็นต้น

(5) กวดขันการจำหน่ายสุราและการดื่มสุรา (เครื่องดื่มทุกชนิดที่มีแอลกอฮอล์เป็นส่วนผสม) ในสถานที่จำหน่ายสุรา และสถานบริการต่างๆ ให้เป็นไปตามกฎหมาย เช่น ห้ามจำหน่ายสุรา และห้ามดื่มสุรานอกเวลา ตามประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 253 ลงวันที่ 16 พฤศจิกายน 2515 ห้ามจำหน่ายสุราให้เด็ก และห้ามมิให้เด็กซื้อหรือเสพสุราตามพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 ห้ามจำหน่ายสุราโดยไม่ได้รับอนุญาตตามพระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. 2493 เป็นต้น

ทั้งนี้ ให้แจ้งพนักงานฝ่ายปกครองและตำรวจท้องที่แจ้งเดือน ผู้ประกอบการที่เกี่ยวข้องให้ทราบถึงข้อห้ามต่างๆ ตามที่กฎหมายกำหนด ซึ่งหากภายหลังจากที่แจ้ง เดือนแล้วยังพบการกระทำความผิดให้จับกุมดำเนินคดีตามกฎหมายโดยเฉียบขาดทุกราย

3) คำสั่งกระทรวงมหาดไทย ที่ บพ. 0307.1/3.3674 ลงวันที่ 18 ตุลาคม 2549 มีรายละเอียด ดังนี้

ด้วยปรากฏว่ามีข่าวปรากฏทางสื่อมวลชนว่า มีสถานประกอบการประเภท ร้านจำหน่ายอาหาร สุรา หรือเครื่องดื่มอย่างอื่นที่ยังเปิดดำเนินการหลังเวลา 24.00 นาฬิกา เกิดขึ้นเป็นจำนวนมากซึ่งสถานประกอบการดังกล่าวบางแห่งประกอบกิจการเข้าลักษณะของสถาน บริการตามพระราชบัญญัติสถานบริการ พ.ศ. 2509 บางแห่งประกอบกิจการไม่เข้าลักษณะของ สถานบริการตามพระราชบัญญัติสถานบริการ พ.ศ. 2509 แต่ลักษณะของการดำเนินกิจการคล้าย สถานบริการ โดยปล่อยให้พลละเลยให้เด็กและเยาวชนเข้าไปมั่วสุมดื่มสุรา มีการจัดแต่งร้านโดยมี การเปิดเพลง และมีการจัดอุปกรณ์ให้แสงสว่างอื่นๆ นอกเหนือจากอุปกรณ์ที่ให้แสงสว่างตามปกติ เช่น ไฟกระพริบแสง ลำแสงเลเซอร์ อุปกรณ์สะท้อนแสงไฟ ไฟสีต่างๆ เป็นต้น ได้ก่อความ เดือดร้อนรำคาญให้กับประชาชนที่อยู่อาศัยบริเวณใกล้เคียง บางแห่งมีที่ตั้งอยู่ใกล้ชิด ศาสนสถาน และสถานศึกษา ประกอบกับการเปิดดำเนินการยังฝ่าฝืนพระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. 2493 และ ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 253 ลงวันที่ 16 พฤศจิกายน 2515 เกี่ยวกับกำหนดเวลาการจำหน่ายสุรา กระทรวงมหาดไทยพิจารณาแล้วเพื่อเป็นการแก้ไขปัญหาดังกล่าว และทำ ให้การบังคับกฎหมายเป็นไปตามเจตนารมณ์เพื่อความสงบเรียบร้อยของประชาชนและเป็นการ ป้องกันและแก้ไขปัญหาการมั่วสุมเที่ยวเตร่ของเด็กและเยาวชน ตลอดจนไม่ให้สถานประกอบการ ต่างๆ ก่อความเดือดร้อนรำคาญแก่การปฏิบัติศาสนกิจและการประกอบกิจกรรมทางการศึกษาจึงให้ ทุกจังหวัดถือปฏิบัติ ดังนี้

(1) กวดขันสถานบริการทุกประเภทให้ปฏิบัติตามพระราชบัญญัติสถาน บริการ พ.ศ. 2509 และนโยบายการจัดระเบียบสังคมโดยเคร่งครัด ซึ่งหากปรากฏว่ามีการฝ่าฝืนให้ จับกุมดำเนินคดีตามกฎหมายทุกราย และให้พิจารณาใช้มาตรการทางปกครองตามมาตรา 21 แห่ง พระราชบัญญัติสถานบริการ พ.ศ. 2509 ประกอบกับประกาศกระทรวงมหาดไทย เรื่องหลักเกณฑ์ ในการพิจารณาสั่งต่ออายุใบอนุญาต พักใช้ใบอนุญาต เพิกถอนใบอนุญาต และกำหนดระยะเวลาใน การสั่งพักใช้ใบอนุญาตให้ตั้งสถานบริการ ลงวันที่ 4 เมษายน 2548

(2) กวดขันสถานประกอบการที่ดำเนินการเข้าข่ายเป็นสถานบริการ ตาม นัยมาตรา 3 แห่งพระราชบัญญัติสถานบริการ พ.ศ. 2509 ให้แจ้งผู้ประกอบการว่าจะต้องได้รับ

ใบอนุญาตให้ตั้งสถานบริการก่อนที่จะเปิดดำเนินการ ซึ่งหากฝ่าฝืนให้จับกุมดำเนินคดีตามกฎหมาย โดยเทียบขาดทุกราย

(3) กวดขันสถานประกอบการที่มีลักษณะคล้ายสถานบริการ ให้ปฏิบัติให้เป็นไปตามกฎหมายที่เกี่ยวข้อง เช่น การขออนุญาตจำหน่ายสุราตามพระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. 2493 ผู้จำหน่ายสุราโดยไม่ได้รับอนุญาต ถ้าสุรานั้นเป็นสุราที่นำเข้ามาในราชอาณาจักร ต้องระวางโทษปรับไม่เกิน 2,000 บาท ถ้าสุรานั้นทำขึ้นในราชอาณาจักร ต้องระวางโทษปรับไม่เกิน 500 บาท กำหนดเวลาการจำหน่ายสุรา ตามประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 253 ลงวันที่ 16 พฤศจิกายน 2515 จำหน่ายสุราได้ตั้งแต่เวลา 11.00–14.00 นาฬิกา และตั้งแต่ 17.00–24.00 นาฬิกา ผู้ฝ่าฝืนต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน 2 ปี หรือปรับไม่เกิน 4,000 บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ การดื่มสุรา ณ สถานที่จำหน่ายสุราในกำหนดเวลาห้ามจำหน่ายสุรา ตามประกาศของคณะปฏิวัติฉบับที่ 253 ลงวันที่ 16 พฤศจิกายน 2515 ผู้ฝ่าฝืนต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน 1 เดือน หรือปรับไม่เกิน 30,000 บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ การแจ้งหรือขออนุญาตจัดตั้งสถานที่เสวยอาหารตามพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535 ผู้ตั้งสถานที่จำหน่ายอาหารหรือสถานที่เสวยอาหารที่มีพื้นที่เกิน 200 ตารางเมตร โดยไม่ได้รับอนุญาต ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือนหรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท พื้นที่ไม่เกิน 200 ตารางเมตร โดยไม่มีหนังสือรับรองการแจ้งต้องระวางโทษ จำคุกไม่เกินสามเดือน หรือปรับไม่เกินห้าพันบาท เป็นต้น ทั้งนี้ให้พิจารณาใช้มาตรการทางปกครองโดยให้ถือปฏิบัติตามหนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ มท 0307.1/ว 2456 ลงวันที่ 22 กรกฎาคม 2547

ตารางที่ 3.1 โทษทางอาญาเกี่ยวกับสถานบริการและสถานประกอบการที่มีลักษณะคล้ายสถานบริการตามกฎหมายอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง

ลำดับที่	ฐานความผิด	ระเบียบ/กฎหมาย	โทษทางอาญา
1.	สถานประกอบการที่มีลักษณะคล้ายสถานบริการ เช่น ร้านอาหารที่มี	ประกาศของคณะปฏิวัติฉบับที่ 50 ลงวันที่ 15 มกราคม 2502 ประกอบหนังสือกระทรวงมหาดไทยที่ มท 0307 1/ว 1814 ลงวันที่	ผู้ว่าราชการจังหวัดมีอำนาจสั่งปิดสถานประกอบการนั้นครั้งแรก มีกำหนดระยะเวลา 30 วันครั้งที่ 2 มีกำหนดระยะเวลา 60 วัน

ตารางที่ 3.1 (ต่อ)

ลำดับ ที่	ฐานความผิด	ระเบียบ/กฎหมาย	โทษทางอาญา
	พฤติการณ์ส่งเสียง ดังสร้างความ เดือดร้อนรำคาญ	6 มิถุนายน 2550	ครั้งต่อไป ไม่มีกำหนด ระยะเวลา
2.	จำหน่ายสุราโดย ไม่ได้รับอนุญาต	พระราชบัญญัติ สุรา พ.ศ. 2593	ถ้าสุรานั้นเป็นสุราที่นำเข้ามา ในราชอาณาจักรต้องระวาง โทษปรับไม่เกิน 2,000 บาท ถ้าสุรานั้นทำขึ้นใน ราชอาณาจักร ต้องระวางโทษ ปรับไม่เกิน 500 บาท
3.	กำหนดให้ จำหน่ายสุราได้ ตั้งแต่เวลา 11.00– 14.00 น. และ 17.00 – 24.00 น.	ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 253 ลงวันที่ 16 พฤศจิกายน 2515	จำคุกไม่เกินสองปี หรือปรับไม่ เกินสี่พันบาทหรือทั้งจำทั้งปรับ
4.	ห้ามดื่มสุรา ณ สถานที่จำหน่าย สุราใน กำหนดเวลาห้าม จำหน่ายสุรา	ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 253 ลงวันที่ 16 พฤศจิกายน 2515	จำคุกไม่เกิน 1 เดือน หรือปรับ ไม่เกิน 1,000 บาท หรือทั้งจำ ทั้งปรับ
5.	ห้ามจำหน่ายสุรา ให้แก่ผู้มีอายุต่ำ กว่า 18 ปีบริบูรณ์	พระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546	จำคุกไม่เกิน 3 เดือน หรือปรับ ไม่เกิน 30,000 บาท
6.	- การตั้งสถานที่ จำหน่ายอาหาร หรือสถานที่สะสม อาหารอนุญาต พื้นที่เกิน 200	พระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535	- ระวางโทษจำคุกไม่เกิน 6 เดือนหรือปรับไม่เกิน 10,000 บาท - ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน 3 เดือน หรือปรับไม่เกิน 3 เดือน

ตารางที่ 3.1 (ต่อ)

ลำดับ ที่	ฐานความผิด	ระเบียบ/กฎหมาย	โทษทางอาญา
	ตารางเมตร โดย ไม่ได้แจ้งต่อเจ้า พนักงานท้องถิ่น		หรือปรับไม่เกิน 5.000 บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ
7.	สร้างเหตุ เดือดร้อนรำคาญ โดยฝ่าฝืนคำสั่ง ห้ามของเจ้า พนักงานท้องถิ่น	พระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2551	จำคุกไม่เกิน 1 เดือนหรือปรับ ไม่เกิน 2.000 บาท หรือทั้งจำ ทั้งปรับ
8.	ขายเครื่องดื่ม แอลกอฮอล์ใน สถานที่ต้องห้าม	พระราชบัญญัติควบคุม เครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ.2551	จำคุกไม่เกิน 6 เดือน หรือปรับ ไม่เกิน 10,000 บาท หรือทั้งจำ ทั้งปรับ
9.	บริโภคเครื่องดื่ม แอลกอฮอล์ สถานที่ต้องห้าม	พระราชบัญญัติควบคุม เครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551	จำคุกไม่เกิน 6 เดือน หรือปรับ ไม่เกิน 10,000 บาท หรือทั้งจำ ทั้งปรับ

3.2.3 หลักเกณฑ์ทางกฎหมาย ระเบียบ คำสั่ง และกฎข้อบังคับที่เกี่ยวข้องกับการจัดระเบียบ สังคมบริเวณรายรอบสถานศึกษาในการกำหนดเขตพื้นที่ตั้งสถานบริการ (Zoning)¹

การกำหนดเขตพื้นที่เพื่อตั้งสถานบริการ หรือ Zoning เป็นมาตรการทางกฎหมายที่สำคัญอีกประการหนึ่งที่มีการนำมาใช้ปรับปรุงระบบการจัดระเบียบสังคมบริเวณรายรอบสถานศึกษาในขณะนี้ใคร่ขอนำเสนอมาตรการในการนำการกำหนดเขตพื้นที่เพื่อตั้งสถานบริการ หรือ Zoning มาใช้ทั้งในประเทศไทยและต่างประเทศ ดังนี้ คือ

¹ ส่วนรักษาความสงบเรียบร้อย 3 สำนักการสอบสวนและนิติการ กรมการปกครองกระทรวงมหาดไทย. (2539). คู่มือปฏิบัติงานสถานบริการ. หน้า 212–216.

3.2.3.1 หลักเกณฑ์ทางกฎหมาย ระเบียบ คำสั่ง และกฎข้อบังคับที่เกี่ยวข้องกับการจัดระเบียบสังคมบริเวณรอบสถานศึกษาในการการกำหนดเขตพื้นที่ตั้งสถานบริการในประเทศไทย

ภายหลังจากที่มีการจัดระเบียบสังคมอย่างจริงจังในสมัยที่ พันตำรวจโททักษิณ ชินวัตร เป็นนายกรัฐมนตรี และร้อยตำรวจเอกประชัย เปี่ยมสมบูรณ์ เป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยนั้น ได้มีการนำพระราชบัญญัติสถานบริการ พ.ศ. 2509 มาบังคับใช้อย่างจริงจังในรูปแบบของการดำเนินการให้ถูกต้อง เครื่องครัดที่สำคัญคือการกำหนดเขตพื้นที่เพื่อตั้งสถานบริการ หรือ Zoning ขึ้น โดยนับแต่มีการการกำหนดเขตพื้นที่เพื่อตั้งสถานบริการตั้งแต่สมัยที่ พันตำรวจโททักษิณ ชินวัตร เป็นนายกรัฐมนตรี จนถึงปัจจุบันมีการประกาศกำหนดเขตพื้นที่เพื่อตั้งสถานบริการ ดังนี้ คือ

1) พื้นที่ที่ดำเนินการครั้งแรก (นำร่อง)

(1) พื้นที่ที่ขอกำหนดเขตพื้นที่เพื่ออนุญาตตั้งสถานบริการทั้งจังหวัด จำนวน 5 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดนครนายก จังหวัดสุโขทัย จังหวัดสตูล จังหวัดพิจิตร และ จังหวัดอ่างทอง (ประกาศในราชกิจจานุเบกษาบังคับใช้เป็นกฎหมายแล้ว เมื่อวันที่ 26 ก.ค. 2545)

(2) พื้นที่ที่ขอกำหนดเขตพื้นที่เพื่อตั้งสถานบริการ (Zoning) จำนวน 9 แห่ง ได้แก่

1. จังหวัดภูเก็ต จำนวน 2 พื้นที่
 - อำเภอเมืองภูเก็ต
 - อำเภอกระบุรี
2. จังหวัดเชียงราย จำนวน 3 พื้นที่
 - อำเภอเมืองเชียงราย
 - อำเภอแม่สาย
 - อำเภอเชียงแสน
3. จังหวัดชลบุรี จำนวน 1 พื้นที่
 - อำเภอบางละมุง
4. จังหวัดนครราชสีมา จำนวน 1 พื้นที่
 - อำเภอเมืองนครราชสีมา (ประกาศในราชกิจจานุเบกษาบังคับใช้เป็นกฎหมายแล้ว เมื่อวันที่ 27 ก.ย. 2545)
5. จังหวัดลำปาง จำนวน 1 พื้นที่
 - อำเภอเมืองลำปาง
6. จังหวัดสุรินทร์ จำนวน 1 พื้นที่

- อำเภอเมืองสุรินทร์ (ข้อมูล ณ วันที่ 30 ตุลาคม 2545)

7. จังหวัดตาก จำนวน 1 พื้นที่

- อำเภอเมืองตาก

8. จังหวัดสมุทรสงคราม จำนวน 1 พื้นที่

- อำเภอเมืองสมุทรสงคราม

(ประกาศในราชกิจจานุเบกษาบังคับใช้เป็นกฎหมายแล้ว เมื่อวันที่ 4 เม.ย. 2545)

9. กรุงเทพมหานคร จำนวน 3 พื้นที่

- ย่านพัฒนพงษ์

- ย่านเพชรบุรีตัดใหม่

- ย่านรัชดาภิเษก

(ประกาศในราชกิจจานุเบกษาบังคับใช้เป็นกฎหมายแล้ว เมื่อวันที่ 4 เม.ย. 2545)

2) พื้นที่ที่ดำเนินการต่อในปัจจุบัน

(1) จังหวัดที่ขอกำหนดเขตพื้นที่เพื่ออนุญาตตั้งสถานบริการทั้งจังหวัด จำนวน 21 จังหวัด ได้แก่

1. จังหวัดนนทบุรี	2. จังหวัดปัตตานี	3. จังหวัดสิงห์บุรี
4. จังหวัดสุพรรณบุรี	5. จังหวัดพระนครศรีอยุธยา	
6. จังหวัดชัยนาท	7. จังหวัดศรีสะเกษ	8. จังหวัดกาญจนบุรี
9. จังหวัดหนองคาย	10. จังหวัดระนอง	11. จังหวัดเพชรบุรี
12. จังหวัดอุทัยธานี	13. จังหวัดกำแพงเพชร	14. จังหวัดพังงา
15. จังหวัดชุมพร	16. จังหวัดสกลนคร	17. จังหวัดพะเยา
18. จังหวัดน่าน	19. จังหวัดยโสธร	20. จังหวัดปทุมธานี
21. จังหวัดหนองบัวลำภู		

(ประกาศในราชกิจจานุเบกษาบังคับใช้เป็นกฎหมายแล้ว เมื่อวันที่ 12 ส.ค. 2545)

(2) จังหวัดที่กำหนดเขตพื้นที่เพื่อตั้งสถานบริการจำนวน 41 จังหวัด ได้แก่

1. จังหวัดสมุทรสาคร จำนวน 2 พื้นที่

- อำเภอเมืองสมุทรสาคร

- อำเภอกระทุ่มแบน

2. จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ จำนวน 1 พื้นที่
 - อำเภอหัวหิน
3. จังหวัดราชบุรี จำนวน 2 พื้นที่
 - ถนนเพชรเกษม อำเภอเมืองราชบุรี
 - ถนนเฉลิมพระเกียรติ ร.9 อำเภอบ้านโป่ง
4. จังหวัดนครปฐม จำนวน 2 พื้นที่
 - ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 3096 (ถนนราชมรรคา) อำเภอเมืองนครปฐม
 - ถนนเทศบาล 13 (ซอยวัดอ้อมใหญ่) อำเภอสามพราน
5. จังหวัดแม่ฮ่องสอน จำนวน 1 พื้นที่
 - อำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน
6. จังหวัดมุกดาหาร จำนวน 1 พื้นที่
 - อำเภอเมืองมุกดาหาร
7. จังหวัดพิษณุโลก จำนวน 1 พื้นที่
 - อำเภอเมืองพิษณุโลก
8. จังหวัดจันทบุรี จำนวน 1 พื้นที่
 - อำเภอเมืองจันทบุรี
9. จังหวัดบุรีรัมย์ จำนวน 2 พื้นที่
 - อำเภอเมือง (ถนนรัมย์บุรี)
 - อำเภอเมือง (ถนนธานี)
10. จังหวัดตราด จำนวน 1 พื้นที่
 - อำเภอเมืองตราด
11. จังหวัดสุราษฎร์ธานี จำนวน 5 พื้นที่
 - อำเภอเกาะสมุย 3 พื้นที่
 - อำเภอเมืองสุราษฎร์ธานี
 - อำเภอเวียงสระ
12. จังหวัดลำพูน จำนวน 3 พื้นที่
 - ถนนศรีบุญยืน อำเภอเมืองลำพูน
 - ถนนสายนิคมอุตสาหกรรม-บ้านธิ อำเภอเมืองลำพูน
 - ถนนสายเลียงเมือง-ป่าซาง อำเภอเมืองลำพูน

13. จังหวัดสระแก้ว จำนวน 2 พื้นที่
 - อำเภอเมืองสระแก้ว
 - ถนนสุวรรณศร อำเภอรัษฎาประเทศ
14. จังหวัดฉะเชิงเทรา จำนวน 1 พื้นที่
 - อำเภอเมืองฉะเชิงเทรา (ถนนสุขประยูร)
15. จังหวัดระยอง จำนวน 1 พื้นที่
 - อำเภอเมืองระยอง
16. จังหวัดปราจีนบุรี จำนวน 1 พื้นที่
 - อำเภอเมืองปราจีนบุรี
17. จังหวัดเลย จำนวน 1 พื้นที่
 - อำเภอเมืองเลย
18. จังหวัดนครสวรรค์ จำนวน 1 พื้นที่
 - อำเภอเมืองนครสวรรค์
19. จังหวัดร้อยเอ็ด จำนวน 1 พื้นที่
 - อำเภอเมืองร้อยเอ็ด
20. จังหวัดนครพนม จำนวน 2 พื้นที่
 - อำเภอเมืองนครพนม (ถนนนิตโย) ทั้งสองพื้นที่ (ฝั่งซ้ายและขวา)
21. จังหวัดตรัง จำนวน 1 พื้นที่
 - อำเภอเมืองตรัง
22. จังหวัดลพบุรี จำนวน 1 พื้นที่
 - อำเภอเมืองลพบุรี
23. จังหวัดขอนแก่น จำนวน 2 พื้นที่
 - อำเภอเมืองขอนแก่น
 - อำเภอบ้านไผ่
24. จังหวัดแพร่ จำนวน 1 พื้นที่
 - อำเภอเด่นชัย
25. จังหวัดพัทลุง จำนวน 1 พื้นที่
 - อำเภอเมืองพัทลุง
26. จังหวัดอุตรดิตถ์ จำนวน 1 พื้นที่
 - อำเภอเมืองอุตรดิตถ์

27. จังหวัดชัยภูมิ จำนวน 1 พื้นที่
 - อำเภอเมืองชัยภูมิ บริเวณ 2 ฝั่งทางหลวงแผ่นดิน หมายเลข 225 (ชัยภูมิ – นครสวรรค์)
28. จังหวัดสมุทรปราการ จำนวน 2 พื้นที่
 - อำเภอบางพลี
 - อำเภอเมืองสมุทรปราการ
29. จังหวัดมหาสารคาม จำนวน 1 พื้นที่
 - อำเภอเมืองมหาสารคาม
30. จังหวัดสงขลา จำนวน 3 พื้นที่
 - อำเภอหาดใหญ่
 - ตำบลปาดังเบซาร์ อำเภอสะเดา
 - ตำบลสำนักขาม อำเภอสะเดา
31. จังหวัดเพชรบูรณ์ จำนวน 2 พื้นที่
 - อำเภอเมืองเพชรบูรณ์
 - อำเภอหล่มสัก
32. จังหวัดนครศรีธรรมราช จำนวน 2 พื้นที่
 - อำเภอเมืองนครศรีธรรมราช
 - อำเภอทุ่งสง
33. จังหวัดสระบุรี จำนวน 1 พื้นที่
 - อำเภอเมืองสระบุรี
34. จังหวัดอุตรธานี จำนวน 2 พื้นที่
 - อำเภอเมืองอุตรธานี
 - บริเวณ 2 ฝั่งทางหลวง 11 แผ่นดิน หมายเลข 2 (อุตรธานี-หนองคาย)
35. จังหวัดกาฬสินธุ์ จำนวน 1 พื้นที่
 - อำเภอเมืองกาฬสินธุ์
36. จังหวัดยะลา จำนวน 1 พื้นที่
 - อำเภอเบตง
37. จังหวัดนราธิวาส จำนวน 1 พื้นที่
 - อำเภอสุไหงโกลก

38. จังหวัดอุบลราชธานี จำนวน 1 พื้นที่
 - อำเภอเมืองอุบลราชธานี
39. จังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 1 พื้นที่
 - อำเภอเมืองเชียงใหม่
40. จังหวัดกระบี่ จำนวน 1 พื้นที่
 - อำเภอเมืองกระบี่
41. จังหวัดอำนาจเจริญ จำนวน 1 พื้นที่
 - อำเภอเมืองอำนาจเจริญ

3.2.3.2 หลักเกณฑ์ทางกฎหมาย ระเบียบ คำสั่ง และกฎข้อบังคับที่เกี่ยวข้องกับการจัดระเบียบสังคมบริเวณรอบสถานศึกษาในการกำหนดเขตพื้นที่ตั้งสถานบริการในต่างประเทศ² สำหรับกรณีต่างประเทศมีการนำเอาระบบการกำหนดการกำหนดพื้นที่ หรือระบบ Zone มาใช้โดยในที่นี่จะกล่าวถึงเฉพาะประเทศสหรัฐอเมริกา เพราะประเทศสหรัฐอเมริกาเป็นประเทศที่นำการกำหนดพื้นที่ หรือระบบ Zone มาใช้จัดระเบียบสังคมบริเวณรอบสถานศึกษาโดยเริ่มขึ้นครั้งแรกในปี ค.ศ. 1970 รัฐบาลของสหรัฐอเมริกาได้ออกพระราชบัญญัติ “เขตสถานศึกษา” (School Zone) อีกทั้งรัฐบาลของมลรัฐเริ่มประกาศใช้พระราชบัญญัติในช่วงกลางปี ค.ศ. 1980 และได้เริ่มใช้อย่างจริงจัง ผลการวิเคราะห์ของ National Alliance for Model State Drug Laws (NAMSDL) เมื่อปี ค.ศ. 2000 พบว่า มลรัฐทั้ง 50 มลรัฐและรวมถึงเขตโคลัมเบียได้ออกพระราชบัญญัติเพิ่มบทลงโทษสำหรับการกระทำผิดกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับสิ่งเสพติดในเขตหวงห้ามบริเวณโดยรอบสถานศึกษาและบริเวณสาธารณะ สาเหตุที่ต้องมีการตราพระราชบัญญัติเขตปลอดสิ่งเสพติดดังกล่าวก็เพื่อป้องกันเยาวชนให้อยู่ห่างไกลจากสิ่งเสพติดต่างๆ โดยการสร้างอาณาบริเวณที่ปลอดภัยโดยรอบสถานศึกษาและสถานที่ต่างๆ ที่นักเรียนนักศึกษาต้องอาศัยอยู่ โดยแท้จริงแล้วเกือบทุกมลรัฐได้มีการนำรูปแบบพระราชบัญญัติเขตปลอดสิ่งเสพติดมาปรับใช้ แต่ประสบความสำเร็จน้อยมาก จนกระทั่งในปี ค.ศ. 2005 คณะกรรมาธิการพิพากษาแห่งมลรัฐนิวเจอร์ซีย์ (New Jersey’s Sentencing Commission) ได้ทำการสำรวจพบว่ามลรัฐต่างๆ ยังมีความเข้าใจในเรื่องเขตปลอดสิ่งเสพติดอยู่น้อยมาก ดังนั้น มลรัฐนิวเจอร์ซีย์ได้ผ่านกฎหมายเขตปลอดสิ่ง

² สำนักกิจการนักศึกษา มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์. (2550). การติดตามประเมินผลและพัฒนาโครงการจัดระเบียบสังคมบริเวณปริมาตรมหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์ พื้นที่ต้นแบบชุมชนนำอยู่และปลอดภัยขอประชาชน-นันทบุรี 8 (วิจัยทุนสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดและมหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์). หน้า 17-26.

เสพติดของรัฐ จากผู้สนับสนุนที่ค้ำประกันถึงเรื่องผลกระทบของกฎหมายเขตปลอดสิ่งเสพติดบริเวณชุมชนโดยรอบ ทำให้สถานีวิทยุของรัฐนิวเจอร์ซีย์ได้จัดตั้งคณะกรรมการพิพากษาในปี ค.ศ. 2004

ผู้ช่วยทนายความแห่งรัฐนิวเจอร์ซีย์ มร.รอน ชัซวิน ได้กล่าวว่า “จุดมุ่งหมายของเขตปลอดสิ่งเสพติดบริเวณสถานศึกษานั้น เพื่อป้องกันเยาวชนและสถานศึกษาให้อยู่ไกลจากสิ่งเสพติด เรายอมรับว่าสงครามสิ่งเสพติดนั้นอาจจะชนะหรืออาจจะแพ้ก็ได้ ความมุ่งมั่นของเราก็คือการสร้างบริเวณที่ปลอดภัยให้กับเยาวชนเพื่อที่จะผลักดันให้ผู้ค้าสิ่งเสพติดอยู่ให้ไกลออกไป แต่โชคร้ายที่ว่าเขต 1,000 ฟุต นั้นได้ประสบความสำเร็จล้มเหลวที่จะไปถึงเป้าหมายนั้น” (Judith, Kevin และ Jason)

กฎหมายเขตปลอดสิ่งเสพติดได้กำหนดบทลงโทษอย่างหนักสำหรับการกระทำผิดกฎหมายสิ่งเสพติดที่มีขึ้นภายในบริเวณเขตหวงห้ามโดยรอบสถานศึกษา ที่พักอาศัย สวนสาธารณะ สนามเด็กเล่น และบริเวณที่ห้ามอื่นๆ กฎหมายของมลรัฐโดยทั่วไปได้กำหนดเขตปลอดสิ่งเสพติดอยู่ที่ 1,000 ฟุต โดยรอบสถานศึกษา แต่ทั้งนี้บริเวณขอบเขตดังกล่าวอาจมีขนาดพื้นที่แตกต่างกันออกไปตั้งแต่ 300 ฟุตถึง 3 ไมล์ ทั้งนี้ ขึ้นอยู่กับกฎหมายของมลรัฐนั้นๆ จะเป็นผู้กำหนดเอง โดยส่วนใหญ่เขตปลอดยาเสพติดนั้นหมายรวมถึงพื้นที่ปลอดการผลิต การจำหน่าย หรือการครอบครองสารควบคุมเพื่อนำไปจำหน่ายภายหลัง และรวมไปถึงการครอบครองยาสามัญบางประเภทด้วย บางมลรัฐได้แยกการกระทำผิดกฎหมายยาเสพติดในเขตหวงห้ามออกมาต่างหาก แต่ทว่ามลรัฐโดยส่วนมากได้กำหนดเพิ่มบทลงโทษสำหรับผู้กระทำผิดกฎหมายโดยการมียาเสพติดไว้ในครอบครองหรือเพื่อการจำหน่ายในเขตปลอดยาเสพติดซึ่งบทลงโทษต่างๆ และบทลงโทษที่เพิ่มขึ้นได้ถูกนำมาใช้ในเขตปลอดยาเสพติดอย่างแพร่หลาย อีกทั้งในหลายๆ รัฐได้เพิ่มโทษการพิพากษาตัดสินจำคุกด้วย

กฎหมายเขตปลอดสิ่งเสพติดมี 2 ลักษณะ ดังนี้

1) กฎหมายลักษณะแรกแสดงให้เห็นว่าการจำหน่ายและ/ หรือการครอบครองยาเสพติดที่ผิดกฎหมายในเขตปลอดยาเสพติดถือเป็นการก่ออาชญากรรมที่เด่นชัดซึ่งจะได้รับโทษจำเพาะหรือรอลงอาญา

2) กฎหมายลักษณะที่สองซึ่งเป็นแบบที่ใช้กัน โดยทั่วไป โดยกำหนดบทลงโทษที่เพิ่มขึ้นหากมีอาชญากรรมที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติดในเขตปลอดยาเสพติด

ถึงแม้ว่าผลที่ตามมาสำหรับจำเลยในคดีแพ่งบ่อยครั้งมีความคล้ายคลึงกัน แต่ความแตกต่างนั้นตามกฎหมายถือเป็นสิ่งสำคัญและการรายงานนั้นยังคงอ้างถึงการกระทำผิดในเขต

ปลอดยาเสพติดซึ่งเป็นอาชญากรรมจำเพาะหรือบทเสริมซึ่งเป็นบทเพิ่มการลงโทษเมื่อต้องระบูกฎหมายเพื่อเอาโทษหรือเมื่อนำมาใช้

กฎหมายเขตปลอดยาเสพติดฉบับแรกประกาศใช้ครั้งแรกในรูปแบบของพระราชบัญญัติป้องกันและควบคุมการใช้ยาเสพติดในทางผิดอย่างกว้างขวาง เมื่อปี ค.ศ. 1970 และได้มีการแก้ไขพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าวในปี ค.ศ. 1984 ซึ่งเป็นช่วงที่เกิดการระบาดของยาเสพติดในเขตเมืองของประเทศสหรัฐอเมริกา โดยพระราชบัญญัติของสหพันธรัฐกำหนดให้การเพิ่มโทษในบทลงโทษนั้นมีผลบังคับใช้กับการจำหน่าย การครอบครองเพื่อการจำหน่าย หรือการผลิตสารควบคุมภายในเขต 1,000 ฟุตรอบสถานศึกษาหรือสนามเด็กเล่น หรือภายในเขต 100 ฟุต ในศูนย์เยาวชน สระว่ายน้ำ หรือร้านวิดีโอ ผู้กระทำผิดในเขตปลอดยาเสพติดนั้นจะถูกลงโทษเป็น 2 เท่าของผู้กระทำผิดนอกเขตปลอดยาเสพติดดังกล่าว ซึ่งละเว้นกรณีกัญชาที่มีปริมาณเพียง 5 กรัม หรือน้อยกว่า ในปี ค.ศ. 2000 สันนิบาตแห่งชาติได้เตรียมบทวิเคราะห้ฉบับร่างกฎหมายยาเสพติดของมลรัฐต้นแบบ จากการสำรวจซึ่งพบว่า มลรัฐทั้ง 50 มลรัฐและเขตการปกครอง โคลัมเบียได้ประกาศใช้พระราชบัญญัติเพิ่มบทลงโทษผู้กระทำผิดกฎหมายในเขตห้ามบริเวณรอบสถานศึกษาต่างๆและสถานที่สาธารณะ

ปัจจัยที่เป็นตัวกำหนดพระราชบัญญัติเขตปลอดยาเสพติดของมลรัฐ ได้แก่

1) ขนาดพื้นที่ ขนาดพื้นที่อาจมีความแตกต่างกันออกไปตั้งแต่ 300 ฟุตถึง 3 ไมล์

เขตปลอดยาเสพติดตามแบบนี้มีพื้นที่กว้างขยายออกไปในทุก 1,000 ฟุต ในทุกทิศทางจากเขตสถานศึกษาหรือครอบคลุมโครงสร้างของสถานศึกษา หรือจากบริเวณสถานศึกษาโดยมีความยาวประมาณสนามฟุตบอล มลรัฐจำนวนมากได้จัดตั้งเขตที่ได้จำเพาะลงไปโดยมุ่งไปที่บริเวณโดยรอบสถานศึกษาและบริเวณอื่นๆ ที่เด็กและเยาวชนอยู่

สมาชิกรัฐสภานิติบัญญัติของมลรัฐมินิโซต้า มลรัฐนอร์ทแคโรไลนา และมลรัฐโรดไอส์แลนด์ ได้กำหนดเขตปลอดยาเสพติดไว้ที่ 300 ฟุตรอบสถานศึกษา ในมลรัฐมินิโซตานั้นเขตดังกล่าวได้ขยายพื้นที่ออกไปอีก 300 ฟุต หรือประมาณ 1 บล็อก ซึ่งแล้วแต่ว่าขนาดใดจะมีพื้นที่กว้างกว่ากัน สำหรับมลรัฐอลาสก้าและมลรัฐไวโอมิ่งได้ขยายเขตปลอดยาเสพติดออกไปเป็นระยะ 500 ฟุตรอบสถานศึกษา ในขณะที่มลรัฐฮาวายได้กำหนดเขตปลอดยาเสพติดไว้ที่ 750 ฟุตรอบสถานศึกษา สมาชิกสภานิติบัญญัติของมลรัฐเวอร์มอนต์เลือกที่จะไม่กำหนดเขตพื้นที่พิเศษขึ้นแต่เลือกที่จะเพิ่มบทลงโทษสำหรับการขนส่งยาเสพติดในบริเวณพื้นที่สถานศึกษา บริเวณที่ติดกับสถานศึกษาหรือบนรถโรงเรียน

ในทางตรงกันข้ามมลรัฐคอนเนตทิคัทและมลรัฐมิสซิสซิปปี ได้กำหนดเขตปลอด ยาเสพติดไว้ที่ 1,500 ฟุตจากสถานศึกษา เขตปลอดยาเสพติดของมลรัฐมิสซิสซิปปีนั้นได้ขยายพื้นที่ออกไปอีก 1,500 ฟุตจากอาคารหรือบริเวณรอบอาคาร และ 1,000 ฟุตจากเขตทรัพย์สิน อีกทั้งมลรัฐมิสซูรีและมลรัฐ โอกลาโฮมา ได้กำหนดเขตปลอดยาเสพติดไว้ที่ 2,000 ฟุตบริเวณรอบสถานศึกษา และ 1,000 ฟุตจากเขตที่อยู่อาศัย สำหรับมลรัฐ โอกลาโฮมา กำหนดพื้นที่เขตปลอดการจำหน่ายยาเสพติดไว้ที่ 2,000 ฟุตและเขตปลอดการครอบครองยาเสพติดไว้ที่ 1,000 ฟุต นอกจากนี้มลรัฐเซาท์แคโรไลนา ได้กำหนดเขตปลอดยาเสพติดไว้ที่ 2,640 ฟุต หรือครึ่งไมล์จากสถานศึกษา ในขณะที่มลรัฐมิสซิสซิปปี มลรัฐมิสซูรี มลรัฐ โอกลาโฮมา มลรัฐเซาท์แคโรไลนา มีความหนาแน่นของประชากรค่อนข้างน้อยทำให้ผลกระทบของการขยายพื้นที่เขตปลอดยาเสพติดเบาบาง แต่สำหรับมลรัฐคอนเนตทิคัท ซึ่งมีประชากรหนาแน่นมากเป็นลำดับสี่ของประเทศซึ่งได้ขยายผลกระทบของเขตพื้นที่ที่ใหญ่กว่ามลรัฐอื่นออกไป อย่างไรก็ตามไม่มีมลรัฐอื่นกำหนดมาตราส่วนพื้นที่ตามสมาชิกสภานิติบัญญัติของมลรัฐอลาบามาที่ซึ่งได้กำหนดเขตปลอดยาเสพติดไว้ที่ 15,840 ฟุต หรือสามไมล์จากสถานศึกษาหรือบริเวณที่พักอาศัย

2) สถานที่ตั้ง เริ่มจากสถาบันการศึกษาไปถึงห้างสรรพสินค้า มลรัฐบางแห่งได้กำหนดเขตปลอดยาเสพติดอย่างพิถีพิถัน โดยเฉพาะเจาะจงไปที่สถานศึกษาเป็นหลักซึ่งเป็นที่เป้าหมายแต่ดั้งเดิมของกฎหมาย อย่างไรก็ตามมลรัฐ โดยส่วนใหญ่ได้ยึดเขตปลอดยาเสพติดกับบริเวณต่างๆ อาทิเช่น สวนสาธารณะและย่านที่พักอาศัย อีกทั้งบางมลรัฐ ได้รวมไปถึงบริเวณและสิ่งก่อสร้างของรัฐและเอกชนด้วย มลรัฐทั้ง 11 แห่ง ได้แก่ มลรัฐออริโซนา มลรัฐฮาวาย มลรัฐแคนซัส มลรัฐเคนตักกี มลรัฐมอนทานา มลรัฐนิวแม็กซิโก มลรัฐนอร์ท แคโรไลนา มลรัฐนอร์ทดาโกต้า มลรัฐโอไฮโอ มลรัฐเวอร์มอนท์ และมลรัฐไวโอมิ่ง ยังคงมีกฎหมายเขตปลอดยาเสพติดที่ลงโทษการทำผิดเกี่ยวกับยาเสพติดที่เกิดขึ้นในโรงเรียนทั้งระดับประถมศึกษาและระดับมัธยมศึกษา

สำหรับสมาชิกสภานิติบัญญัติของมลรัฐอาร์คันซอร์ได้ขยายพื้นที่ไปถึงที่จอดรถสาธารณะ ที่พักอาศัย ศูนย์รับเลี้ยงเด็ก วิทยาลัยและมหาวิทยาลัย ศูนย์นันทนาการ (สถานที่ออกกำลังกาย) ลานสเก็ต สโมสรหรือไนท์คลับ สถานที่อำนวยความสะดวกในการรักษาเยียวยา โดยการใช้สารที่มากเกินไปและโบสถ์ในมลรัฐยูทานั้นเขตปลอดยาเสพติดได้ขยายการครอบคลุมออกไปนอกเหนือจากสถานศึกษา สวนสาธารณะ และ โบสถ์แล้ว ยังรวมถึงที่จอดรถและห้างสรรพสินค้าด้วย

3) ลักษณะการกระทำผิดกฎหมาย ตั้งแต่การขายถึงการมีไว้ในครอบครอง มลรัฐ โดยส่วนมากซึ่งปกคลุมไปด้วยพระราชบัญญัติเขตปลอดยาเสพติดได้นำพระราชบัญญัติมา

ใช้กับการกระทำผิดที่เกี่ยวข้องกับการผลิต การจำหน่าย หรือความพยายามที่จะจำหน่ายซึ่งรวมไปถึงการครอบครองไว้เพื่อจำหน่ายด้วย แต่พระราชบัญญัติในบางรัฐ เช่น มลรัฐอลาสกา มลรัฐอริโซนา มลรัฐคอนเนตทิคัท มลรัฐเดลาแวร์ มลรัฐอินเดียนา มลรัฐมิชิแกน และมลรัฐโอคลาโฮมา ยังได้กำหนดให้บุคคลที่มีสารควบคุมไว้ในครอบครองในเขตปลอดยาเสพติดมีโทษเพิ่มขึ้นอีกด้วย สำหรับมลรัฐไอโอวา และมลรัฐโอเรกอน ได้กำหนดบทลงโทษพิเศษเฉพาะสำหรับการครอบครองยาเสพติดในเขตปลอดยาเสพติด แต่กฎหมายของมลรัฐไอโอวาได้กำหนดบทลงโทษให้บุคคลที่กระทำความผิดได้ทำงานบริการชุมชน แต่กฎหมายของมลรัฐโอเรกอนได้กำหนดให้บุคคลที่ครอบครองกัญชาในเขตสถานศึกษามีความผิดอาญาสถานเบา ทั้งนี้พระราชบัญญัติของมลรัฐคอนเนตทิคัท ได้พิจารณาตัดสินให้มีโทษจำคุกอย่างน้อย 2 ปีสำหรับการมียาเสพติดไว้ในครอบครองภายในบริเวณ 1,500 ฟุตจากเขตสถานศึกษาหรือศูนย์รับเลี้ยงเด็ก พระราชบัญญัติเขตปลอดยาเสพติดของมลรัฐอริโซนาได้กำหนดเพิ่มโทษขังคุกสำหรับบุคคลที่ถูกจับเนื่องจากการใช้ยาเสพติดในบริเวณสถานศึกษา

อย่างไรก็ตามบางรัฐมีความประสงค์ให้กฎหมายเขตปลอดยาเสพติดนั้นไม่รวมจำเลยที่เป็นผู้เยาว์และ/หรือนักเรียนนักศึกษา ตัวอย่างเช่น พระราชบัญญัติในมลรัฐเดลาแวร์ได้ระบุว่าจำเลยต้องมีอายุ 18 ปี สำหรับกฎหมายของมลรัฐคอนเนตทิคัทได้กำหนดโทษจำคุกอย่างน้อย 2 ปีสำหรับการครอบครองยาเสพติดแต่มีข้อยกเว้นสำหรับนักเรียน นักศึกษาที่ลงทะเบียนเรียนในสถานศึกษา ผู้ที่ถูกตัดสินว่ากระทำความผิดในเขตปลอดยาเสพติดในมลรัฐอลาบามา มลรัฐคอนเนตทิคัท และมลรัฐแมสซาชูเซต ต้องพบกับบทลงโทษที่เพิ่มขึ้นจากการพิพากษาคดีใดๆ ในกรณีที่กระทำความผิดเกี่ยวข้องกับยาเสพติด ในขณะที่เดียวกันจำเลยในมลรัฐวอชิงตันต้องประสบกับการถูกพิพากษาตัดสินจำคุกที่เพิ่มขึ้น 2 ปี ในมลรัฐนิวเจอร์ซีย์การลงโทษการกระทำผิดในเขตปลอดยาเสพติดนั้นจำเลยจะถูกจำคุกต่างหากอย่างน้อย 3 ปี ถึงแม้ว่าการพิพากษาตัดสินอาจจะรวมการพิพากษากำหนดโทษในข้อกล่าวหาเรื่องยาเสพติดไว้แล้ว ทั้งนี้ระยะเวลาของการรับโทษอาจมีการลดโทษได้โดยอัยการถ้าจำเลยยอมรับในข้อกล่าวหาดังกล่าว

ไม่ทุกมลรัฐที่กำหนดการพิพากษาไว้ตายตัวหรือพิพากษาเพิ่มบทลงโทษการกระทำที่ฝ่าฝืนในเขตปลอดยาเสพติด บทลงโทษเกี่ยวกับการกระทำผิดในเขตปลอดยาเสพติดจำนวนมากซึ่งรวมถึงในมลรัฐอินเดียนาและมลรัฐเท็กซัส

ในบางมลรัฐ เยาวชนผู้ซึ่งต้องอยู่ภายใต้อำนาจในการควบคุมของกระบวนการยุติธรรมเกี่ยวกับเด็กและเยาวชนสามารถถูกดำเนินคดีในศาลของผู้ใหญ่ได้ และถูกพิพากษาส่งตัวไปยังสถานกักกันของผู้ใหญ่ได้ถ้ากระทำความผิดในเขตปลอดยาเสพติดถือเป็นการ

กระทำผิดที่ร้ายแรงซึ่งมีผลทำให้จำเลยจะถูกลงโทษอย่างหนักหรือมีระยะเวลาการถูกลงโทษเพิ่มมากขึ้น

4) บทลงโทษต่างๆ

สมาชิกสภานิติบัญญัติของบางรัฐได้ใช้วิธีการที่แตกต่างกันในการวินิจฉัยการกระทำผิดต่างๆ ความแตกต่างเหล่านี้ประกอบด้วยปัจจัยต่างๆ เช่น วัตถุประสงค์ของการดำเนินการ ไม่ว่าจะยาเสพติดนั้นเพื่อค้ากำไรหรือเพื่อแลกเปลี่ยนกัน เวลาที่เกิดเหตุ การมีเด็กเข้ามาเกี่ยวข้อง และสถานที่เกิดเหตุ ไม่ว่าจะเกิดบนทรัพย์สินของเอกชนหรือของรัฐบาลภายในบริเวณ 300 ฟุตรอบสถานศึกษา

การกำหนดเขตปลอดยาเสพติด ลักษณะการกระทำความผิดและบทลงโทษของมลรัฐต่างๆ มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

มลรัฐออริโซนา ภายใต้กฎหมายเขตปลอดยาเสพติด จำเลยผู้ถูกตัดสินว่ามียาเสพติดในครอบครอง หรือค้ายาเสพติดบนทรัพย์สินสาธารณะภายในบริเวณ 1,000 ฟุตรอบสถานศึกษาจะต้องถูกลงโทษจำคุกเพิ่ม บทลงโทษดังกล่าวได้ถูกนำมาใช้กับการกระทำผิดที่เกิดขึ้นบนทรัพย์สินส่วนบุคคลแต่สถานที่เกิดเหตุอยู่ภายในบริเวณ 300 ฟุตรอบสถานศึกษา

มลรัฐโคโรราโด สมาชิกสภานิติบัญญัติของมลรัฐได้กำหนดเขตปลอดยาเสพติดของรัฐภายในบริเวณ 1,000 ฟุตที่มีอาณาเขตเข้าไปถึงที่สาธารณะ ยกเว้นที่พักอาศัยส่วนบุคคลบริเวณนอกเหนือจากที่สาธารณะซึ่งเด็กและเยาวชนจะมีความเสี่ยงต่อการเปิดรับยาเสพติดได้น้อย ในหลายมลรัฐได้กำหนดข้อยกเว้นให้แคบลงสำหรับการดำเนินการค้าขายยาเสพติดที่เกิดในบริเวณที่พักอาศัยส่วนบุคคลที่อยู่ในเขตปลอดยาเสพติด โดยทั่วไปแล้วข้อยกเว้นจะถูกนำมาใช้ในกรณีที่ไม่มีเด็กและเยาวชนอาศัยอยู่ในสถานที่พักและการดำเนินการเกี่ยวข้องกับยาเสพติดนั้นไม่ได้หวังผลกำไร

มลรัฐเมสซาชูเซต พระราชบัญญัติของรัฐได้ถูกประกาศใช้เมื่อปี ค.ศ. 1989 โดยกำหนดเขตปลอดยาเสพติดในระยะ 1,000 ฟุตรอบสถานศึกษาและระยะ 100 ฟุตรอบสวนสาธารณะหรือสนามเด็กเล่น ผู้กระทำผิดฐานจำหน่ายหรือมีไว้ในครอบครองเพื่อจำหน่ายในเขตปลอดยาเสพติดจะถูกพิพากษาเพิ่มโทษจากโทษขั้นสูงสุดอย่างน้อย 2 ปี อย่างไรก็ตามอัยการของมลรัฐเมสซาชูเซตได้พิจารณาลดการเพิ่มโทษในเขตปลอดยาเสพติดในกรณีที่ได้แก้ต่างในความผิดนั้น ทั้งนี้การเพิ่มการลงโทษนั้นไม่ได้นำมาใช้ในกรณีมีความผิดฐานครอบครองยาเสพติดทั่วไป

มลรัฐนิวเจอร์ซีย์ กฎหมายเขตสถานศึกษาปลอดยาเสพติดได้ถูกประกาศใช้เมื่อปี ค.ศ. 1987 ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการออกกฎหมายต่อต้านและกวาดล้างยาเสพติดซึ่งเป็น

ต้นแบบที่มีอิทธิพลสำหรับการกำหนดกฎหมายของมลรัฐอื่นๆ โดยเริ่มตั้งแต่กฎหมายดังกล่าวมีผลบังคับใช้อย่างจริงจัง

กฎหมายดังกล่าวได้กำหนดเขตปลอดยาเสพติดในระยะ 1,000 ฟุต รอบสถานศึกษา และรื้อรับส่งนักเรียน รวมทั้งระยะ 500 ฟุตรอบสวนสาธารณะ ย่านเขตที่พักอาศัย ห้องสมุดและพิพิธภัณฑสถาน การกระทำผิดกฎหมายได้แก่การจำหน่ายยาเสพติดที่ผิดกฎหมายรวมทั้งการมีไว้ในครอบครองเพื่อจัดจำหน่ายในเขตพื้นที่ห้ามซึ่งถือเป็นการก่ออาชญากรรมภายใต้กฎหมายรัฐนิวเจอร์ซีย์บทลงโทษสำหรับผู้กระทำผิดฐานจำหน่ายหรือมีไว้ในครอบครองเพื่อจำหน่ายในเขตรอบสถานศึกษาและรื้อรับส่งนักเรียน จะถูกพิพากษาจำคุกอย่างน้อย 3 ปี และบทลงโทษสำหรับผู้กระทำผิดฐานจำหน่ายหรือมีไว้ในครอบครองเพื่อจำหน่ายในเขตรอบสวนสาธารณะ ย่านเขตที่พักอาศัย ห้องสมุด และพิพิธภัณฑสถานจะถูกรับโทษจำคุกอย่างน้อย 5-10 ปี

มลรัฐคอนเนตทิคัต กฎหมายเขตปลอดยาเสพติดของรัฐได้ประกาศใช้เมื่อปี ค.ศ. 1987 ซึ่งได้กำหนดโทษจำคุกขั้นต่ำอย่างน้อย 2 ปี สำหรับบุคคลที่ดำเนินการขายยาเสพติดในบริเวณ 1,000 ฟุตรอบบริเวณทรัพย์สินของสถานศึกษา ต่อมาในปี ค.ศ. 1989 สมาชิกสภานิติบัญญัติได้แก้ไขกฎหมายดังกล่าวโดยปรับเปลี่ยนโทษจากเดิม 2 ปีมาเป็น 3 ปี และในปี ค.ศ. 1992 สมาชิกสภานิติบัญญัติได้ดำเนินการขยายอาณาเขตปลอดยาเสพติดเพิ่มเป็น 1,500 ฟุต และเพิ่มจำนวนเขตปลอดยาเสพติด โดยการนำเอาย่านที่พักอาศัยเพิ่มเข้าไปพร้อมกับสถานศึกษาต่างๆ ด้วย ต่อมาในปี ค.ศ. 1994 ก็ได้ดำเนินการปรับปรุงกฎหมายโดยการเพิ่มศูนย์ดูแลเด็กเล็กเข้าไปอยู่ในเขตปลอดยาเสพติดด้วย

กฎหมายเขตปลอดยาเสพติดของมลรัฐคอนเนตทิคัต มีผลบังคับใช้กับการกระทำผิดฐานการผลิต การขายและการครอบครองเพื่อจำหน่ายหรือเป็นการใช้ส่วนตัว โดยรัฐได้กำหนดเขตปลอดยาเสพติดในระยะ 1,500 ฟุตรอบสถานศึกษา ศูนย์รับเลี้ยงเด็ก หรือย่านที่พักอาศัย บทลงโทษเบื้องต้นการกระทำผิดกฎหมายในเขตพื้นที่ดังกล่าว บุคคลนั้นจะถูกพิพากษาเพิ่มโทษจากโทษที่ได้รับจากการกระทำผิดกฎหมายยาเสพติดแล้ว สำหรับบทลงโทษสำหรับผู้กระทำผิดฐานจำหน่ายหรือมีไว้ในครอบครองเพื่อจำหน่ายในเขตปลอดยาเสพติดจะถูกพิพากษาจำคุกอย่างน้อย 3 ปี และบทลงโทษสำหรับผู้กระทำผิดฐานมีไว้ในครอบครองในเขตปลอดยาเสพติด (ยกเว้นนักเรียนนักศึกษาที่ลงทะเบียนเรียน) จะถูกพิพากษาจำคุกอย่างน้อย 2 ปี

มลรัฐวอชิงตัน ภายใต้ประมวลกฎหมายอาญาของมลรัฐวอชิงตันกำหนดให้การกระทำความผิดฐานผลิตยาเสพติด ขายยาเสพติด ขนส่งยาเสพติดหรือครอบครองยาเสพติดไว้เพื่อขายในสถานศึกษา หรือบนรถรับส่งนักเรียนนักศึกษาหรือเส้นทางเดินรถโรงเรียนภายในระยะ 1,000 ฟุต รวมทั้งการกระทำความผิดภายในระยะ 1,000 ฟุต บริเวณปริมณฑลโดยรอบสถานศึกษา

สวนสาธารณะ โครงการบ้านจัดสรรและเขตเทศบาลซึ่งถูกกำหนดให้เป็นเขตปลอดยาเสพติด มีผลทางกฎหมายให้บุคคลที่กระทำความผิดในเขตดังกล่าวต้องถูกลงโทษเพิ่มขึ้นอีก 2 ปีจากการตัดสินโทษโดยทั่วไป นอกจากนี้พระราชบัญญัติของรัฐได้อนุญาตให้เพิ่มโทษในบทลงโทษขึ้นเป็นสองเท่า ข้อกำหนดเขตปลอดยาเสพติดได้ถูกประกาศเป็นส่วนหนึ่งของประมวลรวมพระราชบัญญัติยาเสพติดปี ค.ศ. 1989 ซึ่งพิพากษาตัดสินจำคุกผู้กระทำความผิดในคดีเกี่ยวกับเฮโรอีนและโคเคน สำหรับพระราชบัญญัติสวนสาธารณะและพระราชบัญญัติที่פקอาศัยได้ถูกประกาศใช้เมื่อปี ค.ศ. 1996 และปี ค.ศ. 1997 ตามลำดับ

กรณีศึกษาของการกำหนดเขตสถานศึกษาและเขตปลอดยาเสพติดของมลรัฐต่างๆ

1) มลรัฐเมสซาชูเซต

ความพยายามในการเริ่มหาข้อสรุปว่ากฎหมายเขตสถานศึกษาทั้งหลายโดยแท้จริงแล้วได้ป้องกันสถานศึกษาหรือไม่ ได้ถูกดำเนินการขึ้นในมลรัฐเมสซาชูเซต โดย มร.วิลเลียม เอ็น บราวน์เบอร์เกอร์ (William N. Brownsberger) ผู้เชี่ยวชาญนโยบายด้านยาเสพติดและอดีตอธิบดีกรมอัยการด้านสารเสพติดของมลรัฐ เมื่อปีค.ศ. 2001 มร.วิลเลียม เอ็น บราวน์เบอร์เกอร์ (William N. Brownsberger) ได้ทำวิจัยให้กับคณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยบอสตัน เพื่อหาผลลัพธ์จากการวิเคราะห์หากลุ่มตัวอย่างคดีการขายยาเสพติดจำนวน 443 คดีในเมือง 3 เมือง ได้แก่เมืองฟอลริเวอร์ (Fall River) เมืองนิวเบดฟอร์ด (New Bedford) และเมืองสปริงฟิลด์ (Springfield) และได้ทำการสำรวจว่ากฎหมายเขตปลอดยาเสพติดได้ถูกนำมาใช้อย่างมีประสิทธิภาพหรือไม่ในการป้องกันยาเสพติดหรือใช้ในการลงโทษผู้ที่กระทำความผิดในเขตบริเวณสถานศึกษา จากการสำรวจ พบว่าการขายยาเสพติดโดยส่วนใหญ่เกิดขึ้นในบริเวณเขตสถานศึกษาทั้งนั้น แต่ไม่มีทั้งการดำเนินการหรือวิธีการทางกฎหมายที่นำมาบังคับใช้ให้ปรากฏเพื่อให้เห็นผลต่อนักเรียนนักศึกษา จากการตรวจสอบแผนที่เขตสถานศึกษาในแต่ละขอบเขตอำนาจแสดงให้เห็นชัดเจนว่าพื้นที่ที่มีประชากรหนาแน่นของแต่ละเมืองจะถูกครอบคลุมโดยการกำหนดพื้นที่เขตปลอดยาเสพติดเชื่อมต่อกัน ภาพโดยรวมพบว่า 29 เปอร์เซ็นต์ของพื้นที่อาณาเขตของเมืองทั้งสามเมืองข้างต้นตั้งอยู่ในเขตห้ามหรือเขตปลอดยาเสพติด อัตราส่วนจะเพิ่มขึ้นในบริเวณที่มีความยากจนอย่างรุนแรงซึ่ง 56 เปอร์เซ็นต์ของพื้นที่รอบนอกที่ตั้งอยู่ในเขตสถานศึกษา

จากจำนวน 7 ใน 10 คดียาเสพติดที่เกิดขึ้นในเขตสถานศึกษาหรือประมาณ 71 เปอร์เซ็นต์นั้น มักเกิดในช่วงเวลานอกเวลาทำการ เช่น ช่วงวันหยุด ตอนกลางคืน หรือช่วงภาคฤดูร้อน ยิ่งไปกว่านั้น น้อยกว่า 1 เปอร์เซ็นต์ของคดีทั้งหมดที่เกี่ยวข้องกับการขายยาเสพติดให้กับเยาวชน จากข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการขายยาเสพติด พบว่าใน 80 เปอร์เซ็นต์ของคดียาเสพติดที่ได้

ศึกษามาได้เกิดขึ้นในเขตสถานศึกษา ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่าความหนาแน่นของสถาบันการศึกษาในเขตพื้นที่ที่มีความยากจนสูงมีผลต่อบริเวณที่มีการค้าขายยาเสพติดสูงด้วย

มร.วิลเลียม เอ็น บราวน์เบอร์เกอร์ (William N. Brownsberger) ยังได้ค้นพบปัจจัยที่เป็นเหตุเป็นผลที่เกี่ยวข้องกับกฎหมายต่างๆ (ไม่ว่ากรณีที่โรงเรียนอยู่ในช่วงเวลาทำการหรือไม่ สถานที่จำหน่ายยาเสพติดนั้นอยู่ในบริเวณใกล้สถานศึกษาซึ่งอยู่ในเขตสถานศึกษา) ซึ่งไม่ได้มีผลต่อการตัดสินใจของอัยการในการพิจารณาลงโทษหรือพิพากษาความผิด มร.บราวน์เบอร์เกอร์ (William N. Brownsberger) สรุปได้ว่าผลกระทบในเบื้องต้นของการกำหนดกฎหมายต่างๆ เหล่านี้ไม่ได้ทำให้การดำเนินการซื้อขายยาเสพติดไกลจากสถานศึกษาต่างๆ ได้เลย เพียงแต่มีการเพิ่มบทลงโทษสำหรับบุคคลที่ขายยาเสพติดในปริมาณน้อยด้วยนอกจากนี้ มร.บราวน์เบอร์เกอร์ (William N. Brownsberger) ได้อ้างเหตุผลว่าบทลงโทษเฉพาะที่สร้างขึ้นเพื่อป้องกันเด็กและเยาวชนจากยาเสพติดนั้นเป็นความคิดที่ดี แต่ทว่ากฎหมายดังกล่าวได้ร่างไว้กว้างเกินไปสำหรับให้มีผลบังคับใช้ได้จริงโดยการกำหนดอาณาเขตพื้นที่ขนาดใหญ่เป็นเขตปลอดยาเสพติด ซึ่งการกำหนดเขตเช่นนั้นโดยแท้จริงแล้วเป็นไปได้ที่จะทำให้ผู้ค้ายาเสพติดหลีกเลี่ยงเขตพื้นที่ดังกล่าว ดังนั้น มร.บราวน์เบอร์เกอร์ (William N. Brownsberger) ได้นำเสนอให้ลดเขตพื้นที่ลงจากที่กฎหมายกำหนดไว้โดยให้อยู่ในระยะประมาณ 100 ถึง 250 ฟุต

2) มลรัฐนิวเจอร์ซีย์

จากการสำรวจพบว่ามีผู้ต้องหาถูกคุมขังจากคดีกระทำความผิดกรณียาเสพติดจำนวนสูงที่สุดในประเทศคิดเป็น 36 เปอร์เซ็นต์ เมื่อเปรียบเทียบกับค่าเฉลี่ยระดับประเทศซึ่งคิดเป็น 20 เปอร์เซ็นต์ กฎหมายเขตสถานศึกษาของมลรัฐนิวเจอร์ซีย์ได้กำหนดให้การจำหน่ายการแจกจ่าย หรือการมียาเสพติดไว้ในครอบครองเพื่อจำหน่ายในบริเวณทรัพย์สินของสถานศึกษารวมทั้งบริเวณระยะ 1,000 ฟุตรอบสถานศึกษาหรือรถโรงเรียนหรือบนรถโรงเรียน ถือเป็นกระทำความผิดลำดับที่สามต้องรับการลงโทษจำคุกอย่างต่ำ 3 ปี ในปี ค.ศ. 1998 ได้มีกฎหมายออกมาเพื่อเพิ่มบทลงโทษสำหรับการขายยาเสพติดในระยะ 500 ฟุตในย่านที่พักอาศัยสวนสาธารณะ หอสมุด พิพิธภัณฑ์ กฎหมายฉบับดังกล่าวได้เลื่อนขึ้นจากการขายยาเสพติดลำดับที่สามมาเป็นการกระทำความผิดในลำดับที่สองเมื่อถูกพิพากษาจำคุก

ในการตัดสินใจว่าการกระทำความผิดกรณียาเสพติดเกิดขึ้นในบริเวณเขตสถานศึกษาหรือไม่ ผู้มีอำนาจบังคับใช้กฎหมายของมลรัฐนิวเจอร์ซีย์ได้ขยายคำจำกัดความของคำว่าสถานศึกษานั้นให้รวมถึงศูนย์รับเลี้ยงเด็กอ่อน ศูนย์ฝึกอบรมเกี่ยวกับอาชีพเป็นต้น ศาลของมลรัฐนิวเจอร์ซีย์ต้องพิจารณาเพื่อยืนยันการลงโทษการครอบครองยาเสพติดเพื่อจำหน่ายในเขตปลอดยาเสพติดนั้น อัยการต้องชี้ให้เห็นชัดว่าผู้กระทำความผิดครอบครองยาเสพติดในเขตปลอด

ยาเสพติดด้วยเจตนามิไว้เพื่อจำหน่าย แต่ผู้กระทำความผิดนั้นไม่ได้ประสงค์จะขายยาเสพติดดังกล่าวในเขตปลอดยาเสพติด กฎหมายกำหนดเขตพื้นที่นั้นมิได้เพิ่มบทบัญญัติที่มีความผิดทางอาญาเกี่ยวข้องกับการผลิตยาเสพติดหรือการครอบครองยาเสพติดเพื่อการจำหน่าย ดังนั้น บุคคลที่ขายยาเสพติดในเขตสถานศึกษาจะถูกพิพากษาความผิด 2 กระทั่งด้วยกันนั้นคือ ความผิดฐานการผลิต การจัดจำหน่ายหรือความผิดฐานครอบครองยาเสพติดผิดกฎหมายเพื่อมิไว้จัดจำหน่ายซึ่งมีบทลงโทษที่แตกต่างกันออกไปขึ้นอยู่กับประเภทและน้ำหนักของยาเสพติดนั้นๆ แต่ทว่าการผลิตยาเสพติด การจัดจำหน่ายหรือการครอบครองยาเสพติดผิดกฎหมายเพื่อมิไว้จัดจำหน่ายในเขตห้ามนั้นจะถูกลงโทษจำคุกอย่างน้อย 3 ปี สำหรับบุคคลที่ไม่เคยมีประวัติการกระทำความผิดและขายเฮโรอีนหรือโคเคนในจำนวนครั้งอ่อนซ์ (น้ำหนักประมาณ 14.15 กรัม) นอกเขตสถานศึกษาจะถูกตัดสินให้ถือว่ามีความผิดลำดับที่สาม โดยมีมาตรการการลงโทษที่ไม่ได้รับการอารักขา อย่างไรก็ตามภายในเขตสถานศึกษาบุคคลผู้ที่กระทำความผิดต้องได้รับโทษให้จำคุกอย่างน้อย 3 ปี ถ้าปริมาณของยาเสพติดถึงตามเกณฑ์ของการกระทำความผิดในลำดับขั้นที่หนึ่งหรือการกระทำผิดในลำดับขั้นที่สอง บุคคลผู้นั้นจะถูกพิพากษาเป็นผู้กระทำความผิดลำดับขั้นที่หนึ่งหรือผู้กระทำความผิดในลำดับขั้นที่สองและผู้กระทำความผิดในเขตสถานศึกษา ในกรณีที่จำเลยถูกจับก็จะได้รับโทษขั้นสูงสุดจากน้ำหนักของยาเสพติดรวมกับโทษขั้นต่ำจากข้อหากระทำความผิดในเขตสถานศึกษา

3.2.4 หลักเกณฑ์ทางกฎหมาย ระเบียบ คำสั่ง และกฎข้อบังคับที่เกี่ยวข้องกับการจัดระเบียบสังคมบริเวณรายรอบสถานศึกษาในการกำหนดวันเวลาเปิด ปิดของสถานบริการ

สำหรับหลักเกณฑ์ในการกำหนดวันเวลาเปิดปิดของสถานบริการ เป็นไปตามพระราชบัญญัติสถานบริการ พ.ศ. 2509 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2546 มาตรา 17 การกำหนดวันเวลาเปิด-ปิดของสถานบริการให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง โดยในที่นี้มีกฎกระทรวงกำหนดวันเวลาเปิด-ปิดของสถานบริการ ลงวันที่ 31 สิงหาคม 2547 ดังนี้

ข้อ 1 สถานบริการตามมาตรา 3 (1) ให้เปิดทำการได้ ดังนี้

(1) ระหว่างเวลา 21.00 นาฬิกา ถึง 02.00 นาฬิกา ของวันรุ่งขึ้น สำหรับสถานบริการที่ตั้งอยู่ในเขตพื้นที่เพื่อการอนุญาตให้ตั้งสถานบริการตามที่กำหนดโดยพระราชกฤษฎีกา

(2) ระหว่างเวลา 21.00 นาฬิกา ถึง 24.00 นาฬิกา ของวันเดียวกัน สำหรับสถานบริการที่ตั้งอยู่นอกเขตพื้นที่เพื่อการอนุญาตให้ตั้งสถานบริการหรือสถานบริการที่ตั้งอยู่ในเขตท้องที่งดอนุญาตให้ตั้งสถานบริการตามที่พระราชกฤษฎีกากำหนดท้องที่เพื่อการอนุญาตหรืองดอนุญาตให้ตั้งสถานบริการได้ผ่อนผันให้

ข้อ 2 สถานบริการตามมาตรา 3 (2) ให้เปิดทำการได้ระหว่างเวลา 11.00 นาฬิกา ถึง 14.00 นาฬิกา และระหว่างเวลา 18.00 นาฬิกา ถึง 24.00 นาฬิกา ของวันเดียวกัน

ข้อ 3 สถานบริการตามมาตรา 3 (3) ให้เปิดทำการได้ ดังนี้

(1) ระหว่างเวลา 12.00 นาฬิกา ถึง 24.00 นาฬิกา ของวันเดียวกัน สำหรับสถานบริการที่ตั้งอยู่ในเขตพื้นที่เพื่อการอนุญาตให้ตั้งสถานบริการตามที่กำหนดโดยพระราชกฤษฎีกา

(2) ระหว่างเวลา 18.00 นาฬิกา ถึง 24.00 นาฬิกา ของวันเดียวกัน สำหรับสถานบริการที่ตั้งอยู่นอกเขตพื้นที่เพื่อการอนุญาตให้ตั้งสถานบริการหรือสถานบริการที่ตั้งอยู่ในเขตท้องที่งดอนุญาตให้ตั้งสถานบริการตามที่พระราชกฤษฎีกากำหนดท้องที่เพื่อการอนุญาตหรืองดอนุญาตให้ตั้งสถานบริการได้ผ่อนผันให้

ข้อ 4 สถานบริการตามมาตรา 3 (4) ให้เปิดทำการได้ ดังนี้

(1) ระหว่างเวลา 18.00 นาฬิกา ถึง 01.00 นาฬิกา ของวันรุ่งขึ้น สำหรับสถานบริการที่ตั้งอยู่ในเขตพื้นที่เพื่อการอนุญาตให้ตั้งสถานบริการตามที่กำหนดโดยพระราชกฤษฎีกา

(2) ระหว่างเวลา 18.00 นาฬิกา ถึง 24.00 นาฬิกา ของวันเดียวกัน สำหรับสถานบริการที่ตั้งอยู่นอกเขตพื้นที่เพื่อการอนุญาตให้ตั้งสถานบริการหรือสถานบริการที่ตั้งอยู่ในเขตท้องที่งดอนุญาตให้ตั้งสถานบริการตามที่พระราชกฤษฎีกากำหนดท้องที่เพื่อการอนุญาตหรืองดอนุญาตให้ตั้งสถานบริการได้ผ่อนผันให้

ข้อ 5 สถานบริการตามมาตรา 3 (5) ให้เปิดทำการได้ระหว่างเวลา 18.00 นาฬิกา ถึง 01.00 นาฬิกา ของวันรุ่งขึ้น

ข้อ 6 กำหนดเวลาเปิดทำการตามความในข้อ 1 ข้อ 2 ข้อ 3 ข้อ 4 และข้อ 5 ถ้าวันรุ่งขึ้นเป็นวันที่ 1 มกราคม จะเปิดทำการต่อไปจนถึงเวลา 06.00 นาฬิกา ของวันรุ่งขึ้นนั้นก็ได้

ข้อ 7 สถานบริการที่ตั้งอยู่ก่อนวันที่พระราชบัญญัติสถานบริการ (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2546 มีผลบังคับ ให้มีเวลาเปิดทำการตาม ข้อ 1 (1) ข้อ 2 ข้อ 3 (1) ข้อ 4 (1) ข้อ 5 และข้อ 6 แล้วแต่กรณี ทั้งนี้ ตามประเภทที่ได้รับใบอนุญาต

ทั้งนี้ ในกรณีฝ่าฝืนกฎกระทรวงตามมาตรา 17 ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าหมื่นบาท

ตารางที่ 3.2 กำหนดเวลาเปิด-ปิดของสถานบริการ

ประเภทของ สถานบริการ	สถานบริการที่ตั้งก่อน 13 ม.ค. 47 ทั้งในและนอก Zoning	สถานบริการ ที่ตั้ง ใน Zoning	สถานบริการ ที่ตั้ง นอก Zoning
ม.3 (1)	21.00-02.00 น.	21.00-02.00 น.	21.00-02.00 น.
ม.3 (2)	11.00-14.00 น./ 18.00-24.00 น.	11.00-14.00 น./ 18.00-24.00 น.	11.00-14.00 น./ 18.00-24.00 น.
ม.3 (3)	12.00-24.00 น.	12.00-24.00 น.	12.00-24.00 น.
ม.3 (4)	18.00-01.00 น.	18.00-01.00 น.	18.00-01.00 น.
ม.3 (5)	18.00-01.00 น.	18.00-01.00 น.	18.00-01.00 น.

3.2.5 หลักเกณฑ์ทางกฎหมาย ระเบียบ คำสั่ง และกฎข้อบังคับที่เกี่ยวข้องกับการจัดระเบียบ สังคมบริเวณรอบสถานศึกษาในการสั่งพักใช้ใบอนุญาตหรือสั่งเพิกถอนใบอนุญาต การออก คำสั่งทางปกครอง และการอุทธรณ์

การนำมาตรการทางกฎหมายในการสั่งพักใช้ใบอนุญาตหรือสั่งเพิกถอนใบอนุญาต การออกคำสั่งทางปกครอง และการอุทธรณ์ที่ใช้ในการจัดระเบียบสังคมบริเวณรอบสถานศึกษาเป็นมาตรการที่เจ้าหน้าที่นิยมนำมาใช้มากเพราะมาตรการดังกล่าวเป็นกรณีอำนาจของเจ้าพนักงานที่จะควบคุมการจัดระเบียบสังคมบริเวณรอบสถานศึกษาได้ดี สะดวก และรวดเร็ว เพราะถือได้ว่าอำนาจดังกล่าวนี้เป็นเครื่องมือของฝ่ายปกครอง สำหรับหลักเกณฑ์ในการนำมาตรการทางกฎหมายในการสั่งพักใช้ใบอนุญาตหรือสั่งเพิกถอนใบอนุญาต การออกคำสั่งทางปกครอง และการอุทธรณ์มาใช้บังคับ มีดังนี้

3.2.5.1 การสั่งพักใช้ใบอนุญาตหรือสั่งเพิกถอนใบอนุญาต

สำหรับการสั่งพักใช้ใบอนุญาตหรือสั่งเพิกถอนใบอนุญาตมีหนังสือสั่งการที่เกี่ยวข้องดังนี้ คือ คำสั่งกระทรวงมหาดไทยที่ 7/2551 ลงวันที่ 8 มกราคม 2551 โดยมีหลักเกณฑ์ดังนี้ คือ

- 1) ผู้กำกับหรือสารวัตรใหญ่สถานีตำรวจนครบาลหรือนายอำเภอรายงานผู้บัญชาการตำรวจนครบาลหรือผู้ว่าราชการจังหวัด พร้อมรวบรวมพยานหลักฐานได้ให้ข้อยุติว่าสถานบริการดำเนินกิจการขัดต่อความสงบเรียบร้อย หรือศีลธรรมอันดีของประชาชน ยินยอมหรือปล่อยปละละเลยให้มีการมั่วสุมเพื่อกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด หรือมีการกระทำความผิด

เกี่ยวกับยาเสพติดในสถานบริการ หรือดำเนินกิจการสถานบริการโดยไม่ปฏิบัติตามหรือฝ่าฝืน บทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัติสถานบริการ พ.ศ. 2509 หรือกฎกระทรวงที่ออกตามความในพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าว

2) ให้ดำเนินการตาม มาตรา 27 และ 30 แห่ง พระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. 2539 โดยให้แจ้งสิทธิและหน้าที่ในกระบวนการพิจารณาทางปกครองให้ผู้รับอนุญาตตั้งสถานบริการทราบตามความจำเป็นแก่กรณี โดยให้แจ้งข้อเท็จจริงอย่างเพียงพอให้ผู้รับอนุญาตตั้งสถานบริการทราบ และให้มีโอกาสโต้แย้งข้อเท็จจริงและแสดงพยานหลักฐานของตน ตามมาตรา 30 แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. 2539

3) กรณีที่มีการกระทำความผิดหลายฐานความผิดในครั้งเดียวกัน ให้พิจารณาโทษฐานความผิด โดยลงโทษในฐานความผิดที่หนักที่สุด

4) ให้ดำเนินการตาม มาตรา 22 แห่งพระราชบัญญัติสถานบริการ พ.ศ. 2509 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2546 ซึ่งเมื่อผู้บัญชาการตำรวจนครบาล หรือผู้ว่าราชการจังหวัดแจ้งคำสั่งพักใช้ใบอนุญาตหรือเพิกถอนใบอนุญาตให้ตั้งสถานบริการไปยังผู้กำกับการหรือสารวัตรใหญ่สถานีตำรวจนครบาล นายอำเภอแล้ว ให้แจ้งให้ผู้รับอนุญาตให้ตั้งสถานบริการทราบ พร้อมทั้งแจ้งสิทธิให้อุทธรณ์คำสั่งภายใน 15 วัน และตรวจตราสอดส่องไม่ให้มีการดำเนินกิจการสถานบริการในระหว่างถูกสั่งพักใช้หรือถูกเพิกถอนใบอนุญาต ซึ่งหากพบว่ามีกรณีฝ่าฝืนให้จับกุมดำเนินคดีทันที

5) สรุปหลักเกณฑ์ในการสั่งพักใช้ใบอนุญาตและเพิกถอน ใบอนุญาตพิจารณาจากฐานความผิด ดังนี้ (ประกาศกระทรวงมหาดไทย เรื่อง หลักเกณฑ์ในการพิจารณาสั่งต่ออายุใบอนุญาตพักใช้ใบอนุญาต เพิกถอนใบอนุญาตและกำหนดระยะเวลาในการสั่งพักใช้ใบอนุญาตให้ตั้งสถานบริการ ลงวันที่ 4 เมษายน 2548)

(1) ความผิดฐานรับผู้มีอายุต่ำกว่า 18 ปีเข้าทำงาน ตรวจพบครั้งที่ 1 พักใช้ใบอนุญาต 30 วัน ตรวจพบครั้งที่ 2 พักใช้ใบอนุญาต 60 วัน

(2) ความผิดฐานจำหน่ายสุราให้แก่ผู้มีอาการมึนเมาจนประพฤติน่าหวาดหรือครองสติไม่ได้ ตรวจพบ ครั้งที่ 1 พักใช้ใบอนุญาต 10 วัน ตรวจพบครั้งที่ 2 พักใช้ใบอนุญาต 20 วัน

(3) ความผิดฐานยินยอมหรือปล่อยให้พลละเลยให้มีการนำอาวุธเข้าไปในสถานบริการ ตรวจพบ ครั้งที่ 1 พักใช้ใบอนุญาต 60 วัน ตรวจพบครั้งที่ 2 เพิกถอนใบอนุญาต

(4) ความผิดฐานยินยอมหรือปล่อยให้ผู้มีอายุต่ำกว่า 20 ปี เข้าไปในสถานบริการ ตรวจพบครั้งที่ 1 พักใช้ใบอนุญาต 60 วัน ตรวจพบครั้งที่ 2 เพิกถอนใบอนุญาต

(5) ความผิดฐานจัดให้มีการแสดงลามกอนาจารในสถานบริการ ตรวจพบครั้งที่ 1 พักใช้ใบอนุญาต 60 วัน ตรวจพบครั้งที่ 2 เพิกถอนใบอนุญาต

(6) ความผิดฐานปิดทำการสถานบริการไม่เป็นไปตามที่กฎหมายกำหนด ตรวจพบครั้งที่ 1 พักใช้ใบอนุญาต 60 วัน ตรวจพบครั้งที่ 2 เพิกถอนใบอนุญาต

(7) ยินยอมหรือปล่อยปละละเลยให้มีการกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดในสถานบริการ ตรวจพบครั้งที่ 1 พักใช้ใบอนุญาต 90 วัน ตรวจพบครั้งที่ 2 เพิกถอนใบอนุญาต

ทั้งนี้ ในการสั่งพักใช้ใบอนุญาตหรือสั่งเพิกถอนใบอนุญาต การออกคำสั่งทางปกครอง และการอุทธรณ์มีผู้รับผิดชอบ คือ

(1) ในกรุงเทพมหานคร ได้แก่ ผู้บัญชาการตำรวจนครบาล

(2) ในจังหวัดอื่น ได้แก่ ผู้ว่าราชการจังหวัด

นอกจากนี้ยังมีคำสั่งกระทรวงมหาดไทย ที่ มท 0307.1/ว 1814 ลงวันที่ 6 มิถุนายน 2550 โดยมีรายละเอียด ดังนี้

ตามที่กระทรวงมหาดไทยได้วางแนวทางการปฏิบัติเกี่ยวกับสถานประกอบการที่จำหน่ายอาหาร สุรา หรือเครื่องดื่มอย่างอื่น ซึ่งสถานประกอบการดังกล่าวมีลักษณะคล้ายสถานบริการ ได้ก่อความเดือดร้อนรำคาญให้กับประชาชนที่อยู่อาศัยบริเวณใกล้เคียง ประกอบกับการเปิดดำเนินกิจการยังฝ่าฝืนพระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. 2493 และประกาศของคณะปฏิวัติฉบับที่ 253 ลงวันที่ 16 พฤศจิกายน 2515 เกี่ยวกับกำหนดเวลาการจำหน่ายสุราโดยสถานประกอบการที่กระทำการฝ่าฝืนกฎหมายให้จับกุมดำเนินคดีอย่างเฉียบขาดทุกราย หากปรากฏว่ายังคงดำเนินกิจการฝ่าฝืนกฎหมายอีก ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดใช้อำนาจตามประกาศของคณะปฏิวัติฉบับที่ 50 ลงวันที่ 15 มกราคม 2502 พิจารณาสั่งปิดสถานที่ดังกล่าว โดยมีกำหนดระยะเวลาหรือไม่ มีกำหนดระยะเวลา ตามสมควรแก่กรณี นั้น

กระทรวงมหาดไทยพิจารณาแล้ว เพื่อให้การบังคับใช้กฎหมายเป็นไปตามเจตนารมณ์เพื่อความสงบเรียบร้อยของประชาชน จึงให้ยกเลิกแนวทางการปฏิบัติตามหนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ มท 0307.1/ว 2456 ลงวันที่ 22 กรกฎาคม 2547 และกำหนดแนวทางปฏิบัติกรณีสถานประกอบการถูกจับกุมดำเนินคดีตามกฎหมายที่เกี่ยวข้องแล้ว ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดใช้อำนาจตามประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 50 ลงวันที่ 15 มกราคม 2502 พิจารณาสั่งปิดสถานที่ดังกล่าว ดังนี้

ครั้งแรก มีกำหนดระยะเวลา 30 วัน

ครั้งที่สอง มีกำหนดระยะเวลา 60 วัน

ครั้งต่อไป ไม่มีกำหนดระยะเวลา

ทั้งนี้ หากสถานประกอบการที่ถูกสั่งปิดแล้วยังฝ่าฝืนดำเนินกิจการอีกให้
จับกุมดำเนินคดีฐานขัดคำสั่งเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 368

ตารางที่ 3.3 โทษทางปกครองและโทษทางอาญาตามพระราชบัญญัติสถานบริการ พ.ศ. 2509
(เฉพาะในฐานความผิดที่พบบ่อย)

ลำดับ ที่	ฐานความผิด	โทษทางปกครอง (พักใช้ใบอนุญาต)		โทษทางอาญา
		ครั้งที่ 1	ครั้งที่ 2	
1.	รับผู้มีอายุต่ำกว่า 18 ปี เข้าทำงาน	30	60	ปรับไม่เกินห้าหมื่นบาท
2.	จำหน่ายสุราให้แก่ผู้มีอาการมึน เมานประพฤตินุญวายหรือครอง สติไม่ได้	10	20	ปรับไม่เกินห้าหมื่นบาท
3.	ยินยอมหรือปล่อยปละละเลยให้ มีการนำอาวุธเข้าไปในสถาน บริการ	60	เพิกถอน ใบอนุญาต	ปรับไม่เกินหกหมื่นบาท
4.	ยินยอมหรือปล่อยปละละเลยให้ ผู้มีอายุต่ำกว่า 20 ปี เข้าไปใน สถานบริการ	60	เพิกถอน ใบอนุญาต	ปรับไม่เกินห้าหมื่นบาท
5.	จัดให้มีการแสดงลามกอนาจาร ในสถานบริการ	60	เพิกถอน ใบอนุญาต	จำคุกไม่เกินสามปี หรือ ปรับไม่เกินหกหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ
6.	เปิดทำการสถานบริการไม่ เป็นไปตามเวลาที่กฎหมาย กำหนด	60	เพิกถอน ใบอนุญาต	ปรับไม่เกินห้าหมื่นบาท
7.	ยินยอมหรือปล่อยปละละเลยให้ มีการกระทำความผิดเกี่ยวกับ ยาเสพติดในสถานบริการ	90	เพิกถอน ใบอนุญาต	ปรับไม่เกินหกหมื่นบาท

ตารางที่ 3.3 (ต่อ)

ลำดับ ที่	ฐานความผิด	โทษทางปกครอง (พักใช้ใบอนุญาต)		โทษทางอาญา
		ครั้งที่ 1	ครั้งที่ 2	
8.	ตั้งสถานบริการโดยไม่ได้รับ อนุญาต	-	-	จำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือ ปรับไม่เกินหกหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

3.2.6 การอุทธรณ์คำสั่งทางปกครอง

การอุทธรณ์คำสั่งทางปกครองมีกฎหมาย ระเบียบ หนังสือสั่งการ ที่เกี่ยวข้อง คือ มาตรา 11 แห่ง พระราชบัญญัติสถานบริการ พ.ศ. 2509 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2546 และ คำสั่งกระทรวงมหาดไทยที่ 7/2551 ลงวันที่ 8 มกราคม 2551 โดยมีหลักเกณฑ์ดังต่อไปนี้

3.2.6.1 การอุทธรณ์คำสั่งไม่อนุญาตให้ตั้งหรือไม่อนุญาตให้ต่ออายุใบอนุญาต

1) ผู้ขออนุญาตตั้งสถานบริการ/ขอต่ออายุใบอนุญาตให้ตั้งสถานบริการ ยื่นอุทธรณ์คำสั่งตรงต่อผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ/ปลัดกระทรวงมหาดไทยภายในกำหนด 30 วัน นับแต่วันได้รับหนังสือ

กรณีดังกล่าวมีกฎระเบียบและหนังสือสั่งการ ที่เกี่ยวข้อง คือ หนังสือ กระทรวงมหาดไทยที่ มท 0307.1/ว 19745 ลงวันที่ 7 พฤศจิกายน 2550 มีหลักเกณฑ์ดังนี้ กรณียื่น ผ่านผู้บัญชาการตำรวจนครบาล/ผู้ว่าราชการจังหวัด ให้รวบรวมหลักฐานที่เกี่ยวข้อง รายงาน ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ/ปลัดกระทรวงมหาดไทยแล้วแต่กรณี โดยมีหลักฐานประกอบการ รายงาน ดังนี้

(1) รายละเอียดความเห็นของตำรวจนครบาล/จังหวัดอันเป็นเหตุผลในการ ออกคำสั่งทางปกครอง

(2) สำเนาใบอนุญาตให้ตั้งสถานบริการ (แบบ สบ. 2) หรือเอกสารที่ เกี่ยวข้องกับการขออนุญาตตั้งสถานบริการ

(3) สำเนาหนังสือแจ้งคู่กรณีให้ทราบข้อเท็จจริงที่จะใช้เป็นเหตุผลในการ ออกคำสั่งทางปกครอง

(4) สำเนาหนังสือแจ้งให้ผู้อุทธรณ์ทราบคำสั่งทางปกครองพร้อมทั้งแจ้ง สิทธิการอุทธรณ์

(5) สำเนาคำสั่งทางปกครอง

(6) หนังสืออุทธรณ์ของคู่กรณี

(7) เอกสารอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง ซึ่งใช้ประกอบการพิจารณาไม่ออกใบอนุญาตหรือไม่ต่อใบอนุญาตให้ตั้งสถานบริการ

2) กฎระเบียบและหนังสือสั่งการ ที่เกี่ยวข้อง คือ มาตรา 45 แห่ง พระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. 2539 โดยมีหลักเกณฑ์ดังนี้ ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ/ปลัดกระทรวงมหาดไทย พิจารณาอุทธรณ์ภายในกำหนดระยะเวลา ไม่เกิน 30 วัน นับแต่วันที่ได้รับอุทธรณ์

3) เมื่อผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ/ปลัดกระทรวงมหาดไทย มีคำสั่งในอุทธรณ์เป็นประการใด ให้ผู้กำกับการ/สารวัตรใหญ่สถานีตำรวจนครบาล/นายอำเภอแล้วแต่กรณีแจ้งให้ผู้อุทธรณ์ทราบเป็นตัวหนังสือ พร้อมทั้งแจ้งสิทธิในการฟ้องคดีต่อศาลปกครองภายใน 90 วัน นับแต่วันที่ได้รับแจ้งผลการพิจารณาอุทธรณ์

3.2.7 การอุทธรณ์คำสั่งพักใช้ใบอนุญาตหรือเพิกถอนใบอนุญาต

3.2.7.1 การอุทธรณ์คำสั่งพักใช้ใบอนุญาตหรือเพิกถอนใบอนุญาต มีกฎระเบียบและหนังสือสั่งการ ที่เกี่ยวข้อง คือ มาตรา 22 แห่ง พระราชบัญญัติสถานบริการ พ.ศ. 2509 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2546 หนังสือกรมการปกครองที่ มท 0307.6/ว 5047 ลงวันที่ 8 เมษายน 2551 และหนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ มท 0307.1/ว 19745 ลงวันที่ 7 พฤศจิกายน 2550 โดยมีหลักเกณฑ์ดังนี้ ให้ยื่นอุทธรณ์ตรงต่อผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ/ปลัดกระทรวงมหาดไทย ภายในกำหนด 15 วัน นับแต่วันได้รับหนังสือ

กรณียื่นผ่านผู้ว่าราชการจังหวัด ให้รวบรวมหลักฐาน ที่เกี่ยวข้องรายงาน ปลัดกระทรวงมหาดไทยภายใน 2 วัน นับแต่วันที่ได้รับหนังสือของผู้อุทธรณ์ โดยมีหลักฐานประกอบการรายงาน ดังนี้

1) รายละเอียดพฤติการณ์การกระทำความผิดของสถานบริการจนกระทั่งนำไปสู่การออกคำสั่งทางปกครอง

2) สำเนาใบอนุญาตให้ตั้งสถานบริการ (แบบ สบ. 2)

3) สำเนาบันทึกการจับกุม สำเนารายงานประจำวันเกี่ยวกับคดี สำเนาบันทึกการเปรียบเทียบปรับ และสำเนาคำพิพากษาของศาล (ถ้ามี)

4) สำนวนการสอบสวนผู้ต้องหาหรือพยานในที่เกิดเหตุ หรือบันทึกการสอบปากคำ (ปล. 14) ผู้ต้องหา หรือผู้อุทธรณ์ หรือพยานในที่เกิดเหตุ

5) แผนผังสถานที่เกิดเหตุ กรณีการกระทำผิดมีประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสถานที่เกิดเหตุ

- 6) สำเนาหนังสือแจ้งคู่กรณีให้ทราบข้อเท็จจริงที่จะใช้เป็นเหตุผลในการออกคำสั่งทางปกครอง
- 7) สำเนาหนังสือแจ้งให้ผู้อุทธรณ์ทราบคำสั่งทางปกครองพร้อมทั้งแจ้งสิทธิการอุทธรณ์
- 8) สำเนาคำสั่งทางปกครอง
- 9) หนังสืออุทธรณ์ของคู่กรณี
- 10) กรณีมีคำสั่งเพิกถอนใบอนุญาตให้ตั้งสถานบริการให้ส่งหลักฐานที่แสดงให้เห็นว่าสถานบริการนั้นได้เคยฝ่าฝืนนโยบายการจัดระเบียบสังคมในรอบปีนั้นมาก่อนแล้วมาด้วย

3.2.7.2 ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ/ปลัดกระทรวงมหาดไทย พิจารณาอุทธรณ์ภายในกำหนดระยะเวลา ไม่เกิน 15 วัน นับแต่วันที่ได้รับอุทธรณ์ (มาตรา 21 แห่งพระราชบัญญัติสถานบริการ พ.ศ. 2509 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2546 และคำสั่งกระทรวงมหาดไทยที่ 7/2551 ลงวันที่ 8 มกราคม 2551)

3.2.7.3 เมื่อผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ/ปลัดกระทรวงมหาดไทย มีคำสั่งในอุทธรณ์เป็นประการใด ให้ผู้กำกับการ/สารวัตรใหญ่สถานีตำรวจนครบาล/นายอำเภอแล้วแต่กรณีแจ้งให้ผู้อุทธรณ์ทราบเป็นหนังสือ พร้อมทั้งแจ้งสิทธิในการฟ้องคดีต่อศาลปกครองภายใน 90 วัน นับแต่วันที่ได้รับแจ้งผลการพิจารณาอุทธรณ์

ทั้งนี้ โดยมีผู้รับผิดชอบ คือ

- 1) ผู้รับผิดชอบในกรุงเทพมหานคร ได้แก่ ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ
- 2) ในจังหวัดอื่น ได้แก่ ปลัดกระทรวงมหาดไทย

3.3 หลักเกณฑ์ทางกฎหมาย ระเบียบ คำสั่ง และกฎข้อบังคับที่เกี่ยวข้องกับการจัดระเบียบสังคม บริเวณรายรอบสถานศึกษาตามกฎหมายว่าด้วยสุรา

การบริโภคสุราของนักเรียน นิสิต นักศึกษาเป็นปัญหาที่สำคัญอีกประการหนึ่งของการจัดระเบียบสังคมบริเวณรายรอบสถานศึกษาที่พบในปัจจุบันแต่ก็ยังไม่สามารถนำกฎหมายว่าด้วยสุรามาใช้บังคับได้อย่างเต็มที่ ที่เป็นเช่นนี้เนื่องจากการจำหน่ายสุราโดยไม่คำนึงถึงกฎหมายที่ใช้บังคับ เช่น การไม่จำหน่ายสุราโดยไม่มีการใบอนุญาต การจำหน่ายสุรานอกเวลาที่กฎหมายกำหนด เป็นต้น สำหรับมาตรการทางกฎหมายและการบังคับใช้กฎหมายว่าด้วยสุราบริการ มีอยู่หลายประการแต่ในการศึกษาวิทยานิพนธ์ฉบับนี้จะนำมากล่าวเฉพาะมาตรการทางกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการจัดระเบียบสังคมบริเวณรายรอบสถานศึกษา ดังนี้

3.3.1 หลักเกณฑ์ทางกฎหมาย ระเบียบ คำสั่ง และกฎข้อบังคับที่เกี่ยวข้องกับการจัดระเบียบสังคมนตรีเวียนรายรอบสถานศึกษาในการจัดระเบียบสังคมนตรีเวียนรายรอบสถานศึกษาตามกฎหมายว่าด้วยสุราในประเทศไทย

3.3.1.1 หลักเกณฑ์ทางกฎหมาย ระเบียบ คำสั่ง และกฎข้อบังคับที่เกี่ยวข้องกับการจัดระเบียบสังคมนตรีเวียนรายรอบสถานศึกษาในการจำกัดวันและเวลาจำหน่าย มีหลักเกณฑ์ทางกฎหมาย ดังนี้

1) ประกาศของคณะปฏิวัติฉบับที่ 253 มีหลักเกณฑ์ดังนี้

ข้อ 2 วรรคหนึ่ง ห้ามมิให้ผู้ได้รับใบอนุญาตขายสุราประเภทที่ 3 ถึงประเภทที่ 6 ตามความในกฎหมายว่าด้วยสุราหรือบุคคลซึ่งกระทำการเพื่อประโยชน์ของผู้ได้รับใบอนุญาตขายสุราดังกล่าวจำหน่ายสุราทุกชนิดในเวลาอื่น นอกจากตั้งแต่เวลา 11.00 นาฬิกา ถึงเวลา 24.00 นาฬิกา เว้นแต่ได้รับใบอนุญาตจากอธิบดีกรมตำรวจสำหรับนครหลวงกรุงเทพมหานคร หรือผู้ว่าราชการจังหวัดสำหรับจังหวัดอื่น

ทั้งนี้ ความหมายของสุราทั้ง 6 ประเภท ดังกล่าวปรากฏตามความในมาตรา 19 แห่งพระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. 2493 กล่าวคือ ใบอนุญาตขายสุรา มี 7 ประเภท ดังนี้

ประเภทที่ 1 สำหรับการขายสุราทุกชนิดครั้งหนึ่งเป็นจำนวนตั้งแต่สิบลิตรขึ้นไป

ประเภทที่ 2 สำหรับการขายสุราที่ทำในราชอาณาจักร ครั้งหนึ่งเป็นจำนวนตั้งแต่สิบลิตรขึ้นไป

ประเภทที่ 3 สำหรับการขายสุราทุกชนิดครั้งหนึ่งเป็นจำนวนต่ำกว่าสิบลิตร

ประเภทที่ 4 สำหรับการขายสุราที่ทำในราชอาณาจักร ครั้งหนึ่งเป็นจำนวนต่ำกว่าสิบลิตร

ประเภทที่ 5 สำหรับการขายสุราทุกชนิดครั้งหนึ่งเป็นจำนวนต่ำกว่า สิบลิตรเพื่อดื่ม ณ สถานที่ขายเป็นการชั่วคราวไม่เกินสิบวัน

ประเภทที่ 6 สำหรับการขายสุราที่ทำในราชอาณาจักร ครั้งหนึ่งเป็นจำนวนต่ำกว่าสิบลิตรเพื่อดื่ม ณ สถานที่ขายเป็นการชั่วคราวไม่เกินสิบวัน

ประเภทที่ 7 สำหรับการขายสุราครั้งหนึ่งเป็นจำนวนต่ำกว่าสิบลิตร เพื่อดื่มภายในสมาคมหรือสโมสร

2) พระราชบัญญัติสถานบริการ (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2546 มีหลักเกณฑ์ดังนี้

ในมาตรา 3 (2) วางหลักในการจำกัดวันและเวลาจำหน่ายไว้ว่า สถานที่ที่มีอาหาร สุรา น้ำชา หรือเครื่องดื่มอย่างอื่นจำหน่ายและบริการ โดยมีผู้บ่มารอบสำหรับปรนนิบัติลูกค้า

เป็นไปตามบทบัญญัติของกฎหมาย ซึ่งบทบัญญัติในมาตรา 3 (2)ดังกล่าวได้รับการขยายความในกฎกระทรวง กฎกระทรวง กำหนดวันเวลาเปิดปิดของสถานบริการ พ.ศ. 2547 กล่าวคือ

ข้อ 2 สถานบริการตามมาตรา 3 (2) ให้เปิดทำการได้ระหว่างเวลา 11.00 นาฬิกา ถึง 14.00 นาฬิกา และระหว่างเวลา 18.00 นาฬิกา ถึง 24.00 นาฬิกา ของวันเดียวกัน

3) พระราชบัญญัติสุราพ.ศ.2493

มีหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการจำกัดวันและเวลาจำหน่ายตามความในมาตรา 20 กล่าวคือ ผู้ได้รับใบอนุญาตขายสุราประเภทที่ 3 และประเภทที่ 4 จะขายสุราได้แต่เฉพาะภายในเวลาที่กำหนดในกฎกระทรวง ทั้งนี้มีกฎกระทรวง ว่าด้วยข้อกำหนดเกี่ยวกับการออกใบอนุญาตขายสุรา และการขายสุรา สำหรับผู้ได้รับใบอนุญาตขายสุรา สำหรับผู้ได้รับใบอนุญาตขายสุราประเภทที่ 3 และประเภทที่ 4 ดังนี้

ข้อ 2 ให้ผู้ได้รับอนุญาตขายสุราประเภทที่ 3 หรือประเภทที่ 4 ขายสุราได้เฉพาะในเวลาตั้งแต่ 11.00 นาฬิกา ถึง 14.00 นาฬิกา และตั้งแต่ 17.00 นาฬิกา ถึง 24.00 นาฬิกา

ข้อ 3 ความในข้อ 3 มิให้ใช้บังคับแก่ผู้ได้รับใบอนุญาตให้จำหน่ายสุรา เกินเวลา 24.00 นาฬิกา ตามประกาศของคณะปฏิวัติฉบับที่ 253 และผู้รับอนุญาตตั้งสถานบริการตามกฎหมายว่าด้วยการตั้งสถานบริการตามมาตรา 27 ซึ่งขายสุราในสถานบริการภายในเวลาทำการของสถานบริการนั้นเกิดเวลา 24.00 นาฬิกา

จากบทบัญญัติของประกาศของคณะปฏิวัติฉบับที่ 253 พระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. 2493 และกฎกระทรวง ว่าด้วยข้อกำหนดเกี่ยวกับการออกใบอนุญาตขายสุราและการขายสุราดังกล่าวข้างต้น มีบทกำหนดโทษ ดังนี้

ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 253 ข้อ 4 ผู้ฝ่าฝืนข้อ 2 วรรคหนึ่ง ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน 5 ปี หรือปรับไม่เกินสี่พันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

พระราชบัญญัติสถานบริการ (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2546 มาตรา 27 ผู้อนุญาตตั้งสถานบริการผู้ใดฝ่าฝืน หรือไม่ปฏิบัติตามกฎกระทรวงและมาตรา 17 ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าหมื่นบาท

พระราชบัญญัติสุราพ.ศ. 2493 มาตรา 41 ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา 20 มีความผิดต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าสิบบาท

ทั้งนี้ สำหรับมาตรการทางกฎหมายในการจำกัดวันและเวลาจำหน่าย ตามที่ได้กล่าวมาทั้งหมดในข้างต้นมีหน่วยงานที่รับผิดชอบ คือ กระทรวงมหาดไทย กองบัญชาการตำรวจนครบาล และ ผู้ว่าราชการจังหวัด

3.3.1.2 หลักเกณฑ์ทางกฎหมาย ระเบียบ คำสั่ง และกฎข้อบังคับที่เกี่ยวข้องกับการจัดระเบียบสังคมบริเวณรายรอบสถานศึกษาในการจำกัดเวลาบริโภคสุรา มีหลักเกณฑ์ทางกฎหมายคือ ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 253 โดยมีหลักเกณฑ์ ดังนี้

ข้อ 2 วรรคสอง ห้ามมิให้ผู้ใดดื่มสุราชนิดใดๆ ณ สถานที่ขายสุราในกำหนดเวลาห้ามจำหน่ายสุรา เว้นแต่สถานที่ขายสุรานั้นได้รับอนุญาตให้จำหน่ายได้ตามวรรคหนึ่ง

ข้อ 2 วรรคสาม การจำหน่ายสุราและดื่มสุราในสถานบริการตามกฎหมายว่าด้วยสถานบริการ ซึ่งกฎหมายอนุญาตให้เปิดทำการ ได้เกินเวลา 24.00 นาฬิกา ให้กระทำนอกเวลาที่กำหนดตามวรรคหนึ่งและวรรคสองได้เฉพาะหลังจากเวลา 24.00 นาฬิกา จนถึงเวลาปิดทำการ

จากบทบัญญัติของประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 253 ดังกล่าวข้างต้น มีบทกำหนดโทษ ดังนี้

ข้อ 5 ผู้ใดฝ่าฝืนข้อ 2 วรรคสอง หรือกฎกระทรวง ซึ่งออกตามความในประกาศของคณะปฏิวัติฉบับนี้ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ทั้งนี้ สำหรับมาตรการทางกฎหมายในการจำกัดเวลาดื่มมีหน่วยงานที่รับผิดชอบคือ กระทรวงมหาดไทย

3.3.1.3 หลักเกณฑ์ทางกฎหมาย ระเบียบ คำสั่ง และกฎข้อบังคับที่เกี่ยวข้องกับการจัดระเบียบสังคมบริเวณรายรอบสถานศึกษาในการจำกัดบุคคลที่เข้าไปในสถานบริการ มีหลักเกณฑ์ทางกฎหมาย ตาม พระราชบัญญัติสถานบริการ (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2546 ดังนี้ คือ

มาตรา 16 ห้ามมิให้ผู้รับอนุญาตตั้งสถานบริการ

(1) รับผู้มีอายุต่ำกว่า 18 ปีบริบูรณ์ เข้าทำงานในสถานบริการ

(2) ยินยอมหรือปล่อยให้พลละเลยให้ผู้มีอากรมีนเมาจนประพฤตินุ้ยวาย หรือครองสติไม่ได้เข้าไปหรืออยู่ในสถานบริการระหว่างเวลาทำการ

(3) จำหน่ายสุราให้แก่ผู้มีอากรมีนเมาจนประพฤตินุ้ยวายหรือครองสติไม่ได้

มาตรา 16/1 วรรคหนึ่ง ห้ามมิให้ผู้รับอนุญาตตั้งสถานบริการยินยอมหรือปล่อยให้ผู้มีอายุต่ำกว่า 20 ปีบริบูรณ์ ซึ่งมีได้ทำงานในสถานบริการนั้น เข้าไปในสถานบริการระหว่างเวลาทำการ

มาตรา 16/3 วรรคหนึ่ง ในกรณีที่ผู้รับอนุญาตตั้งสถานบริการพบหรือมีเหตุอันควรสงสัยว่ามีผู้มีอากรมีนเมาจนประพฤตินุ้ยวายหรือครองสติไม่ได้เข้าไป หรืออยู่ในสถานบริการระหว่างเวลาทำการมีการกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดในสถานบริการ ให้ผู้รับอนุญาตตั้งสถานบริการแจ้งให้เจ้าหน้าที่ทราบโดยพลัน

การแจ้งตามวรรคหนึ่งผู้รับอนุญาตตั้งสถานบริการจะมอบหมายให้พนักงานของสถานบริการเป็นผู้แจ้งแทนก็ได้

มาตรา 16/1 วรรคสาม ในกรณีที่ผู้ซึ่งจะเข้าไปในสถานบริการไม่ยอมให้ตรวจเอกสารราชการหรือไม่มีเอกสารราชการและเข้าไปในสถานบริการให้ผู้รับอนุญาตตั้งสถานบริการแจ้งให้เจ้าหน้าที่ทราบโดยพลัน

จากบทบัญญัติของพระราชบัญญัติสถานบริการ (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2546 ดังกล่าวข้างต้น มีบทกำหนดโทษ ดังต่อไปนี้

มาตรา 27 ผู้รับอนุญาตตั้งสถานบริการผู้ใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรา 16 (1) (2) (3) ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าหมื่นบาท

มาตรา 27 ผู้รับอนุญาตตั้งสถานบริการผู้ใดฝ่าฝืน หรือไม่ปฏิบัติตามมาตรา 16/1 วรรคหนึ่ง ต้องระวางโทษปรับไม่เกิน ห้าหมื่นบาท

มาตรา 28/1 วรรคหนึ่ง ผู้รับอนุญาตตั้งสถานบริการ ผู้ใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา 16/3 ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าหมื่นบาท

มาตรา 28/1 วรรคสอง ผู้ใดเข้าไปในสถานบริการโดยไม่มี หรือไม่ยอมให้ตรวจเอกสารราชการ ตามมาตรา 16/1 วรรคสาม ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าพันบาท

ทั้งนี้ สำหรับมาตรการทางกฎหมายในการจำกัดบุคคลที่เข้าไปในสถานบริการ มีหน่วยงานที่รับผิดชอบ คือ กระทรวงมหาดไทย

3.3.1.4 หลักเกณฑ์ทางกฎหมาย ระเบียบ คำสั่ง และกฎข้อบังคับที่เกี่ยวข้องกับการจัดระเบียบสังคมบริเวณรายรอบสถานศึกษาในการจำกัดอายุผู้ซื้อ มีหลักเกณฑ์ทางกฎหมาย ดังนี้

1) พระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 มีหลักเกณฑ์ทางกฎหมาย ดังนี้

มาตรา 26 ภายใต้อำนาจของบทบัญญัติแห่งกฎหมายอื่น ไม่ว่าเด็กจะยินยอมหรือไม่ ห้ามมิให้ผู้ใดกระทำการดังต่อไปนี้

(10) จำหน่าย แลกเปลี่ยน หรือให้สุราหรือบุหรี่แก่เด็ก เว้นแต่การปฏิบัติทางการแพทย์

มาตรา 45 ห้ามมิให้เด็กซื้อหรือเสพสุราหรือบุหรี่ หรือเข้าไปในสถานที่เฉพาะเพื่อการจำหน่ายหรือเสพสุราหรือบุหรี่

หมายเหตุ ตามความใน มาตรา 4 แห่ง พระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 ให้คำนิยามคำว่า เด็ก โดยมีหมายความว่า บุคคลซึ่งมีอายุต่ำกว่า 18 ปีบริบูรณ์ แต่ไม่รวมถึงผู้ที่บรรลุนิติภาวะด้วยการสมรส

“นักเรียน” หมายความว่า เด็กซึ่งกำลังรับการศึกษาขั้นพื้นฐานระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา ทั้งประเภทสามัญศึกษาและอาชีวศึกษาหรือเทียบเท่าอยู่ในสถานศึกษาของรัฐหรือเอกชน

“นักศึกษา” หมายความว่า เด็กซึ่งกำลังรับการศึกษาระดับอุดมศึกษาหรือเทียบเท่าอยู่ในสถานศึกษาของรัฐหรือเอกชน

2) พระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มน้ำแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 มีหลักเกณฑ์ทางกฎหมาย ดังนี้

มาตรา 29 ห้ามมิให้ผู้ใดขายเครื่องดื่มน้ำแอลกอฮอล์แก่บุคคลดังต่อไปนี้

(1) บุคคลซึ่งมีอายุต่ำกว่ายี่สิบปีบริบูรณ์

จากบทบัญญัติตามกฎหมาย ดังกล่าวข้างต้น มีบทกำหนดโทษ ดังนี้ คือ

1. ตามพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 มีบทกำหนดโทษ ดังนี้ คือ มาตรา 78 ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา 26 ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามเดือน หรือปรับไม่เกินสามหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ถ้ากระทำความผิดตามมาตรา 26 วรรคหนึ่ง มีโทษตามกฎหมายอื่นที่หนักกว่าก็ให้ลงโทษตามกฎหมายนั้น

มาตรา 45 หากฝ่าฝืนให้พนักงานเจ้าหน้าที่สอบถามเด็กเพื่อทราบข้อมูลเกี่ยวกับเด็กและมีหนังสือเรียกผู้ปกครองมาร่วมประชุมเพื่อปรึกษา หรือว่ากล่าวตักเตือนให้ทำทัณฑ์บน หรือมีข้อตกลงร่วมกันเกี่ยวกับวิธีการและระยะเวลาในการจัดให้เด็กทำงานบริการสังคม หรือ ทำงานสาธารณประโยชน์ และอาจวางข้อกำหนดให้ผู้ปกครองต้องปฏิบัติ เช่น ระมัดระวังมิให้เด็กเข้าไปในสถานที่ที่จะชักนำหรือชักจูงใจเด็กให้ประพฤติตนไม่สมควร หรือประพฤติตนเสียหาย หรือวางข้อกำหนดอื่นใด เพื่อแก้ไขป้องกัน มิให้เด็กกระทำความผิดขึ้นอีก

หากผู้ปกครองซึ่งรับเด็กกลับมาอยู่ในความดูแล มีพฤติการณ์น่าเชื่อถือว่าจะทำให้การเลี้ยงดู มีพฤติการณ์น่าเชื่อถือว่าจะทำให้การเลี้ยงดูโดยมิชอบกับเด็กอีก ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ให้คำแนะนำแก่ผู้ปกครอง

2. ตามพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มน้ำแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 มีบทกำหนดโทษ ดังนี้ คือ มาตรา 40 ผู้ใดขายเครื่องดื่มน้ำแอลกอฮอล์โดยฝ่าฝืนมาตรา 29 ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินสองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ทั้งนี้ สำหรับมาตรการทางกฎหมายในการจำกัดอายุผู้ซื้อมีหน่วยงานที่รับผิดชอบ คือ กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ กระทรวงมหาดไทย กระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงยุติธรรม และ กระทรวงสาธารณสุข

3.3.1.5 หลักเกณฑ์ทางกฎหมาย ระเบียบ คำสั่ง และกฎข้อบังคับที่เกี่ยวข้องกับการจัดระเบียบสังคมบริเวณรายรอบสถานศึกษาในการลดปัญหาทางสังคมที่เกิดจากการบริโภคสุรามีหลักเกณฑ์ทางกฎหมาย ดังนี้

1) ตามประมวลกฎหมายอาญา มีหลักเกณฑ์ ดังนี้

มาตรา 378 ผู้ใดเสพสุราหรือของเมาอย่างอื่นจนเป็นเหตุให้ตนเมาประพฤตินุญวายหรือครองสติไม่ได้ ขณะอยู่ในถนนสาธารณะ หรือสาธารณสถาน

2) พระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 มีหลักเกณฑ์ ดังนี้

มาตรา 29 ห้ามมิให้ผู้ใดขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์แก่บุคคลดังต่อไปนี้ (2) บุคคลที่มีอาการมึนเมาจนครองสติไม่ได้

จากบทบัญญัติตามกฎหมาย ดังกล่าวข้างต้น มีบทกำหนดโทษ ดังนี้ คือ

(1) ตามประมวลกฎหมายอาญา มีบทกำหนดโทษ ดังนี้ คือ มาตรา 378 ระวังโทษปรับไม่เกินห้าร้อยบาท

(2) ตามพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 มีบทกำหนดโทษ ดังนี้ คือ มาตรา 40 ผู้ใดขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์โดยฝ่าฝืนมาตรา 29 ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินสองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ทั้งนี้ สำหรับมาตรการทางกฎหมายในการลดปัญหาทางสังคมที่เกิดจากการดื่มสุรา มีหน่วยงานที่รับผิดชอบ คือ กระทรวงมหาดไทย และสำนักงานตำรวจแห่งชาติ

3.3.1.6 หลักเกณฑ์ทางกฎหมาย ระเบียบ คำสั่ง และกฎข้อบังคับที่เกี่ยวข้องกับการจัดระเบียบสังคมบริเวณรายรอบสถานศึกษาในการควบคุมคุณภาพสุรา มีหลักเกณฑ์ทางกฎหมาย ตามพระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. 2493 ดังนี้

มาตรา 23 ห้ามมิให้ผู้ได้รับใบอนุญาตขายสุราประเภทที่ 3 ถึงประเภทที่ 7 ทำการเปลี่ยนแปลงสุรา โดยเอาสุราอื่นใด หรือน้ำ หรือของเหลว หรือวัตถุอื่นใดเจือปนลง หรือเปลี่ยนแปลงภาชนะบรรจุสุรา เว้นแต่ผู้ซื้อได้ร้องขอให้เปลี่ยนแปลงสุราเพื่อดื่มในขณะนั้น

ถ้าปรากฏว่าสุราที่มีอยู่ในความครอบครองของผู้ได้รับอนุญาตดังกล่าวในวรรคก่อนเปลี่ยนแปลงเป็นอย่างอื่น ซึ่งมีได้เป็นไปตามธรรมชาติให้สันนิษฐานไว้ก่อนว่าผู้นั้นทำการเปลี่ยนแปลงสุรา

จากบทบัญญัติของพระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. 2493 ดังกล่าวข้างต้น มีบทกำหนดโทษ ดังนี้ คือ

มาตรา 38 ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา 23 มีความผิดต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าร้อยบาท

ทั้งนี้ สำหรับมาตรการทางกฎหมายในการควบคุมคุณภาพสุรา มีหน่วยงานที่รับผิดชอบ คือ กระทรวงการคลัง

3.3.1.7 หลักเกณฑ์ทางกฎหมาย ระเบียบ คำสั่ง และกฎข้อบังคับที่เกี่ยวข้องกับการจัดระเบียบสังคมบริเวณรายรอบสถานศึกษาในการควบคุมใบอนุญาตจำหน่ายสุรา มีหลักเกณฑ์ทางกฎหมาย ดัง ตามพระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. 2493 ดังนี้ คือ

มาตรา 17 หากมิให้ผู้ใดขายสุรา หรือนำสุราออกแสดงเพื่อขาย เว้นแต่จะได้รับใบอนุญาตจากเจ้าพนักงานสรรพสามิต

มาตรา 19 ใบอนุญาตขายสุรา มี 7 ประเภท คือ

ประเภทที่ 1 สำหรับการขายสุราทุกชนิดครั้งหนึ่งเป็นจำนวนตั้งแต่สิบลิตรขึ้นไป

ประเภทที่ 2 สำหรับการขายสุราที่ทำในราชอาณาจักร ครั้งหนึ่งเป็นจำนวนตั้งแต่สิบลิตรขึ้นไป

ประเภทที่ 3 สำหรับการขายสุราทุกชนิดครั้งหนึ่งเป็นจำนวนต่ำกว่าสิบลิตร

ประเภทที่ 4 สำหรับการขายสุราที่ทำในราชอาณาจักร ครั้งหนึ่งเป็นจำนวนต่ำกว่าสิบลิตร

ประเภทที่ 5 สำหรับการขายสุราทุกชนิดครั้งหนึ่งเป็นจำนวนต่ำกว่าสิบลิตร เพื่อดื่ม ณ สถานที่ขายเป็นการชั่วคราวไม่เกินสิบวัน

ประเภทที่ 6 สำหรับการขายสุราที่ทำในราชอาณาจักร ครั้งหนึ่งเป็นจำนวนต่ำกว่าสิบลิตรเพื่อดื่ม ณ สถานที่ขายเป็นการชั่วคราวไม่เกินสิบวัน

ประเภทที่ 7 สำหรับการขายสุราครั้งหนึ่งเป็นจำนวนต่ำกว่าสิบลิตร เพื่อดื่มภายในสมาคมหรือสโมสร

สำหรับหลักเกณฑ์การขอรับใบอนุญาตจำหน่ายสุราในปัจจุบัน มีดังนี้ คือ ให้ผู้ประสงค์จะขอรับใบอนุญาตขายสุรา ไปติดต่อขอใบอนุญาต ณ สำนักงานสรรพสามิตพื้นที่สาขาแห่งท้องที่ที่สถานประกอบการตั้งอยู่ โดยเปิดทำการในเวลาราชการตั้งแต่ 08.30-12.00 น. และ 13.00-16.30 น. ในช่วงเดือนตุลาคม-ธันวาคมของ ทุกปี โดยนำหลักฐานที่ต้องใช้ในการขอรับใบอนุญาต ดังต่อไปนี้

- 1) สำหรับผู้ขอรับใบอนุญาตรายเดิมให้นำสำเนาใบอนุญาตขายสุรา ยาสูบ และไฟ พร้อมแนบแบบคำขออนุญาต สยพ.1 มาติดต่อขอต่อใบอนุญาตได้
- 2) สำหรับผู้ขอรับใบอนุญาตรายใหม่ นำเอกสารฉบับจริงดังต่อไปนี้ไปแสดง

(1) บัตรประจำตัวประชาชน หรือบัตรประจำตัวข้าราชการที่ทางราชการออกให้ซึ่งมีภาพถ่ายของเจ้าของบัตร

(2) สำเนาทะเบียนบ้านของสถานที่ประกอบการค้า ในกรณีผู้ขอรับใบอนุญาตเป็นผู้เช่าต้องมีสัญญาเช่าและหนังสือแสดงความยินยอมของผู้ให้เช่าด้วย

(3) ใบทะเบียนพาณิชย์ (ถ้ามี)

(4) ในกรณีที่ผู้ขอรับใบอนุญาตจดทะเบียนเป็นนิติบุคคลต้องนำหนังสือรับรองการจดทะเบียนของกระทรวงพาณิชย์ไปแสดงด้วย

ให้ผู้ขอรับใบอนุญาตนำสำเนาเอกสารตาม (2.1)-(2.4) ซึ่งลงลายมือชื่อรับรองแล้วมายื่นต่อเจ้าพนักงานสรรพสามิตด้วย

กรณีผู้ขอรับใบอนุญาตจดทะเบียนเป็นนิติบุคคล ให้ผู้มีอำนาจลงนามลงลายมือชื่อและประทับตรานิติบุคคลในแบบคำขออนุญาต สยพ.1 ในช่องผู้ขออนุญาต

ในกรณีที่ผู้ขอรับใบอนุญาตไม่สามารถมาดำเนินการขอรับใบอนุญาตได้ด้วยตนเอง ให้จัดทำหนังสือมอบอำนาจและติดอากรแสตมป์จำนวน 10 บาท (กรณีขอใบอนุญาตประเภทใดประเภทหนึ่ง) และ 30 บาท (กรณีขอใบอนุญาตมากกว่าหนึ่งประเภท) พร้อมนำสำเนาบัตรประจำตัวประชาชนของผู้มอบอำนาจและผู้รับมอบอำนาจมาด้วย

ในการพิจารณาออกใบอนุญาตขายปลีกสุรา ให้เจ้าพนักงานสรรพสามิตพิจารณาเอกสารหลักฐานตามข้อ 2-4 และในข้อดังต่อไปนี้ด้วย คือ

1) สถานที่ขายสุราต้องไม่ตั้งอยู่ในบริเวณสถานศึกษาหรือศาสนาสถาน รวมทั้งบริเวณต่อเนื่องติดกับสถานศึกษาหรือศาสนาสถาน

2) สถานที่ขายสุราต้องไม่ตั้งอยู่ในบริเวณสถานีบริการน้ำมันเชื้อเพลิงรวมทั้งบริเวณต่อเนื่องติดกับสถานีบริการน้ำมันเชื้อเพลิง

3) สถานที่ขายสุราต้องไม่ตั้งอยู่ในบริเวณสถานที่ที่เคยถูกสั่งเพิกถอนใบอนุญาตขายสุรา เว้นแต่เวลาได้ล่วงพ้นมาแล้วไม่น้อยกว่าห้าปี

4) สถานที่ขายสุราต้องไม่เคยถูกเพิกถอนใบอนุญาตขายสุราเว้นแต่เวลาได้ล่วงพ้นมาแล้วไม่น้อยกว่าห้าปี ทั้งนี้ ในกรณีที่ผู้ขอรับใบอนุญาตขายสุราเป็นห้างหุ้นส่วนหรือนิติบุคคล ผู้เป็นหุ้นส่วนผู้จัดการ ผู้จัดการ หรือผู้แทนของนิติบุคคลต้องไม่มีลักษณะต้องห้ามดังกล่าว หรือไม่เคยเป็นหุ้นส่วนผู้จัดการ ผู้จัดการ หรือผู้แทนของนิติบุคคลต้องไม่มีลักษณะต้องห้ามดังกล่าว

ในทางปฏิบัติตามที่ผู้เขียนได้เป็นผู้ดำเนินการขอรับใบอนุญาตจำหน่ายสุราประเภทที่ 3 โดยขอรับในนามนิติบุคคล ในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล เมื่อเจ้าพนักงานสรรพสามิตหรือเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง ได้พิจารณาเอกสารตามข้อ 2-4 แล้วเจ้าพนักงาน

สรรพสามิตหรือเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง จะให้ผู้ประกอบการหรือผู้รับมอบอำนาจจากนิติบุคคลหรือรับใบอนุญาตประมาณ 15 นาที และชำระค่าธรรมเนียม 1,650 (หนึ่งพันหกร้อยห้าสิบบาทถ้วน) โดยใบอนุญาตจำหน่ายสุราประเภท 3 มีอายุใบอนุญาต 1 รอบปีปฏิทิน ซึ่งจะเห็นได้ว่าในทางปฏิบัติการพิจารณาออกใบอนุญาตขายสุราของเจ้าพนักงานสรรพสามิตหรือเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง มิได้พิจารณาถึงว่า สถานที่ขายสุราตั้งอยู่ในบริเวณสถานศึกษาหรือศาสนสถาน รวมทั้งบริเวณต่อเนื่องติดกับสถานศึกษาหรือศาสนสถาน หรือไม่ จึงทำให้กระบวนการในขั้นของการออกใบอนุญาตค่อนข้างที่จะทำได้ง่าย และก่อให้เกิดปัญหาต่อนักเรียน นักศึกษา เพราะนักเรียน นักศึกษาสามารถหาซื้อสุราได้ง่ายนั่นเอง

จากบทบัญญัติของพระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. 2493 ดังกล่าวข้างต้น มีบทกำหนดโทษ ดังนี้ คือ

มาตรา 40 ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา 17 ถ้าสุรานั้นเป็นสุราที่นำเข้ามาในราชอาณาจักร มีความผิดต้องระวางโทษปรับไม่เกินสองพันบาท ถ้าสุรานั้นเป็นที่ทำขึ้นในราชอาณาจักร มีความผิดต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าร้อยบาท

มาตรา 40 ทวิ ผู้ที่ได้รับใบอนุญาตขายสุราทำการขายสุราไม่ตรงตามประเภทใบอนุญาตที่เจ้าพนักงานออกให้ตามมาตรา 19 หรือผู้ได้รับใบอนุญาตขายสุรา ซื้อสุรา จากผู้ไม่มีสิทธิขายได้โดยชอบด้วยกฎหมาย มีความผิด ต้องระวางโทษปรับไม่เกินสองร้อยบาท

ทั้งนี้ สำหรับมาตรการทางกฎหมายในการควบคุมใบอนุญาตจำหน่ายสุรา มีหน่วยงานที่รับผิดชอบ คือ กระทรวงการคลัง

3.3.1.8 หลักเกณฑ์ทางกฎหมาย ระเบียบ คำสั่ง และกฎข้อบังคับที่เกี่ยวข้องกับการจัดระเบียบสังคมบริเวณรอบสถานศึกษาในการจำกัดสถานที่จำหน่าย มีหลักเกณฑ์ทางกฎหมาย ดังนี้ คือ

1) กฎกระทรวง ว่าด้วยข้อกำหนดเกี่ยวกับการออกใบอนุญาตขายสุราและการขายสุรา สำหรับผู้ได้รับใบอนุญาตขายสุราประเภทที่ 3 ถึงประเภทที่ 7 พ.ศ. 2548 ลงวันที่ 16 พฤศจิกายน 2548 มีหลักเกณฑ์ ดังนี้

ข้อ 3 ข้อกำหนดเกี่ยวกับการจำหน่ายสุราตามใบอนุญาตขายสุรา สำหรับผู้ได้รับใบอนุญาตขายสุราประเภทที่ 3 ถึงประเภทที่ 7 มีดังต่อไปนี้

(2) ต้องไม่ขายสุราในบริเวณสถานศึกษาหรือศาสนสถาน รวมทั้งบริเวณต่อเนื่องติดกับสถานศึกษาหรือศาสนสถาน

(3) ต้องไม่ขายสุราในบริเวณสถานีบริการน้ำมันเชื้อเพลิง รวมทั้งบริเวณต่อเนื่องติดกับสถานีบริการน้ำมันเชื้อเพลิง

(4) ต้องไม่ขายสุราในบริเวณสถานที่ที่เคยถูกสั่งเพิกถอนใบอนุญาตขายสุรา เว้นแต่เวลาได้ล่วงพ้นมาแล้วไม่น้อยกว่าห้าปี

2) พระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 มีหลักเกณฑ์ ดังนี้
มาตรา 27 ห้ามขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในสถานที่หรือบริเวณดังต่อไปนี้

(4) หอพักตามกฎหมายว่าด้วยหอพัก

(5) สถานศึกษาตามกฎหมายว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติ

ทั้งนี้ ตามกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับมาตรการทางกฎหมายในการจำกัดสถานที่จำหน่าย มีบทกำหนดโทษ ดังนี้ คือ

(1) ตามกฎกระทรวง ว่าด้วยข้อกำหนดเกี่ยวกับการออกใบอนุญาตขายสุรา และการขายสุรา สำหรับผู้ได้รับใบอนุญาตขายสุราประเภทที่ 3 ถึงประเภทที่ 4 ในข้อ 4 หากมีการขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในบริเวณสถานศึกษาหรือศาสนสถาน หรือสถานบริการน้ำมันเชื้อเพลิง รวมทั้งบริเวณต่อเนื่องติดกับสถานที่ข้างต้น ซึ่งกรณีดังกล่าวเป็นการขายสุราโดยไม่ได้รับอนุญาตจากพนักงานเจ้าหน้าที่ มีความผิดตามมาตรา 40 คือผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา 17 ถ้าสุรานั้นเป็นสุราที่นำเข้ามาในราชอาณาจักรมีความผิดต้องระวางโทษปรับไม่เกินสองพันบาท ถ้าสุรานั้นเป็นสุราที่ทำขึ้นในราชอาณาจักร มีความผิดต้องระวางโทษ ปรับไม่เกินห้าร้อยบาท

(2) ตามพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 มีบทกำหนดโทษ ดังนี้ คือ มาตรา 39 ผู้ใดขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์โดยฝ่าฝืนมาตรา 27 ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ทั้งนี้ สำหรับมาตรการทางกฎหมายในการจำกัดสถานที่จำหน่ายมีหน่วยงานที่รับผิดชอบ คือ กระทรวงการพัฒนากำลังคนและความมั่นคงของมนุษย์ กระทรวงมหาดไทย กระทรวงศึกษาธิการ และ กระทรวงสาธารณสุข

3.3.1.9 หลักเกณฑ์ทางกฎหมาย ระเบียบ คำสั่ง และกฎข้อบังคับที่เกี่ยวข้องกับการจัดระเบียบสังคมบริเวณรอบสถานศึกษาในการจำกัดสถานที่บริโภคสุรา มีหลักเกณฑ์ทางกฎหมายตามพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 ดังนี้

มาตรา 31 ห้ามมิให้ผู้ใดบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในสถานที่หรือบริเวณดังต่อไปนี้

(4) สถานศึกษาตามกฎหมายว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติ ยกเว้นบริเวณที่จัดไว้เป็นที่พักผ่อนบุคลหรือสโมสร หรือการจัดเลี้ยงตามประเพณี หรือสถานศึกษาที่สอนการผสมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์และได้รับอนุญาตตามกฎหมายว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติ

ทั้งนี้ ตามกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับมาตรการทางกฎหมายในการจำกัดสถานที่ดื่มสุรา มีบทกำหนดโทษ ดังนี้ คือมาตรา 42 ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา 31 ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

สำหรับมาตรการทางกฎหมายในการจำกัดสถานที่ดื่มสุรา มีหน่วยงานที่รับผิดชอบ คือ กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ กระทรวงมหาดไทย กระทรวงศึกษาธิการ และ กระทรวงสาธารณสุข

3.3.2 มาตรการทางกฎหมายในการจัดระเบียบสังคมบริเวณรอบสถานศึกษาตามกฎหมายว่าด้วยสุราในต่างประเทศ³

ในต่างประเทศพบว่ามีการใช้มาตรการในการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์มีหลายรูปแบบ เช่น

- 1) การกำหนดจำนวนสถานที่และพื้นที่จำหน่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์
- 2) การกำหนดเวลาและวันในการจำหน่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์
- 3) การกำหนดพื้นที่การวางเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในร้านค้า
- 4) การฝึกอบรมผู้จัดการและพนักงานขายเพื่อให้สามารถให้บริการหรือคำแนะนำการ

ดื่มอย่างปลอดภัยแก่ลูกค้า

แต่ทั้งนี้ สำหรับมาตรการที่จัดว่าเข้มงวดที่สุด คือ การห้ามผลิตและบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์โดยสิ้นเชิงดังที่ปรากฏในประเทศที่นับถือศาสนาอิสลามเป็นหลัก เช่น ประเทศบังกลาเทศ หมู่เกาะมัลดีฟ และประเทศซาอุดีอาระเบีย

บางประเทศ เช่น ประเทศสหรัฐอเมริกา ประเทศนิวซีแลนด์ และประเทศอินเดียให้อำนาจการตัดสินใจเกี่ยวกับการควบคุมปัญหาเครื่องดื่มแอลกอฮอล์แก่หน่วยงานท้องถิ่น

ส่วนประเทศปากีสถานอนุญาตให้ประชาชนที่ไม่ได้นับถือศาสนาอิสลามเท่านั้น ที่สามารถบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ได้ โดยประชากรส่วนใหญ่ถึงร้อยละ 97 ซึ่งนับถือศาสนาอิสลามถูกห้าม

มาตรการที่ปฏิบัติกันในประเทศส่วนมากเป็นมาตรการควบคุมที่ไม่ได้เข้มงวดจนเกินไป โดยอาจมีการควบคุมเป็นบางพื้นที่ เช่น ในสถานที่ทำงาน (เช่น ประเทศเบลารุส ประเทศเบลเยียม ประเทศเคซอชิสถาน และประเทศเนเธอร์แลนด์ เป็นต้น) หรือรวมทั้งบริเวณรอบๆ ที่ทำงานด้วย (เช่น ในประเทศเม็กซิโก)

³ สำนักกรมวิชาการ 2 สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา ปฏิบัติหน้าที่สำนักงานเลขาธิการสภานิติบัญญัติแห่งชาติ. เล่มเดิม. หน้า 27-35.

ประเทศอิตาลีมีกฎหมายห้ามจำหน่ายเครื่องดื่มที่มีส่วนผสมของแอลกอฮอล์เกินร้อยละ 20 ในที่มีกิจกรรมสาธารณะต่างๆ เช่น การแข่งกีฬา สวนสนุก หรือการแสดงดนตรีในที่แจ้ง เป็นต้น

ประเทศเอกวาดอร์ห้ามการจำหน่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในสถานบริการสุขภาพและสถานศึกษาทุกแห่ง

ในขณะที่ประเทศอียิปต์อนุญาตให้มีการจำหน่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์เฉพาะในโรงแรมหรือสถานท่องเที่ยวต่างๆ เท่านั้น

3.3.2.1 การกำหนดอายุขั้นต่ำในการซื้อหรือดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์

มาตรการที่ปฏิบัติกันอยู่ทั่วไปคือ การกำหนดอายุขั้นต่ำในการซื้อหรือดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ผลการศึกษาในประเทศในทวีปอเมริกาเหนือแสดงให้เห็นว่า มาตรการนี้มีผลในการลดการตายของเยาวชนจากยานพาหนะอันเนื่องมาจากเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ แม้ในพื้นที่ที่ไม่ได้มีการบังคับใช้กฎหมายนี้อย่างเคร่งครัดนักก็ตาม

มีประเทศอย่างน้อย 76 ประเทศ ที่มีกฎหมายกำหนดอายุในการซื้อหรือดื่มเครื่องดื่มที่ผสมแอลกอฮอล์ โดยส่วนใหญ่กำหนดไว้ที่อายุ 18 ปี และมี 8 ประเทศกำหนดอายุที่ 21 ปี ได้แก่ ประเทศเบลารุส ประเทศชิลี ประเทศฮอนดูรัส ประเทศซามัว หมู่เกาะโซโลมอน ประเทศยูเครน และประเทศสหรัฐอเมริกา ในขณะที่ 12 ประเทศ ได้แก่ ประเทศเบลเยียม ประเทศโคลัมเบีย ประเทศภูฏาน ประเทศฝรั่งเศส ประเทศแกมเบีย ประเทศลักเซมเบิร์ก ประเทศมอลตา ประเทศโมร็อกโก ประเทศสเปน สาธารณรัฐมาเซโดเนีย ประเทศตรินิแดดและโตบาโก และสาธารณรัฐแทนซาเนีย กำหนดอายุขั้นต่ำเพียง 16 ปี

ประเทศเยอรมัน และ ประเทศสวีเดนมีกฎหมายอนุญาตให้เด็กอายุ 16 ปีขึ้นไป สามารถซื้อเครื่องดื่มจากการหมักได้ แต่หากจะดื่มเครื่องดื่มประเภทเครื่องดื่มแอลกอฮอล์กลับต้องมีอายุตั้งแต่ 18 ปีขึ้นไป

ทั้งนี้ จากที่กล่าวมาทั้งหมดในข้างต้นพิจารณาได้จากตารางที่ 3.4 ดังนี้

ตารางที่ 3.4 ประเทศที่มีกฎหมายกำหนดอายุขั้นต่ำในการซื้อหรือดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์

ประเทศ	อายุ	ข้อกำหนดในกฎหมาย
อาร์เจนตินา	18	ห้ามดื่ม
ออสเตรเลีย	18	ห้ามซื้อและขาย

ตารางที่ 3.4 (ต่อ)

ประเทศ	อายุ	ข้อกำหนดในกฎหมาย
ออสเตรเลีย	18	สำหรับดื่มสุราทุกชนิดในสถานที่สาธารณะ ; 8 รัฐกำหนดอายุสำหรับดื่มไวน์ และเบียร์ในที่สาธารณะที่อายุ 16, 1 รัฐกำหนดอายุ 15
เบลารุส	21	ห้ามซื้อ
เบลเยียม	16	ห้ามซื้อ
ภูฏาน	16	ห้ามซื้อ
บราซิล	18	ห้ามดื่ม
บัลแกเรีย	18	ห้ามซื้อ
แคนาดา	18	ยกเว้น ; อายุ 18 ในควิเบค แมนิโตบา และอัลเบอร์ตา
ชิลี	21	ห้ามดื่ม
โคลัมเบีย	16	ห้ามดื่ม
เกาะคุก	18	ห้ามซื้อ หรือสิ่งที่เกี่ยวข้อง
โครเอเชีย	18	ห้ามซื้อ
สาธารณชนเชก	18	ห้ามซื้อ
เดนมาร์ก	18	ห้ามซื้อสุราในภัตตาคารหรือบาร์
อียิปต์	21	ห้ามดื่ม
เอสโตเนีย	18	ห้ามซื้อ
ฟีจี	18	ห้ามมีไว้ในครอบครองหรือดื่มในที่สาธารณะหรือต้องมีใบอนุญาต
ฟินแลนด์	18	ห้ามซื้อ
ฝรั่งเศส	16	ห้ามซื้อ
แกมเบีย	16	ห้ามขาย
กรีซ	18	ห้ามซื้อ ในที่สาธารณะ เช่น บาร์และคิสโก้
ฮอนดูรัส	21	ห้ามดื่ม
ไอซ์แลนด์	20	ห้ามซื้อ
อินเดีย	18	ห้ามขาย

ตารางที่ 3.4 (ต่อ)

ประเทศ	อายุ	ข้อกำหนดในกฎหมาย
อิสราเอล	18	ห้ามขาย
อิตาลี	18	ห้ามขาย
ญี่ปุ่น	20	ห้ามการดื่มหรือให้บริการเกี่ยวกับสุราในที่สาธารณะ
เคนยา	18	ห้ามขาย
คาจิกิซสถาน	18	ห้ามซื้อ
แลตเวีย	18	ห้ามซื้อ
ลิทัวเนีย	18	ห้ามซื้อ
ลักเซมเบิร์ก	16	ห้ามซื้อ
มอลตา	16	ห้ามซื้อ
เม็กซิโก	18	ห้ามขาย
โมร็อกโก	16	ห้ามขาย
โมซัมบิก	18	ห้ามซื้อ
เนเธอร์แลนด์	18	ห้ามอายุต่ำกว่า 16 ซื้อเบียร์/ไวน์
นิวซีแลนด์	20	ห้ามซื้อ ขายหรือจำหน่าย ยกเว้นที่บางแห่งภายใต้ความรับผิดชอบของญาติ
นอร์เวย์	20	ห้ามอายุต่ำกว่า 18 ซื้อเบียร์/ไวน์
ปานามา	18	ห้ามบริโภค
เปรู	18	ห้ามบริโภค
โปแลนด์	18	ห้ามซื้อ
โรมาเนีย	18	ห้ามซื้อ
รัสเซีย	18	ห้ามซื้อ
ซามัว	21	ห้ามครอบครองเพื่อการบริโภคในที่สาธารณะและบริเวณที่ได้รับอนุญาต
เซเชล	18	ห้ามซื้อ
สโลวาเกีย	18	ห้ามซื้อ

ตารางที่ 3.4 (ต่อ)

ประเทศ	อายุ	ข้อกำหนดในกฎหมาย
สโลเวเนีย	18	ห้ามบริโภคที่ภัตตาคารและบาร์ แต่ไม่มีข้อห้ามการซื้อในร้านจำหน่าย
หมู่เกาะโซโลมอน	21	ห้ามขาย
แอฟริกาใต้	18	ห้ามขาย
สเปน	16	บางรัฐกำหนดไว้ที่อายุ 18
ศรีลังกา	18	ห้ามบริโภค
สวีเดน	20	ห้ามซื้อในร้านเหล้าของรัฐ, ห้ามอายุต่ำกว่า 18 ซื้อในภัตตาคารและห้ามซื้อเบียร์ที่มีความเข้มข้นของแอลกอฮอล์ในระดับกลางในร้านขายของชำ
สวิตเซอร์แลนด์	18	ห้ามซื้อและขาย
สาธารณรัฐมาซิโดเนีย	16	ห้ามซื้อ
ตองกา	18	ห้ามครอบครองและบริโภคในสถานที่ที่กำหนดและในที่สาธารณะ
ตริเนแดดและทوباโก	16	ห้ามบริโภค
ตุรกี	18	ห้ามซื้อ
เตอร์กเมนิสถาน	18	ห้ามซื้อ
ยูเครน	21	ห้ามซื้อ
สหราชอาณาจักรอังกฤษ	18	ห้ามซื้อ แต่บริโภคเครื่องดื่มบางชนิดได้ในบาร์/ภัตตาคารถ้าอายุเกิน 16
สาธารณรัฐแทนซาเนีย	16	ห้ามอยู่ในบริเวณที่ให้บริการเครื่องดื่มแอลกอฮอล์
สหรัฐอเมริกา	18-21	ห้ามการขายการซื้อ การครอบครองและการบริโภคขึ้นกับแต่ละรัฐ
อูรุกวัย	18	ห้ามขาย
ไทย	18	ห้ามซื้อและขาย*

* ที่มา: พระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546

3.3.2.2 ระบบการให้ใบอนุญาตผลิตและใบอนุญาตจำหน่ายเครื่องดื่มน้ำแอลกอฮอล์

การบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์และปัญหาอันเนื่องมาจากเครื่องดื่มเพิ่มมากขึ้น ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าจำนวนสถานที่จำหน่ายตลอดจนชั่วโมงการจำหน่ายเพิ่มขึ้นจากการเปิดเสรี (Minghao และคณะ เอกสารไม่เผยแพร่)

ประเทศบางประเทศ เช่น ประเทศสหรัฐอเมริกามอบอำนาจให้หน่วยงานในระดับท้องถิ่นหรือระดับภาคในการตัดสินใจเลือกกระหว่างระบบผูกขาดหรือการให้สัมปทานในการผลิตและจำหน่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์

ในขณะที่ประเทศรัสเซียได้ยกเลิกการผูกขาดชั่วคราวและนำกลับมาใช้ในภายหลัง

บางประเทศมีการผูกขาดการผลิตเครื่องดื่มบางประเภทและให้สัมปทานการผลิตเครื่องดื่มบางประเภท ซึ่งส่วนใหญ่มักให้สัมปทานการผลิตเบียร์ แต่ผูกขาดการผลิตสุราทุกประเภทอื่นๆ

ในยุโรปการผลิตและผูกขาดโดยรัฐตกเป็นเป้าในการปฏิรูปกลไกการตลาดและถูกยุบเลิกไปในหลายประเทศ เช่น ประเทศนอร์เวย์ ประเทศฟินแลนด์ และประเทศสวีเดน อย่างไรก็ดี ระบบผูกขาดการจัดจำหน่ายโดยรัฐ เกิดแรงต่อต้านให้มีการแปรรูปมากกว่าระบบอื่น รูปแบบที่พบมาก ในการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ คือ มาตรการการให้สัมปทานหรือใบอนุญาตทั้งในกระบวนการผลิตและหรือการจำหน่าย ซึ่งเป็นมาตรการที่ปฏิบัติกันอยู่ในมากกว่า 40 ประเทศ นอกจากนี้ยังมีมาตรการเสริม โดยการจำกัดวันและเวลาในการจำหน่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ร่วมด้วย ซึ่งหากมีการเข้มงวดในการบังคับใช้มาตรการต่างๆ เหล่านี้จะก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในแบบแผนการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์โดยบางประเทศมีการเข้มงวดในการบังคับใช้กฎหมายหรือข้อบังคับเหล่านี้อย่างจริงจัง ซึ่งในพื้นที่ที่ขาดอำนาจในการควบคุมหรือปราศจากความเห็นชอบของผู้มีอำนาจจากส่วนกลางและคนในสังคมพบว่ากฎหมายควบคุมปริมาณเครื่องดื่มแอลกอฮอล์มักจะได้ผลน้อย โดยพิจารณาได้จากตารางที่ 3.5 ดังนี้

ตารางที่ 3.5 ตัวอย่างประเทศที่มีระบบให้ใบอนุญาตผลิตและจำหน่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์

ประเทศ	ระบบการให้ใบอนุญาต
ออสเตรเลีย	ต้องมีใบอนุญาตการขาย
ออสเตรีย	ต้องมีใบอนุญาตการผลิต/ขายและการค้าอื่นๆ
เบลารุส	รัฐผูกขาดการผลิตและต้องมีใบอนุญาตการกระจายสินค้า

ตารางที่ 3.5 (ต่อ)

ประเทศ	ระบบการให้ใบอนุญาต
แคนาดา	รัฐผูกขาดการขายเพื่อการบริโภคนอกสถานที่ และต้องมีใบอนุญาตของรัฐในการขายในสถานที่ที่กำหนด และการขายเบียร์เพื่อการบริโภคนอกสถานที่
เกาะคุก	ต้องมีใบอนุญาตในการขาย
สาธารณรัฐเชก	ต้องมีใบอนุญาตการผลิต/กระจาย
เดนมาร์ก	ต้องมีใบอนุญาตการผลิตและกระจายเครื่องดื่มทั้ง 3 ประเภท
เอสโตเนีย	ต้องมีใบอนุญาตการผลิตและการจำหน่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ห้ามการขายเครื่องดื่มในบริเวณใกล้เคียงกับสถานบริการทางการแพทย์ และเกี่ยวกับสถาบันเด็ก
ฟีจี	ต้องมีใบอนุญาตการขาย
ฟินแลนด์	ต้องมีใบอนุญาตการขายส่งเครื่องดื่มแอลกอฮอล์และใบอนุญาตการดื่มในสถานที่ที่กำหนด และใบอนุญาตการขายเพื่อการเบียร์และสุราหมักที่มีแอลกอฮอล์ร้อยละต่ำกว่า 4.7 โดยปริมาตรเพื่อการบริโภคนอกสถานที่
แกมเบีย	ต้องมีใบอนุญาตในการขายปลีก
อินเดีย	ต้องมีใบอนุญาตถ้าสุรายเป็นสิ่งถูกกฎหมาย
ไอร์แลนด์	ต้องมีใบอนุญาตการผลิตและการกระจายสินค้าเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ยกเว้นเบียร์และไวน์ที่ผลิตในครัวเรือน
อิตาลี	ต้องมีใบอนุญาตการผลิตและกระจายสินค้าประเภทเบียร์ ไวน์ และสุรากลั่น
ญี่ปุ่น	ต้องมีใบอนุญาตการผลิต ใบอนุญาตการขายเพื่อการบริโภคนอกสถานที่ แต่ไม่ต้องมีใบอนุญาตจำหน่ายในสถานที่ที่กำหนด
คาซัคสถาน	ต้องมีใบอนุญาตการขายปลีก
เคนยา	ต้องมีใบอนุญาตให้กับบาร์ในเมืองใหญ่เพื่อหมักและจำหน่ายสุราพื้นเมือง
ลิทัวเนีย	ต้องมีใบอนุญาตในการผลิตเบียร์ กระจายเครื่องดื่ม

ตารางที่ 3.5 (ต่อ)

ประเทศ	ระบบการให้ใบอนุญาต
มาลาวี	ต้องมีใบอนุญาตในการขาย
มอลตา	ต้องมีใบอนุญาตในการการผลิตและกระจายเครื่องดื่มทั้ง 3 ประเภท ยกเว้นไวน์เพื่อผลิตในครัวเรือน
เม็กซิโก	ต้องมีใบอนุญาตในการขาย
เนปาล	ต้องมีใบอนุญาตในการการผลิต จำหน่าย นำเข้าและส่งออกสุรากลั่น ยกเว้นการเพื่อผลิตจำนวนน้อยเพื่อการใช้ในครัวเรือน
เนเธอร์แลนด์	ต้องมีใบอนุญาตการขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในสถานที่ที่กำหนด และใบอนุญาตการขายสุรากลั่นเพื่อการบริโภคนอกสถานที่
นิวซีแลนด์	ต้องมีใบอนุญาตการขายในสถานที่หรือนอกสถานที่ที่กำหนด และใบอนุญาตขายประเภท 24 ชั่วโมง
นอร์เวย์	ต้องมีใบอนุญาตการขายปลีกออกโดยระดับจังหวัด
ปากีสถาน	ต้องมีใบอนุญาตการดื่มสำหรับคนนอกศาสนามุสลิม
ปาปัวนิวกินี	ต้องมีใบอนุญาตการดื่มสำหรับคนนอกศาสนามุสลิม
โปแลนด์	ต้องมีใบอนุญาตการผลิตสุรากลั่นและการกระจายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ทั้ง 3 ประเภท
โปรตุเกส	ต้องมีใบอนุญาตการผลิตและการกระจายเบียร์ ไวน์ และสุรากลั่น
สาธารณรัฐมัลดีวา	ต้องมีใบอนุญาตการขาย
รัสเซีย	ระบบให้ใบอนุญาตการผลิตและจัดจำหน่ายควบคู่ไปกับการผูกขาด โดยรัฐที่มีมาแต่เดิม
ซามัว	การขายและช่วงเวลาขายควบคุมโดยใบอนุญาตออกโดยระดับชุมชน
สโลวาเกีย	ต้องมีใบอนุญาตการกระจายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ทั้ง 3 ประเภท
หมู่เกาะโซโลมอน	ใบอนุญาตในการผลิตและการการขายออกโดยระดับจังหวัด
แอฟริกาใต้	ต้องมีใบอนุญาตการขายภายในและภายนอกสถานที่ที่กำหนด
สเปน	ต้องมีใบอนุญาตการผลิตและการกระจายเบียร์ ไวน์ และสุรากลั่น

ตารางที่ 3.5 (ต่อ)

ประเทศ	ระบบการให้ใบอนุญาต
สวีเดน	ต้องมีใบอนุญาตการหรือจำหน่ายและการขายภายในสถานที่ที่กำหนดเพื่อการบริโภคและใบอนุญาตการขายเบียร์ที่มีความเข้มข้นระดับกลางถึงต่ำในร้านชาหรือที่อื่น ๆ เพื่อการบริโภคนอกสถานที่
สวิตเซอร์แลนด์	ผู้ผูกขาดสุรากลั่นออกใบอนุญาตต่อให้ผู้ผลิตอื่น
ตองกา	ชั่วโมงการขายกำหนดโดยใบอนุญาต
ตุรกี	ต้องมีใบอนุญาตการผลิตและการกระจายเบียร์และไวน์
เตอร์กเมนิสถาน	ต้องมีใบอนุญาตการกระจาย
ยูเครน	ต้องมีใบอนุญาตผลิตเบียร์และไวน์ และกระจายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ทั้ง 3 ประเภท
สหราชอาณาจักร อังกฤษ	ต้องมีใบอนุญาตการผลิตและการกระจายเบียร์ ไวน์ และสุรากลั่น
สาธารณรัฐแทนซาเนีย	ต้องมีใบอนุญาตการขายสุราหมักพื้นเมือง
สหรัฐอเมริกา	ระบบใบอนุญาตการหรือผูกขาดขึ้นกับแต่ละรัฐ โดย 32 รัฐมีการออกใบอนุญาตขณะที่รัฐที่ผูกขาดการขายส่งจะออกใบอนุญาตขายปลีกร่วมด้วย
อูรุกวัย	ระบบผูกขาดสุรากลั่นของรัฐออกใบอนุญาตต่อให้ผู้ผลิตอื่น
ซิมบับเว	ต้องมีใบอนุญาตการขายปลีก
ไทย	ต้องมีใบอนุญาตการขายปลีก

3.4 หลักเกณฑ์ทางกฎหมาย ระเบียบ คำสั่ง และกฎข้อบังคับที่เกี่ยวข้องกับการจัดระเบียบสังคม บริเวณรายรอบสถานศึกษาตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด

จากหลักเกณฑ์ทางกฎหมาย ระเบียบ คำสั่ง และกฎข้อบังคับที่เกี่ยวข้องกับการจัดระเบียบสังคมรายรอบสถานศึกษาตามกฎหมายว่าด้วยหอพัก สถานบริการ และสุรา ดังกล่าวข้างต้น ในวิทยานิพนธ์ฉบับยังมีมาตรการทางกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันและปราบปราม ยาเสพติด ซึ่งเป็นกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการจัดระเบียบสังคมบริเวณรายรอบสถานศึกษา โดยเฉพาะเจ้าหน้าที่ที่ใช้กฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดเป็นเครื่องมือในการปฏิบัติงานป้องกัน

และปราบปรามยาเสพติด ซึ่งวิทยานิพนธ์ฉบับนี้จะนำเสนอเฉพาะการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดในสถานบริการทั้งสถานบริการที่มีการขออนุญาตตามกฎหมายและสถานบริการที่ไม่ได้รับอนุญาตหรือไม่มีการขออนุญาตหรือสถานบริการเถื่อนซึ่งมีอยู่ทั่วไปรายรอบสถานศึกษา ซึ่งเป็นแหล่งที่นักเรียน นิสิต นักศึกษาเสี่ยงต่อการที่จะเข้าไปยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติดได้ง่าย ซึ่งหลักเกณฑ์ทางกฎหมาย ระเบียบ คำสั่ง และกฎข้อบังคับที่เกี่ยวข้องกับการจัดระเบียบสังคมบริเวณรายรอบสถานศึกษาตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด มีดังต่อไปนี้

3.4.1 หลักเกณฑ์ทางกฎหมาย ระเบียบ คำสั่ง และกฎข้อบังคับที่เกี่ยวข้องกับการจัดระเบียบสังคมรายรอบสถานศึกษาตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามยาเสพติด พ.ศ. 2519 (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2543

มาตรการทางกฎหมายในการจัดระเบียบสังคมบริเวณรายรอบสถานศึกษาว่าด้วยกฎหมายป้องกันและปราบปรามยาเสพติดในที่นี้จะศึกษาแนวทางตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามยาเสพติด พ.ศ. 2519 (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2543 โดยในมาตรา 13 ทวิ ให้นายกรัฐมนตรีโดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรี มีอำนาจออกประกาศกำหนดมาตรการป้องกันและปราบปรามการกระทำความผิดเกี่ยวกับ ยาเสพติดในสถานประกอบการและประกาศกำหนดให้สถานที่ซึ่งใช้ในการประกอบธุรกิจใดๆ เป็นสถานประกอบการที่อยู่ภายใต้บังคับของมาตรการดังกล่าว ทั้งนี้ โดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา ซึ่งในขณะนี้มีกำหนดประเภทสถานประกอบการ คือ

- 1) สถานบริการน้ำมันเชื้อเพลิง (ปั้มน้ำมัน) ซึ่งรวมถึงสถานที่ที่ใช้ในการประกอบธุรกิจต่างๆ ซึ่งอยู่ในความควบคุม ดูแล หรืออาศัยสิทธิของเจ้าของ หรือผู้ดำเนินกิจการ
- 2) สถานบริการที่บรรจุก๊าซให้แก่อานพาหนะ (ปั้มน้ำมัน)
- 3) สถานบริการ ได้แก่ สถานเดินร่ำ ร้าง รองเง็งประเภทที่มีและประเภทที่ไม่มีหญิงพาดเนอร์บริการ

(1) สถานที่ที่มีอาหาร สุรา น้ำชา หรือ เครื่องดื่มอย่างอื่นจำหน่าย และ บริการโดยมีหญิงบำเรอสำหรับปรนนิบัติลูกค้า หรือโดยมีที่สำหรับพักผ่อน หลับนอน หรือบริการนวดให้แก่ลูกค้า

(2) สถานอาบน้ำ นวดหรืออบตัว ซึ่งมีผู้บริการให้แก่ลูกค้า

(3) สถานที่ที่มีอาหาร สุรา น้ำชาหรือเครื่องดื่มอย่างอื่นจำหน่าย โดยจัดให้มีการแสดงดนตรี หรือการแสดงอื่นใดเพื่อการบันเทิง

4) ที่พักอาศัยในเชิงพาณิชย์ที่ให้ผู้อื่นเช่า อันได้แก่ หอพัก อาคารชุด เกสเฮ้าส์

5) สถานที่ที่ได้จัดไว้ให้มีการเล่นบิลเลียด สนุกเกอร์ ซึ่งเก็บค่าบริการจากผู้เล่น

6) โรงงาน เช่น โรงเลื่อย เรือประมง อุ้ช่อมบำรุงรถ โรงสี เป็นต้น

และในมาตรา 13 ตรี ในกรณีที่เจ้าพนักงานตรวจพบว่ามีการกระทำความผิดเกี่ยวกับ ยาเสพติดในสถานประกอบการตาม มาตรา 13 ทวิ หากเจ้าของหรือผู้ดำเนินกิจการสถานประกอบการดังกล่าว ไม่สามารถชี้แจงหรือพิสูจน์ให้คณะกรรมการเชื่อได้ว่าตนได้ใช้ ความระมัดระวังตามสมควรแก่กรณีแล้ว ให้คณะกรรมการมีอำนาจสั่งปิดสถานประกอบการ แห่งนั้น ชั่วคราว หรือสั่งพักใช้ใบอนุญาตประกอบการสำหรับการประกอบธุรกิจนั้น แล้วแต่กรณี แต่ทั้งนี้ ต้องไม่เกินครั้งละสิบห้าวันนับแต่วันที่เจ้าของหรือผู้ดำเนินกิจการสถานประกอบการนั้น ทราบ คำสั่ง

ในกรณีที่สถานประกอบการซึ่งถูกสั่งปิดชั่วคราว หรือถูกสั่งพักใช้ใบอนุญาต ประกอบการตามวรรคหนึ่งเป็นสถานประกอบการซึ่งอยู่ภายใต้การควบคุมการประกอบธุรกิจ ตาม กฎหมายอื่น ให้เลขาธิการแจ้งให้หน่วยงานซึ่งควบคุมการประกอบธุรกิจนั้นทราบ และให้ หน่วยงานดังกล่าวถือปฏิบัติตามนั้น

การสั่งปิดชั่วคราวหรือการสั่งพักใช้ใบอนุญาตประกอบการ และการแจ้งให้เจ้าของ หรือผู้ดำเนินกิจการสถานประกอบการทราบตามวรรคหนึ่ง และการแจ้งให้หน่วยงานทราบตาม วรรคสอง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด ที่กำหนด มาตรการทางกฎหมายโดยกำหนดให้เจ้าของหรือผู้ดำเนินกิจการสถานประกอบการต้องดำเนินการ ป้องกันมิให้มีการค้าหรือมั่วสุมเสพยาเสพติดในหรือบริเวณสถานประกอบการของตน ถ้ามีการ กระทำความผิดเกิดขึ้นและเจ้าของหรือผู้ดำเนินกิจการ พิสูจน์ไม่ได้ว่าตนได้ใช้ความระมัดระวังตาม สมควรแล้ว คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดมีอำนาจสั่งปิดชั่วคราวหรือพักใช้ ใบอนุญาตประกอบการได้

ทั้งนี้ ตามมาตรการทางกฎหมายดังกล่าวได้บทกำหนดโทษ ในมาตรา 15 ทวิ กล่าวคือ เจ้าของหรือผู้ดำเนินกิจการสถานประกอบการผู้ใดฝ่าฝืน หรือไม่ปฏิบัติตามประกาศตาม มาตรา 13 ทวิ ต้องระวางโทษปรับตั้งแต่หนึ่งหมื่นบาทถึงห้าหมื่นบาท

จะเห็นได้ว่าจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของยาเสพติดตามที่มีความรุนแรงเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ ทั้งการค้าและเสพยาเสพติดในสถานที่ซึ่งใช้ในการประกอบธุรกิจหรือสถานประกอบการซึ่ง ขณะนี้ได้แพร่ระบาดเข้ามายังสถานศึกษา โดยเฉพาะสถานศึกษาในระดับมัธยมศึกษาและ สถานศึกษาในระดับอุดมศึกษา โดยปัญหาการแพร่ระบาดของยาเสพติดส่วนหนึ่งมาจากการที่ นักเรียน นักศึกษา เข้าไปในสถานบริการ ดังนั้นรัฐจึงสร้าง “เครื่องมือ” นั่นก็คือ คำสั่งทางปกครอง ในการสั่งปิดชั่วคราวหรือการพักใช้ใบอนุญาต ซึ่งทำให้เจ้าของหรือผู้ดำเนินกิจการสถาน ประกอบการ รวมทั้งพนักงานในสถานประกอบการให้ความสำคัญในการตรวจตรา สอดส่อง ดูแล สถานประกอบการของตนไม่ให้มีการกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดเกิดขึ้นในหรือบริเวณสถาน

ประกอบการ และหากพบการกระทำความผิดก็จะแจ้งเบาะแสให้เจ้าหน้าที่รัฐทราบข้อมูล มิฉะนั้น การประกอบธุรกิจของตน จะได้รับความเดือนร้อนเสียหายเพราะไม่สามารถดำเนินกิจการต่อไปได้ มาตรการดังกล่าวส่งผลให้การป้องกันและปราบปรามยาเสพติดมีประสิทธิภาพมากขึ้น ซึ่งจะมีความแตกต่างจากเดิมที่ผ่านมาที่จะมุ่งแสวงหาผลกำไรให้ธุรกิจของตนเป็นหลัก จนขาดจิตสำนึกที่จะรับผิดชอบต่อสังคม โดยการปล่อยให้มีการกระทำผิดเกี่ยวกับยาเสพติดจนแพร่ระบาดเพิ่มมากขึ้น เพราะถือว่าไม่มีมาตรการใดๆ ที่จะเข้าดำเนินการลงโทษกับสถานประกอบการของตนได้

ลักษณะของมาตรการที่ใช้กับเจ้าของหรือผู้ดำเนินกิจการสถานประกอบการ ที่ปล่อยให้ปละละเลยให้มีการกระทำผิดเกี่ยวกับยาเสพติดเกิดขึ้นในหรือบริเวณสถานประกอบการของตน โดยการสั่งปิดชั่วคราวหรือการพักใช้ใบอนุญาตประกอบการเช่นนี้ แม้ในบางกรณีเจ้าของหรือผู้ดำเนินกิจการสถานประกอบการอาจจะไม่ได้มีส่วนรู้เห็นหรือมีส่วนเกี่ยวข้องในการกระทำผิดเกี่ยวกับยาเสพติดที่เกิดขึ้นแต่อย่างใดทั้งสิ้น แต่ต้องรับผลของคำสั่งดังกล่าวที่เกิดจากการกระทำผิดของบุคคลอื่น เพราะไม่สามารถชี้แจงหรือพิสูจน์ในความระมัดระวังของตนได้

นอกจากนี้สำหรับบทบาทหน้าที่ของเจ้าของหรือผู้ดำเนินกิจการสถานประกอบการตาม มาตรการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดในสถานประกอบการ มีดังนี้⁴

1) ควบคุม สอดส่อง ดูแล พนักงานของสถานประกอบการหรือบุคคลภายนอกไม่ให้กระทำการหรือมีส่วนร่วมกระทำผิดเกี่ยวกับยาเสพติดในหรือบริเวณสถานประกอบการ เช่น การทำบันทึกประจำวันการเข้า-ออก การบันทึกตรวจตราบริเวณ การทำประกาศหรือแนวทางการปฏิบัติตนไม่เกี่ยวข้องกับ ยาเสพติด การทำบันทึกตักเตือนความประพฤติเกี่ยวกับยาเสพติดของพนักงาน เป็นต้น

2) พิจารณาคัดเลือกบุคลากรที่ไม่มีพฤติกรรมในการกระทำผิดเกี่ยวกับยาเสพติด เข้าเป็นพนักงาน เช่น ผู้สมัครงานต้องผ่านการตรวจหาสารเสพติดในร่างกาย หรือมีใบรับรองแพทย์ว่าไม่ได้ติดยาเสพติดหรือไม่มีสารเสพติดในร่างกาย เป็นต้น

(1) จัดอบรมพนักงานของตนให้มีความเข้าใจในการป้องกันการใช้ยาเสพติดอย่าง สม่ำเสมอ เช่น เจริญวิทยากรจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดมา อบรมให้ความรู้กับพนักงาน หรือส่งพนักงานของตนเข้ารับการอบรมตามหลักสูตรที่เกี่ยวข้องกับ การป้องกันยาเสพติด เพื่อให้เป็นตัวแทนพนักงานและนำความรู้ที่ได้รับกลับมาอบรมพนักงานที่ เหลือของตน หรืออบรมร่วมกับการอบรมด้านการปฏิบัติงานประจำวัน เป็นต้น

⁴ บุญญวิจักขณ์ เหล่ากอทิ. (2544, มีนาคม-สิงหาคม). “มาตรการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดใน สถานประกอบการ.” สำนัก ป.ป.ส., ปีที่ 17, ฉบับที่ 1. หน้า 16-18.

(2) จัดทำบันทึกประวัติเกี่ยวกับชื่อ นามสกุล เลขประจำตัวบัตรประชาชน ที่อยู่ ภูมิลำเนาของพนักงานของตน ไว้ประจำสถานประกอบการ เช่น สำเนาบัตรประจำตัวประชาชนของพนักงานและบันทึกเพิ่มเติมเกี่ยวกับ สถานที่อยู่ปัจจุบัน และภูมิลำเนา และให้พนักงานลงลายมือชื่อรับรองสำเนา หรือให้พนักงานกรอกแบบบันทึกประวัติที่จัดให้และมอบแก่สถานประกอบการ เป็นต้น

(3) ให้ความร่วมมือกับเจ้าพนักงาน ป.ป.ส. พนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจ เกี่ยวกับ

ก. การแจ้งเมื่อพบว่ามีกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดในหรือบริเวณสถานประกอบการของตน ซึ่งควรทำบันทึกการแจ้ง หรือสำเนาทันทีการแจ้งไว้ด้วย

ข. การให้ข้อมูล ข่าวสารหรือพฤติกรรมของบุคคล ที่มีเหตุอันควรสงสัย หรือความเชื่อได้ว่าจะกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดในหรือบริเวณสถานประกอบการของตน ซึ่งควรทำบันทึกไว้ด้วยเช่นกัน

(4) อำนวยความสะดวกกับเจ้าพนักงาน ป.ป.ส. หรือพนักงานฝ่ายปกครอง เจ้าหน้าที่ซึ่งช่วยเหลือเจ้าพนักงาน ป.ป.ส. ในการตรวจหรือทดสอบหาสารเสพติดในร่างกายของบุคคลหรือกลุ่มบุคคลที่มีเหตุอันควรเชื่อว่าเสพยาเสพติด ซึ่งอยู่ในสถานประกอบการของตน เช่น การจัดสถานที่ การจัดห้องน้ำ การช่วยทำความเข้าใจให้บุคคลที่รับการตรวจหรือทดสอบ เข้าใจวัตถุประสงค์เบื้องต้นของการตรวจหรือทดสอบ เป็นต้น

(5) คิดป้ายหรือประกาศที่มีความชัดเจนและมีข้อความเป็นภาษาไทยหรือจะมีภาษาอื่นด้วยก็ได้ ที่แสดงถึง

ก. การเตือนเกี่ยวกับพิษภัยหรืออันตรายโทษตามกฎหมายเกี่ยวกับยาเสพติด เช่น ยาเสพติดพิษร้ายทำลายชีวิต หรือจำหน่ายยาเสพติดมีโทษประหารชีวิต เป็นต้น โดยข้อความนี้ต้องมีขนาดอักษรบังคับไว้ 2 ขนาด ตามประเภทของสถานประกอบการ คือ

- สถานประกอบการประเภท สถานีบริการน้ำมันเชื้อเพลิง (ปั้มน้ำมัน) สถานีบริการบรรจุก๊าซ (ปั้มน้ำ) และ โรงงาน กำหนดให้มีขนาดของอักษรกว้างไม่น้อยกว่า 4 เซนติเมตร และสูงไม่น้อยกว่า 7 เซนติเมตร

- สถานประกอบการประเภท สถานีบริการ ที่พักอาศัยในเชิงพาณิชย์ที่ให้เช่าประเภทหอพัก อาคารชุดและเกสต์เฮ้าส์ สถานที่ที่จัดให้มีการเล่นบิลเลียด สนุกเกอร์ ซึ่งเก็บค่าบริการจากผู้เล่น กำหนดให้มีขนาดของตัวอักษรกว้างไม่น้อยกว่า 2 เซนติเมตร และสูงไม่น้อยกว่า 3 เซนติเมตร

ข. การปฏิบัติตามกฎหมายซึ่งบังคับให้ใช้ข้อความว่า “สถานประกอบการนี้อยู่ภายใต้บังคับกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด”

(6) ใช้ความระมัดระวังมิให้มีการกระทำความคิดเกี่ยวกับยาเสพติดในสถานประกอบการที่ตนดูแลรับผิดชอบ

จากมาตรการทางกฎหมายที่กล่าวมาทั้งหมดในข้างต้นจะทำให้ผู้ที่เคยใช้สถานประกอบการเป็นแหล่งในการกระทำความคิดเกี่ยวกับยาเสพติด จะเกิดความเกรงกลัวไม่กล้าที่จะกระทำความคิดเช่นนั้นอีก หรือกระทำได้ยากขึ้นและเป้าหมายประการต่อมาที่เกิดจากการบังคับใช้คำสั่งทางปกครองในการสั่งปิดชั่วคราวหรือการพักใช้ใบอนุญาตประกอบการ ภายใต้มาตรการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดในสถานประกอบการ ที่ถือว่าเป็นเครื่องมือของรัฐเช่นนี้ย่อมเป็นหลักประกันความสงบเรียบร้อยและศีลธรรมอันดีของสังคมให้คงอยู่

สำหรับประเภทสถานประกอบการที่อยู่ภายใต้บังคับของมาตรการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดนั้น หมายรวมถึงสถานประกอบการที่ชอบด้วยกฎหมายเฉพาะเรื่องและสถานประกอบการเถื่อนด้วย เพื่อให้มาตรการทางกฎหมายในการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดในสถานประกอบการสามารถดำเนินการกับสถานประกอบการเถื่อนที่มีอยู่มากมายได้ครอบคลุมทั้งหมดและเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ โดยสถานประกอบการเถื่อนเหล่านั้น เมื่อมีการกระทำความคิดเกี่ยวกับยาเสพติดเกิดขึ้นในสถานประกอบการของตน ก็จะต้องได้รับโทษที่หนักกว่าเดิมไม่ว่าจะเป็นโทษตามกฎหมายเฉพาะของสถานประกอบการแต่ละประเภทหรือโทษตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดก็ตาม ทั้งนี้ผู้เขียนเห็นว่าเจตนารมณ์ของผู้ร่างกฎหมายย่อมต้องการที่จะให้การใช้มาตรการป้องกันและปราบปรามการกระทำความคิดเกี่ยวกับยาเสพติดในสถานประกอบการ ครอบคลุมถึงการกระทำความคิดเกี่ยวกับยาเสพติดในสถานประกอบการทั้งที่ถูกและผิดกฎหมาย เนื่องจากปัจจุบันพบว่ามีกรกระทำความคิดเกี่ยวกับยาเสพติดในสถานที่อื่น ๆ นอกจากสถานประกอบการ เช่น ในห้องเช่า อาคารชุด หรือสถานบันเทิง กฎหมายต่างๆ เป็นจำนวนมาก⁵

3.4.2 ขั้นตอนทางปฏิบัติของคำสั่งทางปกครองในการสั่งปิดชั่วคราวและการพักใช้ใบอนุญาตสถานประกอบการ⁶

สำหรับขั้นตอนในการสั่งปิดชั่วคราวและการสั่งพักใช้ใบอนุญาตประกอบการของสถานประกอบการที่มีการกระทำความคิดเกี่ยวกับยาเสพติด สามารถสรุปได้ดังนี้

⁵ สุวิชัย รักรัตนากร. เล่มเดิม. หน้า 97.

⁶ แหล่งเดิม. หน้า 128-129

- 1) เจ้าพนักงาน ป.ป.ส. ตรวจพบว่ามีกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดในสถานประกอบการและรายงานไปยังคณะกรรมการกักกันกรองข้อมูลประจำจังหวัด
- 2) หากคณะกรรมการโดยมติเสียงข้างมากมีเหตุอันควรเชื่อได้ว่ามีกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดในสถานประกอบการก็จะทำรายงานและเสนอความเห็นไปยังคณะกรรมการ
- 3) คณะกรรมการจะมีหนังสือเรียกให้เจ้าของหรือผู้ดำเนินกิจการสถานประกอบการมาชี้แจงหรือพิสูจน์ว่าตนได้ใช้ความระมัดระวังตามสมควรแก่กรณีหรือไม่
- 4) หากเจ้าของหรือผู้ดำเนินกิจการไม่สามารถชี้แจงหรือพิสูจน์ได้ให้คณะกรรมการมีอำนาจสั่งปิดชั่วคราวและการพักใช้ใบอนุญาตประกอบการเป็นระยะเวลาครั้งละไม่เกินสิบห้าวัน
- 5) เลขานุการ ป.ป.ส. แจ้งให้หน่วยงานที่ควบคุมการประกอบธุรกิจดังกล่าวตามกฎหมายอื่นทราบด้วย เพื่อติดตามและตรวจสอบว่ามีปฏิบัติตามคำสั่งของคณะกรรมการหรือไม่

3.4.3 บทลงโทษในการฝ่าฝืนของสถานประกอบการที่กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด

พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามยาเสพติด พ.ศ. 2519 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2543 ได้บัญญัติบทลงโทษแก่เจ้าของหรือผู้ดำเนินกิจการสถานประกอบการที่มีการฝ่าฝืนปล่อยปละละเลยให้มีการกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดเกิดขึ้นในสถานประกอบการโดยบทลงโทษที่ว่านั้นจะแบ่งออกเป็น 2 ส่วน

3.4.3.1 บทลงโทษทางอาญา

บทลงโทษทางอาญาภายใต้มาตรการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดในสถานประกอบการจะนำมาใช้บังคับในกรณีที่เจ้าพนักงานได้ตรวจพบว่าเจ้าของหรือผู้ดำเนินกิจการสถานประกอบการฝ่าฝืนหรือมิได้ปฏิบัติตามประกาศเรื่องมาตรการในการป้องกันและปราบปรามการกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดในสถานประกอบการ ซึ่งนายกรัฐมนตรีได้ออกไว้ตามมาตรา 13 ทวิ นั่นก็คือการไม่ดำเนินการควบคุม สอดส่อง ดูแลสรรหาพนักงาน จัดทำประวัติ ให้ความร่วมมือกับเจ้าพนักงาน พนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจ หรือไม่ติดประกาศ หรือป้าย ฯลฯ ตามที่ได้กำหนดไว้ ในขั้นแรกให้เจ้าพนักงานนั้นรายงานเลขานุการ ป.ป.ส. เพื่อมีหนังสือตักเตือนให้เจ้าของหรือผู้ดำเนินกิจการสถานประกอบการปฏิบัติตามประกาศสำนักนายกรัฐมนตรีดังกล่าว และหากภายหลังมีการตรวจพบว่าเจ้าของหรือผู้ดำเนินกิจการสถานประกอบการนั้น ยังคงทำการฝ่าฝืนประกาศฯ และไม่ปฏิบัติตามคำตักเตือนที่ได้ให้ไว้ จะต้องถูกระวางโทษปรับตั้งแต่ 10,000-50,000 บาท

ในการเปรียบเทียบปรับเจ้าของหรือผู้ดำเนินกิจการสถานประกอบการที่ฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามประกาศฯ ให้ถือหลักเกณฑ์และกำหนดจำนวนเงินค่าปรับ ดังต่อไปนี้⁷

(1) กรณีเป็นการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติในครั้งแรก ให้เปรียบเทียบปรับเป็นจำนวนเงินหนึ่งหมื่นบาท

(2) กรณีเป็นการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติในครั้งสอง ให้เปรียบเทียบปรับเป็นจำนวนเงินสามหมื่นบาท

(3) กรณีเป็นการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติในตั้งแต่ครั้งที่สามขึ้นไป ให้เปรียบเทียบปรับเป็นจำนวนเงินห้าหมื่นบาท

ผู้ที่มีอำนาจออกหนังสือตักเตือนเจ้าของหรือผู้ดำเนินกิจการสถานประกอบการที่ฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามประกาศฯ คือ เลขานุการ ป.ป.ส. หรือผู้ซึ่งเลขานุการ ป.ป.ส. มอบหมายให้ออกหนังสือตักเตือน

ส่วนผู้ที่มีอำนาจออกหนังสือเปรียบเทียบปรับเจ้าของหรือผู้ดำเนินกิจการสถานประกอบการที่กระทำการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามที่กล่าวข้างต้น คือ คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด หรือผู้ซึ่งคณะกรรมการมอบหมายให้ออกหนังสือเปรียบเทียบปรับไม่ว่าจะเป็นเลขานุการ ป.ป.ส. ผู้บัญชาการตำรวจนครบาลสำหรับสถานประกอบการที่ตั้งอยู่ในเขตกรุงเทพมหานครหรือผู้ว่าราชการจังหวัดสำหรับสถานประกอบการที่ตั้งอยู่ในเขตจังหวัด เป็นต้น

3.4.3.2 บทลงโทษทางปกครอง

ในส่วนของบทลงโทษทางปกครองที่ได้บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามยาเสพติด พ.ศ. 2519 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2543 จะนำมาใช้บังคับในกรณีที่เจ้าพนักงานตรวจพบว่ามีกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดในสถานประกอบการ และเจ้าของหรือผู้ดำเนินกิจการสถานประกอบการไม่สามารถชี้แจงหรือพิสูจน์การใช้ความระมัดระวังได้ คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดจะมีคำสั่งลงโทษโดยการมีคำสั่งปิดสถานประกอบการแห่งนั้น ชั่วคราวหรือสั่งพักใช้ใบอนุญาตประกอบการไม่เกินครั้งละ 15 วัน นับแต่วันที่เจ้าของหรือผู้ดำเนินกิจการสถานประกอบการรับทราบคำสั่ง

ในการสั่งปิดชั่วคราวหรือพักใช้ใบอนุญาตประกอบการของสถานประกอบการที่มี การกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด ให้ถือหลักเกณฑ์และกำหนดจำนวนวัน ดังต่อไปนี้⁸

⁷ สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด. อ้างถึงในสุวิชัย รักรัตนการ. (2546). คู่มือเจ้าพนักงาน ป.ป.ส.. หน้า 64-65.

⁸ แหล่งเดิม.

1) กรณีเจ้าของหรือผู้ดำเนินกิจการสถานประกอบการไม่สามารถชี้แจงหรือพิสูจน์การใช้ ความระมัดระวังได้ ให้ปิดชั่วคราวหรือพักใช้ใบอนุญาตประกอบการเป็น จำนวน 7 วัน

2) กรณีเจ้าของหรือผู้ดำเนินกิจการสถานประกอบการไม่สามารถชี้แจงพิสูจน์การใช้ความระมัดระวังได้ ประกอบกับมีเหตุการณ์หรือเหตุอันควรเชื่อว่าเจ้าของหรือผู้ดำเนินกิจการสถานประกอบการนั้นเกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดนั้นด้วย ให้ปิดชั่วคราวหรือพักใช้ใบอนุญาตประกอบการเป็นจำนวน 15 วัน ทั้งนี้มีให้นำเหตุการณ์หรือเหตุอันควรเชื่อ ซึ่งใช้พิจารณาในการปิดชั่วคราวหรือพักใช้ใบอนุญาตประกอบในครั้งก่อนมาประกอบการพิจารณาอีก เว้นแต่เหตุการณ์หรือเหตุอันควรเชื่อนั้นยังมีอยู่ต่อเนื่องมาโดยตลอด

บทลงโทษทางปกครอง โดยการสั่งปิดชั่วคราวหรือพักใช้ใบอนุญาตประกอบการได้ครั้งละไม่เกิน 15 วัน ที่ใช้บังคับกับเจ้าของหรือผู้ดำเนินกิจการสถานประกอบการในกรณีที่พบว่ามีกรกระทำผิดเกี่ยวกับยาเสพติดในสถานประกอบการของตน ภายใต้พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามยาเสพติด พ.ศ. 2519 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2543 จะใช้บังคับครอบคลุมสถานประกอบการทั้ง 6 ประเภท คือ สถานีบริการน้ำมันเชื้อเพลิง สถานีบริการที่บรรจุก๊าซให้แก่ยานพาหนะ สถานบริการ ที่พักอาศัยเชิงพาณิชย์ สถานที่ที่จัดให้มีการเล่นบิลเลียด สนุกเกอร์ และ โรงงาน แต่จะมีเฉพาะสถานประกอบการประเภทสถานบริการเท่านั้น หากมีการกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดเกิดขึ้นในสถานบริการ นอกจากจะถูกลงโทษทางปกครองภายใต้พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามยาเสพติด พ.ศ. 2543 ตามที่กล่าวมาแล้ว ยังถือว่าเป็นการกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดภายใต้พระราชบัญญัติสถานบริการ พ.ศ. 2546 เช่นเดียวกัน โดยพระราชบัญญัติสถานบริการ พ.ศ. 2546 ได้บัญญัติบทลงโทษทางปกครองสำหรับการกระทำความผิดดังกล่าวไว้ คือ การสั่งพักใช้ใบอนุญาตสถานบริการได้ครั้งละไม่เกิน 90 วัน หรือเพิกถอนใบอนุญาตสถานบริการ แต่การลงโทษทางปกครองกับสถานบริการที่มีการกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดนั้น ไม่สามารถนำบทลงโทษทางปกครองกับสถานบริการที่มีการกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดนั้น ไม่สามารถนำบทลงโทษทางปกครองที่อยู่ภายใต้พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามยาเสพติด พ.ศ. 2543 และพระราชบัญญัติสถานบริการ พ.ศ. 2546 นำมาใช้บังคับพร้อมกันในความผิดเดียวกันของสถานบริการได้

เมื่อคณะกรรมการมีคำสั่งปิดชั่วคราวหรือพักใช้ใบอนุญาตประกอบการที่มีการกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดครั้งละไม่เกิน 15 วัน หากเจ้าของหรือผู้ดำเนินกิจการสถานประกอบการทราบคำสั่งดังกล่าวแล้วฝ่าฝืนหรือไปปฏิบัติตามคำสั่งนี้ เจ้าของหรือผู้ดำเนินกิจการ

สถานประกอบการนั้นต้องถูกดำเนินการตามมาตรการทางปกครองตามพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. 2539 ดังนี้⁹

1) ถูกตัดเดือนเป็นหนังสือให้ปฏิบัติตามคำสั่งของคณะกรรมการ (มาตรา 59) ซึ่งในทางปฏิบัติเมื่อคณะกรรมการมีคำสั่งปิดชั่วคราวหรือพักใช้ใบอนุญาตประกอบการอาจะระบุข้อความเตือนให้ปฏิบัติตาม และผลของการไม่ปฏิบัติตามคำสั่งไว้ด้วย

2) คณะกรรมการเข้าดำเนินการเองหรือมอบหมายให้บุคคลอื่นกระทำการแทนในการปิดชั่วคราว โดยเจ้าของหรือผู้ดำเนินกิจการสถานประกอบการที่คณะกรรมการมีคำสั่งปิดชั่วคราวหรือพักใช้ใบอนุญาตจะต้องชดใช้ค่าใช้จ่ายและเงินเพิ่มในอัตราร้อยละ 25 ต่อปี ของค่าใช้จ่ายดังกล่าวแก่คณะกรรมการ (มาตรา 58 (1))

3) ต้องชำระค่าปรับทางปกครองตามจำนวนที่สมควรแก่เหตุแต่ต้องไม่เกิน 20,000 บาท ต่อวัน (มาตรา 25 (2)) ซึ่งตามกฎหมายกระทรวงฉบับที่ 10 (พ.ศ. 2542) ออกตามความในมาตรา 58 วรรคสอง กำหนดให้คณะกรรมการปรับได้ไม่เกินวันละ 20,000 บาท

4) หากเจ้าของหรือผู้ดำเนินกิจการสถานประกอบการไม่ชำระค่าปรับทางปกครองคณะกรรมการต้องมีหนังสือเตือนให้เจ้าของผู้ดำเนินกิจการสถานประกอบการนั้น ชำระภายในระยะเวลาที่กำหนดแต่ต้องไม่น้อยกว่า 7 วัน ถ้าไม่มีการปฏิบัติตามคำเตือน คณะกรรมการอาจใช้มาตรการบังคับทางปกครองโดยยึดหรืออายัดทรัพย์สินของผู้นั้น และขายทอดตลาดเพื่อชำระเงินให้ครบ (มาตรา 61 ประกอบกับมาตรา 57)

อย่างไรก็ตาม หากเจ้าของหรือผู้ดำเนินกิจการสถานประกอบการได้อุทธรณ์คำสั่งปิดชั่วคราวหรือพักใช้ใบอนุญาตประกอบการต่อคณะกรรมการ และคณะกรรมการได้มีคำสั่งทุเลาการบังคับตามคำสั่งดังกล่าว การดำเนินการตาม (1) - (4) ข้างต้นก็ไม่อาจดำเนินการได้เว้นแต่คณะกรรมการมิได้มีคำสั่งทุเลาการบังคับตามคำสั่งปิดชั่วคราวหรือพักใช้ใบอนุญาตนั้น

คณะกรรมการไม่อาจดำเนินคดีกับเจ้าของหรือผู้ดำเนินกิจการสถานประกอบการที่ฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของคณะกรรมการได้ เนื่องจาก

1) คณะกรรมการมิใช่เจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญา เพราะมีลักษณะเป็นรูปองค์กรตามกฎหมายเท่านั้น ซึ่งมีผลให้ไม่สามารถรับโทษทางอาญาใดๆ ได้แตกต่างกับเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญาที่มีสถานภาพเป็นเจ้าพนักงานมีทั้งในทางเป็นคุณและโทษในตัวเอง กล่าวคือ ในทางที่เป็นคุณ คือ หากผู้ใดต่อสู้ ขัดขวางการปฏิบัติหน้าที่หรือขัดคำสั่ง ก็จะมี

⁹ บุญญวิจักขณ์ เหล่ากอทิ. (ม.ป.ป.). อ้างถึงในสุวิชัย รักย์รัตนกร. มาตรการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดในสถานประกอบการ. หน้า 20-21.

โทษทางอาญาต่อการกระทำนั้น ส่วนในทางที่เป็นโทษพิเศษ ตัวอย่าง เช่น หากคณะกรรมการออกคำสั่งโดยไม่ชอบ คณะกรรมการไม่ต้องรับผิดชอบทางอาญาในการปฏิบัติหน้าที่ที่ชอบ แต่หากเป็นเจ้าพนักงานเป็นผู้ออกคำสั่งก็ต้องรับผิดชอบในทางอาญาในการปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบนั้น

2) คำสั่งปิดชั่วคราวหรือพักใช้ใบอนุญาตประกอบการเป็นคำสั่งทางปกครองที่ไม่มีโทษทางอาญาบัญญัติไว้อย่างแจ้งชัดให้ผู้ที่ฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามต้องรับโทษทางอาญาดังนั้น เมื่อมีการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของคณะกรรมการจึงต้องใช้มาตรการทางปกครองเท่านั้น

นอกจากบทลงโทษภายใต้พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามยาเสพติด พ.ศ. 2519 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2543 ตามที่กล่าวข้างต้น หากปรากฏข้อเท็จจริงว่าการกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดเกิดขึ้นในหรือบริเวณสถานประกอบการนั้น เจ้าของหรือผู้ดำเนินกิจการเป็นผู้กระทำความผิดหรือมีส่วนร่วมในการกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด ย่อมสามารถที่จะดำเนินคดีอาญากับเจ้าของหรือผู้ดำเนินกิจการเหล่านั้นได้ด้วยบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ. 2522 หรือพระราชบัญญัติมาตรการในการปราบปรามผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด พ.ศ. 2534 หรือบทบัญญัติกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับลักษณะของการกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด โดยสามารถที่จะดำเนินคดีอาญากับเจ้าของหรือผู้ดำเนินกิจการสถานประกอบการควบคู่กับการสั่งปิดชั่วคราวหรือพักใช้ใบอนุญาตประกอบการของสถานประกอบการที่พบว่ามีการกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด ทั้งนี้สอดคล้องกับความเห็นของสภาแห่งรัฐ (แผนกคดีปกครอง) ประเทศฝรั่งเศส ว่าการลงโทษทางปกครองและทางอาญามีความเป็นอิสระเอกเทศต่อกัน (ปรากฏตามรายงานการศึกษาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับหลักเกณฑ์ในการกำหนดโทษอาญาของคณะกรรมการปรับปรุงกฎหมายเพื่อการพัฒนาประเทศ www.lawreform.go.th) เนื่องจากการลงโทษทั้งสองประเภทยังมีวัตถุประสงค์ในการลงโทษที่แตกต่างกัน จึงอาจมีการใช้โทษทางปกครองและโทษทางอาญาร่วมกันสำหรับการกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด และคณะตุลาการรัฐธรรมนูญได้วางหลักในเรื่องนี้ว่า หากมีการลงโทษปรับทางปกครองคู่กับการปรับทางอาญา ยอดรวมของจำนวนเงินค่าปรับต้องไม่เกินอัตราโทษปรับขั้นสูงสุดที่กฎหมายกำหนดไว้

3.4.4 การมีผลและสิ้นผลของคำสั่งทางปกครองในการสั่งปิดชั่วคราวและการพักใช้ใบอนุญาตสถานประกอบการ¹⁰

คำสั่งทางปกครองในการสั่งปิดชั่วคราวหรือพักใช้ใบอนุญาตประกอบการของสถานประกอบการที่มีการกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด ที่ออกโดยคณะกรรมการป้องกันและ

¹⁰ สุวิชัย รักรัตนการ. เล่มเดิม. หน้า 138-142.

ปราบปรามยาเสพติด จะมีผลและสิ้นผลของคำสั่งเป็นอย่างไรนั้น สามารถนำเสนอแบ่งออกเป็น 2 ส่วน ดังนี้

3.4.4.1 การมีผลของคำสั่งทางปกครองในการสั่งปิดชั่วคราวหรือพักใช้ใบอนุญาตประกอบการ

เมื่อคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดมีมติเห็นสมควรออกคำสั่งทางปกครองในการสั่งปิดชั่วคราวหรือพักใช้ใบอนุญาตประกอบการแก่สถานประกอบการที่พบว่ามีการกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดในสถานประกอบการ และสามารถชี้แจงหรือพิสูจน์ การใช้ความระมัดระวังได้ คำสั่งดังกล่าวจะมีผลในทางกฎหมายทันทีที่มีการแจ้งไปถึงผู้รับคำสั่ง ซึ่งก็คือเจ้าของหรือผู้ดำเนินกิจการสถานประกอบการ โดยถือว่าเป็นการออกไปสู่ภายนอกฝ่ายปกครองแล้ว ดังนั้นคำสั่งของคณะกรรมการมีผลใช้บังคับได้ก็ต่อเมื่อมีการแจ้งไปถึงเจ้าของหรือผู้ดำเนินกิจการสถานประกอบการ โดยขั้นตอนของการแจ้งคำสั่งทางปกครองในการสั่งปิดชั่วคราวหรือพักใช้ใบอนุญาตประกอบการจะให้เลขาธิการ ป.ป.ส. แจ้งคำสั่งดังกล่าวเป็นหนังสือให้ประธานอนุกรรมการกลั่นกรองการกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดในสถานประกอบการในเขตกรุงเทพมหานครและเขตจังหวัด เป็นผู้แจ้งคำสั่งนั้นเป็นหนังสือแก่เจ้าของหรือผู้ดำเนินกิจการสถานประกอบการ

การแจ้งคำสั่งปิดชั่วคราวหรือสั่งพักใช้ใบอนุญาตประกอบการแก่เจ้าของหรือผู้ดำเนินกิจการสถานประกอบการ ให้ถือปฏิบัติดังนี้

1) ให้ประธานอนุกรรมการกลั่นกรองการกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด หรือผู้ที่ประธานกรรมการมอบหมาย เป็นผู้ส่งคำสั่งดังกล่าวแก่เจ้าของหรือผู้ดำเนินกิจการสถานประกอบการ โดยเร็ว

2) การแจ้งคำสั่งแก่เจ้าของหรือผู้ดำเนินกิจการสถานประกอบการ ให้ถือปฏิบัติอย่างหนึ่งอย่างใด คือ

(1) ส่งหรือมอบคำสั่งให้เจ้าของหรือผู้ดำเนินกิจการสถานประกอบการ โดยให้บุคคลดังกล่าวลงลายมือชื่อรับทราบคำสั่ง หรือ

(2) ส่งทางไปรษณีย์ลงทะเบียนตอบรับ

ในกรณีที่ไม่สามารถดำเนินการดังกล่าวข้างต้นได้ เพราะเหตุที่ไม่พบเจ้าของหรือผู้ดำเนินกิจการ หรือบุคคลดังกล่าวไม่ยอมรับคำสั่ง ให้เจ้าพนักงาน ป.ป.ส. พร้อมด้วยพยานอย่างน้อย 2 คน ปิดคำสั่งไว้ในที่เปิดเผยและเห็นได้ง่าย ณ สถานประกอบการนั้น ต่อหน้าเจ้าหน้าที่ตำรวจท้องที่ ที่สถานประกอบการนั้นตั้งอยู่ และให้ทำบันทึกไว้เป็นหลักฐาน ในการนี้ให้ถือว่าเจ้าของหรือผู้ดำเนินกิจการสถานประกอบการได้รับทราบคำสั่งนั้นแล้วตั้งแต่วันที่ปิดคำสั่ง

นอกจากนี้เลขานุการ ป.ป.ส. ยังจะต้องทำการแจ้งมติคณะกรรมการให้หน่วยงานที่ควบคุมสถานประกอบการตามกฎหมายทราบภายใน 3 วันนับแต่วันที่คณะกรรมการได้มีมติให้สั่งปิดชั่วคราวหรือสั่งพักใช้ใบอนุญาตประกอบการ และให้หน่วยราชการที่ควบคุมการประกอบธุรกิจของสถานประกอบการนั้นติดตามและตรวจสอบการปฏิบัติตามคำสั่งของคณะกรรมการและ หากหน่วยราชการดังกล่าวพบว่าเจ้าของหรือผู้ดำเนินกิจการสถานประกอบการไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของคณะกรรมการให้หน่วยราชการดังกล่าวแจ้งให้คณะกรรมการทราบโดยเร็ว

จากที่กล่าวมาข้างต้นจะเห็นได้ว่าคำสั่งของคณะกรรมการในการสั่งปิดชั่วคราวหรือพักใช้ใบอนุญาตประกอบการของสถานประกอบการที่มีการกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด จะมีผลในทางกฎหมายเช่นเดียวกับการมีผลของคำสั่งทางปกครอง โดยจะถือว่ามีผลใช้บังคับได้ก็ต่อเมื่อมีการแจ้งให้เจ้าของหรือผู้ดำเนินกิจการสถานประกอบการทราบ และลักษณะของการแจ้งคำสั่งปิดชั่วคราวหรือพักใช้ใบอนุญาตประกอบการ ก็มีลักษณะการแจ้งด้วยวิธีการทั่วไปนั่นก็คือการแจ้งเป็นหนังสือให้กับเจ้าของหรือผู้ดำเนินกิจการสถานประกอบการ โดยตรงประกอบกับมีการใช้การแจ้งโดยการปิด

3.4.4.2 การสิ้นสุดของคำสั่งทางปกครองในการสั่งปิดชั่วคราวหรือพักใช้ใบอนุญาตประกอบการ

การสิ้นสุดของคำสั่งที่คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดออกในการสั่งปิดชั่วคราวหรือพักใช้ใบอนุญาตประกอบการของสถานประกอบการที่กระทำความผิดเกี่ยวกับ ยาเสพติด จะสิ้นสุดเมื่อพ้นกำหนดระยะเวลาตามจำนวนวันที่คณะกรรมการ ได้มีคำสั่งปิดชั่วคราวหรือพักใช้ใบอนุญาตประกอบการไม่ว่าจะเป็น 7 วันหรือ 15 วัน ตามหลักเกณฑ์ในการกำหนดจำนวนวัน ในการปิดชั่วคราวสถานประกอบการหรือพักใช้ใบอนุญาตประกอบการของสถานประกอบการที่มีการกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด และได้แจ้งเจ้าของหรือผู้ดำเนินกิจการรับทราบคำสั่งนั้น การสิ้นสุดของคำสั่งดังกล่าวแม้จะมีได้กำหนดเวลาไว้อย่างชัดเจน แต่ก็สามารถพิจารณาได้จากผลของคำสั่งที่เจ้าของหรือผู้ดำเนินกิจการสถานประกอบการนั้น รับทราบคำสั่งของคณะกรรมการในการสั่งปิดชั่วคราวหรือพักใช้ใบอนุญาตประกอบการตามคำสั่งของคณะกรรมการในการสั่งปิดชั่วคราวหรือพักใช้ใบอนุญาตประกอบการตามจำนวนวัน ที่กำหนดสำหรับการกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดในสถานประกอบการ หากพ้นช่วงเวลาดังกล่าวก็ถือว่าคำสั่งปิดชั่วคราวหรือพักใช้ใบอนุญาตประกอบการย่อมสิ้นสุดลง

การสิ้นสุดของคำสั่งปิดชั่วคราวหรือพักใช้ใบอนุญาตประกอบการนี้เมื่อวิเคราะห์เปรียบเทียบกับลักษณะการสิ้นสุดของคำสั่งทางปกครองตามพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. 2539 การสิ้นสุดของคำสั่งปิดชั่วคราวหรือพักใช้ใบอนุญาตประกอบการ

ถือได้ว่าเป็นการสิ้นผลโดยเงื่อนเวลา เนื่องจากคำสั่งนั้นจะสิ้นผลลงภายหลังจากที่เจ้าของหรือผู้ดำเนินกิจการสถานประกอบการรับทราบคำสั่งของคณะกรรมการ และได้ปฏิบัติตามคำสั่งของคณะกรรมการที่ได้สั่งปิดชั่วคราวหรือพักใช้ใบอนุญาตประกอบการตามจำนวนวันที่ได้กำหนดไว้

ในส่วนของหนังสือที่เป็นคำสั่งปิดชั่วคราวสถานประกอบการหรือพักใช้ใบอนุญาตประกอบการที่คณะกรรมการมีต่อเจ้าของหรือผู้ดำเนินกิจการสถานประกอบการถือเป็นหนังสือสำคัญตามที่กำหนดไว้

ดังนั้น เจ้าของหรือผู้ดำเนินกิจการสถานประกอบการจึงไม่สามารถโต้แย้งคำสั่งปิดชั่วคราวหรือพักใช้ใบอนุญาตประกอบการต่อองค์กรภายในฝ่ายปกครองระดับสูงกว่าคณะกรรมการเพื่อให้ควบคุมตรวจสอบการใช้อำนาจของคณะกรรมการในฐานะที่เป็นองค์กรของรัฐฝ่ายบริหารได้ ประกอบกับพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามยาเสพติด พ.ศ. 2519 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2543 ก็มีได้มีการบัญญัติเกี่ยวกับช่องทางในการอุทธรณ์คำสั่งปิดชั่วคราวหรือพักใช้ใบอนุญาตประกอบการของเจ้าของหรือผู้ดำเนินกิจการสถานประกอบการไว้เป็นการเฉพาะ ดังนั้น เจ้าของหรือผู้ดำเนินกิจการสถานประกอบการจึงต้องโต้แย้งคำสั่งนั้นต่อองค์กรภายนอกฝ่ายปกครองโดยตรง นั่นก็คือ ศาลปกครอง ในฐานะองค์กรวินิจฉัยคดีปกครอง หรือร้องเรียนต่อผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภา

การอุทธรณ์โต้แย้งคำสั่งปิดชั่วคราวหรือพักใช้ใบอนุญาตประกอบการของคณะกรรมการต่อศาลปกครองนั้น สอดคล้องกับระเบียบคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดว่าด้วยการคัดค้าน การเปรียบเทียบปรับ และการปิดชั่วคราวสถานประกอบการหรือการพักใช้ใบอนุญาตประกอบการ พ.ศ. 2545 ข้อ 22 ที่บัญญัติไว้ว่า “ในกรณีที่เจ้าของหรือผู้ดำเนินกิจการสถานประกอบการที่มีการกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด อุทธรณ์คำสั่งปิดชั่วคราวสถานประกอบการหรือพักใช้ใบอนุญาตประกอบการของสถานประกอบการต่อศาลปกครอง คณะกรรมการอาจมอบหมายให้เลขาธิการดำเนินการแทนในส่วนที่เกี่ยวข้องต่อไปได้

จากถ้อยคำที่บัญญัติไว้ในระเบียบข้างต้น พอที่จะตีความและชี้ให้ทราบว่า เจ้าของหรือผู้ดำเนินกิจการสถานประกอบการที่มีการกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด มีสิทธิที่จะอุทธรณ์คำสั่งปิดชั่วคราวหรือพักใช้ใบอนุญาตประกอบการต่อศาลปกครองได้ และจากถ้อยคำที่บัญญัติไว้ในระเบียบนี้ก็เช่นกันย่อมสะท้อนได้

นอกจากข้อ 22 ของระเบียบคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดว่าด้วยการคัดค้าน การเปรียบเทียบปรับ และการปิดชั่วคราวสถานประกอบการหรือการพักใช้ใบอนุญาตประกอบการ พ.ศ. 2545 ที่ชี้ให้เห็นช่องทางการอุทธรณ์คำสั่งปิดชั่วคราวหรือพักใช้ใบอนุญาตประกอบการแล้ว แบบ ป.ป.ส. 45 - 105 ซึ่งเป็นรูปแบบของหนังสือคำสั่งปิดชั่วคราว

หรือพักใช้ใบอนุญาตประกอบการ ที่คณะกรรมการจะมีต่อเจ้าของหรือผู้ดำเนินกิจการสถานประกอบการที่ไม่สามารถชี้แจงหรือพิสูจน์การใช้ความระมัดระวังได้ โดยแบบหนังสือดังกล่าวจะปรากฏอยู่ที่ayerะเบียบสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดว่าด้วยรายละเอียดและแบบหนังสือเพื่อปฏิบัติตามระเบียบคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด ว่าด้วยการดักเตือน การเปรียบเทียบปรับและการปิดชั่วคราวสถานประกอบการหรือการพักใช้ใบอนุญาตประกอบการ พ.ศ. 2545

เนื่องจากคำสั่งปิดชั่วคราวหรือพักใช้ใบอนุญาตประกอบการ เป็นคำสั่งทางปกครองที่อาจอุทธรณ์หรือโต้แย้งต่อไปได้ ดังนั้นจึงต้องแจ้งให้เจ้าของหรือผู้ดำเนินกิจการสถานประกอบการซึ่งเป็นผู้รับคำสั่งทราบถึงรายละเอียดและระยะเวลาในการยื่นอุทธรณ์หรือโต้แย้งคำสั่งดังกล่าวด้วย และในกรณีที่คณะกรรมการในฐานะที่เป็นเจ้าหน้าที่ฝ่ายปกครองที่ออกคำสั่งปิดชั่วคราวหรือพักใช้ใบอนุญาตประกอบการมิได้แจ้งรายละเอียด และระยะเวลาในการยื่นอุทธรณ์หรือโต้แย้งไว้ในคำสั่งและไม่มีกรแจ้งการใช้สิทธิในการอุทธรณ์หรือโต้แย้งใหม่

การอุทธรณ์หรือโต้แย้งคำสั่งปิดชั่วคราวหรือพักใช้ใบอนุญาตประกอบการของคณะกรรมการต่อศาลปกครองหรือผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภา นั้นจะมีความแตกต่างกัน กล่าวคือ

ศาลปกครอง ควบคุมความชอบด้วยกฎหมายของการกระทำทางปกครอง ดังนั้นหากพิจารณาเห็นว่าคำสั่งปิดชั่วคราวหรือพักใช้ใบอนุญาตประกอบการ ที่เป็นเหตุแห่งการฟ้องคดีไม่ชอบด้วยกฎหมาย ศาลปกครองมีอำนาจที่จะมีคำวินิจฉัยมิให้นำคำสั่งดังกล่าวมาใช้บังคับหรือเพิกถอนคำสั่งนั้นได้ นอกจากนี้ศาลปกครองจะมีวิธีพิจารณาที่เป็นไปอย่างเปิดเผย เปิดโอกาสให้คู่กรณีนำพยานหลักฐานมาสนับสนุนข้ออ้าง ข้อเถียงของตนและหักล้างข้ออ้างข้อเถียงของฝ่ายตรงข้ามได้

ผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภา ควบคุมความเหมาะสมและความเป็นธรรมของการใช้อำนาจขององค์กรของรัฐฝ่ายบริหาร ดังนั้นจึงไม่มีอำนาจในการวินิจฉัยตัดสินชี้ขาดที่จะเพิกถอนคำสั่งปิดชั่วคราวหรือพักใช้ใบอนุญาตประกอบการของคณะกรรมการได้ และไม่มีอำนาจที่จะสั่งการใดๆ กับคณะกรรมการหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐ แต่จะพิจารณาในแง่ความเหมาะสมหรือเป็นธรรม และเมื่อพิจารณาสอบสวนเรื่องใดเสร็จก็จะจัดทำรายงานสรุปข้อเท็จจริงพร้อมทั้งความเห็นและข้อเสนอแนะในการปรับปรุง แก้ไข ส่งให้คณะกรรมการหรือหน่วยราชการทราบหรือดำเนินการต่อไป และหากคณะกรรมการหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐไม่ปฏิบัติตามข้อเสนอแนะในเวลาอันควร ผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภาอาจส่งเรื่องให้นายกรัฐมนตรีหรือรัฐมนตรีที่ควบคุมกำกับดูแลเพื่อสั่งการตามสมควรต่อไป

ดังนั้น เจ้าของหรือผู้ดำเนินกิจการสถานประกอบการ จะทำความอุทธรณ์หรือโต้แย้งคำสั่งปิดชั่วคราวหรือพักใช้ใบอนุญาตประกอบการของคณะกรรมการต่อองค์กรใดนั้น จะต้องคำนึงถึงผลที่จะได้รับจากการพิจารณาขององค์กรดังกล่าวนี้ด้วย ทั้งนี้ เพื่อให้ได้รับการเยียวยาแก้ไขความเดือดร้อนเสียหายจากการถูกระงับสิทธิหรือหน้าที่หรือสถานภาพของบุคคลทางกฎหมาย อย่างเหมาะสมและสอดคล้องกับความต้องการของตน

บทที่ 4

วิเคราะห์ปัญหาและแนวทางแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับหลักเกณฑ์ทางกฎหมาย

ระเบียบ คำสั่ง และกฎข้อบังคับในการจัดระเบียบสังคม

บริเวณรอบสถานศึกษา

จากการศึกษาหลักเกณฑ์ทางกฎหมาย ระเบียบ คำสั่ง และกฎข้อบังคับในการจัดระเบียบสังคมบริเวณรอบสถานศึกษาในบทที่ผ่านมาจะพบว่ารัฐได้วางหลักเกณฑ์ทางกฎหมายในการจัดระเบียบสังคมบริเวณรอบสถานศึกษาไว้ในเรื่องต่างๆ โดยเฉพาะหลักเกณฑ์ทางกฎหมายตามกฎหมายว่าด้วยหอพัก สถานบริการ สุรา และการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด ไว้อย่างชัดเจน ในบทนี้ผู้เขียนจะทำการวิเคราะห์ปัญหาและแนวทางแก้ไขปัญหาลักษณะทางกฎหมาย ระเบียบ คำสั่ง และกฎข้อบังคับในการจัดระเบียบสังคมบริเวณรอบสถานศึกษาตามกฎหมายว่าด้วยหอพัก สถานบริการ สุรา และการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด โดยมีประเด็นปัญหาที่จะทำการวิเคราะห์ ดังนี้

4.1 วิเคราะห์ปัญหาและแนวทางแก้ไขปัญหาลักษณะทางกฎหมาย ระเบียบ คำสั่ง และกฎข้อบังคับที่เกี่ยวข้องกับการจัดระเบียบสังคมบริเวณรอบสถานศึกษาตามกฎหมายว่าด้วยหอพัก

สำหรับปัญหาและแนวทางแก้ไขปัญหาลักษณะทางกฎหมาย ระเบียบ คำสั่ง และกฎข้อบังคับที่เกี่ยวข้องกับการจัดระเบียบสังคมบริเวณรอบสถานศึกษาตามกฎหมายว่าด้วยหอพักมีข้อควรพิจารณาโดยลำดับ ดังนี้

4.1.1 วิเคราะห์ปัญหาและแนวทางแก้ไขปัญหาลักษณะทางกฎหมาย ระเบียบ คำสั่ง และกฎข้อบังคับที่เกี่ยวข้องกับการจัดระเบียบสังคมบริเวณรอบสถานศึกษาตามกฎหมายว่าด้วยหอพักในส่วนของการขออนุญาตจัดตั้งหอพัก

ในเบื้องต้นผู้เขียนใคร่ขอนำเสนอปัญหาตามความในมาตรา 3 แห่งพระราชบัญญัติหอพัก พ.ศ. 2507 ซึ่งเป็นปัญหาในการตีความว่าบทนิยามความหมายของคำว่าหอพักนั้นควรจะมีเนื้อความที่กว้างขวางมากน้อยเพียงใด มีหอพักประเภทใดบ้างที่เข้าข่ายในความตามมาตรา 3 เพราะปัญหาในการจัดระเบียบสังคมรอบสถานศึกษาในส่วนของกฎหมายว่าด้วยหอพักในปัจจุบัน

ผู้ประกอบกิจการหอพักนักเรียน นักศึกษามักหลีกเลี่ยงไม่มายื่นคำขออนุญาตตั้งหอพักโดยอ้างสถานที่ของตนว่ามีได้ประกอบการหอพักนักเรียน ตามความในพระราชบัญญัติหอพัก พ.ศ. 2507 แต่เป็นกิจการในลักษณะบ้านให้เช่า เป็นห้องแบ่งให้เช่า อพาร์ทเมนต์ แฟลต เช่นนี้เป็นต้น รวมทั้งใช้ชื่อภาษาต่างประเทศอื่นๆ ที่มีความหมายอย่างเดียวกันบ้าง เป็นต้น ซึ่งตามข้อเท็จจริงที่พนักงานเจ้าหน้าที่ไปตรวจพบนั้นปรากฏว่าสถานที่ดังกล่าวเหล่านั้นล้วนเป็นสถานที่ที่เข้าหลักเกณฑ์เป็นหอพักเอกชนตามพระราชบัญญัติหอพัก พ.ศ. 2507 ซึ่งการที่ผู้ประกอบการอ้างว่าการดำเนินการของตนไม่ถือว่าเป็นหอพักตามพระราชบัญญัติหอพัก พ.ศ. 2507 นั้น ถือว่าเป็นปัญหาที่พบบ่อย ผู้ประกอบการส่วนมากจะใช้เป็นข้ออ้างเพื่อจะได้ไม่ต้องจดทะเบียนเป็นหอพักเอกชนให้ถูกต้องตามกฎหมาย จากข้ออ้างที่จะไม่ปฏิบัติตามกฎหมายของผู้ประกอบการที่กล่าวมานี้เป็นจุดเริ่มของปัญหาการจัดระเบียบสังคมรายรอบสถานศึกษาอย่างมากเพราะเมื่อผู้ประกอบการไม่ดำเนินการจดทะเบียนสถานที่ของตนให้ถูกต้องตามกฎหมายแล้ว ก็เป็นเรื่องยากอย่างยิ่งที่จะทำให้อำนาจพนักงานหรือเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องเข้าไปตรวจสอบสถานที่ดังกล่าว ว่าปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วยหอพักหรือไม่ เมื่อขาดการตรวจสอบของเจ้าหน้าที่แล้วสถานที่เหล่านั้นก็มักจะกลายเป็นแหล่งมั่วสุมของนักเรียน นักศึกษา เช่น การมั่วสุมเสพยาเสพติด หรือ การมั่วสุมดื่มสุรา เป็นต้น

การดำเนินการจัดตั้งหอพัก มีการกำหนดให้มีการขออนุญาตจัดตั้งเป็นหอพักให้ถูกต้องตามมาตรา 11 เมื่อเข้าหลักเกณฑ์เป็นลักษณะของหอพักตามความในมาตรา 3 กรณีหอพักของโรงเรียนอนุบาล โรงเรียนประถมศึกษา โรงเรียนมัธยมศึกษา หรือโรงเรียนมัธยมวิสามัญศึกษา ตามกฎหมายว่าด้วยโรงเรียนราษฎร์ มหาวิทยาลัยของรัฐบาล และมหาวิทยาลัยของเอกชนซึ่งหอพักตั้งอยู่ในบริเวณสถานศึกษานั้นๆ และรับเฉพาะนักเรียน นิสิต นักศึกษาของสถานศึกษานั้นๆ เข้าพักแม้จะเข้าหลักเกณฑ์เป็นหอพักตามพระราชบัญญัติหอพัก พ.ศ. 2507 แต่ได้รับการยกเว้นไม่ต้องขออนุญาตจัดตั้งตามพระราชบัญญัติหอพัก พ.ศ. 2507 เพราะถือว่าเป็นหอพักของสถานศึกษานั้นๆ หอพักที่เข้าหลักเกณฑ์ดังกล่าว ไม่ว่าจะใช้ชื่อว่า ห้องแบ่งให้เช่าก็ดี บ้านเช่า อพาร์ทเมนต์ แมนชั่น หรือใช้ชื่อในทางการค้าของผู้ประกอบการอย่างไรก็ดี ผู้ประกอบการดังกล่าวจะต้องขออนุญาตโดยจดทะเบียนเป็นหอพักตามพระราชบัญญัติหอพัก พ.ศ. 2507 แต่มีปัญหาที่ผู้ประกอบการที่ใช้ชื่อดังกล่าวจะอ้างว่าการประกอบกิจการตามชื่อดังกล่าวไม่ถือว่าเป็นหอพักเอกชน เพราะไม่ได้ใช้ชื่อ “หอพัก” จึงไม่ได้ขอจดทะเบียนเป็นหอพักให้ถูกต้อง จึงเห็นได้ว่ารัฐไม่มีการวางมาตรการในการบังคับให้ผู้ประกอบการหอพักที่เข้าหลักเกณฑ์ทั้ง 4 ข้อ ต้องไปดำเนินการจัดตั้งเป็นหอพักให้ถูกต้องตามมาตรา 7 อย่างเข้มงวดบทลงโทษที่กำหนดไว้ เพียงแต่บัญญัติไว้ให้ต้องรับผิดชอบฝ่าฝืน แต่ในการบังคับใช้กฎหมายในขณะนี้พบว่าบทลงโทษตามมาตร 35 ไม่ค่อยมีความเข้มงวด เฉียบขาด จึงทำให้ผู้กระทำความผิดไม่เกรงกลัว จากการศึกษาคดีที่เกิดขึ้นของ

พระราชบัญญัติหอพัก พ.ศ. 2507 ไม่มีผู้กระทำความผิดใดถูกลงโทษจำคุกจริงๆ เลยสักราย เพียงแต่รอลงอาญาและเสียค่าปรับเท่านั้นเช่น

กรณีที่ 1 หอพักสตรีพจนารถ เลขที่ 381 ซอยรามคำแหง 65 ถนนรามคำแหง แขวงวังทองหลาง เขตบางกะปิ กรุงเทพมหานคร ถูกศาลแขวงพระนครเหนือพิพากษาปรับ 2,000 บาท ตามคดีดำที่ 15734/37 คดีแดงที่ 15291/37 ลงวันที่ 21 กันยายน 2537 ซึ่งปัจจุบันของหอพักได้มาดำเนินการขออนุญาตจดทะเบียนเรียบร้อยแล้ว

กรณีที่ 2 หอพักสตรีคุ้มแก้ว 2 เลขที่ 2223/41 ซอยรามคำแหง 51/2 ถนนรามคำแหง แขวงหัวหมาก เขตบางกะปิ กรุงเทพมหานคร ศาลแขวงพระนครเหนือพิพากษาจำคุกนางสาวอัจฉรา อึ้งวิฑูรสถิตย์ กำหนด 6 เดือน ปรับ 2,000 บาท โทษจำคุกรอลงอาญา 1 ปี ตามคดีดำที่ 2390/2541 คดีแดงที่ 2392/2541 ลงวันที่ 31 มีนาคม 2541 ซึ่งเจ้าของหอพักได้ดำเนินการขออนุญาตเป็นที่เรียบร้อยแล้ว และที่สำคัญรัฐไม่มีการประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนทั่วไปได้ทราบหลักเกณฑ์ต่างๆ ที่เข้าข่ายเป็นหอพักตามพระราชบัญญัติหอพัก พ.ศ. 2507¹

จะเห็นได้ว่ากรณีการลงโทษตามพระราชบัญญัติหอพัก พ.ศ. 2507 ยังไม่ค่อยมีความเข้มงวดเด็ดขาด จึงทำให้ผู้กระทำความผิดไม่เกรงกลัวต่อกฎหมายและการรอลงโทษทั้ง 2 กรณีดังกล่าว ยังไม่มีบรรทัดฐานของคำพิพากษาที่ชัดเจนว่าอัตราโทษที่จะลงแก่ผู้กระทำความผิดตั้งต้องเป็นอย่างไร เพราะตามตัวอย่างทั้งสองกรณีจะเห็นได้ว่าการกระทำความผิดมีลักษณะเหมือนกันและอยู่ในเขตอำนาจศาลเดียวกัน คือ ศาลแขวงพระนครเหนือ แต่ผลของคำพิพากษากลับไม่เหมือนกันหรือไม่อยู่ในบรรทัดฐานเดียวกัน กล่าวคือ กรณีที่ 1 ศาลพิพากษาเพียงแค่ปรับจำเลย แต่กรณีที่ 2 ศาลพิพากษาทั้งจำคุกและปรับจำเลย ดังนั้น จึงเห็นได้ว่าปัญหาที่สำคัญอีกประการหนึ่งของการบังคับใช้กฎหมายตามกฎหมายว่าด้วยหอพักคือ กรณีที่ศาลไม่มีบรรทัดฐานของคำพิพากษาที่ชัดเจน ซึ่งอาจทำให้ผู้กระทำความผิดไม่ได้รับความเป็นธรรมหรืออาจเป็นการปฏิบัติที่เป็นสองมาตรฐานก็เป็นได้และจากการศึกษาการดำเนินคดีของกฎหมายหอพักในกรณีกระทำความผิดในเรื่องฝ่าฝืนไม่จดทะเบียนจัดตั้งเป็นหอพัก เมื่อมีการฟ้องร้องกันถึงศาลแม้ว่าจะเป็นดุลพินิจของศาลที่จะลงแต่โทษปรับเท่านั้น ส่วนโทษจำคุกให้รอลงอาญาไว้ แต่โทษปรับนั้นมาก ทำให้ผู้ประกอบการไม่เกรงกลัว เพราะเชื่อว่าเมื่อฝ่าฝืนแล้ว ศาลพิจารณาพิพากษาให้เสียค่าปรับอย่างสูงไม่เกินสองพันบาท ผู้ประกอบการยังดำเนินกิจการได้เหมือนเดิม จึงทำให้มีการฝ่าฝืนกฎหมายกันมากขึ้น

¹ เครือรัตน์ กิ่งสกุล. เล่มเดิม. หน้า 140-147.

กรณีผู้ประกอบการที่ไม่ยอมจดทะเบียนเป็นหอพัก เช่น ผู้ประกอบการขนาดใหญ่ จำนวนห้องพักประมาณ 100 ห้องขึ้นไป ภายในห้องพักจะมีห้องน้ำและเครื่องอำนวยความสะดวกต่างๆ มีชื่อเรียกแตกต่างกันไป เช่น อพาร์ทเมนต์ แฟลต คอนโดมิเนียม คอร์ต ผู้ประกอบการธุรกิจประเภทนี้ จะยอมเสียภาษีเงินได้ ภาษีป้าย และภาษีโรงเรือน ถูกต้องตามกฎหมาย แต่ไม่ยอมจดทะเบียนจัดตั้งเป็นหอพัก เพราะจะทำให้ไม่สามารถรับผู้พักปะปนกันได้ จะทำให้ธุรกิจประสบปัญหาเพราะผู้พักจะไม่เต็มห้องเนื่องจากพระราชบัญญัติหอพัก พ.ศ. 2507 กำหนดประเภทของหอพักไว้สองประเภทคือ หอพักชาย และหอพักหญิงเท่านั้น และถ้าหากผู้ประกอบการ อพาร์ทเมนต์ แฟลต คอนโดมิเนียม คอร์ต ไม่ต้องการจดทะเบียนเป็นหอพักตามพระราชบัญญัติหอพัก พ.ศ. 2507 ก็ต้องไม่รับผู้พักที่เป็นนักเรียน นักศึกษา รับผู้พักได้เฉพาะผู้ที่ทำงานเท่านั้น

กรณีผู้ประกอบการกิจการหอพักขนาดใหญ่ ทั้งที่เป็นบุคคลธรรมดาและนิติบุคคลที่ไม่ยอมจดทะเบียน เมื่อเข้าหลักเกณฑ์เป็นหอพัก เนื่องจากกฎหมายหอพักกำหนดให้แยกหอพักเป็นหอพักชายสำหรับผู้พักที่เป็นชายและหอพักหญิงสำหรับผู้พักที่เป็นหญิง ซึ่งการแยกประเภทหอพักดังกล่าว ทำให้ผู้ประกอบการหอพักไม่สามารถรับผู้พักปะปนกันทั้งชายและหญิง หรือที่เรียกว่า หอรวม ได้ทำให้ผู้ประกอบการขาดรายได้

กรณีผู้ประกอบการที่ไม่ยอมจดทะเบียนอีกคือ ผู้ประกอบการขนาดเล็กผู้ดำเนินกิจการจะเช่าตึกแถวหรือทาวเฮาส์มาดัดแปลงเป็นหอพัก มีจำนวนห้องประมาณ 5-15 ห้อง การตรวจสอบหอพักประเภทนี้ต้องอาศัยการสอบถามจากผู้พักจึงจะทราบว่าอยู่ในหลักเกณฑ์ที่ต้องจดทะเบียน เจ้าของหอพักส่วนใหญ่ไม่ขัดข้องในการจดทะเบียน กล่าวคือ เมื่อจดทะเบียนหอพักแล้วจะต้องติดป้ายชื่อตามพระราชบัญญัติหอพัก พ.ศ. 2507 ภาระที่จะตามมาคือ การเสียภาษีป้าย ภาษีเงินได้ และภาษีโรงเรือน

สำหรับแนวทางแก้ไขปัญหามิทางปฏิบัติของคำว่า “หอพัก” ตามมาตรา 3 แห่งพระราชบัญญัติหอพัก พ.ศ. 2507 ผู้เขียนมีความเห็นว่า เพื่อให้เกิดความเข้าใจที่ถูกต้อง รัฐควรมีการประชาสัมพันธ์หลักเกณฑ์หอพัก โดยการประชาสัมพันธ์ เช่นว่านี้ รัฐจะต้องอาศัยสถานศึกษา และครอบครัวของนักเรียน นิสิต นักศึกษา เข้าร่วมประชาสัมพันธ์ให้ทราบว่าในกรณีใดบ้างที่ถือว่าเข้าข่ายเป็นหอพักเอกชน และควรเพิ่มอัตรานายทะเบียนหรือเจ้าหน้าที่ออกตรวจหอพักและรับผิดชอบหอพักให้มากขึ้น เพื่อจะได้ออกตรวจหอพักที่หลีกเลี่ยงไม่ขออนุญาตจัดตั้งหอพักรวมทั้งหอพักที่จดทะเบียนถูกต้องตามกฎหมายก็ต้องออกตรวจเพื่อแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นและเพื่อใช้ประกอบในการอนุญาตให้ต่ออายุหอพักในทุกๆ สิ้นปี

ทั้งนี้ สำหรับปัญหาที่สถานประกอบการที่มีลักษณะเป็นหอพักใช้ชื่ออย่างอื่น ผู้เขียนมีความเห็นว่า ควรเพิ่มเติมกฎหมาย โดยบัญญัติให้ผู้ประกอบการที่เจ้าหน้าที่ตรวจพบว่าสถาน

ประกอบการมีลักษณะเป็นหอพักโดยให้สถานประกอบการเช่นว่านั้นใช้คำว่า “หอพัก” หน้าชื่อสถานประกอบการของตน เพื่อเป็นการง่ายต่อการตรวจสอบของเจ้าหน้าที่

กรณีปัญหาที่เกิดจากผู้ประกอบการหอพัก ไม่ดำเนินการจดทะเบียนหอพักเอกชนตามพระราชบัญญัติหอพัก พ.ศ. 2507 รัฐควรมหามาตรการในการจูงใจให้หอพักเลื่อนไปจดทะเบียนหอพัก หากยังหลีกเลี่ยงและฝ่าฝืน นอกจากลงโทษตามพระราชบัญญัติหอพัก พ.ศ. 2507 แล้ว ควรเพิ่มมาตรการทางปกครองโดยให้เลิกกิจการ พร้อมทั้งจัดเก็บภาษีย้อนหลังและในกรณีเดียวกันนี้ศาลควรวางบรรทัดฐานในการพิจารณาพิพากษาคดีในคดีที่มีองค์ประกอบความผิดที่เหมือนกันให้เป็นไปในทิศทางเดียวกันเพื่อเป็นการป้องกันการพิจารณาคดีที่มีลักษณะเป็นการกระทำแบบสองมาตรฐานด้วย

4.1.2 วิเคราะห์ปัญหาและแนวทางแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับหลักเกณฑ์ทางกฎหมาย ระเบียบ คำสั่ง และกฎข้อบังคับที่เกี่ยวข้องกับการจัดระเบียบสังคมบริเวณรายรอบสถานศึกษาตามกฎหมายว่าด้วยหอพักในส่วนของผู้พัก

ปัญหาเรื่องการกำหนดคุณสมบัติของหอพักพระราชบัญญัติหอพัก พ.ศ. 2507 กรณีตามมาตรา 6 กำหนดให้แยกเป็นหอพักชายสำหรับผู้พักที่เป็นชายและหอพักหญิงสำหรับผู้พักที่เป็นหญิง แต่ในทางปฏิบัติตามประสบการณ์ของผู้เขียนจะมีการพักอาศัยรวมกันทั้งชายและหญิง ก่อให้เกิดการมั่วสุม ทั้งยาเสพติด โดยเฉพาะการจับกลุ่มดื่มสุรา ซึ่งเป็นจุดเริ่มของปัญหาเพราะเมื่อมีอาการเมาแล้วก็จะก่อให้เกิดความตึกคะนองและก่อให้เกิดเหตุการณ์ต่างๆ ขึ้นมา เช่น การทะเลาะวิวาท และการมีเพศสัมพันธ์กันในขณะเป็นนักศึกษา เป็นต้น ปัญหาอีกประการหนึ่งคือการทดลองอยู่ร่วมกันก่อนแต่งงาน มีการพักอาศัยกันเป็นคู่ๆ และก่อให้เกิดปัญหาตามมาคือ การตั้งครุภัก การทำแท้ง การทำร้ายร่างกาย การทิ้งเด็กไว้ตามสถานพยาบาล การฆ่าเด็กแรกเกิด การฆ่าตัวตายเพราะหาทางออกไม่ได้ น้อยรายที่สามารถแก้ไขปัญหานี้ในทางที่ถูกต้องได้

สำหรับแนวทางแก้ไขปัญหานี้ผู้เขียนเห็นว่านอกจากการลงโทษตามพระราชบัญญัติหอพัก พ.ศ. 2507 ในเรื่องการรับผู้พักทั้งชายและหญิงปะปนกัน และไม่จดทะเบียนเพื่อแยกหอพักเป็นหอพักชายและหอพักหญิงแล้ว ควรเพิ่มมาตรการในการลงโทษ โดยนำการลงโทษด้วยการสั่งปิดกิจการชั่วคราวหรือสั่งพักใบอนุญาตประกอบกิจการหอพัก มาใช้บังคับหลังจากที่มีหนังสือแจ้งเตือนในเวลาอันสมควร โดยผู้ประกอบการเพิกเฉยและไม่ทำคำโต้แย้งภายในระยะเวลาที่กำหนด

ปัญหาอีกประการหนึ่ง คือ ปัญหาการเข้า-ออกหอพัก จะเห็นว่าพระราชบัญญัติหอพัก พ.ศ. 2507 ได้กำหนดในเรื่องการให้ความคุ้มครองผู้พักในชีวิตและทรัพย์สิน ในเรื่องการกำหนดเวลาเข้า-ออกหอพักไว้โดยมีการกำหนดไว้ในระเบียบประจำหอพักตามมาตรา 10 (3) หากผู้

พักรายใดมีความจำเป็นที่ต้องเข้า-ออกนอกเหนือจากเวลาที่กำหนดไว้ ต้องแจ้งเจ้าของหรือผู้จัดการหอพักทราบล่วงหน้า เพื่อความปลอดภัยของผู้พักเองหรือกรณี que ผู้พักรายใดประสงค์จะไปค้างแรมที่อื่นเป็นครั้งคราว ซึ่งพระราชบัญญัติหอพัก พ.ศ. 2507 บัญญัติไว้ในมาตรา 10 (6) ผู้พักนั้น ต้องแจ้งให้เจ้าของหรือผู้จัดการหอพักทราบด้วย ทั้งนี้เพื่อความสะดวกสำหรับบิดา มารดา หรือผู้ปกครองและญาติมิตร ที่จะมาติดต่อสอบถาม ซึ่งแม้พระราชบัญญัติหอพัก พ.ศ. 2507 จะมีมาตรการในการคุ้มครองดูแลผู้พัก แต่ในทางปฏิบัติ เจ้าของหอพักหรือผู้จัดการหอพัก ไม่ดูแลเอาใจใส่ผู้พัก ไม่เข้มงวดในกฎระเบียบที่ตั้งไว้ หอพักบางแห่งไม่มีผู้จัดการหอพัก ปล่อยให้ผู้พักอยู่กันเองตามลำพัง ผู้พักไม่ยอมเชื่อฟังผู้จัดการหอพัก เจ้าหน้าที่น้อยไม่เพียงพอต่อการออกตรวจเยี่ยมหอพักหรือ กรณีหอพักเถื่อน ซึ่งเจ้าหน้าที่ยังไม่สามารถเข้าไปตรวจตราดูแลได้อย่างเต็มที่ เนื่องจากยังไม่ได้จดทะเบียนนั่นเอง จึงเป็นแหล่งมั่วสุมเนื่องจากไม่มีการกำหนดเวลา เข้า-ออกไว้ ไม่ต้องปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ที่หอพักตั้งไว้

สำหรับแนวทางแก้ไขปัญหาในเรื่องการเข้า-ออกหอพักผู้เขียนเห็นว่าแม้พระราชบัญญัติหอพัก พ.ศ. 2507 จะมีมาตรการในการคุ้มครองดูแลผู้พัก แต่ในทางปฏิบัติเจ้าของหอพักหรือผู้จัดการหอพัก ไม่ดูแลเอาใจใส่ผู้พัก ไม่เข้มงวดในกฎระเบียบที่ตั้งไว้ หอพักบางแห่งไม่มีผู้จัดการหอพัก ปล่อยให้ผู้พักอยู่กันเองตามลำพัง ตามที่ได้กล่าวมาแล้วข้างต้น ในที่นี้ก็ควรที่จะมีการดัดเต็อนเป็นลายลักษณ์อักษร ต่อเจ้าของหอพักหรือผู้ประกอบการหอพัก โดยกำหนดวิธีการออกหนังสือเตือน วิธีการร้องเรียน และบทลงโทษเมื่อผู้ประกอบการไม่สามารถพิสูจน์ได้ว่าตนไม่ได้ไม่ดูแลเอาใจใส่ผู้พัก ไม่เข้มงวดในกฎระเบียบที่ตั้งไว้ เช่นนี้เป็นต้น

4.1.3 วิเคราะห์ปัญหาและแนวทางแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับหลักเกณฑ์ทางกฎหมาย ระเบียบ คำสั่ง และกฎข้อบังคับที่เกี่ยวข้องกับการจัดระเบียบสังคมบริเวณรายรอบสถานศึกษาตามกฎหมายว่าด้วยหอพักในส่วนของบทกำหนดโทษที่จะลงแก่ผู้กระทำความผิด

พระราชบัญญัติหอพัก พ.ศ. 2507 มีบทกำหนดโทษที่ลงแก่ผู้กระทำความผิดไว้ในหมวด 8 มีทั้งหมด 3 มาตรา คือ มาตรา 35 มาตรา 36 และมาตรา 37 ซึ่งบทกำหนดโทษที่บัญญัติผู้เขียนมีความเห็นว่าเป็นบทบัญญัติที่มีบทลงโทษที่ไม่รุนแรงเฉียบขาด ทำให้ผู้ประกอบการที่จะต้องจดทะเบียนตามกฎหมายว่าด้วยหอพัก ไม่เกรงกลัวกฎหมาย สำหรับโทษตามพระราชบัญญัติหอพัก พ.ศ. 2507 สามารถวิเคราะห์เป็นลำดับ ได้ดังนี้

กรณีบทกำหนดโทษมาตรา 35 ที่วางหลักไว้ว่า ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา 7 หรือมาตรา 19 ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินสองพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ จากมาตรา 35 จะเห็นได้ว่า บทบัญญัติที่มีบทลงโทษที่ไม่รุนแรงเฉียบขาด ทำให้ผู้ประกอบการที่จะต้องจดทะเบียนตามกฎหมายว่าด้วยหอพัก ไม่เกรงกลัวกฎหมาย และฝ่าฝืนมาตรา 7 เรื่องการขอจัดตั้งเป็นหอพัก

และการฝ่าฝืนมาตรา 19 ในเรื่องการจัดการหอพักของผู้จัดการหอพัก ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินสองพันบาทหรือทั้งจำทั้งปรับ ซึ่งโทษดังกล่าวนี้ ถือได้ว่าเหมาะสมกับสถานการณ์ในอดีต แต่ในปัจจุบัน สภาพสังคม เศรษฐกิจ เปลี่ยนแปลงไปมาก ผู้ประกอบการหอพักไม่เกรงกลัว ขาดจิตสำนึกที่จะคำนึงถึงผู้พักที่เป็นนักเรียน นิสิต นักศึกษา ที่จะไปขออนุญาตจดทะเบียนเป็นหอพักเอกชนให้ถูกต้องตามพระราชบัญญัติหอพัก พ.ศ. 2507 เพียงเพราะคำนึงถึงผลประโยชน์ของตนเองเป็นสำคัญมากเกินไป และกลัวว่าเมื่อจดทะเบียนเป็นหอพักถูกต้องตามกฎหมายแล้ว จะไม่สามารถรับผู้พักทั้งหญิงและชายปะปนกันได้ ทำให้ผู้พักไม่เต็มจำนวนห้อง และเนื่องจากว่าไม่ทราบว่าการเป็นหอพักที่จดทะเบียนแล้ว ได้สิทธิประโยชน์อย่างไรบ้าง

กรณีบทกำหนดโทษมาตรา 36 ที่วางหลักไว้ว่า เจ้าของหอพักผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา 14 มาตรา 15 มาตรา 16 หรือมาตรา 17 หรือผู้จัดการหอพักผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา 24 หรือมาตรา 25 ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าร้อยบาท จากมาตรา 36 คือ สามารถแยกออกเป็นการกระทำความผิดในกรณีต่างๆ ดังนี้

1) ในกรณีใบอนุญาตให้ตั้งหอพักสูญหายหรือถูกทำลายในสาระสำคัญเจ้าของหอพักไม่แจ้งต่อนายทะเบียน และยื่นคำขอรับใบแทนใบอนุญาตภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ได้ทราบว่าใบอนุญาตสูญหายหรือถูกทำลายตามมาตรา 14

2) ไม่แสดงใบอนุญาตจัดตั้งหอพักไว้ในที่เปิดเผยเห็นได้ง่ายในหอพัก ตามมาตรา 15

3) เจ้าของหอพักต้องจัดให้มีป้ายคำว่า หอพัก ชื่อของหอพักและประเภทหอพักชายหรือหอพักหญิง เป็นภาษาไทยขนาดใหญ่พอเห็นได้ในระยะอันสมควรติดไว้ ณ หอพักในที่เปิดเผยเห็นได้ง่ายจากภายนอกอาคาร ตามมาตรา 16

4) แก้ไขเปลี่ยนแปลงหรือเพิ่มเติมหอพักโดยเจ้าของหอพักไม่แจ้งเป็นหนังสือต่อนายทะเบียนภายในเจ็ดวันก่อนแก้ไขเปลี่ยนแปลงเพิ่มเติมตามมาตรา 17

5) ในกรณีใบอนุญาตให้เป็นผู้จัดการหอพักสูญหายหรือถูกทำลายในสาระสำคัญผู้จัดการหอพักไม่แจ้งต่อนายทะเบียนและยื่นคำขอรับใบแทนใบอนุญาตภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ได้ทราบว่าใบอนุญาตสูญหายหรือถูกทำลาย ตามมาตรา 24

6) ผู้จัดการหอพักต้องแสดงใบอนุญาตให้เป็นผู้จัดการหอพักไว้ ณ ที่เปิดเผยเห็นได้ง่ายในหอพัก ทั้งต้องดูแลให้มีการปฏิบัติตามมาตรา 15 และมาตรา 16 ตามมาตรา 25

หากผู้ประกอบการหอพักฝ่าฝืนบทบัญญัติทั้งหกมาตราดังกล่าว ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าร้อยบาท ถือได้ว่าเหมาะสมกับสถานการณ์ในอดีต แต่ในปัจจุบัน สภาพเศรษฐกิจและสังคม มีการเปลี่ยนแปลงไปมาก ผู้ประกอบการหอพักไม่เกรงกลัว การที่ผู้ประกอบการหอพักหรือผู้จัดการหอพักฝ่าฝืนบทบัญญัติทั้งหกมาตราดังกล่าวข้างต้น อาจทำให้เจ้าหน้าที่ทำงานไม่สะดวก ในกรณี

ต้องเข้าไปตรวจสอบหอพักและอาจทำให้ผู้ประกอบการใช้เป็นข้ออ้างในกรณีเข้าตรวจสอบ คุณดูแลของเจ้าหน้าที่ว่าใบอนุญาตสูญหาย แต่ในความเป็นจริงอาจไม่ได้จดทะเบียน หรือจดทะเบียนแต่ไม่ได้ขออนุญาตต่อใบอนุญาตที่หมดอายุ เพราะพระราชบัญญัติหอพัก พ.ศ. 2507 กำหนดให้ผู้ประกอบการหอพักต้องยื่นขออนุญาตต่ออายุใบอนุญาตในลักษณะปีต่อปี แม้ว่าเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบจะสามารถตรวจสอบได้ว่าจดทะเบียนหรือไม่ แต่จะมีปัญหาและไม่เกิดประโยชน์ต่อผู้พักคนใหม่ที่ประสงค์จะอยู่อาศัยหอพัก และต้องการหอพักที่ได้มาตรฐาน มีการขออนุญาตจดทะเบียน ถูกต้องตามกฎหมาย หรือแม้กระทั่งบิดา มารดา หรือผู้ปกครองเอง ก็ต้องการตรวจสอบก่อนจะให้บุตรหลานหรือผู้อยู่ในปกครองของตนพักอาศัย เพราะมีแต่หอพักเท่านั้นที่จะพอตรวจสอบในเบื้องต้นได้ว่า บุตรหลาน หรือผู้อยู่ในปกครองจะมีคุณภาพชีวิตที่ตลอดเวลาที่พักอาศัยในระหว่างศึกษาต่อ เพราะบิดา มารดาหรือผู้ปกครองคงไม่มีเวลามากพอที่จะมาดูแลบุตรหลาน หรือผู้อยู่ในความปกครองได้ตลอดเวลา เพราะโดยส่วนใหญ่แล้วผู้ที่อยู่อาศัยหอพักจะเป็นผู้ที่มาจากต่างถิ่น จึงไม่มีทางเลือกในการเลือกที่อยู่อาศัยได้มากนัก คงมีวิธีทางเดียวที่จะตรวจสอบได้คือเป็นหอพักที่ได้รับการจดทะเบียนจากกรมประชาสงเคราะห์ และวิธีที่ตรวจสอบได้ง่ายที่สุดในเวลานั้นคือการดูว่าหอพักที่ต้องการอยู่อาศัยนั้น มีใบอนุญาตให้ตั้งเป็นหอพักหรือเปล่า มีป้ายชื่อหอพักชัดเจนบ่งบอกว่า เป็นหอพักชายหรือหอพักหญิง บิดา มารดาหรือผู้ปกครองก็มั่นใจว่า ได้เลือกสิ่งที่ดีที่สุดให้กับบุตรหลาน หรือผู้อยู่ในความปกครองของตนแล้ว ซึ่งประโยชน์สูงสุดจะตกได้แก่นักเรียน นักศึกษาที่พักอาศัยนั่นเอง

กรณีบทกำหนดโทษมาตรา 37 ที่วางหลักไว้ว่าถ้าผู้จัดการหอพักผู้ใด ผ่าฝืนกฎหมายตามมาตราต่างๆ ดังนี้ คือ

- 1) มาตรา 26 กรณีไม่จัดทำสมุดทะเบียนผู้พักตามแบบที่กำหนดไว้ในกฎกระทรวง
- 2) มาตรา 27 กรณีไม่ให้ความร่วมมือแก่สถานศึกษาเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาและความประพฤติของนักศึกษาผู้พัก
- 3) มาตรา 28 กรณีรับผู้มีคุณสมบัติไม่เหมาะสมตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติหอพัก พ.ศ. 2507
- 4) มาตรา 29 กรณีเมื่อผู้พักมีเหตุอันควรสงสัยหรือตกอยู่ในอันตรายแล้วไม่แจ้งให้บิดา มารดา ผู้ปกครองของผู้พักทราบ
- 5) มาตรา 30 กรณีไม่ควบคุมดูแลมิให้หญิงเข้าไปอยู่ในหอพักชายและชายเข้าไปอยู่ในหอพักหญิง

ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งพันบาทหรือทั้งจำทั้งปรับ โดยเฉพาะในมาตรา 30 จะเกิดปัญหาหากกล่าวคือ สำหรับหอพักหญิงมีการควบคุมดูแลดี

พอสมควร แต่สำหรับหอพักชายจะไม่มีการเข้มงวดในการที่ผู้หญิงไม่ว่าจะเป็นใครก็ตามขึ้นไปค้างคืนบนห้องพัก บางแห่งอาจมีการควบคุมดูแลอย่างดี แต่มีน้อยมาก ส่วนมากแล้วจะมีกฎระเบียบห้ามหญิงขึ้นไปหอพักชายแต่ในทางปฏิบัติมีการฝ่าฝืนกันมาก และมีการลงโทษตามพระราชบัญญัติหอพัก พ.ศ. 2507 แต่อย่างไร

สำหรับแนวทางแก้ไขปัญหาคำหนดโทษตามพระราชบัญญัติหอพัก พ.ศ. 2507 ในมาตรา 35 36 37 นี้ผู้เขียนเห็นว่า ควรจะมีการแก้ไขเพิ่มเติมโทษปรับและโทษจำคุกในพระราชบัญญัติหอพัก พ.ศ.2507 ให้สูงขึ้น รวมทั้งให้นำมาตรการทางปกครองโดยให้อำนาจเจ้าพนักงานในการสั่งปิดและพักใช้ใบอนุญาต มาใช้บังคับไว้ด้วย

4.2 วิเคราะห์ปัญหาและแนวทางแก้ไขปัญหเกี่ยวกับหลักเกณฑ์ทางกฎหมาย ระเบียบ คำสั่ง และกฎข้อบังคับที่เกี่ยวข้องกับการจัดระเบียบสังคมบริเวณรายรอบสถานศึกษาตามกฎหมายว่าด้วยสถานบริการ

สำหรับปัญหาและแนวทางแก้ไขปัญหเกี่ยวกับหลักเกณฑ์ทางกฎหมาย ระเบียบ คำสั่ง และกฎข้อบังคับที่เกี่ยวข้องกับการจัดระเบียบสังคมบริเวณรายรอบสถานศึกษาตามกฎหมายว่าด้วยสถานบริการมีข้อควรพิจารณาโดยลำดับ ดังนี้

4.2.1 วิเคราะห์ปัญหาและแนวทางแก้ไขปัญหเกี่ยวกับหลักเกณฑ์ทางกฎหมาย ระเบียบ คำสั่ง และกฎข้อบังคับที่เกี่ยวข้องกับการจัดระเบียบสังคมบริเวณรายรอบสถานศึกษาในการขออนุญาตตั้ง การต่ออายุใบอนุญาตสถานบริการ

ปัญหาที่สำคัญอีกประการหนึ่งคือ การตั้งสถานบริการโดยไม่ได้รับอนุญาต ซึ่งหลักเกณฑ์และมาตรการทางกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการขออนุญาตและการต่ออายุใบอนุญาตผู้เขียนได้กล่าวไว้แล้วในบทที่ 3 ในส่วนของกฎหมายว่าด้วยสถานบริการซึ่งปัญหาที่ต้องวิเคราะห์ในเรื่องนี้ก็คือเมื่อไม่ได้รับอนุญาตให้ตั้งสถานบริการหรือไม่ดำเนินการต่ออายุใบอนุญาตตามกฎหมาย ก็ถือได้ว่าผู้ประกอบการตั้งสถานบริการโดยไม่ได้รับอนุญาต ซึ่งในที่นี้ในทางปฏิบัติในการบังคับใช้กฎหมายตามพระราชบัญญัติสถานบริการ เจ้าพนักงานหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานยังมีความสับสนและปฏิบัติผิดอยู่เป็นจำนวนมาก ที่พบประจำก็คือ การตั้งข้อกล่าวหาผิด โดยเฉพาะเรื่องการกล่าวหาว่า “ตั้งสถานบริการโดยไม่ได้รับใบอนุญาต” ยกตัวอย่างเช่น เจ้าพนักงานฝ่ายปกครองและเจ้าหน้าที่ตำรวจได้เข้าตรวจสถานประกอบการแห่งหนึ่ง ซึ่งประกอบกิจการเข้าลักษณะสถานบริการ ประเภตมาตรา 3 (1) พบผู้มีอายุต่ำกว่า 20 ปี ในสถานประกอบการนั้น 20 คน จึงได้แจ้งข้อกล่าวหาว่า ยินยอม หรือปล่อยให้บุคคลอายุต่ำกว่ายี่สิบปีบริบูรณ์ ซึ่งมีได้ทำงานในสถานบริการนั้น เข้าไปในสถานบริการระหว่างเวลาทำการ เป็นความผิดตามมาตรา 16/1

วรรคหนึ่ง ซึ่งมีโทษปรับไม่เกินห้าหมื่นบาท แต่ข้อเท็จจริงพบว่าสถานประกอบการนั้นไม่มีใบอนุญาต แต่ไม่ได้แจ้งข้อหา ซึ่งเป็นการผิดตามมาตรา 4 ประกอบมาตรา 26 แห่งพระราชบัญญัติสถานบริการ พ.ศ. 2509 กล่าวคือ มีโทษจำคุกไม่เกิน 1 ปี หรือปรับไม่เกินหกหมื่นบาท หรือ ทั้งจำทั้งปรับ ดังนั้น กรณีตรวจพบสถานประกอบการใด ประกอบกิจการเข้าลักษณะเป็นสถานบริการตามกฎหมาย แต่ไม่มีใบอนุญาต แม้จะพบความผิดอื่นอีก ก็ไม่สามารถแจ้งข้อหา หรือฐานความผิดอื่นเหล่านั้นได้ เพราะสถานประกอบการนั้นยังไม่ได้เป็นสถานบริการ จะแจ้งข้อหา หรือฐานความผิดได้เฉพาะข้อหา หรือฐานความผิดเปิดสถานบริการ โดยไม่ได้รับอนุญาตเท่านั้น

สำหรับการแก้ปัญหาในกรณีดังกล่าวข้างต้นจำเป็นต้องทำอย่างมีประสิทธิภาพในการจัดระเบียบสังคมที่เกี่ยวกับสถานบริการนั้น ส่วนใหญ่จะเกิดปัญหาในสถานที่ที่มีลักษณะคล้ายสถานบริการ หรือเป็นสถานบริการแต่ไม่ขออนุญาตตามกฎหมายว่าด้วยสถานบริการ ซึ่งเมื่อมีการจับกุมก็จะไม่สามารถนำมาตรการทางกฎหมายที่เข้มงวดตามกฎหมายว่าด้วยสถานบริการมาใช้บังคับ เนื่องจากสถานประกอบการเหล่านั้นไม่ใช่สถานบริการที่อยู่ได้บังคับกฎหมายว่าด้วยสถานบริการ ดังนั้นจึงมีความจำเป็นที่จะต้องอาศัยการกวาดค้น จับกุมของเจ้าพนักงานและเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง โดยตรวจสอบสถานบริการและร้านค้าที่อาจเข้าข่ายสถานบริการให้ขออนุญาตให้ถูกต้อง มิเช่นนั้นเจ้าพนักงานและเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องจะต้องจับกุมและลงโทษโดยบังคับใช้กฎหมายว่าด้วยสถานบริการและกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้องอย่างเฉียบขาด

อนึ่ง หากเจ้าพนักงานหรือเจ้าหน้าที่ในท้องที่ใดปล่อยปละละเลยให้มีสถานบริการที่ไม่มีใบอนุญาตเกิดขึ้น และละเลยการกวาดค้นร้านค้าที่อาจเข้าข่ายสถานบริการ อาจกำหนดโทษทางวินัยและทางอาญาให้เข้มงวด และเพื่อเป็นการแก้ไขการช่วยเหลือกันเองในระดับบังคับบัญชา ก็ควรจะกำหนดให้ในการตรวจสอบสถานบริการในแต่ละครั้งเจ้าหน้าที่ผู้เข้าตรวจสอบจะต้องประกอบด้วยเจ้าหน้าที่จากหลายหน่วยงาน เป็นต้น

ปัญหาในการขออนุญาตตั้งสถานบริการที่สำคัญอีกประการหนึ่งก็คือ ปัญหาตามมาตรา 7 ที่กำหนดให้สถานบริการนั้นจะต้องไม่อยู่ใกล้วัด สถานที่สำหรับปฏิบัติพิธีกรรมทางศาสนา โรงเรียนหรือสถานศึกษา โรงพยาบาลที่รับผู้ป่วยไว้ค้างคืน สโมสรเยาวชนหรือหอพักตามกฎหมายว่าด้วยหอพักในขนาดที่เห็นได้ว่าจะก่อความเดือดร้อนรำคาญแก่สถานที่ดังกล่าวแล้ว ซึ่งในที่นี้ย่อมเกิดปัญหาการตีความปัญหาของคำว่า “ใกล้” ว่าเช่นไรจึงจะเข้ากรณีการตั้งสถานบริการที่ใกล้สถานที่ตามมาตรา 7 ในทางปฏิบัติเนื่องจากผู้เขียนได้รับมอบหมายจากทางบริษัทที่ผู้เขียนทำงานอยู่ให้ดำเนินการขอรับใบอนุญาตตั้งสถานบริการ ผู้เขียนจึงมีโอกาสได้ศึกษาทางปฏิบัติในเรื่องนี้ ซึ่งผู้เขียนโดยได้ติดต่อเข้าพบ นายคาบตำรวจยุทธ สิตานุรักษ์ ซึ่งมีหน้าที่พิจารณาเอกสารการขอรับใบอนุญาตตั้งสถานบริการในเบื้องต้น ปฏิบัติหน้าที่ ณ สถานีตำรวจนครบาลลุมพินี เมื่อ

วันที่ 12 มิถุนายน 2550 โดยผู้เขียนได้สอบถามว่ากรณีเช่นใดจึงจะเป็นกรณีการตีความว่าสถานบริการใกล้เคียงกับสถานที่ตามมาตรา 7 นั้น ในที่นี้ทางตำรวจเห็นว่าเป็นอำนาจดุลพินิจของเจ้าพนักงานผู้ออกใบอนุญาตในการที่จะรักษาความสงบเรียบร้อยในท้องที่ซึ่งถึงแม้ว่าจะมีถนนตัดผ่านก็ถือว่าใกล้เคียงแล้ว เช่นนี้ เมื่อเปรียบเทียบกับ คำว่า “บริเวณต่อเนื่องติดกับ” ในมาตรการทางกฎหมายว่าด้วยสุรา ว่าเช่นไรถึงจะเป็นบริเวณต่อเนื่องติดกับสถานศึกษา ซึ่งคณะกรรมการกฤษฎีกาได้บัญญัติคำนี้เอาไว้ว่า “โดยพิจารณาตามข้อสังเกตของคณะกรรมการที่ให้พิจารณาบริเวณข้างเคียงโดยรอบไม่เกิน 500 เมตร ด้วยว่าจะเป็นการเหมาะสมหรือไม่ คณะกรรมการกฤษฎีกาครั้งที่ 5 พิจารณาแล้วเห็นว่าหากห้ามตั้งบริเวณสถานที่ข้างเคียงระยะห่างไม่เกิน 500 เมตร ตามข้อสังเกตนั้นจะส่งผลกระทบต่อผู้ประกอบการเป็นอย่างมาก ซึ่งในบางจังหวัดอาจตั้งร้านจำหน่ายสุราไม่ได้เลย อันเป็นการกำหนดพื้นที่ห้ามประกอบกิจการนี้ไปโดยปริยายและอาจเป็นปัญหาว่าจะกำหนดโดยกฎกระทรวงอันเป็นกฎหมายลำดับรองได้หรือไม่ ดังนั้น จึงได้ปรับให้กำหนดห้ามเฉพาะบริเวณต่อเนื่องติดกับสถานที่ดังกล่าวเท่านั้น หากมีร้าน ถนน หรือลำรางสาธารณะตั้งอยู่ก็สามารถประกอบกิจการนี้ได้โดยได้เพิ่มบทเฉพาะกาลให้ผู้ประกอบการที่ขายอยู่แล้วสามารถประกอบกิจการต่อไปได้จนกว่าใบอนุญาตจะสิ้นอายุหรือถูกเพิกถอนกิจการ อาจเห็นได้ว่าการที่กฎหมายว่าด้วยสถานบริการให้อำนาจเจ้าพนักงานในการใช้ดุลพินิจได้อย่างเคร่งครัด ไม่มีหลักที่ใช้พิจารณาเช่นเดียวกับกฎหมายว่าด้วยสุรา กรณีอาจก่อปัญหาในการเรียกรับสินบนของเจ้าพนักงานผู้ออกใบอนุญาตได้ อีกประการหนึ่งย่อมกระทบกับผู้ประกอบการที่ปฏิบัติตามกฎหมายอย่างถูกต้องแล้วแต่ในขั้นสุดท้ายเจ้าพนักงานใช้ดุลพินิจแจ้งว่าเป็นการตั้งสถานบริการที่ขัดกับมาตรา 7 (1)

สำหรับการแก้ไขปัญหาในการตีความคำว่า “ใกล้” ตามมาตรา 7 ผู้เขียนเห็นว่าควรมีการบัญญัติความตามมาตรา 7 ให้มีความสอดคล้องความตามกฎหมายว่าด้วยสุรา เช่นอาจกำหนดระยะที่สามารถตั้งสถานบริการและจำหน่ายสุราให้ชัดเจน เช่น กำหนดไว้ในกฎหมายทั้งสองฉบับว่าสถานที่ขายสุราและสถานบริการจะต้องอยู่ห่างจากสถานศึกษา 500 เมตร เป็นต้น

4.2.2 วิเคราะห์ปัญหาและแนวทางแก้ไขปัญหาลักษณะที่ทางกฎหมาย ระเบียบ คำสั่ง และกฎข้อบังคับที่เกี่ยวข้องกับการจัดระเบียบสังคมบริเวณรายรอบสถานศึกษาในการ ย้าย แก้ไขเปลี่ยนแปลงหรือต่อเติมสถานบริการและการออก ใบแทนอนุญาต

ในการ ย้าย แก้ไขเปลี่ยนแปลงหรือต่อเติมสถานบริการและการออกใบแทนอนุญาตนั้นเป็นการเฉพาะสำหรับผู้รับอนุญาตตั้งสถานบริการ² ซึ่งในที่นี้มีปัญหาในทางปฏิบัติในการบังคับใช้

² สายสุณี ไหมทอง. (2552). คำอธิบายกฎหมายสถานบริการ. สืบค้นเมื่อ 6 ธันวาคม 2552, จาก

กฎหมาย กล่าวคือ เจ้าพนักงานมักจะตั้งข้อกล่าวหาดำเนินคดีกับผู้อื่นซึ่งไม่ใช่ผู้รับอนุญาตตั้งสถานบริการ ทั้งที่ฐานความผิดในการ ย้าย แก้ไขเปลี่ยนแปลงหรือต่อเติมสถานบริการ ตามมาตรา 13 ประกอบมาตรา 27 และการออกใบแทนอนุญาตตามมาตร 12 ประกอบมาตรา 27 เป็นฐานความผิดเฉพาะสำหรับผู้รับอนุญาตตั้งสถานบริการ ซึ่งเมื่อเจ้าพนักงานไม่ดำเนินการกับผู้ประกอบการที่ได้รับใบอนุญาต หรือ อาจเป็นผู้ประกอบการที่เป็นเจ้าของสถานบริการที่แท้จริงแล้ว ก็ย่อมที่จะทำให้อยากต่อกรกับผู้ประกอบการที่เป็นเจ้าของสถานบริการที่แท้จริงจะเกรงกลัวต่อกฎหมาย เพราะเมื่อเจ้าพนักงานพบเห็นการ ย้าย แก้ไขเปลี่ยนแปลงหรือต่อเติมสถานบริการและการออกใบแทนอนุญาตที่ไม่ชอบด้วยกฎหมายผู้ประกอบการที่เป็นเจ้าของสถานบริการที่แท้จริงก็จะให้ผู้อื่นอ้างเป็นเจ้าของสถานบริการ และเจ้าพนักงานก็มักจะตั้งข้อกล่าวหาดำเนินคดีกับผู้อื่นซึ่งไม่ใช่ผู้รับอนุญาตตั้งสถานบริการที่แท้จริง ผลที่ตามมาก็คือ การกระทำผิดกฎหมายที่เกิดขึ้นซ้ำซากเพราะผู้ประกอบการที่เป็นเจ้าของสถานบริการที่แท้จริงไม่ถูกดำเนินคดีแต่อย่างใด

สำหรับแนวทางการแก้ไขปัญหาในการบังคับใช้กฎหมายในการ ย้าย แก้ไขเปลี่ยนแปลงหรือต่อเติมสถานบริการและการออกใบแทนอนุญาต ที่กล่าวมานี้ผู้เขียนเห็นว่าในการแก้ปัญหาดังกล่าว เจ้าพนักงานจะต้องตั้งข้อหากับผู้ที่เป็นเจ้าของสถานบริการที่แท้จริง โดยตรวจสอบให้ละเอียดว่าผู้ใดเป็นผู้รับอนุญาตให้ตั้งสถานบริการ ทั้งนี้ โดยผู้ได้จากการตรวจสอบประวัติก่อนการขออนุญาต ซึ่งผู้เขียนมีข้อเสนอว่าควรนำมาตรการในการตรวจสอบประวัติจากรอยพิมพ์นิ้วมือของผู้ขออนุญาตมาใช้อย่างเข้มงวด เช่น ผู้ขออนุญาตรายใดจะขออนุญาตตั้งสถานบริการจะต้อง พิมพ์รอยนิ้วมือของผู้ขออนุญาตประกอบการขออนุญาต ซึ่งเมื่อมีการจับกุมดำเนินคดีจะต้องตรวจสอบจากประวัติรอยพิมพ์นิ้วมือของผู้ขออนุญาตเป็นหลัก เช่นนี้เป็นต้น

4.2.3 วิเคราะห์ปัญหาและแนวทางแก้ไขปัญหากับหลักเกณฑ์ทางกฎหมาย ระเบียบ คำสั่ง และกฎข้อบังคับที่เกี่ยวข้องกับการจัดระเบียบสังคมบริเวณรายรอบสถานศึกษาในการควบคุมกวดขันสถานบริการตามนโยบายจัดระเบียบสังคม

ตามที่ได้กล่าวมาแล้วทั้งหมดในมาตรการทางกฎหมายในการควบคุมกวดขันสถานบริการตามนโยบายจัดระเบียบสังคมในบทที่ 3 เห็นได้ว่ามีมาตรการทางกฎหมายที่เกี่ยวข้องอยู่หลายประการ เช่น ห้ามมิให้ผู้รับอนุญาตตั้งสถานบริการรับผู้มีอายุต่ำกว่าสิบแปดปีบริบูรณ์เข้าทำงานในสถานบริการ ยินยอมหรือปล่อยให้ผู้ที่มีอาการมีเมานจนประพฤตินุญาย หรือ ครอบงำสติไม่ได้เข้าไปหรืออยู่ในสถานบริการระหว่างเวลาทำการ จำหน่ายสุราให้แก่ผู้มีอาการมีเมานจนประพฤตินุญายหรือครอบงำสติไม่ได้ ยินยอมหรือปล่อยให้ผู้ซึ่งไม่มีหน้าที่เฝ้าดูแลสถานบริการนั้น พักอาศัยหลับนอนในสถานบริการ ยินยอมหรือปล่อยให้มีการกระทำ

ความผิด เกี่ยวกับยาเสพติดในสถานบริการ ยินยอมหรือปล่อยปละละเลยให้มีการนำอาวุธเข้าไปในสถานบริการ เป็นต้น

หากแต่ยังมีปัญหาในการบังคับใช้กฎหมายในการควบคุมกวดขันสถานบริการตามนโยบายจัดระเบียบสังคมที่ควรนำมาวิเคราะห์ กล่าวคือร้านที่ถูกจับกุมไม่ใช่สถานบริการ (ไม่เข้าองค์ประกอบตามคำนิยาม “สถานบริการ”) แต่เจ้าพนักงานทำการจับกุมและตั้งข้อกล่าวหาตามกฎหมายสถานบริการ เช่น ตั้งสถานบริการ โดยไม่ได้รับอนุญาตจากพนักงานเจ้าหน้าที่ หรือเปิดสถานบริการไม่เป็นไปตามเวลาที่กำหนดในกฎกระทรวง ซึ่งจากที่ได้ศึกษามาทั้งหมดในข้างต้นจะเห็นได้ว่าการจับกุมสถานบริการที่ตั้งโดยไม่ได้รับอนุญาต ตามกฎหมายสถานบริการ สามารถตั้งข้อกล่าวหาได้เพียง “ตั้งสถานบริการโดยไม่ได้รับอนุญาตจากพนักงานเจ้าหน้าที่” เท่านั้น แต่เจ้าพนักงานผู้จับกุมมีการตั้งข้อกล่าวหาอื่นๆ เพื่อดำเนินคดีตามกฎหมายสถานบริการด้วย

ปัญหาที่สำคัญอีกประการหนึ่ง คือ การตั้งข้อกล่าวหาแก่ผู้รับอนุญาตตั้งสถานบริการที่ยินยอม หรือปล่อยปละละเลยให้ ผู้มีอายุต่ำกว่า 20 ปีบริบูรณ์ ซึ่งมีได้ทำงานในสถานบริการนั้น เข้าไปในสถานบริการระหว่างเวลา ทำการเจ้าพนักงานผู้จับกุมมีกระบวนองค์ประกอบของฐานความผิดไม่ถูกต้องหรือไม่ครบถ้วน เช่น ระบุอายุของผู้ที่เข้าไปในสถานบริการเป็น 18 ปีบริบูรณ์ (กฎหมายกำหนดอายุ 20 ปีบริบูรณ์) หรือไม่ระบุว่าผู้ต้องหาเป็น “ผู้รับอนุญาตตั้งสถานบริการ” หรือไม่ระบุว่าผู้มีอายุ 20 ปีบริบูรณ์ “มิได้ทำงานในสถานบริการนั้น” หรือไม่ระบุว่าเข้าไปในสถานบริการ “ระหว่างเวลาทำการ” เป็นต้น ซึ่งองค์ประกอบดังกล่าวล้วนแต่มีความสำคัญต่อการดำเนินคดี

ในกรณีฐานความผิดตามมาตรา 16/1 วรรคสองและวรรคสาม ประกอบกับมาตรา 28/1 ที่ให้ผู้รับอนุญาตตั้งสถานบริการตรวจเอกสารราชการที่มีภาพถ่ายและระบุอายุ ของผู้ซึ่งจะเข้าไปในสถานบริการ (16/1 วรรคสอง) เพื่อตรวจสอบว่ามีผู้ที่มีอายุต่ำกว่ายี่สิบปีบริบูรณ์ ซึ่งมีได้ทำงานในสถานบริการนั้นเข้าไปในสถานบริการระหว่างเวลาทำการ หรือไม่

ในกรณีผู้รับอนุญาตตั้งสถานบริการไม่แจ้งให้เจ้าหน้าที่ทราบ โดยพลันเมื่อมีผู้ซึ่งจะเข้าไปในสถานบริการไม่ยินยอมให้ตรวจเอกสารราชการ หรือไม่มีเอกสารราชการและเข้าไปในสถานบริการให้ (16/1 วรรคสาม)

และมาตรา 16/3 ประกอบกับมาตรา 28/1 กล่าวคือ ในกรณีผู้รับอนุญาตตั้งสถานบริการไม่แจ้งให้เจ้าหน้าที่ทราบโดยพลันเมื่อพบหรือมีเหตุอันควรสงสัยว่า มีผู้มีอาการมีนเมาจนประพฤติกวนวายหรือครองสติไม่ได้เข้าไป หรืออยู่ในสถานบริการระหว่างเวลาทำการ มีการกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดในสถานบริการ

สำหรับแนวทางการแก้ไขปัญหาดังกล่าวมาทั้งหมดมาทั้งหมดในข้างต้น เจ้าพนักงานที่ต้องกวดขัน จับกุมของเจ้าพนักงานและเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องโดยตรวจสอบสถานบริการ

และร้านค้าที่อาจเข้าข่ายสถานบริการให้ขออนุญาตให้ถูกต้อง มิเช่นนั้น เจ้าพนักงานและเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องจะต้องจับกุมและลงโทษ โดยบังคับใช้กฎหมายว่าด้วยสถานบริการและกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้องอย่างเฉียบขาด ซึ่งหากเจ้าพนักงานหรือเจ้าหน้าที่ในท้องที่ใดปล่อยปละละเลยให้มีสถานบริการที่ไม่มีใบอนุญาตเกิดขึ้น และละเลยการกวาดล้างร้านค้าที่อาจเข้าข่ายสถานบริการ อาจกำหนดโทษทางวินัยและทางอาญาให้เข้มงวด และเพื่อเป็นการแก้ไขการช่วยเหลือกันเองในระดับบังคับบัญชา ก็ควรที่จะกำหนดให้ในการตรวจสอบสถานบริการในแต่ละครั้งเจ้าหน้าที่ผู้เข้าตรวจสอบจะต้องประกอบด้วยเจ้าหน้าที่จากหลายหน่วยงาน เช่นนี้เป็นต้น

สำหรับแนวทางการแก้ไขปัญหากรณีการตั้งข้อกล่าวหาแก่ผู้รับอนุญาตตั้งสถานบริการที่ยินยอม หรือปล่อยปละละเลยให้ ผู้มีอายุต่ำกว่า 20 ปีบริบูรณ์ ซึ่งมีได้ทำงานในสถานบริการนั้น เข้าไปในสถานบริการระหว่างเวลา ทำการเจ้าพนักงานผู้จับกุมจะต้องใช้ความระมัดระวังและความรอบคอบในการระบอบองค์ประกอบของฐานความผิดให้ถูกต้องครบถ้วนทั้งนี้ ก็เพื่อทำให้ง่ายต่อการบังคับใช้กฎหมายนั่นเอง

กรณีปัญหาที่เจ้าพนักงานหรือเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับการบังคับใช้กฎหมายว่าด้วยสถานบริการตั้งข้อกล่าวหาดำเนินคดีกับผู้อื่นซึ่งไม่ใช่ผู้รับอนุญาตตั้งสถานบริการ ผู้เขียนมีข้อเสนอว่าควรนำมาตรการในการตรวจสอบประวัติการอพยพพำนักนั้วมือของผู้ขออนุญาตมาใช้อย่างเข้มงวด เช่น ผู้ขออนุญาตรายใดจะขออนุญาตตั้งสถานบริการจะต้อง พิมพ์รายนั้วมือของผู้ขออนุญาตประกอบการขออนุญาต ซึ่งเมื่อมีการจับกุมดำเนินคดีจะต้องตรวจสอบจากประวัติการอพยพพำนักนั้วมือของผู้ขออนุญาตเป็นหลัก

ทั้งนี้ จากปัญหาการตรวจบัตรประจำตัวประชาชนควรนำมาตรการการตรวจบัตรประจำตัวประชาชนตามมาตรการทางกฎหมายและการบังคับใช้กฎหมายในพระราชบัญญัติบัตรประจำตัวประชาชน พ.ศ. 2526 ในมาตรา 15 กล่าวคือ ผู้ใดนำบัตรหรือใบรับหรือใบแทนใบรับของผู้อื่นไปใช้แสดงว่าตนเป็นเจ้าของบัตรหรือใบรับหรือใบแทนใบรับ ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หกเดือนถึงห้าปี และปรับตั้งแต่หนึ่งหมื่นบาทถึงหนึ่งแสนบาท (กรณีการนำบัตรประจำตัวประชาชนของผู้อื่นไปใช้) และในมาตรา 14 (2) ผู้ใดปลอมบัตรหรือใบรับหรือใบแทนใบรับ ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงสิบปีหรือปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงสองแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และมาตรา 14 (3) ผู้ใดใช้หรือแสดงบัตรหรือใบรับหรือใบแทนใบรับ อันเกิดจากการกระทำความผิดตามมาตรา 14 (2) ต้องระวางโทษตามที่กำหนดไว้สำหรับความผิดนั้น (กรณีการปลอมบัตรประจำตัวประชาชนและการนำบัตรประจำตัวประชาชนปลอมไปใช้) และในมาตรา 16 กล่าวคือ ผู้ใดยินยอมให้ผู้อื่นนำบัตรหรือใบรับหรือใบแทนใบรับของตนไปใช้ในทางทุจริต ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สามเดือนถึงสามปี หรือปรับตั้งแต่ห้าพันบาทถึงหกหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ ซึ่งใน

มาตรา 16 นี้เป็นการป้องกันไม่ให้มีการยินยอมให้นำบัตรประจำตัวประชาชนของตนไปใช้กระทำความผิด โดยง่าย ทั้งนี้ แม้ว่าบทบัญญัติตามพระราชบัญญัติบัตรประจำตัวประชาชน พ.ศ. 2526 จะมีความเข้มงวดรุนแรง หากแต่ผู้เขียนเห็นว่าเมื่อมีการบังคับใช้กฎหมายฉบับนี้อย่างจริงจังจะเป็นการนำเอากฎหมายที่ไม่ค่อยนำมาใช้มาช่วยเสริมมาตรการในการจำกัดบุคคลที่เข้าไปในสถานบริการได้เป็นอย่างดีและมีประสิทธิภาพ

4.2.4 วิเคราะห์ปัญหาและแนวทางแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับหลักเกณฑ์ทางกฎหมาย ระเบียบ คำสั่ง และกฎข้อบังคับที่เกี่ยวข้องกับการจัดระเบียบสังคมบริเวณรอบสถานศึกษาในการกำหนดเขตพื้นที่ตั้งสถานบริการ (Zoning) และมาตรการทางกฎหมายในการควบคุมกวดขันเวลาเปิด-ปิดสถานบริการ

เหตุผลที่ผู้เขียนนำเอามาตรการทางกฎหมายในการกำหนดเขตพื้นที่ตั้งสถานบริการ (Zoning) มาวิเคราะห์ในหัวข้อเดียวกับมาตรการทางกฎหมายในการควบคุมกวดขันเวลาเปิด-ปิดสถานบริการ ก็เพราะมาตรการทางกฎหมายทั้งสองประการนี้มีความสัมพันธ์กันเนื่องจากการกำหนดเขตพื้นที่ตั้งสถานบริการ (Zoning) ให้พื้นที่ใดสามารถตั้งสถานบริการได้ พื้นที่นั้นย่อมที่จะต้องใช้เวลาเปิด-ปิดสถานบริการที่เป็นไปตามมาตรการทางกฎหมายว่าด้วยการกำหนดเวลาเปิด-ปิดสถานบริการ ทั้งนี้ สำหรับพื้นที่ที่กำหนดเขตพื้นที่เพื่ออนุญาตตั้งสถานบริการมักจะไม่มีปัญหาในการพิจารณาถึงการอนุญาตหรือไม่อนุญาตของเจ้าหน้าที่ เพราะไม่สามารถตั้งสถานบริการตามกฎหมายว่าด้วยสถานบริการได้อยู่แล้ว แต่ที่เป็นปัญหาคือ สถานบริการที่อยู่นอกและในเขต Zoning ที่สามารถตั้งสถานบริการได้จะต้องปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วยสถานบริการ ซึ่งในปัจจุบันนี้ การดำเนินการกำหนดเขตพื้นที่ว่าพื้นที่ใดอยู่ในเขต Zoning หรือไม่ ยังไม่เรียบร้อยเท่าที่ควร จึงยังเป็นปัญหาอยู่มาก

สำหรับแนวทางแก้ไขปัญหาในมาตรการทางกฎหมายในการกำหนดเขตพื้นที่ตั้งสถานบริการ (Zoning) และมาตรการทางกฎหมายในการควบคุมกวดขันเวลาเปิด-ปิดสถานบริการในประเทศไทย ผู้เขียนเห็นว่าควรจะต้องดำเนินการออกกฎหมายกำหนดเขตพื้นที่ตั้งสถานบริการ (Zoning) ให้ชัดเจนและครบถ้วนทั้งประเทศ ทั้งนี้ ก็เพื่อเป็นการที่จะทำให้ง่ายต่อการดำเนินการตรวจสอบสถานบริการของเจ้าพนักงานและเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง

สำหรับกรณีต่างประเทศโดยเฉพาะประเทศสหรัฐอเมริกาตามที่ได้กล่าวมาทั้งหมดในบทที่ 3 ผู้เขียนเห็นว่าประเทศไทยควรนำเอาลักษณะสำคัญของประเทศสหรัฐอเมริกา โดยกำหนดบทลงโทษอย่างหนักสำหรับการกระทำความผิดกฎหมายสิ่งเสพติดที่มีขึ้นภายในบริเวณเขตหวงห้ามโดยรอบสถานศึกษาและเพิ่มบทลงโทษสำหรับผู้กระทำความผิดกฎหมายโดยการมียาเสพติดไว้ในครอบครองหรือเพื่อการจำหน่ายในเขตปลอดยาเสพติด ซึ่งบทลงโทษต่างๆ และบทลงโทษที่

เพิ่มขึ้นและเพิ่มโทษการพิพากษาคัดสินจำคุกด้วย เช่น การครอบครองยาเสพติดผิดกฎหมายเพื่อมีไว้จัดจำหน่ายในเขตสถานศึกษานั้นจะถูกลงโทษจำคุกอย่างน้อย 3 ปี เช่นนี้ เป็นต้น

ปัญหาที่สำคัญอีกประการหนึ่งคือ การเปิดร้านอาหารที่มีลักษณะคล้ายสถานบริการ ซึ่งไม่ต้องปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วยสถานบริการเพราะไม่ใช่สถานบริการตามกฎหมายซึ่งมีอยู่มากมายรอบสถานศึกษาอยู่ในขณะนี้และการเปิดสถานบริการเกินเวลาที่กฎหมายกำหนด

ผู้เขียนเสนอว่าควรนำมาตรการทางกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้องมาบังคับใช้กับร้านอาหารอย่างเคร่งครัด เช่น ต้องขออนุญาตจำหน่ายสุราตามพระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. 2493 ผู้จำหน่ายสุราโดยไม่ได้รับอนุญาต ถ้าสุรานั้นเป็นสุราที่นำเข้ามาในราชอาณาจักร ต้องระวางโทษปรับไม่เกิน 2,000 บาท ถ้าสุรานั้นทำขึ้นในราชอาณาจักร ต้องระวางโทษปรับไม่เกิน 500 บาท กำหนดเวลาการจำหน่ายสุรา ตามประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 253 ลงวันที่ 16 พฤศจิกายน 2515 จำหน่ายสุราได้ตั้งแต่เวลา 11.00-14.00 นาฬิกา และตั้งแต่ 17.00-24.00 นาฬิกา ผู้ฝ่าฝืนต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน 2 ปี หรือปรับไม่เกิน 4,000 บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ การดื่มสุรา ณ สถานที่จำหน่ายสุราในกำหนดเวลาห้ามจำหน่ายสุรา ตามประกาศของคณะปฏิวัติฉบับที่ 253 ลงวันที่ 16 พฤศจิกายน 2515 ผู้ฝ่าฝืนต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน 1 เดือน หรือปรับไม่เกิน 30,000 บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ การแจ้งหรือขออนุญาตจัดตั้งสถานที่สะสมอาหารตามพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535 ผู้ตั้งสถานที่จำหน่ายอาหารหรือสถานที่สะสมอาหารที่มีพื้นที่เกิน 200 ตารางเมตร โดยไม่ได้รับอนุญาต ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือนหรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท พื้นที่ไม่เกิน 200 ตารางเมตร โดยไม่มีหนังสือรับรองการแจ้งต้องระวางโทษ จำคุกไม่เกินสามเดือน หรือปรับไม่เกินห้าพันบาท ทั้งนี้ ก็เพื่อเป็นการป้องกันไม่ให้ผู้ประกอบการดำเนินกิจการ โดยหลีกเลี่ยงที่จะปฏิบัติตามพระราชบัญญัติสถานบริการ พ.ศ. 2509 ได้ง่ายนั่นเอง

4.3 วิเคราะห์ปัญหาและแนวทางแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับหลักเกณฑ์ทางกฎหมาย ระเบียบ คำสั่ง และกฎข้อบังคับที่เกี่ยวข้องกับการจัดระเบียบสังคมบริเวณรอบสถานศึกษาตามกฎหมายว่าด้วยสุรา

สำหรับปัญหาและแนวทางแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับหลักเกณฑ์ทางกฎหมาย ระเบียบ คำสั่ง และกฎข้อบังคับที่เกี่ยวข้องกับการจัดระเบียบสังคมบริเวณรอบสถานศึกษาตามกฎหมายว่าด้วยสุรา มีข้อควรพิจารณาโดยลำดับ ดังนี้

4.3.1 วิเคราะห์ปัญหาและแนวทางแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับหลักเกณฑ์ทางกฎหมาย ระเบียบ คำสั่ง และกฎข้อบังคับที่เกี่ยวข้องกับการจัดระเบียบสังคมบริเวณรอบสถานศึกษาในการจำกัดวันและเวลาจำหน่าย

จากการศึกษามาตรการทางกฎหมายในการจำกัดวันและเวลาจำหน่าย จะสามารถแยกแยะมาตรการทางกฎหมายออกเป็นแนวทางต่างๆ ได้ 3 แนวทางที่สำคัญ ได้แก่

แนวทางแรก คือ ประกาศคณะปฏิวัติฉบับที่ 253 ซึ่งควบคุมถึงผู้ขออนุญาตจำหน่ายสุรา ประเภท 3-6 ให้ขายได้เฉพาะเวลา 11.00-14.00 นาฬิกา และเวลา 17.00-24.00 นาฬิกา ถ้าฝ่าฝืนจะมีโทษจำคุกไม่เกิน 2 ปี ปรับไม่เกิน 4,000 บาท

แนวทางที่ 2 คือ พระราชบัญญัติสถานบริการ ซึ่งมีกฎกระทรวงกำหนดเวลาเปิด-ปิดของสถานบริการ มีโทษปรับไม่เกิน 50,000 บาท

และแนวทางที่ 3 คือ พระราชบัญญัติสุราฯ มีกฎกระทรวงกำหนดเวลาขายสุราประเภท 3 และ 4 โดยห้ามขายเวลา 11.00-14.00 นาฬิกา และเวลา 17.00-24.00 นาฬิกา

จะเห็นได้ว่าประกาศคณะปฏิวัติฉบับที่ 253 ได้ประกาศใช้ตั้งแต่ปี 2515 แต่พระราชบัญญัติสถานบริการ (ฉบับที่ 4) ได้ประกาศใช้เมื่อปี พ.ศ. 2546 ซึ่งมีเพียงโทษปรับไม่เกินห้าหมื่นบาทและ กฎกระทรวงของกรมสรรพสามิตได้ประกาศใช้เมื่อปี พ.ศ. 2548 ซึ่งกฎกระทรวงที่ออกตามพระราชบัญญัติสุราฯ มีโทษปรับไม่เกิน 50 บาท ซึ่งในที่นี่เห็นว่าเป็นกรณีที่มีบทลงโทษที่ไม่รุนแรง จนอาจทำให้ผู้ประกอบการมิได้เกิดความเกรงกลัวอันเป็นสาเหตุให้กล้าที่จะกระทำผิดกฎหมายเพราะเห็นว่าคุ้มกับประโยชน์ที่จะได้รับ ทั้งนี้บทบัญญัติตามพระราชบัญญัติสุราฯ ดังกล่าวจะควบคุมได้เฉพาะประเภท 3 และ 4 แต่ในส่วนประกาศคณะปฏิวัติที่ 253 ถึงแม้จะเห็นว่าเป็นกฎหมายที่ไม่ทันสมัยหากแต่กฎหมายดังกล่าวจะมีบทลงโทษตามข้อ 4 ที่ผู้ฝ่าฝืน ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน 5 ปี หรือปรับไม่เกินสี่พันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับและครอบคลุมได้มากกว่า และมีการห้ามดื่ม ณ สถานที่ขายด้วย ทั้งนี้กรณีจึงอาจเกิดปัญหาตามมาว่าถ้ามีประกาศของกรมสรรพสามิตซึ่งเป็นกฎหมายที่ตราขึ้นโดยอาศัยสภาพการณ์ในสังคมในปัจจุบันแล้ว ควรจะยกเลิกประกาศคณะปฏิวัติที่ 253 หรือไม่

สำหรับแนวทางในการแก้ไขปัญหานั้นข้อนี้ผู้เขียนเห็นว่ายังไม่ควรยกเลิกประกาศคณะปฏิวัติฉบับที่ 253 ด้วยเหตุผลที่ว่าถึงแม้จะเห็นว่าเป็นกฎหมายที่ไม่ทันสมัยหากแต่กฎหมายดังกล่าวจะมีบทลงโทษและครอบคลุมได้มากกว่าดังที่ได้กล่าวมาทั้งหมดในข้างต้น แต่ทั้งนี้แม้พระราชบัญญัติสุราฯ จะมีโทษปรับเพียง 50 บาท ซึ่งอาจดูน้อยแต่กรมสรรพสามิตยังมีมาตรการในทางกฎหมายอีกประการหนึ่งคือสามารถเพิกถอนใบอนุญาตและไม่ออกใบอนุญาตให้เป็นเวลา 5 ปี กรณีหากไม่ต้องการที่จะยกเลิกบทบัญญัติตามประกาศคณะปฏิวัติฉบับที่ 253 ก็ควรที่จะมีการ

สะสางกฎหมายเหล่านั้น โดยวิธีการทางนิติบัญญัติและนำข้อดี ข้อเสียมาเปรียบเทียบกับกฎหมายในปัจจุบันกำหนดให้เป็นมาตรฐานและแนวทางเดียวกันเพื่อให้กฎหมายมีความเป็นเอกภาพและเป็นการอำนวยความสะดวกให้แก่องค์กรผู้ปฏิบัติตามกฎหมายเหล่านั้นต่อไป

ปัญหาที่สำคัญอีกประการหนึ่งในการจำกัดวันและเวลาจำหน่าย คือการหลีกเลี่ยงการปฏิบัติตามกฎหมาย จึงเห็นว่ามาตรการการบังคับใช้กฎหมายจะต้องเข้มแข็งกว่านี้และกฎหมายฉบับนี้จะต้องพิสูจน์ได้ว่ามีข้อดีอย่างไร บทลงโทษมีประสิทธิภาพมากน้อยเพียงใด ซึ่งจะเห็นได้ว่ากฎหมายเท่าที่มีอยู่ในขณะนี้เป็นบ่อเกิดของคอร์ปชั่นของวงการตำรวจ เช่น พระราชบัญญัติสถานบริการ พระราชบัญญัติสุราฯ ซึ่งถ้าไม่ดำเนินการให้มีความโปร่งใสและชัดเจนในการบังคับใช้กฎหมายก็ไม่อาจเกิดขึ้นได้อย่างมีประสิทธิภาพ ดังนั้น ในมาตรการในการจำกัดวันและเวลาจำหน่าย ต้องคำนึงถึงการบังคับใช้และกลไกในการบังคับใช้ที่เข้มแข็ง เจ้าหน้าที่ที่ต้องทำหน้าที่ได้ และจะต้องมีการควบคุมไปให้ถึงไม่คิดว่ากฎหมายฉบับเดียวจะลดปัญหาคอร์ปชั่นในวงการตำรวจได้ แต่ต้องการพิจารณาใช้มาตรการกฎหมายที่เกี่ยวข้องที่มีอยู่ในทุกเรื่อง

สำหรับปัญหาในการจำกัดวันและเวลาจำหน่าย คือการหลีกเลี่ยงการปฏิบัติตามกฎหมายซึ่งผู้เขียนเห็นว่ามาตรการการบังคับใช้กฎหมายจะต้องเข้มแข็งกว่านี้และกฎหมายฉบับนี้จะต้องพิสูจน์ได้ว่ามีข้อดีอย่างไร บทลงโทษมีประสิทธิภาพมากน้อยเพียงใด ซึ่งจะเห็นได้ว่ากฎหมายเท่าที่มีอยู่ในขณะนี้เป็นบ่อเกิดของคอร์ปชั่นของวงการตำรวจ เช่น พระราชบัญญัติสถานบริการ พระราชบัญญัติสุราฯ ซึ่งถ้าไม่ดำเนินการให้มีความโปร่งใสและชัดเจนในการบังคับใช้กฎหมายก็ไม่อาจเกิดขึ้นได้อย่างมีประสิทธิภาพ ดังนั้น ในมาตรการในการจำกัดวันและเวลาจำหน่าย ต้องคำนึงถึงการบังคับใช้และกลไกในการบังคับใช้ที่เข้มแข็ง เจ้าหน้าที่ที่ต้องทำหน้าที่ได้ และจะต้องมีการควบคุมไปให้ถึงไม่คิดว่ากฎหมายฉบับเดียวจะลดปัญหาคอร์ปชั่นในวงการตำรวจได้ แต่ต้องการพิจารณาใช้มาตรการกฎหมายที่เกี่ยวข้องที่มีอยู่ในทุกเรื่อง

4.3.2 วิเคราะห์ปัญหาและแนวทางแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับหลักเกณฑ์ทางกฎหมาย ระเบียบ คำสั่ง และกฎข้อบังคับที่เกี่ยวข้องกับการจัดระเบียบสังคมบริเวณรอบสถานศึกษาในการจำกัดเวลาบริโภคสุรา

ตามประกาศคณะปฏิวัติที่ 253 มีโทษค่อนข้างรุนแรงแต่จะบังคับได้เฉพาะผู้ประกอบการที่ขอใบอนุญาตถูกต้องตามกฎหมาย แต่ประเภทไม่ขอใบอนุญาต ประกาศคณะปฏิวัติที่ 253 ก็ไม่สามารถใช้บังคับได้และเมื่อไปพิจารณาโทษที่ไม่ขอใบอนุญาตของกรมสรรพสามิตจะพบว่า มีอัตราโทษที่น้อยกว่าโทษตามประกาศคณะปฏิวัติที่ 253 และตามประกาศคณะปฏิวัติที่ 253 กำหนดให้ ป.3-ป.6 ขายสุราในช่วง 11.00-14.00 นาฬิกา และ 17.00-24.00 นาฬิกา เว้นแต่ได้รับใบอนุญาตจากอธิบดีกรมตำรวจสำหรับนครหลวงกรุงเทพมหานคร หรือผู้ว่าราชการ

จังหวัดสำหรับจังหวัดอื่น และยิ่งไปกว่านั้นถ้าเป็นสถานบริการสามารถขออนุญาตจากอธิบดีกรมตำรวจ(ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ)หรือผู้ว่าราชการจังหวัดแล้วแต่กรณีในการที่จะขอเวลาบริโภคสุรากล้าหลังจากเวลา 24.00 นาฬิกา ในส่วนของกรมสรรพสามิตมีกฎกระทรวงกำหนดอนุญาตเกี่ยวกับการขายปลีกสุรา ประเภทที่ 3 และ ประเภทที่ 4 กล่าวคือ ขายสุราได้เฉพาะในเวลาตั้งแต่ 11.00 นาฬิกา ถึง 14.00 นาฬิกา และตั้งแต่ 17.00 นาฬิกา ถึง 24.00 นาฬิกา แต่ มิให้ใช้บังคับแก่ผู้ได้รับใบอนุญาตให้จำหน่ายสุรา เกินเวลา 24.00 นาฬิกา ตามประกาศของคณะปฏิวัติฉบับที่ 253 และผู้รับอนุญาตตั้งสถานบริการตามกฎหมายว่าด้วยการตั้งสถานบริการตามกฎหมายว่าด้วยการตั้งสถานบริการ ซึ่งขายสุราในสถานบริการภายในเวลาทำการของสถานบริการนั้นเกินเวลา 24.00 นาฬิกา ดังนี้ จะเห็นได้ว่าแม้ประกาศคณะปฏิวัติที่ 253 จะมีโทษที่ค่อนข้างรุนแรงแต่จะบังคับใช้ได้เพียงผู้ประกอบการที่ขออนุญาตตามกฎหมายเท่านั้น และในที่นี่กฎหมายยังเปิดช่องให้กับผู้ประกอบการที่ได้รับอนุญาตตามประกาศคณะปฏิวัติที่ 253 และผู้ประกอบการที่เกี่ยวกับสถานบริการที่สามารถขออนุญาตจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องขอขยายระยะเวลาบริโภคให้เกินกว่า 24.00 น. ได้ โดยที่บทบัญญัติตามพระราชบัญญัติสุราและกฎกระทรวงที่ออกตามพระราชบัญญัติสุราฯ ยังไม่ได้มีบทบัญญัติที่เป็นข้อห้ามแต่อย่างใด ทั้งนี้ หากพิจารณาแล้วยังเห็นว่ากฎหมายทั้ง 3 ฉบับนี้เปิดช่องให้แกกันและกันในการที่ให้อำนาจดุลพินิจแก่เจ้าพนักงานผู้อนุญาต

จากการศึกษาจะพบว่าแม้ประกาศคณะปฏิวัติที่ 253 จะมีโทษที่ค่อนข้างรุนแรงแต่จะบังคับใช้ได้เพียงผู้ประกอบการที่ขออนุญาตตามกฎหมายเท่านั้น และในที่นี่กฎหมายยังเปิดช่องให้กับผู้ประกอบการที่ได้รับอนุญาตตามประกาศคณะปฏิวัติที่ 253 และผู้ประกอบการที่เกี่ยวกับสถานบริการที่สามารถขออนุญาตจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องขอขยายระยะเวลาบริโภคให้เกินกว่า 24.00 น. ได้ โดยที่บทบัญญัติตามพระราชบัญญัติสุราและกฎกระทรวงที่ออกตามพระราชบัญญัติสุราฯ ยังไม่ได้มีบทบัญญัติที่เป็นข้อห้ามแต่อย่างใด ทั้งนี้ หากพิจารณาแล้วยังเห็นว่ากฎหมายทั้ง 3 ฉบับนี้เปิดช่องให้แกกันและกันในการที่ให้อำนาจดุลพินิจแก่เจ้าพนักงานผู้อนุญาต ซึ่งผู้เขียนเห็นว่าควรจะมีการแก้ไขกฎหมายทุกฉบับให้มีหลักเกณฑ์เดียวกัน กล่าวคือควรจะแก้ไขให้การจำหน่ายและบริโภคสุราได้ไม่เกิน 24.00 น. และผู้ประกอบการแม้ว่าจะมีหรือไม่มีใบอนุญาตก็ต้องอยู่ภายใต้สภาพบังคับของกฎหมายอย่างเท่าเทียมกัน ทั้งนี้ ก็เพื่อความเป็นเอกภาพทางกฎหมาย และก่อให้เกิดบรรทัดฐานที่เกี่ยวกับมาตรการในการจำกัดเวลาบริโภคสุรานั้นเอง

4.3.3 วิเคราะห์ปัญหาและแนวทางแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับหลักเกณฑ์ทางกฎหมาย ระเบียบ คำสั่ง และกฎข้อบังคับที่เกี่ยวข้องกับการจัดระเบียบสังคมบริเวณรอบสถานศึกษาในการจำกัดบุคคลที่เข้าไปในสถานบริการ

จากมาตรการทางกฎหมายในการจำกัดบุคคลที่เข้าไปในสถานบริการดังที่ได้กล่าวมาทั้งหมดในบทที่ 3 ในปัจจุบันพบปัญหาในทางปฏิบัติกล่าวคือ ผู้ประกอบการที่เกี่ยวกับสถานบริการจะอ้างว่าได้พิจารณาจากหน้าตา(ลักษณะทางกายภาพ) ของผู้ซื้อแล้วเห็นว่าอายุน่าจะเกิน 20 ปีบริบูรณ์ ซึ่งกรณีเช่นนี้แม้จะเป็นข้ออ้างที่ฟังไม่ขึ้นหากแต่ก็ยังไม่มีความหมายที่เข้มงวดมีเพียงบทบัญญัติในพระราชบัญญัติสถานบริการ (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2546 มาตรา 16/1 วรรคสาม กล่าวคือ ในกรณีที่ผู้ซึ่งจะเข้าไปในสถานบริการ ไม่ยอมให้ตรวจเอกสารราชการหรือไม่มีเอกสารราชการ และเข้าไปในสถานบริการให้ผูรับอนุญาตตั้งสถานบริการแจ้งให้เจ้าหน้าที่ทราบโดยพลัน ซึ่งหากไม่ปฏิบัติตามผูรับอนุญาตตั้งสถานบริการ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าหมื่นบาท เช่นนี้เห็นว่าบทบัญญัตินี้เป็นบทบัญญัติที่เป็นมาตรการการลงโทษฝ่ายเดียวคือผู้รับใบอนุญาตตั้งสถานบริการแต่ผู้ที่ไม่ยอมให้ตรวจเอกสารทางราชการ เช่น บัตรประจำตัวประชาชน คงมีโทษตามพระราชบัญญัติบัตรประจำตัวประชาชน พ.ศ. 2526 (แก้ไขโดยพระราชบัญญัติบัตรประจำตัวประชาชน (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2542) ในมาตรา 17 กล่าวคือ ผู้ถือบัตรผู้ใดไม่อาจแสดงบัตรหรือใบรับหรือใบแทนใบรับเมื่อเจ้าพนักงานตรวจบัตรขอตรวจ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งร้อยบาท ซึ่งผู้เขียนเห็นว่ากรณีของผู้ใช้บริการมีอัตราโทษที่น้อยทำให้การบังคับใช้กฎหมายในกรณีนี้ไม่มีประสิทธิภาพและถ้าหากเป็นสถานประกอบการที่ไม่ได้รับอนุญาตตามพระราชบัญญัติสถานบริการ (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2546 ก็จะไม่สามารถบังคับใช้กฎหมายต่อผู้ประกอบการดังกล่าวได้เลย

ในปัจจุบันนี้ตามประสบการณ์ในทางปฏิบัติของผู้เขียนที่ได้ประสบมาพบว่ามีวิวัฒนาการของการกระทำผิดกฎหมาย เช่นการนำบัตรประจำตัวประชาชนของผู้อื่นไปใช้และการปลอมบัตรประจำตัวประชาชน ซึ่งในกรณีเช่นนี้ หากพิจารณาตามหลักทางกายภาพและสิ่งแวดล้อมของสถานบริการในเวลากลางคืนจะพบว่าในบางกรณีเจ้าพนักงานหรือเจ้าหน้าที่อาจหลงเชื่อหรือไม่อาจทราบได้เลยว่าบัตรประจำตัวประชาชนดังกล่าวเป็นบัตรของผู้อื่นหรือเป็นบัตรปลอม ในกรณีดังกล่าวนี้ถึงแม้ว่าผู้กระทำความผิดซึ่งอาจจะเป็นนักเรียน หรือนักศึกษา จะกระทำโดยรู้เท่าไม่ถึงการณ์หรือไม่แต่ถ้าหากผู้กระทำได้กระทำลงไปแล้วก็ชอบที่เจ้าพนักงานหรือเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องจะบังคับใช้กฎหมายอย่างเข้มงวดกับบุคคลเหล่านั้น ซึ่งกฎหมายที่จะนำมาบังคับใช้ในการจัดระเบียบสังคมรอบสถานศึกษาในกรณีดังกล่าว คือ พระราชบัญญัติบัตรประจำตัวประชาชน พ.ศ. 2526 ในมาตรา 15 กล่าวคือ ผู้ใดนำบัตรหรือใบรับหรือใบแทนใบรับของผู้อื่นไปใช้แสดงว่าตนเป็นเจ้าของบัตรหรือใบรับหรือใบแทนใบรับ ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หกเดือนถึงห้าปี และ

ปรับตั้งแต่หนึ่งหมื่นบาทถึงหนึ่งแสนบาท (กรณีการนำบัตรประจำตัวประชาชนของผู้อื่นไปใช้) และในมาตรา 14 (2) ผู้ใดปลอมบัตรหรือใบรับหรือใบแทนใบรับ ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงสิบปีหรือปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงสองแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และมาตรา 14 (3) ผู้ใดใช้หรือแสดงบัตรหรือใบรับหรือใบแทนใบรับ อันเกิดจากการกระทำความผิดตาม มาตรา 14 (2) ต้องระวางโทษตามที่กำหนดไว้สำหรับความผิดนั้น (กรณีการปลอมบัตรประจำตัวประชาชนและการนำบัตรประจำตัวประชาชนปลอมไปใช้) และในมาตรา 16 กล่าวคือ ผู้ใดยินยอมให้ผู้อื่นนำบัตรหรือใบรับหรือใบแทนใบรับของตนไปใช้ในทางทุจริต ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สามเดือนถึงสามปี หรือปรับตั้งแต่ห้าพันบาทถึงหกหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ ซึ่งในมาตรา 16 นี้เป็นการป้องกันไม่ให้มีการยินยอมให้นำบัตรประจำตัวประชาชนของตนไปใช้กระทำความผิดโดยง่าย

สำหรับกรณียินยอมหรือปล่อยให้พลละเลยให้ผู้มีอากรมีนเมาจนประพฤตินุญวาย หรือครองสติไม่ได้เข้าไปหรืออยู่ในสถานบริการระหว่างเวลาทำการและจำหน่ายสุราให้แก่ผู้มีอากรมีนเมาจนประพฤตินุญวายหรือครองสติไม่ได้ ประเด็นที่ต้องพิจารณาคือ อย่างเป็นจริงจะเป็นกรณีของผู้มีอากรมีนเมาจนประพฤตินุญวาย หรือครองสติไม่ได้ ซึ่งผู้เขียนเห็นว่า อากรมีนเมาจนครองสติไม่ได้ควรจะขึ้นอยู่กับข้อเท็จจริงในแต่ละกรณีไป เช่น ครองสติไม่ได้ คือทำอะไรไม่ได้ เดินยังไม่ได้ หรือควรระบุว่าผู้ที่ถือว่าครองสติไม่ได้จะต้องมีปริมาณแอลกอฮอล์ในร่างกายจำนวนเท่าไร และกำหนดมาตรการเช่นเดียวกันนี้ให้ผู้ขายปฏิบัติตามในกรณีขายสุราให้แก่ผู้ที่มึนเมาจนครองสติไม่ได้ ซึ่งกรณีดังกล่าวจะเป็นการลดปัญหา ข้อถกเถียงที่ผู้ขายเห็นว่าผู้ซื้อยังครองสติได้แต่ในขณะเดียวกันเจ้าหน้าที่ตำรวจเห็นว่าผู้ขายขายให้กับคนที่ครองสติไม่ได้และต้องการจับกุมผู้ขาย ซึ่งถ้ามีรายละเอียดส่วนนี้จะได้เป็นแนวทางให้กับผู้ปฏิบัติให้สามารถปฏิบัติได้อย่างถูกต้องและเป็นไปในทางเดียวกันกับผู้ประกอบการทำให้การบังคับใช้กฎหมายมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

ผู้เขียนเห็นว่าควรมีมาตรการทางกฎหมายในพระราชบัญญัติบัตรประจำตัวประชาชน พ.ศ. 2526 มาบังคับใช้อย่างจริงจังและนำช่วยเสริมมาตรการในการจำกัดบุคคลที่เข้าไปในสถานบริการได้เป็นอย่างดีและมีประสิทธิภาพ

สำหรับกรณียินยอมหรือปล่อยให้พลละเลยให้ผู้มีอากรมีนเมาจนประพฤตินุญวาย หรือครองสติไม่ได้เข้าไปหรืออยู่ในสถานบริการระหว่างเวลาทำการและจำหน่ายสุราให้แก่ผู้มีอากรมีนเมาจนประพฤตินุญวายหรือครองสติไม่ได้ ประเด็นที่ต้องพิจารณาคือ อย่างเป็นจริงจะเป็นกรณีของผู้มีอากรมีนเมาจนประพฤตินุญวาย หรือครองสติไม่ได้ ซึ่งผู้เขียนเห็นว่า อากรมีนเมาจนครองสติไม่ได้ควรจะขึ้นอยู่กับข้อเท็จจริงในแต่ละกรณีไป เช่น ครองสติไม่ได้ คือทำอะไรไม่ได้ เดินยังไม่ได้ หรือควรระบุว่าผู้ที่ถือว่าครองสติไม่ได้จะต้องมีปริมาณแอลกอฮอล์ในร่างกายจำนวนเท่าไร และกำหนดมาตรการเช่นเดียวกันนี้ให้ผู้ขายปฏิบัติตามในกรณีขายสุราให้แก่ผู้ที่มึนเมาจนครองสติ

ไม่ได้ ซึ่งกรณีดังกล่าวจะเป็นการลดปัญหา ข้อถกเถียงที่ผู้ขายเห็นว่าผู้ซื้อยังครองสติได้แต่ในขณะเดียวกันเจ้าหน้าที่ตำรวจเห็นว่าผู้ขายขายให้กับคนที่ครองสติไม่ได้และต้องการจับกุมผู้ขาย ซึ่งถ้ามีรายละเอียดส่วนนี้จะได้เป็นแนวทางให้กับผู้ปฏิบัติให้สามารถปฏิบัติได้อย่างถูกต้องและเป็นไปในทางเดียวกันกับผู้ประกอบการทำให้การบังคับใช้กฎหมายมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

4.3.4 วิเคราะห์ปัญหาและแนวทางแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับหลักเกณฑ์ทางกฎหมาย ระเบียบ คำสั่ง และกฎข้อบังคับที่เกี่ยวข้องกับการจัดระเบียบสังคมบริเวณรายรอบสถานศึกษาในการจำกัดอายุผู้ซื้อ

จากมาตรการทางกฎหมายในการจัดระเบียบสังคมรายรอบสถานศึกษาในมาตรการที่เกี่ยวข้องกับการจำกัดอายุผู้ซื้อ ซึ่งมีกฎหมายที่เกี่ยวข้องตามที่ได้พิจารณามาแล้วในบทที่ 3 นั้น พบว่าประเด็นที่สำคัญในการนำมาพิจารณาในกรณี ดังกล่าวคือปัญหาเกี่ยวกับอายุของผู้ซื้อ กล่าวคือในพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 ห้ามเด็กซึ่งเป็นบุคคลซึ่งมีอายุต่ำกว่าสิบแปดปีบริบูรณ์ เสพหรือซื้อสุรา ส่วนในพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 กำหนดห้ามมิให้ผู้ใดขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์แก่บุคคลซึ่งมีอายุต่ำกว่ายี่สิบปีบริบูรณ์ กรณีดังกล่าวจึงเป็นปัญหาว่ากรณีนักศึกษาตามความในมาตรา 4 แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 หมายความว่าเด็กซึ่งกำลังรับการศึกษาระดับอุดมศึกษาหรือเทียบเท่าอยู่ในสถานศึกษาของรัฐหรือเอกชนเช่นนี้ หากนักศึกษาที่มีอายุเกินกว่า 18 ปีบริบูรณ์ย่อมจะไม่ได้ได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายฉบับนี้ เช่นนี้ นักศึกษาอายุ 19 ปี ย่อมที่จะสามารถเสพและซื้อสุราได้ เช่นนี้เป็นต้น ซึ่งจากกรณีดังกล่าวตามที่พระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 กำหนดห้ามมิให้ผู้ใดขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์แก่บุคคลซึ่งมีอายุต่ำกว่ายี่สิบปีบริบูรณ์ ย่อมจะไม่ก่อให้เกิดประสิทธิภาพในการบังคับใช้กฎหมายฉบับนี้ เนื่องจากในทางปฏิบัติ เช่น เมื่อกฎหมายฉบับหนึ่งให้ผู้ที่อายุ 19 ปี ซื้อสุราได้ แต่กฎหมายอีกฉบับห้ามขายสุราให้กับผู้ที่มีอายุ 19 ปี ย่อมทำให้การจัดระเบียบสังคมรายรอบสถานศึกษาไม่มีประสิทธิภาพ อันเนื่องจากปัญหาที่กฎหมายไม่สอดคล้องกันจนทำให้ผู้ปฏิบัติ โดยเฉพาะผู้ประกอบการแสวงหาประโยชน์จากช่องว่างของกฎหมายดังกล่าว

ปัญหาที่เป็นอุทธารณ์อีกประการหนึ่งในมาตรการจำกัดอายุผู้ซื้อ คือ เมื่อกฎหมายห้ามขาย

ให้ผู้มีอายุต่ำกว่า 20 ปีแล้ว แต่จะอย่างไรถ้าสมมติว่าผู้มีอายุ 21 ปี ซื้อสุราไปให้ผู้มีอายุ 18 ปีดื่มสำหรับแนวทางในการแก้ไขปัญหานี้ผู้เขียนเห็นว่าควรแก้ไขปัญหานี้โดยแก้ไขให้กฎหมายทั้งสองฉบับนี้ให้สอดคล้องสัมพันธ์กัน เช่นในพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก อาจกำหนดนิยามของคำว่าเด็กใหม่เช่น เด็กหมายความว่า ผู้ซึ่งยังไม่บรรลุนิติภาวะ เช่นนี้จะทำให้การบังคับใช้กฎหมายมีประสิทธิภาพ

ปัญหาที่เป็นอุทธรณ์อีกประการหนึ่งในมาตรการจำกัดอายุผู้ซื้อ คือเมื่อกฎหมายห้ามขายให้ผู้มีอายุต่ำกว่า 20 ปีแล้ว แต่จะอย่างไรถ้าสมมติว่าผู้ที่มีอายุ 21 ปี ซื้อสุราไปให้ผู้มีอายุ 18 ปี ดื่ม ในที่นี้ผู้เขียนเห็นว่าเมื่อแก้กฎหมายตามตัวอย่างข้างต้นแล้ว ก็น่าที่จะสามารถแก้ไขปัญหานี้ได้ และสำหรับกรณีที่เกิดเหตุเกี่ยวกับอายุก็ควรที่จะใช้การตรวจบัตรประจำตัวประชาชน มาใช้บังคับ

4.3.5 วิเคราะห์ปัญหาและแนวทางแก้ไขปัญหากับเกี่ยวกับหลักเกณฑ์ทางกฎหมาย ระเบียบ คำสั่ง และกฎข้อบังคับที่เกี่ยวข้องกับการจัดระเบียบสังคมบริเวณรายรอบสถานศึกษาในการลดปัญหาดังกล่าวที่เกิดจากการบริโภคสุรา

ในหัวข้อนี้ผู้เขียนมีแนวทางในการวิเคราะห์เช่นเดียวกับหัวข้อ 4.3.3 ในช่วงท้ายกล่าวคือ ประเด็นที่ต้องพิจารณาคือ อย่งไรจึงจะเป็นกรณีของผู้มีอาการมึนเมาจนประพฤตินุญวายหรือครองสติไม่ได้ ซึ่งผู้เขียนเห็นว่า อาการมึนเมาจนครองสติไม่ได้ควรจะขึ้นอยู่กับข้อเท็จจริงในแต่ละกรณีไป เช่น ครองสติไม่ได้ คือทำอะไรไม่ได้ เดินยังไม่ได้ หรือควรระบุว่าผู้ที่ถือว่าครองสติไม่ได้จะต้องมีปริมาณแอลกอฮอล์ในร่างกายจำนวนเท่าไร และกำหนดมาตรการเช่นเดียวกันนี้ให้ผู้ขายปฏิบัติตามในกรณีขายสุราให้แก่ผู้ที่มึนเมาจนครองสติไม่ได้ ซึ่งกรณีดังกล่าวจะเป็นการลดปัญหา ข้อตกเถียงที่ผู้ขายเห็นว่าผู้ซื้อยังครองสติได้ในขณะเดียวกันเจ้าหน้าที่ตำรวจเห็นว่าผู้ขายขายให้กับคนที่ครองสติไม่ได้และต้องการจับกุมผู้ขาย ซึ่งถ้ามีรายละเอียดส่วนนี้จะได้เป็นแนวทางให้กับผู้ปฏิบัติให้สามารถปฏิบัติได้อย่างถูกต้องและเป็นไปในทางเดียวกันกับผู้ประกอบการทำให้การบังคับใช้กฎหมายมีประสิทธิภาพ

ในที่นี้ผู้เขียนมีแนวทางในการวิเคราะห์เช่นเดียวกับหัวข้อ 4.3.3 ในช่วงท้าย กล่าวคือ ประเด็นที่ต้องพิจารณาคือ อย่งไรจึงจะเป็นกรณีของผู้มีอาการมึนเมาจนประพฤตินุญวายหรือครองสติไม่ได้ ซึ่งผู้เขียนเห็นว่า อาการมึนเมาจนครองสติไม่ได้ควรจะขึ้นอยู่กับข้อเท็จจริงในแต่ละกรณีไป เช่น ครองสติไม่ได้ คือทำอะไรไม่ได้ เดินยังไม่ได้ หรือควรระบุว่าผู้ที่ถือว่าครองสติไม่ได้จะต้องมีปริมาณแอลกอฮอล์ในร่างกายจำนวนเท่าไร และกำหนดมาตรการเช่นเดียวกันนี้ให้ผู้ขายปฏิบัติตามในกรณีขายสุราให้แก่ผู้ที่มึนเมาจนครองสติไม่ได้ ซึ่งกรณีดังกล่าวจะเป็นการลดปัญหา ข้อตกเถียงที่ผู้ขายเห็นว่าผู้ซื้อยังครองสติได้ในขณะเดียวกันเจ้าหน้าที่ตำรวจเห็นว่าผู้ขายขายให้กับคนที่ครองสติไม่ได้และต้องการจับกุมผู้ขาย ซึ่งถ้ามีรายละเอียดส่วนนี้จะได้เป็นแนวทางให้กับผู้ปฏิบัติให้สามารถปฏิบัติได้อย่างถูกต้องและเป็นไปในทางเดียวกันกับผู้ประกอบการทำให้การบังคับใช้กฎหมายมีประสิทธิภาพ

4.3.6 วิเคราะห์ปัญหาและแนวทางแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับหลักเกณฑ์ทางกฎหมาย ระเบียบ คำสั่ง และกฎข้อบังคับที่เกี่ยวข้องกับการจัดระเบียบสังคมบริเวณรายรอบสถานศึกษาในการควบคุมคุณภาพสุรา

สำหรับปัญหาที่เกี่ยวกับการควบคุมคุณภาพสุราที่เป็นปัญหาในการจัดระเบียบสังคมรายรอบสถานศึกษาอยู่ในขณะนี้ คือ กรณีเหล้าปั่น ซึ่งเหล้าปั่น คือ เครื่องดื่มที่มีส่วนผสมของแอลกอฮอล์โดยจะใส่รวมกับน้ำหวานหรือน้ำที่มีกลิ่นของผลไม้หลากหลายชนิด ใส่น้ำแข็งแล้วนำมาปั่นรวมกันใส่เหยือกขาย โดยแอลกอฮอล์ที่นำมาผสมกับน้ำผลไม้ มีทั้ง วอดก้า รัม หรือ จิน ซึ่งเมื่อนำส่วนผสมทั้งหมดมาใส่รวมกันและทำการปั่นจะให้รสชาติที่หวานและเปรี้ยวคล้ายกับน้ำผลไม้ไม่มีรสขมมากเหมือนกับเหล้าหรือเบียร์ โดยมีให้เลือกหลายรสชาติ เช่น กามิกาเซ่ กีวี ลิ้นจี่ บลูสวาวาย เปเปอร์มิน และอีกมากมาย แต่ผลของ เหล้าปั่นก็คือความเมา เหมือนกับดื่มสุรา นั่นเอง

ในที่นี้เมื่อพิจารณาถึงกระบวนการและกรรมวิธีผลิตเหล้าปั่นจะพบว่ากรณี เป็นการทำการเปลี่ยนแปลงสุรา โดยเอาสุราอื่นใด หรือน้ำ หรือของเหลว หรือวัตถุอื่นใดเจือปนลง ซึ่งเห็นว่าเข้าข่ายความผิดตามมาตรา 23 แล้ว หากแต่ในช่วงท้ายของ มาตรานี้ได้กำหนดข้อยกเว้นเอาไว้ว่า “เว้นแต่ผู้ซื้อได้ร้องขอให้เปลี่ยนแปลงสุราเพื่อดื่มในขณะนั้น” ซึ่งเมื่อพิจารณาตามความหมายในพจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถานแล้ว อาจตีความได้ว่าการร้องขอในขณะนั้น คือการพูดให้เขาให้สิ่งที่ต้องการหรือวิงวอน ซึ่งในที่นี้ผู้เขียนเห็นว่าน่าจะเป็นการที่ผู้ซื้อสั่งผู้ขายทางวาจาในรูปแบบต่างๆ เช่น การสั่งตามเมนู เช่นนี้เป็นต้น ด้วยเหตุนี้จึงน่าจะเป็นช่องว่างของกฎหมายที่ทำให้เกิดปัญหาการจำหน่ายเหล้าปั่นอยู่รายรอบสถานศึกษาในขณะนี้

สำหรับแนวทางในการแก้ไขปัญหาลูกผู้เขียนเห็นว่าควรที่จะต้องแก้ไขบทบัญญัติเกี่ยวกับการร้องขอเพื่ออุดช่องว่างของกฎหมาย ทั้งนี้ ควรแก้ไขบทกำหนดโทษตามมาตรานี้ให้สูงขึ้น เพื่อให้ผู้ประกอบการเกิดความเกรงกลัวไม่กล้ากระทำความผิดต่อกฎหมายอีกต่อไป

4.3.7 วิเคราะห์ปัญหาและแนวทางแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับหลักเกณฑ์ทางกฎหมาย ระเบียบ คำสั่ง และกฎข้อบังคับที่เกี่ยวข้องกับการจัดระเบียบสังคมบริเวณรายรอบสถานศึกษาในการควบคุมใบอนุญาตจำหน่ายสุรา

ในปัจจุบันนี้ ในชั้นของการขอรับใบอนุญาตจำหน่ายสุรายังสามารถที่จะทำได้ง่ายเกินไป ฉะนั้น จึงควรที่จะแก้กฎหมายในเรื่องการออกใบอนุญาตขายสุรา เช่น ในต่างประเทศได้กำหนดให้ออกใบอนุญาตให้ยากมากขึ้น หรือกำหนดกระบวนการพิจารณาออกใบอนุญาตให้จำหน่ายหรือดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์นั้นจะต้องมีหลักเกณฑ์เงื่อนไขเพิ่มมากขึ้น โดยที่เจ้าหน้าที่จะต้องออกตรวจพื้นที่ประกอบการพิจารณาในการออกใบอนุญาตด้วย ทั้งนี้ หากไปแก้ไขเรื่องใบอนุญาตให้เข้มงวดจะทำให้มาตรการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ทั้งนี้

สำหรับใบอนุญาตจำหน่ายสุราประเภทที่ 3 ควรเพิ่มมาตรการและขั้นตอนในการออกใบอนุญาตให้เข้มงวดที่สุด เพราะจะเห็นได้ว่าเป็นใบอนุญาตที่ขอรับใบอนุญาตได้ง่ายที่สุดและผู้ประกอบการนิยมขอมากที่สุดเนื่องจากครอบคลุมการขายปลีกสุราทุกประเภท นั่นเอง ซึ่งเมื่อมีการควบคุมการออกใบอนุญาตแล้วก็จะทำให้การบังคับใช้กฎหมายมีประสิทธิภาพมากขึ้น เพราะจะทำให้ผู้ดื่มเข้าไปซื้อจากผู้ที่ไม่ใช่ใบอนุญาตจำหน่ายก็เป็นความผิด

ผู้เขียนเห็นว่าควรกำหนดกระบวนการพิจารณาออกใบอนุญาตให้จำหน่ายหรือดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์นั้นจะต้องมีหลักเกณฑ์เงื่อนไขเพิ่มมากขึ้น โดยที่เจ้าหน้าที่จะต้องออกตรวจพื้นที่ประกอบการพิจารณาในการออกใบอนุญาตด้วย ทั้งนี้ หากไปแก้ไขเรื่องใบอนุญาตให้เข้มงวดจะทำให้มาตรการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ทั้งนี้ สำหรับใบอนุญาตจำหน่ายสุราประเภทที่ 3 ควรเพิ่มมาตรการและขั้นตอนในการออกใบอนุญาตให้เข้มงวดที่สุด เพราะจะเห็นได้ว่าเป็นใบอนุญาตที่ขอรับใบอนุญาตได้ง่ายที่สุดและผู้ประกอบการนิยมขอมากที่สุดเนื่องจากครอบคลุมการขายปลีกสุราทุกประเภท นั่นเอง ซึ่งเมื่อมีการควบคุมการออกใบอนุญาตแล้วก็จะทำให้การบังคับใช้กฎหมายมีประสิทธิภาพมากขึ้น เพราะจะทำให้ผู้ดื่มเข้าไปซื้อจากผู้ที่ไม่ใช่ใบอนุญาตจำหน่ายก็เป็นความผิด

4.3.8 วิเคราะห์ปัญหาและแนวทางแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับหลักเกณฑ์ทางกฎหมาย ระเบียบ คำสั่ง และกฎข้อบังคับที่เกี่ยวข้องกับการจัดระเบียบสังคมบริเวณรอบสถานศึกษาในการจำกัดสถานที่จำหน่าย

สำหรับมาตรการในการจำกัดสถานที่จำหน่าย จะเห็นได้ว่าตามพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 บัญญัติไว้เป็นที่ชัดเจนว่าห้ามขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ใน (4) หอพักตามกฎหมายว่าด้วยหอพักและสถานศึกษาตามกฎหมายว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติ ซึ่งผู้เขียนได้อธิบายไว้แล้วในเนื้อหาที่ผ่านมา แต่การบังคับใช้กฎหมายตามกฎหมายกระทรวง ว่าด้วยข้อกำหนดเกี่ยวกับการออกใบอนุญาตขายสุราและการขายสุรา สำหรับผู้ได้รับใบอนุญาตขายสุราประเภทที่ 3 ถึงประเภทที่ 4 นั้นมีประเด็นที่จะต้องพิจารณา คือ คำว่า “บริเวณต่อเนื่องติดกับ” ซึ่งเป็นปัญหาในการตีความว่า เช่นไรถึงจะเป็นบริเวณต่อเนื่องติดกับสถานศึกษา ในที่นี้คณะกรรมการกฤษฎีกาได้บัญญัติคำนี้เอาไว้ว่า “โดยพิจารณาตามข้อสังเกตของคณะกรรมการที่ให้พิจารณาบริเวณข้างเคียงโดยรอบไม่เกิน 500 เมตร ด้วยว่าจะเป็นการเหมาะสมหรือไม่ คณะกรรมการกฤษฎีกาคณะที่ 5 พิจารณาแล้วเห็นว่าหากห้ามตั้งบริเวณสถานที่ข้างเคียงระยะห่างไม่เกิน 500 เมตร ตามข้อสังเกตนั้นจะส่งผลกระทบต่อผู้ประกอบการเป็นอย่างมาก ซึ่งในบางจังหวัดอาจตั้งร้านจำหน่ายสุราไม่ได้เลย อันเป็นการกำหนดพื้นที่ห้ามประกอบกิจการนี้ไปโดยปริยายและอาจเป็นปัญหาว่าจะกำหนดโดยกฎกระทรวงอันเป็นกฎหมายลำดับรองได้หรือไม่ ดังนั้น จึงได้ปรับให้กำหนดห้ามเฉพาะบริเวณ

ต่อเนื่องติดกับสถานที่ดังกล่าวเท่านั้น หากมีร้าน ถนน หรือตำราสารณคั่นอยู่ก็สามารถประกอบกิจการนี้ได้โดยได้เพิ่มบทเฉพาะกาลให้ผู้ประกอบการที่ขายอยู่แล้วสามารถประกอบกิจการต่อไปได้จนกว่าใบอนุญาตจะสิ้นอายุหรือถูกเพิกถอนกิจการ³

ตามความเห็นของคณะกรรมการกฤษฎีกาดังกล่าวจะเห็นได้ว่าการตีความดังกล่าวน่าจะเกิดจากอาศัยหลักการทางกายภาพและสภาพแวดล้อมของประเทศไทยที่วัด โรงเรียน และชุมชน มีความใกล้ชิดหรืออยู่ในบริเวณข้างวัด ข้างโรงเรียน กำแพงวัด กำแพงโรงเรียน โดยเฉพาะในเขตเมือง เช่น วัด ชนงสงคราม ถนนข้าวสาร หรือกรณีที่จังหวัดเชียงใหม่ ฯลฯ ซึ่งถ้าตีความกฎหมายให้ไปห้ามจำหน่ายสุราทั้งหมดหรือกำหนดให้เป็นอำนาจดุลพินิจของเจ้าหน้าที่ ก็อาจจะไม่เป็นธรรมและในกรณีที่มีนักวิชาการตลอดจนเครือข่ายองค์กรต่างๆ ออกมาเสนอแนวคิดว่าจะให้ห่างจากสถานศึกษาเป็นจำนวน 100 เมตร หรือ 500 เมตร เป็นต้น ผู้เขียนก็ไม่อาจเห็นพ้องด้วยโดยอาศัยเหตุผลในหลักการทางกายภาพและสภาพแวดล้อมของประเทศไทย ดังกล่าว ซึ่งผู้เขียนตระหนักดีว่าถ้าไม่ห้ามเลยก็อาจจะเกิดปัญหาทางสังคมโดยเกิดขึ้นกับกลุ่มเด็กและเยาวชน

ในเรื่องนี้ผู้เขียนก็ไม่อาจเห็นพ้องด้วยโดยอาศัยเหตุผลในหลักการทางกายภาพและสภาพแวดล้อมของประเทศไทย ดังกล่าว ซึ่งผู้เขียนตระหนักดีว่าถ้าไม่ห้ามเลยก็อาจจะเกิดปัญหาทางสังคมโดยเกิดขึ้นกับกลุ่มเด็กและเยาวชน ผู้เขียนจึงเห็นว่าควรที่จะกำหนดสถานที่ห้ามขายในบริเวณใกล้เคียงกับสถานศึกษา โดยประกาศกำหนดเฉพาะเขตพื้นที่ได้นอกจากนี้พื้นที่ใดควรได้รับการดูแลเป็นพิเศษ ตัวอย่างเช่น มีสถานบริการรายรอบสถานศึกษา เป็นจำนวนมาก เช่น บริเวณถนนรัชดาภิเษก กรุงเทพมหานคร เป็นต้น โดยการประกาศกำหนดจะต้องมีเหตุผลและกระทำเท่าที่จำเป็นโดยพิจารณาจากความเสี่ยงที่จะเกิดปัญหาขึ้นในสังคม ทั้งนี้ โดยพิจารณาเป็นรายๆ ไปหรือใช้การกำหนดพื้นที่ดังเช่นประเทศสหรัฐอเมริกา เช่นควบคุมภายในเขต 1,000 ฟุตรอบสถานศึกษา ซึ่งแล้วแต่ว่าขนาดใดจะมีพื้นที่กว้างกว่ากัน เช่นนี้เป็นต้น

4.3.9 วิเคราะห์ปัญหาและแนวทางแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับหลักเกณฑ์ทางกฎหมาย ระเบียบ คำสั่ง และกฎข้อบังคับที่เกี่ยวข้องกับการจัดระเบียบสังคมบริเวณรายรอบสถานศึกษาในการจำกัดสถานที่บริโภคสุรา

มาตรการทางกฎหมายในการจำกัดสถานที่บริโภคสุราเป็นมาตรการรูปแบบใหม่ที่เกิดขึ้นตามพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 ซึ่งห้ามมิให้ผู้ใดบริโภค

³ สำนักกรมการ 2 สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา ปฏิบัติหน้าที่สำนักงานเลขาธิการสภานิติบัญญัติแห่งชาติ. (2550). รายงานของคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. สภานิติบัญญัติแห่งชาติ. หน้า 184-185.

เครื่องดัดแอลกอฮอล์ในสถานที่หรือบริเวณดังต่อไปนี้ สถานศึกษาตามกฎหมายว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติ อันได้แก่ สถานพัฒนาเด็กปฐมวัย โรงเรียน ศูนย์การเรียน วิทยาลัย สถาบัน มหาวิทยาลัย หน่วยงานการศึกษาหรือหน่วยงานอื่นของรัฐหรือของเอกชน ที่มีอำนาจหน้าที่หรือมีวัตถุประสงค์ในการจัดการศึกษา ยกเว้นบริเวณที่จัดไว้เป็นที่พักส่วนบุคคลหรือสโมสร หรือการจัดเลี้ยงตามประเพณี หรือสถานศึกษาที่สอนการผสมเครื่องดัดแอลกอฮอล์และได้รับอนุญาตตามกฎหมายว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติ

ซึ่งตามมาตราทางกฎหมายดังกล่าวมีข้อความที่ต้องพิจารณา คือ คำว่า “ยกเว้นบริเวณที่จัดไว้เป็นที่พักส่วนบุคคล” ซึ่งในปัจจุบันมีสถานศึกษาขนาดใหญ่ที่มีที่พักส่วนบุคคลอยู่ภายใน และพื้นที่ภายในสถานศึกษาที่ไม่ใช่ที่พักส่วนบุคคล เช่น บ้านพักคนงาน บ้านพักครู หอประชุมหรือศาลาประชาคมภายในสถานศึกษาซึ่งตามต่างจังหวัดมักใช้เป็นที่จัดงานรื่นเริงต่าง ๆ เป็นต้น หรือไม่ ซึ่งในที่นี้ผู้เขียนมีความเห็นว่า การบัญญัติข้อยกเว้นไว้ไม่ชัดเจนอาจทำให้เกิดปัญหาในทางปฏิบัติได้

ผู้เขียนมีความเห็นว่า การบัญญัติข้อยกเว้นไว้ไม่ชัดเจนอาจทำให้เกิดปัญหาในทางปฏิบัติได้ ดังนั้น อาจแก้ไขในลักษณะห้ามในสถานศึกษาโดยเด็ดขาด ยกเว้นสถานศึกษาที่ได้รับอนุญาตเป็นรายๆ ไป และกำหนดผู้มีอำนาจในการอนุญาต โดยบัญญัติกระบวนการในการยกเว้นไว้แทน เช่นนี้เป็นต้น

4.3.10 วิเคราะห์ปัญหาและแนวทางแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับหลักเกณฑ์ทางกฎหมาย ระเบียบ คำสั่ง และกฎข้อบังคับที่เกี่ยวข้องกับการจัดระเบียบสังคมบริเวณรอบสถานศึกษาในกรณีมาตรการทางกฎหมายในการควบคุมเครื่องดัดแอลกอฮอล์ในต่างประเทศ

ตามมาตรการทางกฎหมายในการควบคุมเครื่องดัดแอลกอฮอล์ในต่างประเทศในที่นี้ใคร่ขอยกมาวิเคราะห์เปรียบเทียบกับกฎหมายของประเทศไทยเฉพาะในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการจัดระเบียบสังคมรอบสถานศึกษาและที่เห็นสมควรที่จะนำมาปรับปรุงและพัฒนามาตรการทางกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการจัดระเบียบสังคมรอบสถานศึกษาของประเทศไทยโดยศึกษาเฉพาะในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการกำหนดอายุขั้นต่ำในการซื้อหรือดัดเครื่องดัดแอลกอฮอล์และระบบการให้ใบอนุญาตผลิตและใบอนุญาตจำหน่ายเครื่องดัดแอลกอฮอล์ ดังนี้

1) การกำหนดอายุขั้นต่ำในการซื้อหรือดัดเครื่องดัดแอลกอฮอล์ จะเห็นได้ว่าการกำหนดอายุขั้นต่ำในการซื้อหรือดัดเครื่องดัดแอลกอฮอล์ในต่างประเทศ แสดงให้เห็นว่า เป็นมาตรการที่มีผลในการลดการตายของเยาวชนจากยานพาหนะอันเนื่องมาจากเครื่องดัดแอลกอฮอล์ แม้ในพื้นที่ที่ไม่ได้มีการบังคับใช้กฎหมายนี้อย่างเคร่งครัดนักก็ตาม ทั้งนี้ ตามที่ได้ศึกษามาตรการทางกฎหมายในต่างประเทศในบทที่ 3 เห็นได้ว่ามีประเทศอย่างน้อย 76 ประเทศ ที่มีกฎหมาย

กำหนดอายุในการซื้อหรือดัดเครื่องดัดที่ผสมแอลกอฮอล์ โดยส่วนใหญ่กำหนดไว้ที่อายุ 18 ปี และมี 8 ประเทศกำหนดอายุที่ 21 ปี ได้แก่ ประเทศเบลารุส ประเทศชิลี ประเทศฮอนดูรัส ประเทศซามัว หมู่เกาะโซโลมอน ประเทศยูเครน และประเทศสหรัฐอเมริกา ในขณะที่ 12 ประเทศ ได้แก่ ประเทศเบลเยียม ประเทศโคลัมเบีย ประเทศกัวตาน ประเทศฝรั่งเศส ประเทศแกมเบีย ประเทศลักเซมเบิร์ก ประเทศมอลตา ประเทศโมร็อกโก ประเทศสเปน สาธารณรัฐมาเซโดเนีย ประเทศตรินิแดดและโตบาโก และ สาธารณรัฐแทนซาเนีย กำหนดอายุขั้นต่ำเพียง 16 ปี

อนึ่ง ประเทศเยอรมัน และประเทศสวีเดนมีกฎหมายอนุญาตให้เด็กอายุ 16 ปีขึ้นไปสามารถซื้อเครื่องดัดจากการหมักได้ แต่หากจะดัดเครื่องดัดประเภทเครื่องดัดแอลกอฮอล์กลับต้องมีอายุตั้งแต่ 18 ปีขึ้นไป

จากมาตรการในการกำหนดอายุขั้นต่ำในการซื้อหรือดัดเครื่องดัดแอลกอฮอล์ในต่างประเทศดังกล่าวข้างต้นจะเห็นได้ว่าในแต่ละประเทศได้นำเอาสภาพทางสังคมของแต่ละประเทศมาปรับใช้ให้เหมาะสมกับประชากรของตน ซึ่งในส่วนของประเทศไทยนั้นมีปัญหาเกี่ยวกับอายุของผู้ซื้อตามที่ได้กล่าวมาแล้วใน หัวข้อที่ 4.4 กล่าวคือ ในพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 ห้ามเด็กซึ่งเป็นบุคคลซึ่งมีอายุต่ำกว่าสิบแปดปีบริบูรณ์ เสพหรือซื้อสุรา ส่วนในพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดัดแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 กำหนดห้ามมิให้ผู้ใดขายเครื่องดัดแอลกอฮอล์แก่บุคคลซึ่งมีอายุต่ำกว่ายี่สิบปีบริบูรณ์ ซึ่งเป็นปัญหาว่ากรณีนักศึกษาตามความในมาตรา 4 แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 หมายความว่า เด็กซึ่งกำลังรับการศึกษา ระดับอุดมศึกษาหรือเทียบเท่าอยู่ในสถานศึกษาของรัฐหรือเอกชนเช่นนี้ หากนักศึกษาที่มีอายุเกินกว่า 18 ปีบริบูรณ์ย่อมจะไม่ได้ได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายฉบับนี้ เช่นนี้ นักศึกษาอายุ 19 ปี ย่อมที่จะสามารถเสพและซื้อสุราได้ เช่นนี้เป็นต้น ซึ่งจากกรณีดังกล่าวตามที่พระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดัดแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 กำหนดห้ามมิให้ผู้ใดขายเครื่องดัดแอลกอฮอล์แก่บุคคลซึ่งมีอายุต่ำกว่ายี่สิบปีบริบูรณ์ ย่อมจะไม่ก่อให้เกิดประสิทธิภาพในการบังคับใช้กฎหมายฉบับนี้ เนื่องจากในทางปฏิบัติ เช่น เมื่อกฎหมายฉบับหนึ่งให้ผู้ที่มีอายุ 19 ปี ซื้อสุราได้ แต่กฎหมายอีกฉบับห้ามขายสุราให้กับผู้ที่มีอายุ 19 ปี ย่อมทำให้การจัดระเบียบสังคมรอบสถานศึกษาไม่มีประสิทธิภาพ ดังนี้ ผู้เขียนจึงมีความเห็นว่าในประเทศไทยควรกำหนดแนวทางในการกำหนดอายุขั้นต่ำในการซื้อหรือดัดเครื่องดัดแอลกอฮอล์ไว้ให้สูงขึ้น เช่นเดียวกับประเทศที่กำหนดอายุขั้นต่ำไว้ 21 ปี อันได้แก่ ประเทศเบลารุส ประเทศชิลี ประเทศฮอนดูรัส ประเทศซามัว หมู่เกาะโซโลมอน ประเทศยูเครน และประเทศสหรัฐอเมริกา แต่อาจจะกำหนดความเข้มข้นลงมาโดยกำหนดอายุขั้นต่ำไว้ 20 ปี เช่นเดียวกับประเทศไอซ์แลนด์ ประเทศญี่ปุ่น ประเทศนิวซีแลนด์ ประเทศนอร์เวย์ และประเทศสวีเดน ทั้งนี้ เนื่องจากหากกำหนดอายุขั้นต่ำไว้ที่ 16 ปี-19 ปี หรือตามที่มีมาตรการทางกฎหมาย

บังคับอยู่ในปัจจุบันย่อมจะใช้กับสังคมไทยไม่ได้ผลตามที่ เป็นปัญหาอันเกิดจากวัยรุ่นในปัจจุบัน ซึ่งหากกำหนดอายุขั้นต่ำไว้ให้สูงและกำหนดมาตรการการลงโทษหรือการบังคับใช้กฎหมายในปัจจุบันให้จริงจังก็ย่อมจะทำให้การจำหน่ายเครื่องดื่มน้ำที่มีแอลกอฮอล์ทำได้ยากและผู้ดื่มน้ำก็หาดื่มได้ยาก และเหตุผลอีกประการหนึ่งคือผู้ที่มีอายุ 20 ปีหรือบรรลุนิติภาวะแล้ว ย่อมมีความรู้สึกผิดชอบชั่วดีและความเกรงกลัวต่อกฎหมาย มากกว่าผู้ที่มีอายุต่ำกว่า 20 ปี หรือยังไม่บรรลุนิติภาวะ

ผู้เขียนมีความเห็นว่าในประเทศไทยควรกำหนดแนวทางในการกำหนดอายุขั้นต่ำในการซื้อหรือดื่มน้ำที่มีแอลกอฮอล์ไว้ให้สูงขึ้น เช่นเดียวกับประเทศที่กำหนดอายุขั้นต่ำไว้ 21 ปี อันได้แก่ ประเทศเบลารุส ประเทศชิลี ประเทศฮอนดูรัส ประเทศซามัว หมู่เกาะโซโลมอน ประเทศยูเครน และประเทศสหรัฐอเมริกา แต่อาจจะกำหนดความเข้มข้นลงมาโดยกำหนดอายุขั้นต่ำไว้ 20 ปี เช่นเดียวกับประเทศไอซ์แลนด์ ประเทศญี่ปุ่น ประเทศนิวซีแลนด์ ประเทศนอร์เวย์ และประเทศสวีเดน ทั้งนี้ เนื่องจากหากกำหนดอายุขั้นต่ำไว้ที่ 16 ปี-19 ปี หรือตามที่มีมาตรการทางกฎหมายบังคับอยู่ในปัจจุบันย่อมจะใช้กับสังคมไทยไม่ได้ผลตามที่ เป็นปัญหาอันเกิดจากวัยรุ่นในปัจจุบันซึ่งหากกำหนดอายุขั้นต่ำไว้ให้สูงและกำหนดมาตรการการลงโทษหรือการบังคับใช้กฎหมายในปัจจุบันให้จริงจังก็ย่อมจะทำให้การจำหน่ายเครื่องดื่มน้ำที่มีแอลกอฮอล์ทำได้ยากและผู้ดื่มน้ำก็หาดื่มได้ยาก และเหตุผลอีกประการหนึ่งคือผู้ที่มีอายุ 20 ปีหรือบรรลุนิติภาวะแล้ว ย่อมมีความรู้สึกผิดชอบชั่วดีและความเกรงกลัวต่อกฎหมาย มากกว่าผู้ที่มีอายุต่ำกว่า 20 ปี หรือยังไม่บรรลุนิติภาวะ

2) ระบบการให้ใบอนุญาตผลิตและใบอนุญาตจำหน่ายเครื่องดื่มน้ำที่มีแอลกอฮอล์ จะเห็นได้ว่าการบริโภคเครื่องดื่มน้ำที่มีแอลกอฮอล์และปัญหาอันเนื่องมาจากเครื่องดื่มเพิ่มมากขึ้น ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าจำนวนสถานที่จำหน่ายตลอดจนชั่วโมงการจำหน่ายเพิ่มขึ้นจากการเปิดเสรี ประเทศบางประเทศ เช่น ประเทศสหรัฐอเมริกาจึงมีมาตรการ โดยมอบอำนาจให้หน่วยงานในระดับท้องถิ่นหรือระดับภาคในการตัดสินใจเลือกกระหว่างระบบผูกขาดหรือการให้สัมปทานและการให้ใบอนุญาตในการผลิตและจำหน่ายเครื่องดื่มน้ำที่มีแอลกอฮอล์

ประเทศรัสเซียได้ยกเลิกการผูกขาดชั่วคราวและนำกลับมาใช้ในภายหลัง

บางประเทศมีการผูกขาดการผลิตเครื่องดื่มบางประเภทและให้สัมปทานการผลิตเครื่องดื่มบางประเภท ซึ่งส่วนใหญ่มักให้สัมปทานการผลิตเบียร์ แต่ผูกขาดการผลิตสุรากลั่นประเภทอื่นๆ

ในยุโรปการผลิตและผูกขาดโดยรัฐตกเป็นเป้าในการปฏิรูปตลาดและการตลาดและถูกยุบเลิกไปในหลายประเทศ เช่น ประเทศนอร์เวย์ ประเทศฟินแลนด์ และประเทศสวีเดน อย่างไรก็ตามระบบผูกขาดการจัดจำหน่ายโดยรัฐ เกิดแรงต่อต้านให้มีการแปรรูปมากกว่าระบบอื่น รูปแบบที่พบมาก ในการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ คือ มาตรการการให้สัมปทานหรือใบอนุญาตทั้งใน

กระบวนการผลิตและหรือการจำหน่าย ซึ่งเป็นมาตรการที่ปฏิบัติกันอยู่ในมากกว่า 40 ประเทศ นอกจากนั้นยังมีมาตรการเสริมโดยการจำกัดวันและเวลาในการจำหน่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ร่วมด้วย ซึ่งหากมีการเข้มงวดในการบังคับใช้มาตรการต่างๆ เหล่านี้จะก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในแบบแผนการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์โดยบางประเทศมีการเข้มงวดในการบังคับใช้กฎหมายหรือข้อบังคับเหล่านี้อย่างจริงจัง ซึ่งในพื้นที่ที่ขาดอำนาจในการควบคุมหรือปราศจากความเห็นชอบของผู้มีอำนาจจากส่วนกลางและคนในสังคมพบว่ากฎหมายควบคุมปริมาณเครื่องดื่มแอลกอฮอล์มักจะได้ผลน้อย

สำหรับประเทศไทยจากการวิเคราะห์มาตรการทางกฎหมายในการควบคุมใบอนุญาตจำหน่ายสุราเห็นว่าในปัจจุบันนี้การขอรับใบอนุญาตจำหน่ายสุรายังสามารถที่จะทำได้ง่ายขึ้น โดยเฉพาะใบอนุญาตจำหน่ายสุราประเภทที่ 3 ซึ่งเป็นใบอนุญาตที่ของ่ายที่สุดและผู้ประกอบการนิยมขอมากที่สุดเนื่องจากครอบคลุมการขายปลีกสุราทุกประเภท ในที่นี้ผู้เขียนมีความเห็นว่า ในแต่ละประเทศตามที่ยกมากล่าวไว้ในบทที่ 3 ล้วนต้องมีใบอนุญาตในการขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในรูปแบบใดรูปแบบหนึ่ง ซึ่งอาจจะเป็นระบบผูกขาดโดยรัฐ หรือการควบคุมอย่างเข้มงวดสำหรับประเทศที่นับถือศาสนาอิสลาม หรือ ประเทศโลกมุสลิม

ผู้เขียนเห็นว่าน่าที่จะนำมาปรับใช้กับระบบการออกใบอนุญาตของประเทศไทย นอกจากการเพิ่มเงื่อนไขในการขอรับใบอนุญาตที่ได้เสนอไปนั้น คือ มาตรการทางกฎหมายของประเทศตองกา ที่กำหนดชั่วโมงการขายไว้ในใบอนุญาต ซึ่งถึงแม้ประเทศไทยจะมีมาตรการทางกฎหมายในเรื่องการกำหนดวันและเวลาในการจำหน่ายสุราอยู่แล้ว แต่หากเปลี่ยนรูปแบบ เช่น ออกใบอนุญาตประเภทหนึ่ง ซึ่งมีระยะเวลาที่เข้มงวด เช่น ห้ามขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในระหว่าง 08.30 น.-16.30 น. และระหว่างเวลา 18.00 น.-02.00 น. สำหรับสถานประกอบการที่ตั้งอยู่รายรอบสถานศึกษา นอกนั้นก็ให้ใช้กฎหมายที่มีอยู่ ทั้งนี้ ก็เพื่อเป็นการจำกัดการซื้อขายที่ทำได้ง่ายและเป็น การลดผลกระทบจากการตีความคำว่าต่อเนื่องติดกับ โดยอาจจะระบุลักษณะทางกายภาพ เช่น ห่างจากสถานศึกษาเป็นจำนวนกี่เมตรไว้ในใบอนุญาตก็ได้

4.4 วิเคราะห์ปัญหาและแนวทางแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับหลักเกณฑ์ทางกฎหมาย ระเบียบ คำสั่ง และ กฎข้อบังคับที่เกี่ยวข้องกับการจัดระเบียบสังคมบริเวณรายรอบสถานศึกษาตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด

สำหรับปัญหาและแนวทางแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับหลักเกณฑ์ทางกฎหมาย ระเบียบ คำสั่ง และกฎข้อบังคับที่เกี่ยวข้องกับการจัดระเบียบสังคมบริเวณรายรอบสถานศึกษาตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดมีข้อควรพิจารณาโดยลำดับ ดังนี้

4.4.1 วิเคราะห์ปัญหาและแนวทางแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับหลักเกณฑ์ทางกฎหมาย ระเบียบ คำสั่ง และกฎข้อบังคับที่เกี่ยวข้องกับการจัดระเบียบสังคมบริเวณรอบสถานศึกษาตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดกรณีปัญหาที่เกิดจากเจ้าหน้าที่ของรัฐ

ในการสั่งปิดชั่วคราวหรือพักใช้ใบอนุญาตสถานประกอบการที่ตรวจพบว่ามี การกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดในแต่ละแห่งได้ และไม่สามารถกำหนดระยะเวลาที่แน่นอน ตลอดจนกระบวนการและองค์กรที่เป็นปัญหาตามที่กล่าวมาแล้วก็ไม่ได้ให้ความสำคัญที่จะ ดำเนินการภายใต้มาตรการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดในสถานประกอบการ จึงทำให้ไม่มี เรื่องที่จะเสนอให้คณะกรรมการกฤษฎีกาตรวจสอบการกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดในสถาน ประกอบการเขตกรุงเทพมหานครและเขตจังหวัด ทำการพิจารณาตรวจสอบกฤษฎีกาตรวจสอบการกระทำ ความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด รวมทั้งไม่มีเรื่องเสนอให้คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดพิจารณาว่าจะมีคำสั่งปิดชั่วคราวหรือพักใช้ใบอนุญาตสถานประกอบการที่พบว่ามี การกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดหรือไม่แต่อย่างใดทั้งสิ้น⁴

นอกจากนี้เจ้าหน้าที่ของรัฐขาดความรู้ความเข้าใจในกระบวนการของกฎหมายอย่าง ถูกต้องแท้จริงทำให้การดำเนินงานไม่เป็นไปตามขั้นตอนที่กำหนด ประกอบกับแต่ละขั้นตอนใช้ ระยะเวลาที่เนิ่นนานช้ากว่าจะมีการพิจารณาหรือออกคำสั่งใดๆ ได้ในแต่ละครั้งทำให้ไม่ทันกับ สถานการณ์ปัญหาเสพติดที่มีการแพร่ระบาด ซึ่งต้องการเครื่องมือของกฎหมายที่มีความรวดเร็ว ในการบังคับใช้กฎหมาย แต่ทั้งนี้ก็ต้องมีการควบคุมตรวจสอบถ่วงดุลการใช้อำนาจของเจ้าหน้าที่ รัฐได้ด้วยเช่นกัน

เมื่อกระบวนการบังคับใช้มาตรการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดในสถาน ประกอบการเป็นปัญหาเช่นนี้ ก็ส่งผลทำให้เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานดำเนินงานเป็น 2 แนวทาง คือ

แนวทางแรก เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานไม่ดำเนินการใดๆ ทั้งสิ้นที่เกี่ยวข้องกับการป้องกัน และปราบปรามยาเสพติดในสถานประกอบการ แต่ไปดำเนินกิจกรรมโครงการเพื่อการป้องกันและ ปราบปรามยาเสพติดด้านอื่นๆ แทน เช่น กิจกรรมรณรงค์ ประชาสัมพันธ์ การเฝ้าระวังปัญหา

แนวทางสอง ใช้เครื่องมือหรือมาตรการทางด้านกฎหมายอื่นข้างเคียงมาใช้บังคับแทน พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามยาเสพติด พ.ศ. 2519 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2543 เพื่อดำเนินการกับเจ้าของหรือผู้ดำเนินกิจการสถานประกอบการที่พบว่ามี การกระทำความผิด เกี่ยวกับยาเสพติด เช่น พระราชบัญญัติสถานบริการ พ.ศ. 2509 โดยในแนวทางที่สองนี้ ก่อนที่มีการ แก้ไขเพิ่มเติมเป็น พระราชบัญญัติสถานบริการ พ.ศ. 2546 เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานหากต้องการ

⁴ สุวิชัย รัษฎ์ตนากร. เล่มเดิม. หน้า 205-212.

ดำเนินคดีหรือปราบปรามการกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด ที่มีการมั่วสุมในสถานประกอบการประเภทสถานบริการ ก็จะอ้างอาศัยเหตุอื่นๆ แทน เช่น ปล่อยให้เด็กอายุไม่ถึงเกณฑ์ที่กำหนดไว้เข้าไปใช้บริการหรือเปิดดำเนินกิจการเกินเวลาที่กำหนด เหตุที่ต้องอาศัยเหตุอื่นเช่นนี้ เนื่องจากพระราชบัญญัติสถานบริการ พ.ศ. 2509 ไม่ได้มีการบัญญัติไว้โดยตรงเกี่ยวกับการกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดเพื่อดำเนินมาตรการกับเจ้าของหรือผู้ดำเนินกิจการสถานบริการที่ทำการฝ่าฝืนได้

ดังนั้นเมื่อเจ้าหน้าที่ตำรวจหรือพนักงานฝ่ายปกครองตรวจพบว่ามี การฝ่าฝืนตามเหตุที่กล่าวมา ก็จะเข้าดำเนินการกับสถานบริการเหล่านั้น โดยสามารถเสนอเรื่องให้ผู้ว่าราชการจังหวัด หรือผู้บัญชาการตำรวจนครบาลเพื่อพิจารณานุมัติสั่งปิดหรือพักใช้ใบอนุญาตสถานบริการได้ ซึ่งเป็นการใช้อำนาจตามพระราชบัญญัติสถานบริการ พ.ศ. 2509 แต่พระราชบัญญัตินี้ดังกล่าว เจ้าพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจจะดำเนินการได้เฉพาะสถานประกอบการประเภทสถานบริการเท่านั้น ส่วนสถานประกอบการประเภทอื่นๆ เช่น โรงงาน ปิมน้ำมัน หอพัก ฯลฯ ไม่สามารถดำเนินการเช่นนี้ได้ ทั้งนี้เพราะขอบเขตของกฎหมายไม่ครอบคลุมถึงสถานประกอบการเหล่านั้น

ต่อมาในปี พ.ศ. 2546 ได้มีการแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติสถานบริการ พ.ศ. 2509 เป็นพระราชบัญญัติสถานบริการ พ.ศ. 2509 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2546 ทำให้พนักงานฝ่ายปกครองหรือเจ้าหน้าที่ตำรวจมีขอบเขตอำนาจที่จะดำเนินการกับผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดในสถานบริการได้ตามที่กฎหมายบัญญัติไว้ ทำให้พนักงานฝ่ายปกครองหรือเจ้าหน้าที่ตำรวจทั้งที่ได้รับการแต่งตั้งเป็น เจ้าพนักงาน ป.ป.ส. และไม่ได้รับการแต่งตั้งเป็นเจ้าพนักงาน ป.ป.ส. ซึ่งถือว่าเป็นเจ้าพนักงานตาม พระราชบัญญัติสถานบริการ พ.ศ. 2509 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2546 จะใช้พระราชบัญญัติสถานบริการเป็นเครื่องมือในการดำเนินการกับเจ้าของหรือผู้ดำเนินกิจการสถานบริการที่มีการกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดแทนพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามยาเสพติด พ.ศ. 2543 เนื่องจากกระบวนการในการสั่งปิดหรือพักใช้ใบอนุญาตภายใต้พระราชบัญญัติสถานบริการมีขั้นตอนที่คล่องตัว ดำเนินการได้รวดเร็วและไม่ซับซ้อนเหมือนกับกระบวนการบังคับใช้พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามยาเสพติด พ.ศ. 2543 เหตุที่มีจำนวนสถานบริการถูกลงโทษจากการกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดตามที่กล่าวมานั้น เนื่องจากการดำเนินคดีกับผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดมีความสลับซับซ้อนมากกว่าคดีทั่วไป ทำให้เจ้าหน้าที่ดำเนินการกับเจ้าของหรือผู้ดำเนินกิจการสถานบริการในเรื่องอื่นๆ แทน เช่น การเปิดปิดสถานที่เกินกำหนดระยะเวลาที่กำหนดไว้ หรือปล่อยให้เด็กอายุไม่ถึงเกณฑ์ที่กำหนดเข้าไปใช้บริการ นอกจากนี้บทลงโทษของพระราชบัญญัติสถานบริการมีอัตราโทษที่มากกว่ายอมทำให้กับเจ้าของหรือผู้ดำเนินกิจการสถานบริการเกิดความเกรงกลัวไม่ปล่อยให้พลละละเลยที่จะให้มีการกระทำ

ความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดเกิดขึ้นในสถานบริการของตน แต่ทั้งนี้พระราชบัญญัติสถานบริการ พ.ศ. 2509 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2546 สามารถใช้บังคับได้เฉพาะสถานประกอบการประเภทสถานบริการเท่านั้น

4.4.2 วิเคราะห์ปัญหาและแนวทางแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับหลักเกณฑ์ทางกฎหมาย ระเบียบ คำสั่ง และกฎข้อบังคับที่เกี่ยวข้องกับการจัดระเบียบสังคมบริเวณรายรอบสถานศึกษาตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดกรณีปัญหาที่เกิดจากเจ้าของหรือผู้ดำเนินการและลูกจ้างสถานประกอบการ

เจ้าของหรือผู้ดำเนินการส่วนใหญ่จะไม่ทราบว่าตนต้องปฏิบัติตามมาตรการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดในสถานประกอบการ ไม่ว่าจะเป็บบทลงโทษในกรณีฝ่าฝืนปล่อยปละละเลยให้มีการกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดเกิดขึ้นในสถานประกอบการของตนและไม่ว่าพวกเขาจะต้องดำเนินการตามมาตรการในเรื่องใดบ้างนอกจากที่กล่าวมา และไม่แน่ใจว่ามาตรการดังกล่าวจะช่วยลดปัญหายาเสพติดและอาชญากรรมอื่นๆ ได้จริง หรือช่วยส่งเสริมการประกอบธุรกิจของตนให้ดีขึ้นได้ และเห็นว่ามาตรการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดนี้จะทำให้พวกตนมีภาระเพิ่มมากขึ้น นอกจากนี้ยังเห็นว่ามาตรการที่บังคับใช้อาจเป็นช่องทางในการทุจริตของเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับการบังคับใช้กฎหมาย และเกรงกลัวจะได้รับอันตรายจึงไม่กล้าแจ้งความกับเจ้าหน้าที่ตำรวจเมื่อพบการกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด ประการสุดท้ายเจ้าของหรือผู้ดำเนินการไม่ได้รับการอบรมให้ความรู้ทำความเข้าใจเกี่ยวกับการดำเนินงานภายใต้มาตรการดังกล่าว

ในส่วนของลูกจ้างสถานบริการส่วนใหญ่แล้วไม่ทราบว่ามีการใช้บังคับมาตรการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดในสถานประกอบการ ทำให้ไม่ได้มีการดำเนินการตามมาตรการใดๆ เท่าที่ควร และมีความเห็นว่าการดำเนินงานตามมาตรการในบางเรื่องทำให้ตนต้องเสียเวลาในการทำงาน โดยเฉพาะการควบคุมสอดส่องไม่ให้พนักงานทำการมั่วสุมเกี่ยวกับยาเสพติด ต้องใช้ความละเอียดถี่ถ้วนมากขึ้นในการตรวจตรา ลูกจ้างส่วนใหญ่เกรงกลัวว่าตนจะได้รับอันตรายจากการแจ้งข่าวสารเกี่ยวกับยาเสพติด และไม่แน่ใจว่ามาตรการดังกล่าวจะทำให้มีผู้ใช้บริการมากขึ้น นอกจากนี้ลูกจ้างส่วนใหญ่เห็นด้วยว่ามาตรการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดจะสามารถช่วยลดปัญหายาเสพติดและปัญหาอาชญากรรมอื่นๆ ได้ ทำให้พวกตนทำงานสะดวกมากขึ้น และเห็นว่าพระราชบัญญัตินี้ อาจเป็นช่องทางทุจริตของเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องที่ไม่ได้ปฏิบัติตามขั้นตอนของกฎหมาย ลูกจ้างสถานบริการส่วนใหญ่ขาดการอบรมให้ความรู้ทำความเข้าใจเกี่ยวกับมาตรการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดในสถานบริการ

4.4.3 วิเคราะห์ปัญหาและแนวทางแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับหลักเกณฑ์ทางกฎหมาย ระเบียบ คำสั่ง และกฎข้อบังคับที่เกี่ยวข้องกับการจัดระเบียบสังคมบริเวณรายรอบสถานศึกษาตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดกรณีปัญหาที่เกิดจากกระบวนการบังคับใช้กฎหมาย

กระบวนการบังคับใช้กฎหมายภายใต้พระราชบัญญัติสถานบริการ พ.ศ. 2509 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2546 เมื่อเจ้าพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจในพื้นที่ตรวจพบว่ามี การกระทำความผิดในสถานบริการ สามารถเสนอเรื่องให้ผู้ว่าราชการจังหวัดหรือผู้บัญชาการตำรวจนครบาลแล้วแต่กรณี ที่สถานบริการที่มีการกระทำความผิดนั้นตั้งอยู่ในเขตจังหวัดหรือ กรุงเทพมหานคร พิจารณานุมัติสั่งลงโทษกับสถานบริการแห่งนั้นได้ทันที

ส่วนกระบวนการภายใต้กับพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามยาเสพติด พ.ศ. 2519 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2543 เมื่อเจ้าพนักงาน ตรวจพบว่ามี การกระทำความผิดเกี่ยวกับ ยาเสพติดต้องเสนอเรื่องพร้อมความเห็นให้คณะอนุกรรมการกักตุนพิจารณารวบรวม ข้อมูล ข้อเท็จจริงก่อนเสนอคณะกรรมการเพื่อสั่งปิดชั่วคราวหรือสั่งพักใช้ใบอนุญาตสถาน ประกอบการหรือไม่ต่อไป

จากที่กล่าวมาจะเห็นได้ว่ากฎหมายทั้ง 2 ฉบับนี้ มีกระบวนการที่แตกต่างกันทั้งในส่วน ของขั้นตอน กระบวนการ การนำเสนอและองค์กรผู้เสนอเรื่องโดยพระราชบัญญัติสถานบริการ พ.ศ. 2509 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2546 จะเป็นพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจในท้องที่ ส่วนพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามยาเสพติด พ.ศ. 2519 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2543 จะเป็นเจ้าพนักงาน ป.ป.ส. เท่านั้น หากเป็นพนักงานฝ่ายปกครองหรือเจ้าหน้าที่ตำรวจที่ มิได้รับการแต่งตั้งเป็นเจ้าพนักงาน ป.ป.ส. เมื่อตรวจพบการกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดใน สถานประกอบการจะต้องเสนอเรื่องให้เจ้าพนักงาน ป.ป.ส. ในพื้นที่หรือส่งสำนักงาน ป.ป.ส. เพื่อ ตรวจสอบเบื้องต้น ก่อนเสนอคณะอนุกรรมการกักตุนพิจารณาต่อไปตามขั้นตอนของกฎหมาย ไม่สามารถเสนอให้คณะอนุกรรมการกักตุนกรอง พิจารณาได้โดยตรงเหมือนอย่างเช่นเดียวกับเจ้า พนักงาน ป.ป.ส. ซึ่งถือว่ามีความแตกต่างกับพระราชบัญญัติสถานบริการ พ.ศ. 2546 ที่จะเป็น พนักงานฝ่ายปกครองหรือเจ้าหน้าที่ตำรวจทั่วๆ ไป

ความแตกต่างประการต่อมา คือ องค์กรที่มีอำนาจสั่งลงโทษสถานประกอบการที่พบว่า มีการกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด โดยพระราชบัญญัติสถานบริการ พ.ศ. 2509 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 4) พ.ศ.2546 องค์กรที่มีอำนาจสั่งลงโทษสถานบริการเหล่านั้นคือ ผู้ว่าราชการจังหวัดหรือ ผู้บัญชาการตำรวจนครบาลที่สถานบริการแห่งนั้นตั้งอยู่ ส่วนพระราชบัญญัติป้องกันและ ปราบปรามยาเสพติด พ.ศ. 2519 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2543 องค์กรที่มีอำนาจสั่งลงโทษ คือ คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด ซึ่งแต่ละองค์กรนั้นจะมีโครงสร้างขององค์กร

ที่แตกต่างกันโดยองค์กรหนึ่งเป็นองค์กรเดี่ยวและส่วนอีกองค์กรหนึ่งจะเป็นองค์กรกลุ่ม ทำให้มีความคล่องตัวในการดำเนินงานที่รวดเร็วแตกต่างกันโดยปริยาย

แม้กฎหมาย 2 ฉบับจะดำเนินมาตรการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดในสถานบริการเช่นเดียวกันก็ตาม แต่ก็มีความแตกต่างกันในเรื่องของกระบวนการบังคับใช้กฎหมายทั้งในด้านของขั้นตอนและวิธีการบังคับใช้กฎหมาย เจ้าหน้าที่ผู้เสนอเรื่องพิจารณาและองค์กรที่มีอำนาจสั่งลงโทษสถานประกอบการ ความแตกต่างของกระบวนการบังคับใช้กฎหมายจากที่ได้วิเคราะห์โดยรวมแล้วจะพบว่ากระบวนการบังคับใช้กฎหมายของพระราชบัญญัติสถานบริการ พ.ศ. 2509 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2546 จะมีความคล่องตัวและรวดเร็วในการพิจารณาสั่งลงโทษสถานบริการที่พบว่ามีกรกระทำผิดเกี่ยวกับยาเสพติดว่ากระบวนการบังคับใช้พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามยาเสพติด พ.ศ. 2519 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2543 ทั้งนี้เพราะขั้นตอน วิธีการบังคับใช้กฎหมาย เจ้าหน้าที่ผู้เสนอเรื่องและองค์กรที่มีอำนาจสั่งลงโทษสถานประกอบการที่มีการกระทำผิดเกี่ยวกับยาเสพติดนั้น ประสบกับปัญหาในหลายๆ ประการตามที่ได้กล่าวมาแล้วข้างต้น

4.4.4 วิเคราะห์ปัญหาและแนวทางแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับหลักเกณฑ์ทางกฎหมาย ระเบียบ คำสั่ง และกฎข้อบังคับที่เกี่ยวข้องกับการจัดระเบียบสังคมบริเวณรายรอบสถานศึกษาตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดกรณีปัญหาด้านบทลงโทษของกฎหมาย

พระราชบัญญัติสถานบริการ พ.ศ. 2509 กับกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดในเรื่องของมาตรการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดในสถานประกอบการนั้น มิได้มีการทับซ้อนหรือเป็นการขัดหรือแย้งกันแต่อย่างใด ทั้งนี้เพราะกฎหมายแต่ละฉบับจะมีเจตนารมณ์ของกฎหมายที่แตกต่างกันไป ดังนั้น มาตรการทางด้านกฎหมายที่จะเป็นบทลงโทษกับผู้ที่ทำการฝ่าฝืนกฎหมายในเรื่องนั้นๆ ย่อมจะมีความแตกต่างกันไปด้วยเช่นกัน แต่จะมีเฉพาะพระราชบัญญัติสถานบริการ พ.ศ.2509 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2546 กับพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามยาเสพติด พ.ศ. 2519 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2543 ที่มีความสัมพันธ์หรือมีบทลงโทษแก่ผู้ที่มีการกระทำผิดเกี่ยวกับยาเสพติดในสถานประกอบการในลักษณะที่ทับซ้อนกันของบทลงโทษ เรื่องของการกระทำผิดเกี่ยวกับยาเสพติด เนื่องด้วยกฎหมายทั้ง 2 ฉบับ มีเจตนารมณ์ที่เหมือนกันในอันที่จะป้องกันและปราบปรามยาเสพติดในสถานบริการ แต่เมื่อวิเคราะห์บทลงโทษของกฎหมายทั้ง 2 ฉบับแล้วทำให้ทราบว่าบทลงโทษของกฎหมายทั้ง 2 ฉบับมีความแตกต่างกัน กล่าวคือ

บทลงโทษตามพระราชบัญญัติสถานบริการ พ.ศ.2509 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2546 ประกอบด้วยการสั่งพักใช้ใบอนุญาตเพิกถอนใบอนุญาต และไม่ต่อใบอนุญาต สำหรับ

สถานบริการที่ทำการฝ่าฝืนกฎหมาย โดยสั่งพักใช้ใบอนุญาตได้ไม่เกินครั้งละ 90 วัน ซึ่งเป็นการขยายเวลาจากเดิมสั่งพักใช้ใบอนุญาตได้ไม่เกินครั้งละ 30 วัน

ส่วนบทลงโทษตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามยาเสพติด พ.ศ. 2519 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2543 คือ การสั่งปิดชั่วคราวหรือพักใช้ใบอนุญาตสถานประกอบการได้ครั้งละไม่เกิน 15 วัน

บทลงโทษตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามยาเสพติดจะครอบคลุมสถานประกอบการทั้ง 6 ประเภท คือ สถานบริการน้ำมันเชื้อเพลิง (ปั้มน้ำมัน) สถานบริการที่บรรจุก๊าซ (ปั้มน้ำมัน) สถานบริการ ที่พักอาศัยเชิงพาณิชย์ เช่น อาคารชุด หอพัก เกสต์เฮาส์ และสถานที่เล่นบิลเลียด สไน้กเกอร์ และโรงงาน แต่สำหรับบทลงโทษตามพระราชบัญญัติสถานบริการจะครอบคลุมเฉพาะสถานบริการเท่านั้น

จากที่กล่าวมาจะเห็นได้ว่าบทลงโทษสถานประกอบการที่มีการกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดเฉพาะส่วนที่เป็นประเภทสถานบริการเท่านั้น ที่บทลงโทษในการสั่งพักใช้ใบอนุญาตตามพระราชบัญญัติสถานบริการ พ.ศ. 2509 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2546 ถือเป็นบทลงโทษที่มีความรุนแรงของโทษที่หนักกว่าบทลงโทษตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามยาเสพติด พ.ศ. 2519 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2509 ที่นอกจากจะขยายขอบเขตเนื้อหาของกฎหมายที่รวมความถึงการกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดในสถานบริการแล้ว กฎหมายดังกล่าวยังมีการขยายเวลาของการสั่งพักใช้ใบอนุญาตได้ไม่เกินครั้งละ 90 วัน ด้วยเช่นกัน และก่อนที่มีการแก้ไขเพิ่มพระราชบัญญัติสถานบริการ พ.ศ. 2509 บทลงโทษของกฎหมายจะสามารถสั่งพักใช้ใบอนุญาตได้ไม่เกินครั้งละ 30 วัน แต่การลงโทษนั้นไม่หมายความรวมถึงการกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดในสถานบริการอย่างเช่นเดียวกับที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติสถานบริการ พ.ศ. 2509 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2546 ที่มีการบัญญัติเพิ่มเติมในการลงโทษสถานบริการที่มีการกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดได้โดยบทลงโทษในการสั่งพักใช้ใบอนุญาตได้ไม่เกินครั้งละ 30 วันจะเป็นในเรื่องของการฝ่าฝืนกฎหมายเกี่ยวกับสถานที่ การเปิด-ปิดสถานบริการ รวมถึงมีการแสดงที่ไม่เหมาะสม เป็นต้น

ถึงแม้พระราชบัญญัติสถานบริการ พ.ศ. 2509 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2546 จะไม่รวมการกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดก็ตาม แต่เมื่อพนักงานฝ่ายปกครองหรือเจ้าหน้าที่ตำรวจทำการตรวจสอบสถานบริการแล้วพบว่ามีการกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดในสถานบริการแห่งนั้น จะเสนอเรื่องให้ผู้ว่าราชการจังหวัดหรือผู้บัญชาการตำรวจนครบาลพิจารณาสั่งพักใช้ใบอนุญาตได้ครั้งละไม่เกิน 30 วัน โดยข้อกล่าวหาที่เสนอนั้นจะมีการเลี่ยงไปใช้ฐานความผิดอื่นๆ ที่สถานบริการแห่งนั้นก็ได้มีการฝ่าฝืนกระทำความผิดรวมอยู่ด้วยเช่นกันแทน เช่น เปิดเกินเวลาที่

กำหนด หรือปล่อยให้เขวชนเข้ามา มั่วสุมในสถานบริการแทน จะเห็นได้ว่าแม้พระราชบัญญัติสถานบริการ พ.ศ. 2509 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2546 จะมีได้มีการแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายก็ตาม พนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจเมื่อตรวจพบการกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดในสถานบริการก็จะเลือกใช้กระบวนการภายใต้พระราชบัญญัติสถานบริการดั้งเดิม ทั้งนี้เพราะสามารถสั่งพักใช้ใบอนุญาตสถานบริการระยะเวลาที่มากกว่าประกอบกับขั้นตอนและกระบวนการในการสั่งพักใช้ใบอนุญาตไม่มีความซับซ้อนเหมือนอย่างเช่น พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามยาเสพติด พ.ศ. 2519 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2543 ที่ต้องผ่านหลายองค์กร และบทลงโทษมีความรุนแรงน้อยกว่าที่จะทำให้เจ้าของหรือผู้ดำเนินกิจการเกิดความเกรงกลัวได้

เมื่อมีการแก้ไขเพิ่มเติมเป็นพระราชบัญญัติสถานบริการ พ.ศ. 2509 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2546 ทำให้พนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจสามารถดำเนินการกับสถานบริการที่มีการกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดได้โดยตรงและบทลงโทษก็มีระยะเวลาในการสั่งลงโทษที่มากกว่าพระราชบัญญัติสถานบริการ พ.ศ. 2509 เดิม เป็นการสั่งพักใช้ใบอนุญาตสถานบริการได้ครั้งละไม่เกิน 90 วัน ที่เป็นผลทำให้ เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานเลือกที่จะใช้มาตรการทางด้านกฎหมายภายใต้พระราชบัญญัติสถานบริการ พ.ศ. 2509 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2546 ในการดำเนินการกับสถานบริการที่ทำการฝ่าฝืนกฎหมาย ปล่อยให้มีการกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดในสถานบริการ นอกจากระยะเวลาในการสั่งพักใช้ใบอนุญาตที่มากกว่าพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามยาเสพติด พ.ศ. 2543 แล้ว กระบวนการบังคับใช้ตามพระราชบัญญัติสถานบริการที่มีขั้นตอน วิธีการที่ไม่ซับซ้อนเหมือนอย่างเช่นกระบวนการตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามยาเสพติด พ.ศ. 2543 ก็ยังทำให้เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานเลือกใช้มาตรการภายใต้พระราชบัญญัติสถานบริการ พ.ศ. 2509 เพิ่มมากขึ้น

บทลงโทษของกฎหมายทั้ง 2 ฉบับที่มีความแตกต่างกันเช่นนี้จึงนับว่าเป็นปัจจัยสำคัญที่จะส่งผลต่อการบังคับใช้พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามยาเสพติด พ.ศ. 2519 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2543 ว่าด้วยมาตรการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดในสถานประกอบการให้มีประสิทธิภาพอย่างมาก

จากการวิเคราะห์การสั่งปิดชั่วคราวหรือการสั่งพักใช้ใบอนุญาตประกอบการของกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดกับกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับสถานบริการ คือ ด้านเจ้าหน้าที่ของรัฐ ผู้ดำเนินกิจการและลูกจ้างสถานประกอบการ ด้านกระบวนการบังคับใช้กฎหมาย และด้านบทลงโทษของกฎหมาย จะทำให้ทราบว่าพระราชบัญญัติสถานบริการ พ.ศ. 2509 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2546 ที่เป็นกฎหมายในการควบคุมกำกับดูแลสถานบริการมีความสัมพันธ์โดยตรงต่อพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามยาเสพติด พ.ศ. 2519 แก้ไขเพิ่มเติม

(ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2543 เนื่องจากพระราชบัญญัติสถานบริการที่มีการแก้ไขเพิ่มเติมนั้น มีการขยายขอบเขตเนื้อหาของกฎหมายให้การกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดเป็นเหตุแห่งการสั่งพักใช้ใบอนุญาต เพิกถอนใบอนุญาต และไม่ต่ออายุใบอนุญาต โดยที่มีกระบวนการบังคับใช้กฎหมายที่คล่องตัว และรวดเร็วในการพิจารณาสั่งลงโทษสถานบริการที่มีการกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดได้ทันและสอดคล้องกับสถานการณ์ปัญหาการแพร่ระบาดของยาเสพติดประกอบกับบทลงโทษที่บังคับใช้นั้นมีความรุนแรงกว่าบทลงโทษสถานประกอบการภายใต้พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามยาเสพติด พ.ศ. 2519 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2543

จากเหตุผลที่กล่าวมานั้นมีผลให้เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานให้ความสำคัญกับการใช้มาตรการภายใต้พระราชบัญญัติสถานบริการ พ.ศ. 2509 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2546 มากกว่าที่จะเลือกใช้มาตรการตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามยาเสพติด ท้ายสุดการดำเนินมาตรการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดในสถานประกอบการประเภทสถานบริการเครื่องมือทางด้านกฎหมายที่จะถูก นำมาบังคับใช้อย่างกว้างขวางจะอยู่ที่พระราชบัญญัติสถานบริการ แทนที่พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามยาเสพติด พ.ศ. 2519 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2543 ที่แม้จะมีเจตนารมณ์ของกฎหมายในการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดในสถานประกอบการนับตั้งแต่ปี พ.ศ. 2543 อันเป็นปีที่พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามยาเสพติดมีผลใช้บังคับก็ตาม

สำหรับแนวทางในการแก้ไขปัญหาในการสั่งปิดชั่วคราวหรือพักใช้ใบอนุญาตประกอบกรผู้เขียนเห็นว่าควรมีการแก้ไขเพิ่มเติมบทลงโทษตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามยาเสพติด พ.ศ. 2519 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2543 กล่าวคือ ควรขยายเวลาคำสั่งปิดชั่วคราวหรือพักใช้ใบอนุญาตประกอบการ ได้ครั้งละไม่เกิน 90 วัน หรือมากกว่านั้น เพื่อให้สอดคล้องกับบทลงโทษของพระราชบัญญัติสถานบริการ พ.ศ. 2509 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2546 และเจ้าของหรือผู้ดำเนินกิจการสถานประกอบการจะได้มีการดูแลป้องกันและควบคุมตรวจสอบไม่ให้เกิดการกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดในสถานประกอบการของตนมากยิ่งขึ้น ซึ่งจะช่วยช่วยให้ปัญหาการแพร่ระบาดของยาเสพติดในสถานประกอบการลดลง และแก้ไขเพิ่มเติมกระบวนการสั่งปิดชั่วคราวหรือพักใช้ใบอนุญาตประกอบการของสถานประกอบการที่มีการกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด โดยให้ผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นผู้มีอำนาจในการสั่งปิดชั่วคราวหรือพักใช้ใบอนุญาตประกอบการในพื้นที่ที่สถานประกอบการแห่งนั้นตั้งอยู่ฐานะที่เป็นประธานคณะกรรมการซึ่งจะเป็นองค์กรที่มีบทบาทหน้าที่แทนคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด โดยองค์กรที่จะทำหน้าที่ดังกล่าวควรมีองค์คณะ 3-5 คน เพื่อให้การดำเนินงานมีความคล่องตัวมากขึ้นกว่าเดิม เหตุที่เป็นรูปแบบขององค์กรกลุ่มเพื่อการพิจารณาเป็นไปด้วยความ

รอบคอบ ป้องกันการใช้อำนาจโดยมิชอบด้วยกฎหมาย ที่แสวงหาผลประโยชน์จากการพิจารณาข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้น ทำให้อาจมีการกระทบกระเทือนต่อสิทธิและเสรีภาพของเจ้าของหรือผู้ดำเนินกิจการสถานประกอบการ นั้นๆ และคณะอนุกรรมการดังกล่าวควรมีอำนาจสั่งลงโทษปรับกับเจ้าของหรือผู้ดำเนินกิจการที่ฝ่าฝืน ไม่ปฏิบัติตามคำตักเตือนเกี่ยวกับมาตรการทางด้านบุคคลและมาตรการทางด้านสถานที่เพิ่มขึ้น เพื่อเป็นเครื่องมือให้คณะอนุกรรมการทำงานได้รวดเร็วและเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น รวมทั้งจะให้เห็นความสำคัญของมาตรการที่จะมีการนำมาใช้บังคับเป็นเครื่องมือในการทำงานมากขึ้น และมีการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์มาตรการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดในสถานประกอบการให้กับหน่วยงาน องค์กร เจ้าหน้าที่รัฐและเจ้าของหรือผู้ดำเนินกิจการและลูกจ้างสถานประกอบการ ให้มากขึ้นและต่อเนื่องตลอดจนอบรมให้ความรู้และทำความเข้าใจเกี่ยวกับการดำเนินคดียาเสพติด กฎหมายและข้อปฏิบัติที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานภายใต้มาตรการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดในสถานประกอบการทุกๆ กลุ่มเป้าหมาย ทั้งภาครัฐ เอกชนที่เกี่ยวข้อง

จากที่กล่าวมาทั้งหมดคงจะทำให้ทราบถึงแนวทางในการจัดระเบียบสังคมบริเวณรายรอบสถานศึกษาว่ามีปัญหาและแนวทางแก้ไขปัญหานั้นอย่างไร ซึ่งในภาพรวมของการวิเคราะห์ทั้งหมดจะนำมากล่าวสรุปและเสนอแนะไว้ในบทที่ 5 ต่อไป

บทที่ 5

บทสรุปและข้อเสนอแนะ

5.1 บทสรุป

จากการวิเคราะห์ปัญหาและแนวทางแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับหลักเกณฑ์ทางกฎหมายระเบียบ คำสั่งและกฎข้อบังคับในการจัดระเบียบสังคมบริเวณราชรอบสถานศึกษา อันได้แก่ พระราชบัญญัติหอพัก พ.ศ. 2507 พระราชบัญญัติสถานบริการ พ.ศ. 2509 พระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. 2493 พระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 และพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามยาเสพติด พ.ศ. 2519 และกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับบทบัญญัติในกฎหมายทั้ง 5 ฉบับดังกล่าว จะเห็นได้ว่าการนำหลักเกณฑ์ทางกฎหมายและกฎข้อบังคับที่เกี่ยวข้องในการจัดระเบียบสังคมบริเวณราชรอบสถานศึกษามาบังคับใช้ยังขาดประสิทธิภาพเนื่องจากปัญหาต่างๆ ดังนี้

1) ปัญหาความไม่สัมพันธ์กันและความไม่ชัดเจนในบทบัญญัติของกฎหมายทำให้เกิดปัญหาในการตีความและการใช้อำนาจดุลพินิจที่ไม่สอดคล้องกฎหมายของเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับกฎหมายดังกล่าวข้างต้น ซึ่งได้แก่

(1) ปัญหาความไม่สัมพันธ์กันในบทบัญญัติของประกาศคณะปฏิวัติฉบับที่ 253 พระราชบัญญัติสถานบริการ (ฉบับที่ 4) และ กฎกระทรวงของกรมสรรพสามิตได้ประกาศใช้เมื่อปี พ.ศ. 2548 ในการจำกัดวันและเวลาจำหน่ายสุรา

(2) ปัญหาความไม่สัมพันธ์กันในบทบัญญัติของพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 และพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 ในการจำกัดอายุผู้ซื้อสุรา

(3) ปัญหาความไม่สัมพันธ์กันในพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามยาเสพติด พ.ศ. 2519 (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2543 พระราชบัญญัติสถานบริการ พ.ศ. 2509 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2546 ในการสั่งปิดชั่วคราวหรือพักใช้ใบอนุญาตสถานประกอบการที่ตรวจพบว่ามีกรกระทำ ความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด

(4) ปัญหาการตีความคำว่า “ใกล้” สถานศึกษา ในพระราชบัญญัติสถานบริการ พ.ศ. 2509 กับคำว่า “บริเวณต่อเนื่องติดกับ” ในพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 ว่าเช่นไรถึงจะเป็นบริเวณต่อเนื่องติดกับสถานศึกษา

(5) ปัญหาการตีความกรณีของผู้มีอากรมินเมากจนประพุดิ์วุ่นวาย หรือครองสติไม่ได้ว่าเช่นไรจึงจะเข้าลักษณะของผู้ที่มีอาการดังกล่าว

(6) ปัญหาการตีความของบทบัญญัติที่ว่า “เว้นแต่ผู้ซื้อได้ร้องขอให้เปลี่ยนแปลงสุราเพื่อดื่มในขณะนั้น” กรณีเหล่านี้ในมาตรการทางกฎหมายในการควบคุมคุณภาพสุรา

2) ปัญหาการไม่ปฏิบัติตามกฎหมายในการขออนุญาตประกอบกิจการต่างๆ ได้แก่ การจัดตั้งหอพักโดยไม่ได้รับอนุญาต การจัดตั้งสถานบริการโดยไม่ได้รับอนุญาต การจำหน่ายสุราโดยไม่ได้รับอนุญาต และปัญหาทางกฎหมายเกี่ยวกับการให้ใบอนุญาตจำหน่ายสุราที่ค่อนข้างง่ายขาดการควบคุมที่เข้มงวด

3) ปัญหาการกำหนดเขตพื้นที่ตั้งสถานบริการ (Zoning) ที่ยังไม่เรียบร้อยชัดเจน ยากต่อการกำหนดมาตรการทางกฎหมาย

4) ปัญหาความหย่อนยานในการบังคับใช้กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการจัดระเบียบสังคมบริเวณรายรอบสถานศึกษาของเจ้าหน้าที่ ทำให้มีการปล่อยปละละเลยให้มีการกระทำความผิดมากขึ้น

5) ปัญหาทางกฎหมายเกี่ยวกับบทลงโทษตามกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการจัดระเบียบสังคมบริเวณรายรอบสถานศึกษาที่ค่อนข้างเบาและการขาดบรรทัดฐานในการพิจารณาพิพากษาคดีของศาล

5.2 ข้อเสนอแนะ

ในประเด็นปัญหาต่างๆ ดังที่กล่าวมาทั้งหมดในข้างต้นจะเห็นได้ว่ายังคงมีปัญหาทางกฎหมายที่เป็นอุปสรรคต่อการจัดระเบียบสังคมบริเวณรายรอบสถานศึกษาอยู่หลายประการ ดังนั้น เพื่อให้การจัดระเบียบสังคมบริเวณรายรอบสถานศึกษามีประสิทธิภาพจึงต้องปรับปรุงแก้ไขอุปสรรคทางกฎหมายต่างๆ เหล่านั้น โดยผู้เขียนขอเสนอเป็นลำดับ ดังนี้

1) ในการแก้ไขปัญหาค่าความไม่สัมพันธ์กันและความไม่ชัดเจนในบทบัญญัติของกฎหมายทำให้เกิดปัญหาในการตีความและการใช้อำนาจดุลพินิจที่ไม่ชอบด้วยกฎหมายของเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับกฎหมายในการจัดระเบียบสังคมบริเวณรายรอบสถานศึกษาผู้เขียนขอเสนอ ดังนี้

(1) ในการแก้ไขปัญหาค่าความไม่สัมพันธ์กันในบทบัญญัติของประกาศคณะปฏิวัติฉบับที่ 253 พระราชบัญญัติสถานบริการ (ฉบับที่ 4) และกฎกระทรวงของกรมสรรพสามิตได้ประกาศใช้เมื่อปี พ.ศ. 2548 ในการจำกัดวันและเวลาจำหน่ายสุราควรที่จะมีการสะสางกฎหมายเหล่านั้นโดยวิธีการทางนิติบัญญัติและนำข้อดี ข้อเสนอมาเปรียบเทียบกับกฎหมายในปัจจุบันกำหนดให้เป็นมาตรฐานและแนวทางเดียวกันเพื่อให้กฎหมายมีความเป็นเอกภาพและเป็นการอำนวยความสะดวกให้แก่องค์กรผู้ปฏิบัติตามกฎหมายเหล่านั้นต่อไป

(2) ในการแก้ไขปัญหาคความไม่สัมพันธ์กัน ในบทบัญญัติของพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 และพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 ในการจำกัดอายุผู้ซื้อสุราควรแก้ไขปัญหาโดยแก้ไขให้กฎหมายทั้งสองฉบับนี้ให้สอดคล้องสัมพันธ์กัน เช่นในพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก อาจกำหนดนิยามของคำว่าเด็กใหม่เช่น เด็กหมายความว่า ผู้ซึ่งยังไม่บรรลุนิติภาวะ เช่นนี้จะทำให้การบังคับใช้กฎหมายมีประสิทธิภาพ

(3) ในการแก้ไขปัญหาคความไม่สัมพันธ์กัน ในพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามยาเสพติด พ.ศ. 2519 (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2543 พระราชบัญญัติสถานบริการ พ.ศ. 2509 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2546 ในการสั่งปิดชั่วคราวหรือพักใช้ใบอนุญาตสถานประกอบการที่ตรวจพบว่ามีกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดควรมีการแก้ไขเพิ่มเติมบทลงโทษตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามยาเสพติด พ.ศ. 2519 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2543 กล่าวคือ ควรขยายเวลาคสั่งปิดชั่วคราวหรือพักใช้ใบอนุญาตประกอบการ ได้ครั้งละไม่เกิน 90 วันหรือมากกว่านั้น เพื่อให้สอดคล้องกับบทลงโทษของพระราชบัญญัติสถานบริการ พ.ศ. 2509 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2546

(4) ในการแก้ไขปัญหาคการตีความคำว่า “ใกล้” สถานศึกษา ในพระราชบัญญัติสถานบริการ พ.ศ. 2509 กับคำว่า “บริเวณต่อเนื่องติดกับ” ในพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 ว่าเช่นไรถึงจะเป็นบริเวณต่อเนื่องติดกับสถานศึกษาควรกำหนดสถานที่ห้ามขายในบริเวณใกล้เคียงกับสถานศึกษา โดยประกาศกำหนดเฉพาะเขตพื้นที่ได้นอกจากนี้พื้นที่ใดควรได้รับการดูแลเป็นพิเศษ ตัวอย่างเช่น มีสถานบริการรายรอบสถานศึกษา เป็นจำนวนมาก เช่น บริเวณถนนรัชดาภิเษก กรุงเทพมหานคร เป็นต้น โดยการประกาศกำหนดจะต้องมีเหตุผลและกระทำเท่าที่จำเป็นโดยพิจารณาจากความเสี่ยงที่จะเกิดปัญหาขึ้นในสังคม ทั้งนี้ โดยพิจารณาเป็นรายๆ ไปหรือใช้การกำหนดพื้นที่ดังเช่นประเทศสหรัฐอเมริกา เช่นควบคุมภายในเขต 1,000 ฟุตรอบสถานศึกษาซึ่งแล้วแต่ว่าขนาดใดจะมีพื้นที่กว้างกว่ากัน เช่นนี้เป็นต้น

(5) ในการแก้ไขปัญหาคการตีความกรณีของผู้มีอาการมีนเมาจนประพฤดิ์วันวายหรือครองสติไม่ได้ว่าเช่นไรจึงจะเข้าลักษณะของผู้ที่มีอาการดังกล่าว ผู้เขียนเห็นว่า อาการมีนเมาจนครองสติไม่ได้ควรจะพิจารณาโดยขึ้นอยู่กับข้อเท็จจริงในแต่ละกรณีไป เช่น ครองสติไม่ได้ คือทำอะไรไม่ได้ เดินยังไม่ได้ หรือควรระบุว่าผู้ที่ถือว่าครองสติไม่ได้จะต้องมีปริมาณแอลกอฮอล์ในร่างกายจำนวนเท่าไร และกำหนดมาตรการเช่นเดียวกันนี้ให้ผู้ขายปฏิบัติตามในกรณีขายสุราให้แก่ผู้ที่มีนเมาจนครองสติไม่ได้ ซึ่งกรณีดังกล่าวจะเป็นการลดปัญหาข้อถกเถียงที่ผู้ขายเห็นว่าผู้ซื้อยังครองสติได้แต่ในขณะที่เดียวกันเจ้าหน้าที่ตำรวจเห็นว่าผู้ขายขายให้กับคนที่ครองสติไม่ได้และต้องการจับกุมผู้ขาย ซึ่งถ้ามีรายละเอียดส่วนนี้จะได้เป็นแนวทางให้กับผู้ปฏิบัติให้สามารถปฏิบัติได้

อย่างถูกต้องและเป็นไปในทางเดียวกันกับผู้ประกอบการทำให้การบังคับใช้กฎหมายมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

(6) ในการแก้ไขปัญหาค่าความของบทบัญญัติที่ว่า “เว้นแต่ผู้ซื้อได้ร้องขอให้เปลี่ยนแปลงสุราเพื่อดื่มในขณะนั้น” กรณีเหล่านี้ในมาตรการทางกฎหมายในการควบคุมคุณภาพสุราควรที่จะต้องแก้ไขบทบัญญัติเกี่ยวกับการร้องขอเพื่ออุดช่องว่างของกฎหมาย ทั้งนี้ ควรแก้ไขบทกำหนดโทษตามมาตรานี้ให้สูงขึ้นเพื่อให้ผู้ประกอบการเกิดความเกรงกลัวไม่กล้ากระทำความผิดต่อกฎหมายอีกต่อไป

2) ในการแก้ไขปัญหาค่าไม่ปฏิบัติตามกฎหมายในการขออนุญาตประกอบกิจการต่างๆ ได้แก่ การจัดตั้งหอพักโดยไม่ได้รับอนุญาต การจัดตั้งสถานบริการโดยไม่ได้รับอนุญาต การจำหน่ายสุราโดยไม่ได้รับอนุญาต และปัญหาทางกฎหมายเกี่ยวกับการให้ใบอนุญาตจำหน่ายสุราที่ค่อนข้างง่ายขาดการควบคุมที่เข้มงวด

สำหรับการจัดตั้งหอพักโดยไม่ได้รับอนุญาตผู้เขียนมีความเห็นว่า ควรเพิ่มอัตราเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับการบังคับใช้กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการจัดระเบียบสังคมบริเวณรอบสถานศึกษาให้มากขึ้น และกรณีปัญหาที่สถานประกอบการที่มีลักษณะเป็นหอพักใช้ชื่ออย่างอื่น ควรเพิ่มเติมกฎหมาย โดยบัญญัติให้ผู้ประกอบการที่เจ้าหน้าที่ตรวจพบว่าสถานประกอบการมีลักษณะเป็นหอพักโดยให้สถานประกอบการเช่นว่านั้น ใช้คำว่า “หอพัก” หน้าชื่อสถานประกอบการของตน เพื่อเป็นการง่ายต่อการตรวจสอบของเจ้าหน้าที่และกรณีปัญหาที่เกิดจากผู้ประกอบการหอพัก ไม่ดำเนินการจดทะเบียนหอพักเอกชนตามพระราชบัญญัติหอพัก พ.ศ. 2507 รัฐควรหามาตรการในการจูงใจให้หอพักเลื่อนไปจดทะเบียนหอพัก หากยังหลีกเลี่ยงและฝ่าฝืน นอกจากลงโทษตามพระราชบัญญัติหอพัก พ.ศ. 2507 แล้ว ควรเพิ่มมาตรการทางปกครองโดยให้เลิกกิจการ พร้อมทั้งจัดเก็บภาษีย้อนหลัง

สำหรับการแก้ปัญหาในกรณีการจัดตั้งสถานบริการโดยไม่ได้รับอนุญาตจะต้องอาศัยการกวาดค้น จับกุมของเจ้าพนักงานและเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องโดยตรวจสอบสถานบริการและร้านค้าที่อาจเข้าข่ายสถานบริการให้ขออนุญาตให้ถูกต้อง มิเช่นนั้น เจ้าพนักงานและเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องจะต้องจับกุมและลงโทษโดยบังคับใช้กฎหมายว่าด้วยสถานบริการและกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้องอย่างเฉียบขาดซึ่งหากเจ้าพนักงานหรือเจ้าหน้าที่ในท้องที่ใดปล่อยปละละเลยให้มีสถานบริการที่ไม่มีใบอนุญาตเกิดขึ้น และละเลยการกวาดค้นร้านค้าที่อาจเข้าข่ายสถานบริการ อาจกำหนดโทษทางวินัยและทางอาญาให้เข้มงวด และเพื่อเป็นการแก้ไขการช่วยเหลือกันเองในระดับบังคับบัญชา ก็ควรกำหนดให้ในการตรวจสอบสถานบริการในแต่ละครั้งเจ้าหน้าที่ผู้เข้าตรวจสอบจะต้องประกอบด้วยเจ้าหน้าที่จากหลายหน่วยงาน และควรให้มีหน่วยงานที่ควบคุมและตรวจสอบ

การใช้อำนาจตามกฎหมายว่าด้วยการจัดระเบียบสังคมบริเวณรอบสถานศึกษาของเจ้าหน้าที่โดยตรง ทั้งนี้ เพื่อเป็นการป้องกันการใช้ดุลพินิจที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย และการเรียกปรับผลประโยชน์ที่ผิดกฎหมาย

สำหรับการแก้ไขปัญหาในกรณีการจำหน่ายสุราโดยไม่ได้รับอนุญาต และปัญหาทางกฎหมายเกี่ยวกับการให้ใบอนุญาตจำหน่ายสุราที่ค่อนข้างง่ายขาดการควบคุมที่เข้มงวด ผู้เขียนเห็นว่าควรกำหนดกระบวนการพิจารณาออกใบอนุญาตให้จำหน่ายหรือดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์นั้นจะต้องมีหลักเกณฑ์เงื่อนไขเพิ่มมากขึ้น โดยที่เจ้าหน้าที่จะต้องออกตรวจพื้นที่ประกอบการพิจารณาในการออกใบอนุญาตด้วย ทั้งนี้ หากไปแก้ไขเรื่องใบอนุญาตให้เข้มงวดจะทำให้มาตรการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ทั้งนี้ สำหรับใบอนุญาตจำหน่ายสุราประเภทที่ 3 ควรเพิ่มมาตรการและขั้นตอนในการออกใบอนุญาตให้เข้มงวดที่สุด เพราะจะเห็นได้ว่าเป็นใบอนุญาตที่ขอรับใบอนุญาตได้ง่ายที่สุดและผู้ประกอบการนิยมขอมากที่สุดเนื่องจากครอบคลุมการขายปลีกสุราทุกประเภท นั่นเอง ซึ่งเมื่อมีการควบคุมการออกใบอนุญาตแล้วก็จะทำให้การบังคับใช้กฎหมายมีประสิทธิภาพมากขึ้น เพราะจะทำให้ผู้ดื่มเข้าไปซื้อจากผู้ที่ไม่ได้ใบอนุญาตจำหน่ายก็เป็นความผิดและผู้เขียนเห็นว่าน่าที่จะนำมาปรับใช้กับระบบการออกใบอนุญาตของประเทศไทย นอกจากการเพิ่มเงื่อนไขในการขอรับใบอนุญาตที่ได้เสนอไปนั้น คือ มาตรการทางกฎหมายของประเทศตอกที่กำหนดชั่วโมงการขายไว้ในใบอนุญาต ซึ่งถึงแม้ประเทศไทยจะมีมาตรการทางกฎหมายในเรื่องการกำหนดวันและเวลาในการจำหน่ายสุราอยู่แล้ว แต่หากเปลี่ยนรูปแบบ เช่น ออกใบอนุญาตประเภทหนึ่ง ซึ่งมีระยะเวลาที่เข้มงวด เช่น ห้ามขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ในระหว่าง 08.30 น.–16.30 น. และระหว่างเวลา 18.00–20.00 น. สำหรับสถานประกอบการที่ตั้งอยู่รอบสถานศึกษา นอกนั้นก็ให้ใช้กฎหมายที่มีอยู่ ทั้งนี้ ก็เพื่อเป็นการจำกัดการซื้อขายที่ทำได้ง่ายและเป็นการลดผลกระทบจากการตีความคำว่าต่อเนื่องติดกับ โดยอาจจะระบุลักษณะทางกายภาพ เช่น ห่างจากสถานศึกษาเป็นจำนวนกี่เมตรไว้ในใบอนุญาตก็ได้ เช่นนี้เป็นต้น

3) ในการแก้ไขปัญหาคำหนดเขตพื้นที่ตั้งสถานบริการ (Zoning) ที่ยังไม่เรียบร้อยชัดเจน ขาดต่อการกำหนดมาตรการทางกฎหมาย ผู้เขียนเห็นว่าควรจะต้องดำเนินการออกกฎหมายกำหนดเขตพื้นที่ตั้งสถานบริการ (Zoning) ให้ชัดเจนและครบถ้วนทั่วประเทศ ทั้งนี้ ก็เพื่อเป็นการที่จะทำให้ง่ายต่อการดำเนินการตรวจสอบสถานบริการของเจ้าพนักงานและเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องและผู้เขียนเห็นว่าควรนำเอาลักษณะสำคัญของประเทศสหรัฐอเมริกา โดยกำหนดบทลงโทษอย่างหนักสำหรับการกระทำผิดกฎหมายสิ่งเสพติดที่มีขึ้นภายในบริเวณเขตหวงห้ามโดยรอบสถานศึกษาและเพิ่มบทลงโทษสำหรับผู้กระทำผิดกฎหมายโดยการมียาเสพติดไว้ในครอบครองหรือเพื่อการ

จำหน่ายในเขตปลอดยาเสพติด ซึ่งบทลงโทษต่างๆ และบทลงโทษที่เพิ่มขึ้นและเพิ่มโทษการพิพากษาคัดสินจำคุกด้วย

4) ในการแก้ไขปัญหาคความหย่อนยานในการบังคับใช้กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการจัดระเบียบสังคมบริเวณรายรอบสถานศึกษาของเจ้าหน้าที่ ทำให้มีการปล่อยปละละเลยให้มีการกระทำความผิดมากขึ้นผู้เขียนเห็นว่าในการแก้ปัญหานี้ถ้าเจ้าหน้าที่ไม่ดำเนินการตามกฎหมายก็ให้ผู้บังคับบัญชาพิจารณาลงโทษทางวินัยอย่างเข้มงวด และควรมีหน่วยงานที่ควบคุมและตรวจสอบการใช้อำนาจตามกฎหมายว่าด้วยการจัดระเบียบสังคมบริเวณรายรอบสถานศึกษาของเจ้าหน้าที่โดยตรง ทั้งนี้ เพื่อเป็นการป้องกันการใช้อำนาจที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย และการเรียกรับผลประโยชน์ที่ผิดกฎหมาย

5) ในการแก้ไขปัญหามาตรฐานกฎหมายเกี่ยวกับบทลงโทษตามกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการจัดระเบียบสังคมบริเวณรายรอบสถานศึกษาที่ค่อนข้างเบาและการขาดบรรทัดฐานในการพิจารณาพิพากษาคดีของศาล ดังนั้นผู้เขียนเห็นว่าควรแก้ไขเพิ่มเติมโทษปรับและโทษจำคุกในกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการจัดระเบียบสังคมบริเวณรายรอบสถานศึกษาให้สูงขึ้นรวมทั้งให้นำมาตรการทางปกครองโดยให้อำนาจเจ้าพนักงานในการสั่งปิดและพักใช้ใบอนุญาต มาใช้บังคับไว้ด้วย และในกรณีเดียวกันนี้ศาลควรวางบรรทัดฐานในการพิจารณาพิพากษาคดีในคดีที่มีองค์ประกอบความผิดที่เหมือนกันให้เป็นไปในทิศทางเดียวกันเพื่อเป็นการป้องกันการพิจารณาคดีที่มีลักษณะเป็นการกระทำแบบสองมาตรฐานด้วย

ผู้เขียนเห็นว่าแนวทางในการแก้ไขปัญหาดังกล่าว ที่นำเสนอมานี้ น่าจะสามารถทำให้การจัดระเบียบสังคมรายรอบสถานศึกษามีประสิทธิภาพมากขึ้นและช่วยแก้ปัญหาคและอุปสรรคทางกฎหมายในเรื่องที่นำเสนอมาทั้งหมดนี้ได้

บรรณานุกรม

ภาษาไทย

หนังสือ

- ชูวิทย์ กมลวิศิษฎ์. (2546). **จัดระเบียบนักการเมือง**. กรุงเทพมหานคร: ม.ป.ท.
- บรรเจิด สิงคะเนติ. (2543). **หลักพื้นฐานของสิทธิเสรีภาพและศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ตามรัฐธรรมนูญ**. กรุงเทพมหานคร: วิญญูชน.
- ปริญญา เทวานฤมิตรกุล. (2543). “สิทธิเสรีภาพและการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน.” **สารานุกรมรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540**. ม.ป.ท.
- วรพจน์ วิศรุตพิชญ์. (2538). **สิทธิเสรีภาพตามรัฐธรรมนูญ**. กรุงเทพมหานคร: วิญญูชน.
- สมพร พรหมหิตาธร, ดร.ณ โสคติพันธ์ และ โคม วิศิษฎ์สรอรรถ. (2539). **คู่มือกฎหมายสถานบริการ**. กรุงเทพมหานคร: หรรษา.
- สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด. (2546). **คู่มือเจ้าพนักงาน ป.ป.ส. ส่วนรักษาความสงบเรียบร้อย 3 ตำแหน่งการสอบสวนและนิติการ กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย**. (2539). **คู่มือปฏิบัติงานสถานบริการ**. กรุงเทพมหานคร: ม.ป.ท.
- หยุด แสงอุทัย. (2523). **ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับกฎหมายทั่วไป**. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

บทความ

- บุญญวิจักขณ์ เหล่ากothi. (2544, มีนาคม – สิงหาคม). “มาตรการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดในสถานประกอบการ.” **สำนักงาน ป.ป.ส., ปีที่ 17, ฉบับที่ 1**. หน้า 16–18.

วิทยานิพนธ์

- เครือรัตน์ กิ่งสกุล. (2544). **มาตรการในการบังคับใช้กฎหมายหอพัก**. วิทยานิพนธ์นิติศาสตรมหาบัณฑิต คณะนิติศาสตร์. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

ศุวิชัย รักรัตนนากร. (2547). การสั่งปิดชั่วคราวและการพักใช้ใบอนุญาตสถานประกอบการตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด. วิทยานิพนธ์
นิติศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานิติศาสตร์. กรุงเทพมหานคร:
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

รายงานการวิจัย

พินิจ ทิพย์มณี และ ชารทิพย์ เทียมทอง. (2550). การทบทวนความเหมาะสมเกี่ยวกับมาตรการ
ทางกฎหมายในการควบคุมการบริโภคสุรา (รายงานวิจัย). กรุงเทพมหานคร:
ศูนย์วิจัยปัญหาสุรา.

สำนักกิจการนักศึกษา มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต. (2550). การติดตามประเมินผลและพัฒนา
โครงการจัดระเบียบสังคมบริเวณปริมณฑลมหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตฯ พื้นที่ต้นแบบ
ชุมชนน่าอยู่และปลอดภัย ชอยประชาชน- นนทบุรี 8 (รายงานวิจัย).
กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.

เอกสารอื่น ๆ

กรมสรรพสามิต กระทรวงการคลัง. (2548). คำชี้แจงประกอบกฎกระทรวงว่าด้วยข้อกำหนด
เกี่ยวกับการออกใบอนุญาตขายสุราและการขายสุราสำหรับผู้ได้รับใบอนุญาตขายสุรา
ประเภทที่ 3 ถึงประเภทที่ 7. ม.ป.ท.

สำนักกรรมการ 2 สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา ปฏิบัติหน้าที่สำนักงานเลขาธิการสภานิติบัญญัติ
แห่งชาติ. (2550). รายงานของคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติ
ควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. สภานิติบัญญัติแห่งชาติ. กรุงเทพมหานคร: ม.ป.ท.

สารสนเทศสื่ออิเล็กทรอนิกส์

นิรวัชช์ ปุณณกันต์. (2549). การตีความปัญหาข้อกฎหมายตามพระราชบัญญัติสถานบริการ
(ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2546. สืบค้นเมื่อ 6 ธันวาคม 2552, จาก
www.dopa.go.th/news/km16082006.doc

สายสุณี ไหมทอง. (2552). คำอธิบายกฎหมายสถานบริการ. สืบค้นเมื่อ 6 ธันวาคม 2552, จาก
<http://www.wangchaiya.com/data/stanborikarn.pdf>

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ-นามสกุล	นายอิงครัต ดลเจิม
วัน เดือน ปี เกิด	12 ธันวาคม 2527
ที่อยู่	182/1 ถนนทุ่งศรีเมือง ตำบลกาฬสินธุ์ อำเภอเมืองกาฬสินธุ์ จังหวัดกาฬสินธุ์
วุฒิการศึกษา	นิติศาสตรบัณฑิต (เกียรตินิยมอันดับ 1) มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต ปีการศึกษา 2550
ตำแหน่งและสถานที่ทำงานปัจจุบัน	เจ้าหน้าที่ฝ่ายกฎหมาย บริษัท เซ็นทรัล รีเทล คอร์ปอเรชั่น จำกัด